

Acta Naturalia Pannonica 3 • 2008

A MECSEK ÁLLATVILÁGA 3
The fauna of the Mecsek Mts 3, Hungary
Redigit: Fazekas Imre

TÓTH SÁNDOR

A Mecsek zengőlégy faunája
(Diptera: Syrphidae)

The Howerfly fauna
of the Mecsek Mts
(Diptera: Syrphidae)

A Mecsek állatvilága
3
The fauna of the Mecsek Mountains
(SW Hungary)
3

TÓTH SÁNDOR

A Mecsek zengőlégy faunája
(Diptera: Syrphidae)
Hoverfly fauna of the Mecsek Mountains
(Diptera: Syrphidae)

Szerkesztő – Editor
FAZEKAS IMRE

Acta Naturalia Pannonica 3 • 2008
Pécs • Hungaria

Acta Naturalia Pannonica the Pannon for a biogeography region's Hungarian areas (Transdanubia) scientific research periodical announcing his results. His name Roman Pannonia from a province last. The journal on emphasized one deals zoology, botany and with communications with a natural conservation object. Publishes geological, palaeontology and archaeological studies.

Short: Acta nat. pannon.

Alapító szerkesztő – Founder editor

FAZEKAS Imre

E-mail: fazekas.hu@gmail.com

http: //www.actapannonica.gportal.hu

A publikáció idézése – This publications should by cited as

TÓTH S. (2008): A Mecsek zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) [The Hoverfly fauna of the Mecsek Mountains (SW Hungary)] – In: Fazekas I. (ed.): A Mecsek állatvilága 3. [The fauna of the Mecsek Mts 3, Hungary] – Acta Naturalia Pannonica 3: 5–138.

Lektorálta – Reviewed

Prof. Dr. Majer József, tanszékvezető egyetemi tanár, H–Pécs

A fényképeket készítette – Photos by

Dr. Tóth Sándor

A borítólapon képei – Cover figures: Caliprobola speciosa - Orfű - Ceriana conopsoides

Kiadó – Publisher: Regiografo (Regiografo és Szakértő Központ)

Nyomtatás – Print: ROTARI Nyomdaipari Kft., Komló

Vezető – Head: Lovai Károly

Kiadványterv, tördelés, tipográfia – Projekt, make-up, graphic: Fazekas Imre

Minden jog fenntartva. A kiadvány egészének vagy bármely részének mechanikus, illetve elektronikus másolása, sokszorosítása, valamint információs-zolgáltató rendszerben való tárolása és továbbítása a szerző előzetes írásbeli engedélyéhez kötött.

© Regiografo, 2008

ISBN 978-963-86940-3-4

ISSN 1788-9413

Printed in Hungary

All rights reserved

Tartalom – Contents

Bevezetés / Introduction	5
Történelmi áttekintés / Historical background.....	6
A terület természeti földrajza / Geography of the region.....	9
A zengőlégyek rövid jellemzése / Brief characterization of hoverflies.....	9
Anyag és módszer / Materials and methods	12
Eredmények / Results	12
Állatföldrajzi értékelés / Zoogeographical assessment.....	12
A zengőlégy-fauna összetétele / Composition of the hoverfly fauna.....	14
A zengőlégy-fauna minőségi összetétele / The qualitative structure of the hoverfly fauna.....	14
A zengőlégy-fauna mennyiségi összetétele / The quantitative structure of the hoverfly fauna.....	15
A zengőlégy-fauna fenológiai sajátosságai / The phenological peculiarities of the hoverfly fauna.....	17
A zengőlégy-fauna UTM hálótérképezése / UTM grid mapping of the hoverfly fauna.....	17
Összefoglaló táblázat / Summarizing table.....	19
A gyűjtőhelyek és a gyűjtők jegyzéke / List about the collecting points and the collectors.....	28
A fajok és a lelőhelyadatok felsorolása / List of species and places of occurrence	31
Hoverfly fauna of the Mecsek Mountains (Summary)	132
Irodalom / References	134
Névmutató / Index	135

Ajánlás – Commendation

Tóth Sándor „A Mecsek zengőlégy faunája” című munkája, az egyre ritkuló hazai faunamunkák egyik példaszzerű gyöngyszeme. A több mint százoldalas munka a Mecsek és közvetlen környékét felölelő anyag, 110 gyűjtőhely adatait tartalmazza. A gyűjtések jelentős részét maga a szerző végezte. A kötet magába foglalja az említetteken kívül a korábbi, a hazai legyészeti kutatások kezdetétől származó közlemények kritikai revíziója után egyértelműnek és hitelesnek tartott fajok adatait is.

A dolgozat faunisztikai információk mellett rendkívül értékes fajokhoz rendelt zoogeográfiai, életmódbeli, egyedfejlődési és ökológiai adatok kincsesládája. A szerző közismert precizitásával és gondosságával megírt, szemléletes táblázatokkal és grafikonokkal ábrázolt és kitűnő fényképekkel illusztrált könyve messze több értéket hordoz, mint egy szokásos faunamunka.

Bár a kiadvány a mecseki faunáról szól, a benne előforduló fajok lárvái és imágói táplálkozási szokásai élőhelyi és szezonális előfordulási adatai fontos adat forrásul szolgál a botanikusoknak, a növényvédők szakembereknek, de akár az élőhelyek minősítésével foglalkozó ökológusoknak is.

A mai modern ökológia a környezet legsokoldalúbb minősítésére az élőközösségek összetételét és annak változását használják. Ha elegendő adat áll rendelkezésre, akkor ilyen indikatív funkcióra kiválóan alkalmasak a zengőlegyek. De ez többnyire nincs. Az ökológusok jelentős része éppen a kellő mennyiségű faj hosszabb idejű és rendszeres gyűjtési adatai hiányában nem tudja ezt a jelző funkciót kihasználni. Nos „A Mecsek zengőlégy faunája” megjelenése után forrása lehet e tájegység változatos élőhelyei kvantitatív minősítésére. Ilyen irányú kísérleteket többen tettek már, ebből legjobban kidolgozott Speight (2000) „Syrph the Net: a database of biological information about European Syrphidae (Diptera) and its use in relation to the conservation of biodiversity” című munkája, ami alapján egy lelkes ökológus elkezdhetne dolgozni. Tóth Sándor több évtizedes rendszeres és alapos munkája megteremtette a zengőlegyeken alapuló ökológiai élőhelyminősítés alapadatbázisát is.

A jelen kötet értékét az alábbi adatok is jól tükrözik. A hazai zengőlegyek (390) háromnegyed részét mutatta ki a szerző a térségből, amik közül négy a hazai faunára nézve új. A Mecsek zengőlegyeire vonatkozó első katalógus (Thalhammer) 110 hitelesnek tekinthető fajt tartalmazott.

A zengőlegyek imágói többsége virággal és nektárral táplálkozik. A biológiai anyagforgalomban a lárváknak növény és korhadékevőknek van jelentősebb szerepük, ennek kutatásához számos információt tartalmaz ez a könyv. A szaprofág fajok lárvái a korhadék lebontásában és a vizek tisztításában fontos szerepet töltenek be. Akad közöttük néhány növényevő (fitofág) és így növényi kártevő faj is. Ugyan csak fontos információforrásul szolgál a kötet a biológiai védekezéssel foglalkozóknak, mert több lárva ragadozó (karnivor). A szerző kimutatásai szerint Mecsekben gyűjtött fajoknak 40,48%-a ragadozó, ezen belül több közülük levéltetvekkel táplálkozó (afidofág), amelyeket külföldön már sikeresen alkalmaznak a biológiai védekezésben.

Tóth Sándor ezen legújabb értékes, nagy gonddal megírt munkája méltó folytatása e jeles hazai légykutatónk eddigi kitűnő kiadványainak. A jól áttekinthető és szép kiállítású művet a legyészeken kívül figyelmébe ajánlom az ökológusoknak és a növényvédőknek, a botanikusoknak, valamint a természet iránt érdeklődő szélesebb olvasóközönségnek. A zengőlegyek nem csak fontos láncszemei az ökológiai hálózatnak, de megjelenésükben is rendkívül attraktívak. Igazi ékszerai a természetnek.

Nem marad más hátra, mint gratulálni a szerzőnek és egyúttal türelmetlen várakozásunkat kifejezni, egyben jó egészséget kívánni további munkái mielőbbi megjelentetéséhez.

Pécs, 2008. április 15.

Prof. Dr. Majer József,
egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

A Mecsek zengőlégy faunája (Diptera: Syrphidae) Hoverfly fauna of the Mecsek Mountains (Diptera: Syrphidae)

TÓTH Sándor

Abstract

TÓTH S., 2008: *The hoverfly fauna of the Mecsek Mountains (Diptera: Syrphidae)*. In: FAZEKAS I.: The fauna of the Mecsek Mts 3, Hungary. – *Acta Naturalia Pannonica* 3: 5–138. – The author researched the dipteran fauna, mainly the syrphid fauna in the Mecsek Mts from the first half of 1970s. The Malaise traps operated by József Majer and the author at different sites of the area and the author's personal collecting activity significantly contributed to the obtained results. From their materials several papers relating to the fauna were compiled (TÓTH 1995, 1998). The present paper summarizes the important knowledge on the hoverfly fauna of the Mecsek Mts. and its surroundings. In this area the total of 294 syrphids was successfully found which 75.4 percentage of the Hungarian fauna. In the course of the recording several rare taxa of mainly Mediterranean range came to light. Among the collected species the following are new species in the Hungarian fauna: *Callicera macquartii* (Rondani, 1844), *Cheilosia hypena* (Becker, 1894), *Paragus punctulatus* (Zetterstedt, 1938), *Scaeva albomaculata* (Macquart, 1842). Further remarkable species which are rare even all over Hungary: *Cheilosia brunnipennis* (Becker 1894), *Cheilosia caerulescens* (Meigen, 1822), *Eumerus tauricus* (Stackelberg, 1952), *Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775), *Milesia semiluctifera* (Villers, 1789), *Cheilosia laticornis* (Rondani, 1857), *Cheilosia lenta* (Becker 1894), *Cheilosia orthotricha* (Vujić & Claussen, 1994), *Cheilosia schnabli* (Becker 1894), *Meronodon albifrons* (Meigen, 1822).

Key words

Diptera, Syrphidae, UTM grid map, taxonomy, phenology, habitat, distribution, faunistic list, new records, Mecsek Mts, Hungary.

Author's address

TÓTH Sándor, H – 8420 Zirc, Széchenyi u. 2., e-mail: flycatcher@vnet.hu

Bevezetés

Magyarország más hegységeihez hasonlóan, a Mecsek állattani megismerése is régi múlt-ra tekint vissza. Azonban főleg a korábbi kutatások rendszerint nem terjedtek ki valamennyi állatcsoportra. Sőt még napjainkban sem ritkák a hiányosan vizsgált csoportok. Ilyenek bőven akadnak többek között a kétszárnyú rovarok (Diptera) népes rendjében is. A Mecsek ebből a szempontból – köszönhetően Thalhammer Jánosnak – legalább bizonyos fokig kivételnek számít. A hegységben Thalhammer már a 20. század második és harmadik évtizedében rendszeres dipterológiai gyűjtéseket végzett elsősorban Pécs környékén. A munka hosszú szünetet követően, lényegében csak az 1950-es évek második felében folytatódott. Ebben később jelentős szerepet játszott „A Mecsek és környéke természeti képe” program 1975-ben való megszervezése.

Történeti áttekintés

1. ábra – Fig. 1.
Thalhammer János
(1847–1934)

A 19. század végének a Kárpát-medencére vonatkozó diptera-faunisztikai ismereteit „*A Magyar Birodalom Állatvilága (Fauna Regni Hungariae)*” című monográfia kétszárnyúakat leíró része (THALHAMMER 1900) foglalja össze. Ez az alapvető munka a jelenlegi határainkon belüli területről mintegy 188 zengőlégy fajt említ, nagyrészt lelőhely megnevezésével. Közöttük azonban csupán egy faj, a *Ceriana conopsoides* (Linnaeus, 1758) található a Mecsekből, közelebről Pécsről *Ceria conopsoides* L. néven. A gyakoribb fajok lelőhelyeit általában nem említi a felsorolás. Ezek mellett többnyire „*Ubique communis*”, „*Passim occurit*”, „*In montanis sat communis*”, „*Communissimus*” stb. megjegyzés szerepel. Természetesen bizonyára akad közöttük néhány faj a Mecsekből is.

A fentiek alapján feltételezhetjük, hogy a Mecsek zengőlegyeire vonatkozó első adatot

Thalhammer Jánosnak, a magyar dipterológia kimagasló egyéniségének köszönhetjük. Thalhammer János S. J. szerzetes tanár 1847. december 19-én született Ausztriában (Meggenhofen). 1865-ben lépett be a jezsuita rendbe, teológiai felső iskoláit Pozsonyban és Innsbruckban végezte. Felszentelése (1874) után rövidesen Magyarországra került. A kalocsai Jezsuita Gimnáziumban tanított 1875–1912. között. A kétszárnyú rovarok rendszeres gyűjtését 1887-ben Nagykapornakon kezdte el. A tanítás mellett mindvégig tudott időt szakítani a kedvenc rovaraival való beható foglalkozásra. Kalocsáról 1912-ben Pécsre költözött, ahol a Pius Gimnáziumban tanított, majd szabad idejében elkezdte a város környékén a gyűjtőmunkát. Elsősorban az ő érdeme, hogy a Mecsek kétszárnyú (*Diptera*) faunájának kutatása viszonylag régi múltra tekint vissza.

Az évek folyamán a kalocsai gyűjtemény mellett, értékes légy-gyűjteményt hozott létre a pécsi Pius Gimnázium szertárában is. A két, együttesen mintegy 4 ezer fajhoz tartozó, 30 ezer példányból álló gyűjtemény Thalhammer 1934-ben bekövetkezett halála után a Magyar Nemzeti Múzeumba került, ahol 1956-ban, az Állattárban pusztított tűzben közel háromnegyed része megsemmisült.

Thalhammer János életének utolsó éveiben gyűjteményéről, viszonylag nehezen olvasható kéziratos „katalógust” készített. Ebben felsorolja a lelőhelyeket is. „P” betűvel jelöli a Pécsen (a város környékén) gyűjtött fajokat, illetve néhány esetben a Zengőt is említi lelőhelyül. A lap jobb oldalán szerepelteti, hogy az illető faj melyik gyűjteményben található. A kalocsai gyűjteményt „C” (= Kalocsa), a pécsit „P” betű jelzi. Emellett az esetek egy kisebb hányadában hazai és külföldi konkrét lelőhelyeket is megad. A zengőlegyek vonatkozásában a Mecsekből Pécs mellett kizárólag a Zengő szerepel gyűjtőhelyként. Ebből arra lehet következtetni, hogy a „P” betű az esetek többségében nagy valószínűséggel nem Pécs lelőhelyre, hanem a város környékére vonatkozik. Ezt az álláspontot

képviselte Mihályi Ferenc, az Országos Természettudományi Múzeum Diptera gyűjteményének vezetője is, akinek még módjában állt a Thalhammer-gyűjteménybe betekinteni (korábbi szíves szóbeli közlés). Vagyis a katalógusból sok faj esetében nem derül ki, honnan származik az állat. Sajnos hiányzik a faunisztikai alapadatok fontos elemét képező gyűjtési dátum, valamint példányszám is. Ezért egy faunisztikai alapvetésbe az adatokat nem célszerű felhasználni. Ennek ellenére – a történelmi hűség kedvéért – a többé-kevésbé megbízhatónak tekinthető fajokat, a jelen kötet faunisztikai adatközlő fejezetében „irodalmi adat”-ként szerepeltetjük. A helyi faunából nagy valószínűséggel kizárható taxonokat a megfelelő genusz rövid jellemzésénél említjük meg.

A katalógusban „P” betűvel jelölt taxonok egyenkénti mérlegelése után, végül mint egy 110 fajról feltételezhető, hogy valóban szerepelhettek példányok a Mecsekből Thalhammer János gyűjteményében. A kézirásos feljegyzés adatait családonként általános jellemzéssel kiegészítette, majd nyomtatásban megjelentette Gebhardt Antal, a Janus Pannonius Múzeum zoológus munkatársa (GEBHARDT 1962). A Thalhammer-katalógusban a „P” betű az ő felfogása szerint is minden esetben pécsi, vagy Pécs környéki, azaz főleg mecseki adatot jelentett. Gebhardt egyébként maga is gyűjtött kétszárnyú rovarokat a Mecsekben, különösen 1957-ben, sőt elvétve már azt megelőzően. Mivel nem volt dipterológus, nem figyelhetett fel az olyan ellentmondásokra, amikor a „P” betű Magyarországon jelenlegi ismereteink szerint biztosan élő nem fordul, részben kifejezetten alpesi fajokra, pl. *Cheilosia montana* Egger, 1860, *Cheilosia omissa* (Becker, 1894), *Cheilosia strobli* (Becker, 1894) vagy a Mecsekben nagy valószínűséggel nem élő zengőlegyekre [*Cheilosia semifasciata* (Becker, 1894)] vonatkozik. Az előbbi 3 faj szerepel nyíllal jelölve a katalógus 92. oldaláról készült másolaton (2. ábra).

92.	<i>mirabilis</i> Fall. - P. Pecs, St. Lora	PC
→	<i>ovis</i> Kersch - P	P
	<i>pagana</i> Htg - P. H. K. P. Adm. Edm. St.	PC
	<i>paucicornis</i> (Bock) - K. P. P. P. K.	C
	<i>personata</i> Lw. - K. P. P. K.	PC
	<i>praecipua</i> (Htg) - P	P
	<i>proserpina</i> Htg. - P. H. K. P. Adm. Edm. St.	PC
	<i>pubera</i> Htg. - K. P. P. K.	PC
	<i>rhynchopus</i> Egg. - St.	C
	<i>uralis</i> Htg. - P. H. K. P. Adm. Edm. St.	PC
	<i>Schnabli</i> Bock - Braun	C
→	<i>semifasciata</i> (Becker) - P. Adm.	PC
	<i>sericea</i> Htg. - P. H. K. P. Adm. Edm. St.	PC
	<i>subclavata</i> Fall. - K. P. P. Adm. Edm. St.	PC
→	<i>Strobli</i> Beck. - P	PC
	<i>variabilis</i> Htg. - K. P. P. Adm. Edm. St.	P

2. ábra. Thalhammer János kétszárnyú gyűjteményéről készített kézirásos katalógusának a zengőlegyeket tartalmazó részlete.

Fig. 2. The part about the hoverflies in the catalogue of the diptera collection handwritten by János Thalhammer.

Néhány esztendeig dolgozott az 1950-es évek második felében a pécsi Janus Pannonius Múzeumban Móczár László hymenopterológus, aki a hártváscsárnyúak mellett kétszárnyúakkal is gyarapította ismereteinket. Az általa fogott példányok kisebb hányada a Janus Pannonius Múzeumban található, nagyobb része az Országos Természettudományi Múzeumba került. Ugyancsak az 1950-es évek második felében végzett gyűjtéseket a Mecsek néhány pontján a bogarakkal foglalkozó Endrődy Younga Sebestyén. Tőle is aránylag sok zengőlégy adat származik.

Mihályi Ferenc, az állattár (MTM, Budapest) Diptera gyűjteményének vezetője, 1957-től kezdődően több alkalommal szervezett néhány napos gyűjtő utat a hegységbe. Többnyire preparátorával, Zsirkó Gizellával, végzett gyűjtéseik értékes zengőlégy anyagot is eredményeztek.

Külön említést érdemel Weber Mihály a pécsi Tanárképző Főiskola tanára, aki dipterológus specialistaként táncoslegyekkel (*Empididae*) és szúnyoglábú legyekkel (*Dolichopodidae*) foglalkozott. Viszonylag rendszeresen gyűjtött legyeket a Mecsekben, melyek között aránylag sok zengőlégy példány is bekerült a Janus Pannonius Múzeum, valamint a Magyar Természettudományi Múzeum anyagába.

A jelen dolgozat szerzője 1964-ben, még hejőbábai tanárként, egy hetet töltött Pécsen. Közben néhány alkalommal gyűjtött kétszárnyú rovarokat a Mecsekben, elsősorban a Pécshez tartozó Dömörkapu, Misina és Tubes környékén. A viszonylag sok zengőlegyet tartalmazó anyagot az állattár (MTM) őrzi.

A hegységben, 1975-ben kezdődött újabb, jelentős dipterológiai gyűjtőmunka, amikor Uherkovich Ákos, a Janus Pannonius Múzeum lepidopterológusa, megszervezte „*A Mecsek és környéke természeti képe*” programot. Ebbe a szerzőn kívül – a kétszárnyúak kutatásával – bekapcsolódott Majer József és Weber Mihály főiskolai tanár. Majer József a bögölyök (*Tabanidae*), a katonalegyek (*Stratiomyidae*) és a rablólegyek (*Asilidae*), továbbá néhány kisebb légy család specialistájaként, főleg Malaise-csapdákkal (Abaliget, Éger-völgy, Gesztenyés, Kárász, Óbánya) dolgozott. Az általa működtetett csapdák értékes adatokat szolgáltatottak a hegység Diptera faunájának ismeretéhez. A gyűjtött anyagból a szerző dolgozta fel a zengőlegyeket. Az említetteken kívül a Janus Pannonius Múzeum munkatársai, elsősorban Uherkovich Ákos és Horvatovich Sándor is gyűjtöttek alkalmilag zengőlegyeket a hegységben. A mecseki gyűjtések később háttérbe szorultak, mivel az Uherkovich Ákos által szervezett program elsősorban más területek (Barcsi borókás, Zselic, Duna és Dráva mente) kutatására összpontosultak.

A hegység zengőlegyeiről a korábbi gyűjtések, valamint „*A Mecsek és környéke természeti képe program*” első eredményeinek felhasználásával készült dolgozat (TÓTH 1977) mindössze 80 fajt tartalmaz.

A szerző a több-kevesebb rendszerességgel folytatott személyes gyűjtések mellett, ugyancsak alkalmazott, mégpedig az időjárás viszontagságainak is ellenálló Malaise-csapdákat a Mecsekben. Az egyik csapda Fazekas Imre lepidopterológus, a Komlói Természettudományi Gyűjtemény vezetőjének közreműködésével, a Püspökszentlászlói arborétumban állt 1984 tavaszától 1986 őszéig. Kezelését Váradi Margit nyugdíjas tanárnő, az arborétumban működő szociális otthon lakója látta el, kitartó szorgalommal. A csapda a három év alatt mintegy 1900 zengőlegyet fogott. A viszonylag alacsony egyedszám oka abban kereshető, hogy a csapda zárt erdő egészen kis tisztásán volt elhelyezve. Ez a kimutatott fajok számában (128) is megmutatkozik. A csapda ennek ellenére jelentős mértékben hozzájárult a hegység Syrphidae-faunájának megismeréséhez (TÓTH 1995).

A másik csapda Uherkovich Ákos múzeumi osztályvezetőnek köszönhetően az Óbányához tartozó Pisztrángos-tavaknál, az Óbányai-völgy bejáratánál működött 1985-ben és 1986-ban. Kezelését az ott lakó Tamási Zsuzsa (Kürthy Györgyné) látta el, ugyancsak lelkiismeretesen. Mellette működtetett 1985-ben Majer József, a bögölyök csalogatására szolgáló speciális színű Malaise-csapdát, mely szintén eredményezett kevés zengőlegyet is. Az ideális helyen álló csapdák két év alatt mintegy 5200 zengőlegy egyedet fogtak. Az anyag feldolgozása kereken 150 Syrphidae faj kimutatását eredményezte (TÓTH 1998).

A terület természeti földrajza

A Mecsek a Baranyai-Hegyháttal a Dél-Dunántúl jellegzetes szigetegysége. Legmagasabb csúcsa a Zengő (682 m). Nem sokkal alacsonyabb a Tubes (611 m) és a Jakab-hegy (592 m). Területe hozzávetőleg 550 km²-re tehető, ami messze alatta van pl. a 4000 km²-es Bakonyvidékének. Ennek ellenére, zengőlegy-faunájának fajszáma nem arányosan kisebb Bakonyétól.

A zengőlegy gyűjtések során a szerző nem ragaszkodott a szűkebb értelemben vett Mecsek-vidékhez, vagyis a Mecsek és a Baranyai-Hegyhát területéhez. A kötet ezért tulajdonképpen kaphatta volna „*A Mecsek és környéke*” címet is. Kétségtelen azonban, hogy a lelőhelyek túlságosan nem távolodnak el a Mecsek-vidék határától. Így nem lett volna indokolt a címet bővíteni.

A Mecsek-vidék néven is nyilvántartott hegység körülhatárolása és felosztása a különböző szakkönyvekben jelentősen eltér. A „*Magyarország kistájainak katasztere*” című, alapvetőnek tekinthető munkában (MAROSI & SOMOGYI 1990), a Mecseket lényegében a Mecsek-hegység és a Baranyai-hegyhát néven szereplő kistáj képviseli. A terület határait északon a Völgység, keleten és délkeleten a Dél-baranyai-dombság, délen a Pécsi-síkság, nyugaton a Dél-Zselic, valamint az Észak-Zselic alkotja. A legkülönbébb munkákban (tankönyvek turista térképek) találkozhatunk a Nyugat-Mecsek, Kelet-Mecsek, Közép-Mecsek stb. kistájakkal. A zengőlegy-fauna az említett tájegységek alapján történő értékelése nem célja a jelen kötetnek. Ebben egyébként közrejátszik az is, hogy a kistájak szerinti objektív értékeléshez az eddigieknél sokkal alaposabb kutatásokra lenne szükség.

A fentiek alapján, a természeti viszonyokkal való részletesebb foglalkozás nem indokolt. A kistájakénál sokkal nagyobb a jelentősége a kétszárnyúak szempontjából elsősorban az éghajlatnak, továbbá a vízrajznak és a növényzetnek. A Mecsek az alacsonyabb régiókban mérsékelt meleg és mérsékelt nedves, a magasabb régiókban mérsékelt hűvös és nedves éghajlatú. A területen közismerten szubmediterrán jellegű éghajlati hatás érvényesül. Ez megmutatkozik a Mecsek zengőlegy-faunájának összetételében, a mediterrán jellegű fajok viszonylag magas arányában.

A zengőlegyek rövid jellemzése

A zengőlegyek (*Syrphidae*) a kétszárnyú rovarok (*Diptera*) egyik nagyobb családját alkotják. A Földről leírt fajaik száma meghaladja az ötezret. A palearktikus régióból mintegy 1600, Európából hozzávetőleg 800 taxonjukat ismerjük. Magyarországon jelenleg 390 fajukat tartjuk nyilván. A hazánk más tájegységeihez képest viszonylag jól kutatott Mecsekből eddig 294 faj előfordulását sikerült igazolni.

A zengőlegyek (régőbbi nevükön lebegőlegyek) gyakran lebegnek kitartóan egyhelyben a levegőben, közben szárnyukkal jellegzetes hangot képeznek („zengenek”). A legtöbb zengőlégy közepes termetű, 10 mm körüli, de előfordulnak közöttük kicsi (4–5 mm, pl. *Neoascia*, *Paragus*), sőt nagy légynek számító, 20 mm-t meghaladó fajok (*Milesia*, *Volucella*) is. Többnyire fekete alapszínüket gyakran díszítik főleg sárga és vörös foltok. Számos zengőlégy megtévesztésig emlékeztet darazsakra, méhekre vagy poszméhekre. A bundás pihelég (*Volucella bombylans*) nagyon hasonlít a földi poszméhre (*Bombus terrestris*) és a kövi poszméhre (*Bombus lapidarius*).

A nőtények rendszerint sok, gyakran több száz tojást (petét) raknak. Lárvaik, sok más kétszárnyú lárvájához hasonlóan, fégyszerű lábatlan nyű. Fejlődésük során általában kétszer-háromszor vedlenek. Bábjuk is változatos, gyakran hordóra emlékeztető tonnabáb.

A zengőlegyeket életciklusuk, telelésük módja és nemzedékszámuk alapján több csoportba osztották. Néhány faj (pl. *Episyrphus balteatus*, *Eristalis tenax*) imágó alakban tel el és évente több generációja fejlődik. A taxonok többsége lárva vagy báb alakban vészeli át a hideg évszakot és csak egy, vagy két nemzedéke van.

A zengőlegyek biotópához való kötődése többnyire nem olyan kifejezett, mint sok más, kevésbé mozgékony csoporté. Ennek ellenére számos faj esetében megfigyelhető kisebb-nagyobb mértékű ragaszkodás meghatározott típusú élőhelyhez. Ebben a mikroklíma, a növényzet és a talaj mellett egyéb tényezők is szerepet játszhatnak. A legtöbb faj a tágabb értelemben vett erdőhöz (cserjékben gazdag erdőszegély, erdei tisztás, erdei út, erdei nyiladék stb.) kötődik. Ugyanakkor viszonylag kevés a kimondottan árnyékkedvelő, zárt erdőben élő fajok száma. Amennyire lehetséges, az eddigi tapasztalatok alapján – főleg ott, ahol az viszonylag egyértelműnek látszik – megadjuk a biotópválasztásra vonatkozó adatokat is.

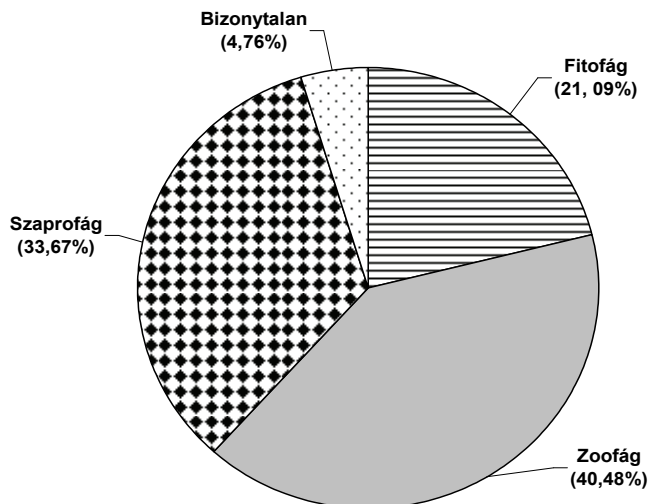
A kifejlett zengőlegyek többsége virággal és nektárral táplálkozik, de fogyasztanak mézharasztot, növényi nedvet, sőt egyes fajok sérült fák kicsurgó nedvével élnek. A virággal és/vagy nektárral táplálkozó, virágról-virágra röpködő zengőlegyek, a méhekhez és más viráglátogató rovarokhoz hasonlóan, kisebb-nagyobb szerepet játszanak a megporzásban. Ebből a szempontból többnyire hasznos szervezeteknek tekinthetjük őket. A zengőlegyekkel foglalkozó entomológusok közül sokan vizsgálják, hogy az egyes fajok milyen növények virágját keresik fel rendszeresen vagy alkalmilag. Ha nem is rendszeresen, de a Mecsekben is folytak ilyen megfigyelések. Ezek eredményei szerepelnek a faunisztikai adatközlő fejezetben.

3. ábra. Zengőlégy lárvák levéltetű telepen.
Fig. 3. Hoverfly larvae on an aphid colony.

A zengőlegyek megporzó tevékenységét azonban nem szabad túlbecsülni. Bár erre vonatkozóan pontos adatokkal még nem rendelkezünk, jelentőségük, pl. a termesztett növények (elsősorban a gyümölcsfák) tekintetében, valószínűleg közel sincs olyan nagy, mint a méheké.

Az imágókkal szemben, a lárvákat táplálkozásuk szempontjából három főcsoportra oszthatjuk: 1. növényevők (fitofágok), 2. korhadékevők (szaprofágok), 3. ragadozók (zoofágok). E csoportokon belül elő-

4. ábra. A Mecsek zengőlégy-faunájának, a lárvák táplálkozási módja szerinti összetétele.

Fig. 4. The structure of the hoverfly fauna in the Mecsek Mts according to feeding habits of the larvae.

fordulnak különböző átmeneti formák, sőt viszonylag nem kevés a ma még tisztázatlan vagy hiányosan ismert életmódú zengőlégy sem.

A növények megporzásához képest lényegesen nagyobb a lárváik jelentősége. A természetben betöltött szerepük terén elsősorban a ragadozó (karnivor) fajok emelhetők ki. Számuk viszonylag magas, a szakemberek becslése szerint a zengőlégyek kerekén mintegy 40%-a tartozik ide. A Mecsekben gyűjtött fajoknak pontosan 40,48%-a sorolható ebbe a táplálkozási típusba (4. ábra). A karnivor fajokon belül a levéltetvekkel táplálkozó (afidofág) zengőlégyek érdemelnek külön említést. Külföldön már több fajukat sikeresen alkalmazzák a biológiai védekezésben.

A zengőlégyek lárváinak életmódjára, a növényi kártevők elleni küzdelemben, elsősorban a biológiai védekezésben való felhasználásuk lehetőségeire vonatkozó szakirodalom rendkívül szerteágazó. Egy alapvetően faunisztikai dolgozatban ennek a témának a részletes kifejtése nem indokolt. Ennek ellenére az összesítő táblázat jelöli a fajok fő táplálkozási típusát. Néhány esetben idevágó utalás található egyes fajok életmódjának jellemzésében is.

A szaprofág fajok lárvái a korhadékok lebontásában és a vizek tisztításában egyaránt fontos szerepet töltenek be. Inkább csak kivételképpen, de beszélhetünk a zengőlégyek lárváinak kártételéről is, nevezetesen a növényevő (fitofág) fajok esetében. Az ide tartozó szervezetek között a legmagasabb fajszámmal a *Cheilosia* fajok (kerekén 50 hazai taxon) vannak képviselve. Lárváik azonban elsősorban vadon élő gyomnövényekben és kalapos gombákban fejlődnek. Az ugyancsak növényi szövetekkel táplálkozó *Eumerus* és a *Merodon* fajok lárvái közülük kerülnek ki az ismert hagymakártevők (pl. *Eumerus strigatus*, *Merodon equestris*), melyek lárvái a természetett hagyma (*Allium cepa*) mellett különböző kerti virágokat (nőszirm, liliom, nárcisz) is károsítanak.

Anyag és módszer

A zengőlegyek egyelő gyűjtéséhez a rovarászok által többnyire használt lepkeháló módosított változata bizonyult a legmegfelelőbbnek. A keret átmérője 30 cm, a háló anyaga lekerekített csúcsosra szabott nylon vagy tüll. Ritkábban használtunk vastagabb keretre erősített, vászonból készült fűhálót (kaszálóhálót) is. Ennek hátránya, hogy főleg nedvesebb élőhelyeken sok csiga is belekerülhet, azok pedig csomókba ragasztják, és preparálásra alkalmatlanná teszik a legyeket.

A munka során jó eredménnyel használtuk a Malaise-csapdát, mind alkalmi, mind tavasztól ősziig terjedő hosszabb időre. Utóbbi célra műanyag szúnyoghálóból készült az időjárás viszontagságainak jobban ellenálló változat.

Néhány alkalommal fénycsapdák vagy lámpázások anyagából is válogattunk ki zengőlegyeket. Ritkábban tálcapdák (sárgatálak) is szolgáltatnak kevés zengőlegyet.

Főleg a Malaise-csapdák anyaga tartalmazott nagy mennyiséget néhány közönséges fajból (*Episyrphus balteatus*, *Sphaerophoria scripta*, *Eupeodes corollae* stb.). Valamennyi példány feldolgozását elvégeztem, de a tömegfajokból rendszerint csak néhány egyedet preparáltam, a többi adatait csupán feljegyeztem. Így a faunisztikai adatközlésből, valamint a mennyiségi értékelésből ezek az anyagok sem maradtak ki.

A saját és a mások által gyűjtött anyag bizonyító példányai lényegében három gyűjteménybe kerültek: Magyar Természettudományi Múzeum Állattára (Budapest), Janus Pannonius Múzeum Természettudományi Osztálya (Pécs), valamint a szerző magángyűjteménye (Zirc).

A zengőlegyek meghatározásában ROTHERAY (1993), SACK (1928–1932), STACKELBERG (1970), STUBBS – FALK (1983) és TORP (1994) kézikönyvei szolgáltak alapul. Ezekon kívül számos kisebb-nagyobb génuszrevíziót tartalmazó tanulmány (BARKALOV & STÄHLS 1997, BARKEMEYER & CLAUSSEN 1986, CLAUSSEN 1998, DOCZKAL & SCHMID 1994, GOELDLIN de TIEFENAU 1976, THOMPSON & TORP 1986) segített a fajok azonosításában.

Nevezéktan tekintetében részben az előzőekben említett munkák, a „*Catalog of palaearctic diptera*” sorozat zengőlegyekkel foglalkozó kötete (PECK 1988), valamint a svájci (MAIBACH et al. 1998) és a német faunalista (SSYMANK et al. 1999) volt az irányadó.

Eredmények

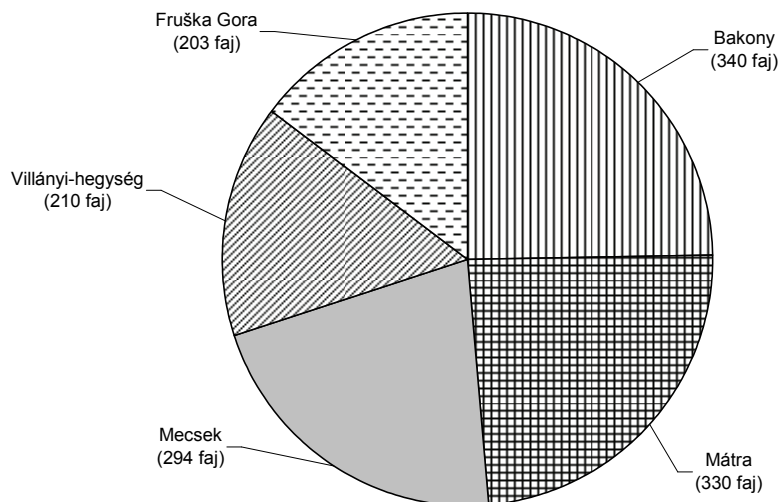
Állatföldrajzi értékelés

A Mecsek-vidék a Dél-Dunántúl flóravidékének (Praeilliricum) délkeleti részén, a mecseki flórajárásban (Sopianicum) foglal helyet. A hegység állatföldrajzilag a palearktikus faunaregiónak részeként, az euró-turáni faunavidék közép-dunai faunakerületébe, az illírvidék faunakörzetbe és ezen belül a mecseki faunajárásba (Sopianicum) tartozik. A hazai Syrphidae-fauna állatföldrajzi szempontból való értékelése még nem történt meg. Egyelőre annyit megállapíthatunk, hogy a hegységben a mediterrán klíma hatása viszonylag markánsan érvényesül a melegkedvelő, legalább részben déli elterjedésű elemek körében. Példaként említhető elsősorban a faunára is új, *Callicera macquartii* Rondani, 1844, a *Cheilosia hypena* (Becker, 1894) és a *Scaeva albomaculata* (Macquart, 1842) mellett, a

hazai szempontból kifejezetten ritkaságnak számító *Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775) és *Milesia semiluctifera* (Villers, 1789). További, többé-kevésbé mediterrán jellegű mecseki fajok: *Cheilosia brunnipennis* Becker, 1894, *Cheilosia caerulescens* (Meigen, 1822), *Cheilosia laticornis* Rondani, 1857, *Cheilosia lenta* (Becker, 1894), *Cheilosia orthotricha* Vujić & Claussen, 1994, *Cheilosia schnabli* (Becker, 1894) és *Merodon albifrons* Meigen, 1822.

Részben a fajok elterjedésével, részben a gyűjtési intenzitással függ össze az egyes területek zengőlégy-faunájának sajátossága. Magyarország Syrphidae-faunája összességében jól kutatottnak tekinthető. Ezért lehetőség nyílik néhány viszonylag jobban feltárt hegységünk zengőlégy-faunájának egyszerű összehasonlítására. Ebben az összehasonlításban szerepeltetjük egy a hazánktól délre elterülő, a Mecsekhez hasonló szerbiai sziget-hegység (Fruška Gora) zengőlégy-faunáját is. Ezt a hegység Syrphidae-faunájáról készült kismonográfia (VUJIC & GLUMAC 1994) teszi lehetővé. Az összehasonlítás szempontjai közül a fajszámot kördiagram (5. ábra) szemlélteti. Ebből is kiderül, hogy az eddigi kutatások alapján a Bakony-vidék bizonyult a legfajgazdagabbnak (340 faj), de nem sokkal marad el mögötte a Mátra (330 faj), valamint lényegében a Mecsek-vidék (294 faj) sem. Érdekes, hogy a viszonylag rövid ideig alaposabb kutatott Villányi-hegység és az évtizedekig vizsgált Fruška Gora zengőlégy fajainak száma csaknem azonosnak bizonyult (210, illetve 203 faj).

Az öt hegységből összesen 379 zengőlégy faj előfordulására van adatunk. A helyi faunák változatosságát bizonyítja, hogy a valamennyi területen előforduló közös fajok száma mindössze 164, ami az összes faj csupán 43,27%-a. A csak az egyes hegységekben

5. ábra. Négy hazai és egy szerbiai középhegység zengőlégy faunájának, a kimutatott fajok száma alapján történő összehasonlítása.

Fig. 5. Comparison of the hoverfly fauna in the four Hungarian and one Serbian mountain by the numbers of recorded species.

előforduló fajok száma a Bakonyban a legmagasabb (23 faj). További sorrend: Mátra (19 faj), Mecsek és Fruška Gora (8–8 faj). A Villányi-hegységben nem került elő olyan faj, mely a többi területen nem fordult elő.

A Mecsek faunája a Villányi-hegységéhez és részben a Fruška Gora faunájához áll közelebb. További sorrend Mecsek és Bakony, majd Mecsek és Mátra.

1. táblázat. Négy hazai hegység zengőlégy-faunájának minőségi összetétele.

Table 1. The qualitative structure of the hoverfly fauna in four Hungarian mountains.

Relatív gyakorisági kategória	Magyarország		Bakony		Mátra		Mecsek		Villányi-hg.	
	faj	%	faj	%	faj	%	faj	%	faj	%
I. (szórványos)	85	21,79	38	11,18	38	11,51	16	5,44	2	0,95
II. (ritka)	72	18,46	69	20,29	63	19,09	50	17,01	17	8,09
III. (mérsékeltlen gy.)	115	29,49	115	33,82	111	33,64	110	37,42	77	36,67
IV. (gyakori)	99	25,39	99	29,12	99	30,01	99	33,67	95	45,24
V. (igen gyakori)	19	4,87	19	5,59	19	5,75	19	6,46	19	9,05
Összesen	390	100	340	100	330	100	294	100	210	100

Az értékek tekintetében lényegében hasonló összeállítás (2. táblázat) pontokban és százaléokban fejezi ki a négy hegység zengőlégy faunájának „értékességét”. A pontok, valamint százalékok számításának alapja Magyarország jelenleg ismert teljes, kereken 390 fajból álló faunája, vagyis 500 pont és 100%.

2. táblázat. A vizsgált négy hegység zengőlégy-faunájának pontokban és százaléokban kifejezett értékessége.

Table 2. The rank and percentage value of the researched hoverfly fauna in the four mountains.

Relatív gyakorisági kategória	Magyarország		Bakony		Mátra		Mecsek		Villányi-hg.	
	faj	pont	faj	pont	faj	pont	faj	pont	faj	pont
I. (szórványos)	85	100	38	44,71	38	44,71	16	18,82	2	2,35
II. (ritka)	72	100	69	95,83	63	87,50	50	69,44	17	23,61
III. (mérsékeltlen gy.)	115	100	115	100	111	96,52	110	95,65	77	66,96
IV. (gyakori)	99	100	99	100	99	100	99	100	95	95,96
V. (igen gyakori)	19	100	19	100	19	100	19	100	19	100
Összes faj/pont	390	500	340	440,54	330	428,73	294	383,91	210	288,88
%		100		88,11		84,61		75,38		53,85

A zengőlégy fauna összetétele

A fauna összetétele több szempontból vizsgálható. Egyik lehetőség a lárvák táplálkozás-módja szerinti csoportosítás, melyre a zengőlegyek általános jellemzésénél térünk ki. Ugyancsak érdemes érinteni röviden a fauna minőségi és mennyiségi összetételére vonatkozó tapasztalatokat.

A zengőlégy fauna minőségi összetétele

A fauna minőségi összetételét gyakran a ritka fajok alapján szokták megítélni. A zoológusok véleménye azonban köztudottan eltér a ritkaság kérdésben. A ritka és gyakori (közönséges) taxonok között általában több (rendszerint 5–7) fokozatot különböztetnek meg. A taxonok lehetséges mértékben objektív módon történő besoroláshoz alapvető, hogy a vizsgált csoport legalább közepesen jól kutatott legyen. Ennek a kritériumnak a

hazai zengőlégy-fauna többé-kevésbé jól megfelel. Ezért célszerű az előfordulási adatok UTM hálótérképek alapján megállapított relatív gyakorisági kategóriák szerinti értékelésére épülő módszer (DÉVAI & MISKOLCZI 1987) segítségével a Mecsek zengőlégy-faunájának minőségi összetételét is megvizsgálni.

Az UTM hálótérkép sokrétű gyakorlati felhasználása, az előfordulási adatok értékelése alapján, lehetővé teszi az egyes fajok gyakoriságának viszonylag a lehetséges mértékig exakt módon történő meghatározását. A módszer lényege első lépcsőben annak meghatározása, hogy a fajt hány 10x10 km-es UTM hálómezőben fogták az összes tényleges gyűjtőhelyet tartalmazó (vagyis nem a lehetséges 1052, hanem a legalább egy gyűjtőhelyet reprezentáló, a zengőlegyek esetében jelenleg 545) négyzet közül. A kiértékelés megkönnyítése érdekében, a zengőlegyek előfordulási sajátosságait is a lehetőség szerint figyelembevevő 3. táblázat tájékoztató az egyes gyakorisági csoportokba tartozó taxonok számáról és százalékos arányáról.

3. táblázat. A hazai és a mecseki zengőlégy fajok relatív gyakorisági csoportokba való besorolása.

Table 3. Ranking the Hungarian and the Mecsek Mts hoverfly species by the relative frequencies of their presence.

Relatív gyakorisági érték	UTM négyzet	Előfordulási gyakoriság	Fajszám			
			Országos	%	Mecsek	%
<0,0150	1 – 7	I. Szórványos előfordulású	85	21,79	16	5,44
0,0151 – 0,0450	8 – 21	II. Ritka előfordulású	72	18,46	50	17,01
0,0451 – 0,1350	22 – 63	III. Mérsékelt gyakori előfordulású	115	29,49	110	37,42
0,1351 – 0,4050	64 – 189	IV. Gyakori előfordulású	99	25,39	99	33,67
>0,4051	190>	V. Igen gyakori előfordulású	19	4,87	19	6,46
Σ			390	100	294	100

A táblázat az összehasonlíthatóság érdekében egyúttal tartalmazza az országos adatokat is. Ebből kiderül, hogy a leglényegesebb (negatív) eltérés a szórványos előfordulású fajok esetében figyelhető meg. Ugyanis az ismert hazai fauna azon tagjai, melyeket eddig a Mecsekből nem sikerült kimutatni, mind ebbe a kategóriába tartoznak. Viszonylag kicsi az eltérés a ritka előfordulású fajok vonatkozásába. A mérsékelt gyakori előfordulású fajok közül csupán 5 nem került elő a Mecsekben. Ezért itt a negatív eltérés minimális. A továbbiakban megfordul a trend, mivel a gyakori és igen gyakori minősítésű hazai fajok mindegyike előfordul a Mecsekben is. Az országos előfordulási gyakoriság értékei szerepelnek a 3. táblázatban, valamint a faunisztikai adatközlő fejezetben, a fajok rövid jellemzésénél.

A zengőlégy-fauna mennyiségi összetétele

A zengőlégy fajok populációi (más állatokhoz hasonlóan) eltérő mértékben részesednek a Mecsek életközösségeinek felépítésében. Mivel a kutatások aránylag hosszú ideje folynak és gyakorlatilag a hegység egészére kiterjedtek, az anyag feldolgozása kapcsán kapott értékek viszonylag reális képet mutatnak a fauna mennyiségi összetételéről.

Az erre vonatkozó összeállításból (4. táblázat) láthatjuk, hogy a meglehetősen széles skála a fajonkénti egytől az 1859 példányig terjed. Feltehetően a nagy fajszám következtében is, kiemelkedően magas értékek nem fordulnak elő. A legnagyobb egyedszámban képviselt *Sphaerophoria scripta* 11,32%-os dominanciát mutat. Mindössze 19 taxon ré-

szesedése haladja meg az 1%-os értéket, ez az összes faj 6,42%-a, az összes példánynak pedig az 58,25%-a.

Faj	Egyed.	%
<i>Cheilosia mutabilis</i>	174	1,06
<i>Eristalis interrupta</i>	174	1,06
<i>Syrirta pipiens</i>	174	1,06
<i>Chrysotoxum cautum</i>	182	1,11
<i>Pipizella virens</i>	188	1,14
<i>Scaeva pyrastris</i>	197	1,20
<i>Platycheirus clypeatus</i>	216	1,31
<i>Syrphus vitripennis</i>	248	1,51
<i>Neoascia obliqua</i>	284	1,73
<i>Platycheirus albimanus</i>	292	1,78
<i>Eristalis tenax</i>	395	2,40
<i>Melanogaster nuda</i>	436	2,65
<i>Eristalis arbustorum</i>	526	3,20
<i>Melanostoma scalare</i>	528	3,21
<i>Melanostoma mellinum</i>	602	3,66
<i>Pipizella viduata</i>	844	5,14
<i>Eupeodes corollae</i>	898	5,47
<i>Sphaerophoria scripta</i>	1354	8,24
<i>Episyrphus balteatus</i>	1859	11,32
Összesen:	9571	58,25

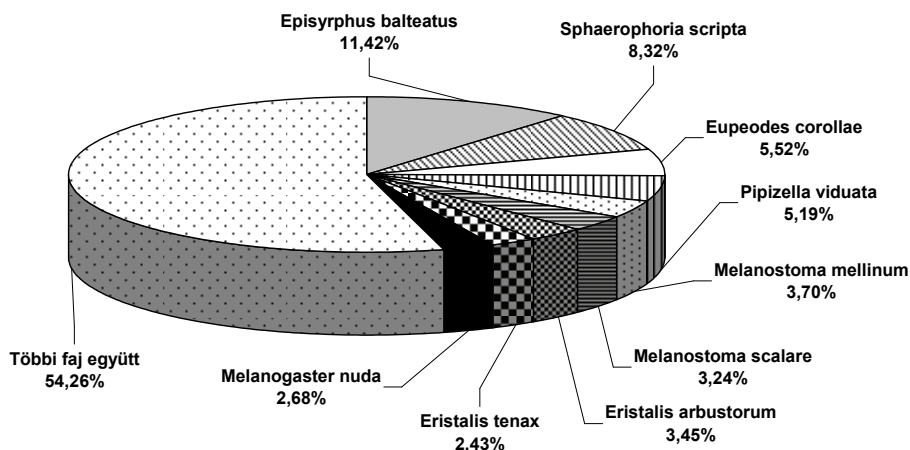
◀ **4. táblázat.** A Mecsek zengőlégy faunájának mennyiségi összetétele, az 1%-os dominanciát meghaladó fajok alapján.

◀ **Table 4.** The quantitative structure of the hoverfly fauna in Mecsek Mts according to the species of dominance over 1%.

Érdekes külön kördiagramon megvizsgálni a fenti fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetételét, a 2%-os dominanciát meghaladó fajok kiemelésével is (6. ábra).

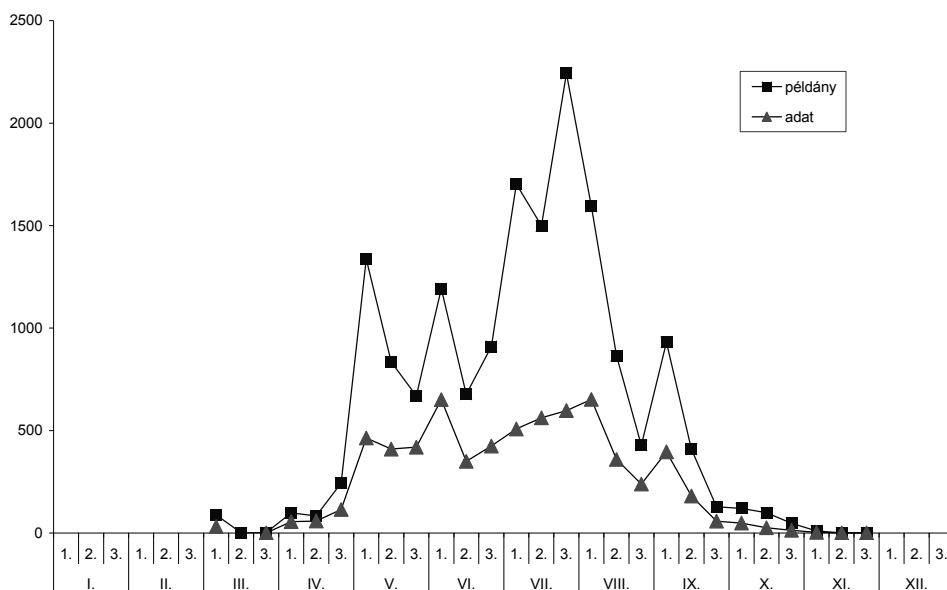
6. ábra. A 2%-os tömegrészesedést meghaladó fajok egymáshoz viszonyított mennyiségi összetétele.

Fig. 6. The quantitative structure of the species of dominance over 2%.

A zengőlégy-fauna fenológiai sajátosságai

Zengőlégy imágók a Mecsekben gyakorlatilag egész év folyamán (az áttelelő nőtény egyedek enyhe időjárású téli napokon is) megtalálhatók. A gyűjtések azonban természet-szerűleg tavasztól őszig folytak a területen. A legkorábbi gyűjtési adat március első, az utolsó november harmadik dekádjából származik. A mecseki zengőlégy anyagból összeállított diagram (7. ábra) jól érzékelteti, hogyan alakul összességében a fauna a gyűjtési adatok, valamint a gyűjtött példányok száma alapján. Ezt a trendet, a faunát alkotó taxonok jelentős része is követi, de a fajok egy részének fenológiai sajátossága ettől többé-kevésbé eltérhet. A későbbiek során, példaként érdemes bemutatni néhány faj mecseki adataiból készült fenológiai diagramot is. Az egyes fajok fenológiai sajátosságai (főleg országos tapasztalatok alapján) mind az összesítő (3.) táblázatban, mind a faunisztikai adatközlő fejezetben szerepelnek.

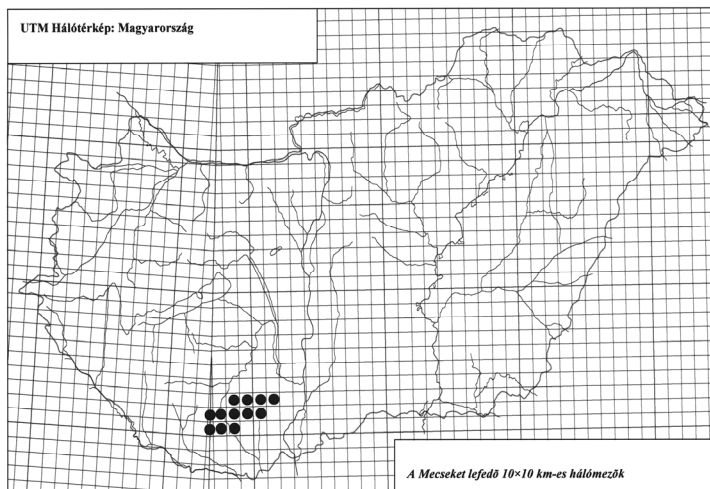
7. ábra. A Mecsek zengőlégy-faunájának fenológiai sajátosságai, példányszám és gyűjtési adatok szerinti összeállításban.

Fig. 7. The phenological pattern of the hoverfly species in Mecsek Mts drawn up on number of individuals and collecting data.

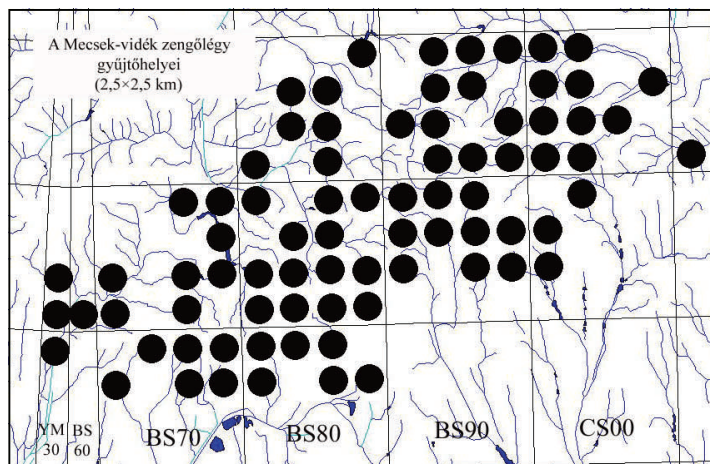
A zengőlégy-fauna UTM hálótérképezése

A zoológusok gyakran használnak különböző térképeket a csoportjukhoz tartozó fajok elterjedésének, vagy lelőhelyeinek bemutatására. A különböző térképek egymással általában nem, vagy csak nagyon felületesen vethetők össze, ami megnehezíti a térképező munkát. A hazai zengőlegyek gyűjtési adatai tartalmazó fajonkénti térképek a Dévai György nevéhez fűződő BioTér 2.0 biotikai hálótérképező számítógépes program (DÉVAI et al. 2000), valamint a hazai települések betű- és számkódjait tartalmazó tanulmány

(MISKOLCZI et al. 1997) segítségével készültek el. Az alábbi mintatérképen a Mecsek zengőlégygyűjtő-helyeinek a 10×10 km-es beosztású hálómézők szerinti elhelyezkedése látható (8. ábra). Főleg az ilyen viszonylag kis tájegység, mint a Mecsek, a 10×10 km-es beosztású térkép kevésbé alkalmas a fauna hálótérkép alapján történő részletesebb elemzésére. Erre elsősorban a $2,5 \times 2,5$ km-es alháló alkalmazása vált be. Ez képezte az alapját a Mecsekben végzett hálótérképező munkának is. Az ennek eredményeként rendelkezésre álló hálótérképen mutatjuk be az összes zengőlégygyűjtő-helyet (9. ábra). Néhány faj UTM hálótérképe pedig a faunisztikai adatközlő fejezet megfelelő helyén látható.

8. ábra. A Mecseket lefedő 10×10 km-es hálómézők Magyarország UTM hálótérképén.
Fig. 8. 10×10 km grids covering Mecsek Mts on the UTM grid map of Hungary.

9. ábra. A zengőlégy gyűjtőhelyek jelölése a Mecsek UTM hálótérképén, $2,5 \times 2,5$ km-es hálómézők szerinti bontásban.
Fig. 9. Hoverfly collecting sites on UTM grid map of the Mecsek Mts resolved into 2.5×2.5 km UTM grids.

Összefoglaló táblázat

A hegység zengőlégy faunájának kutatása során nyert különböző típusú adatok egy része szerepel a fajok jellemzésénél. Ennek ellenére célszerűnek látszik ezeket legalább részben táblázatos formában is összefoglalni. A táblázat tartalmazza a fajok általános elterjedését, a lelőhelyek számát, az UTM hálómezők számát, az általános táplálkozási típust, az élőhelyhez való kötődést, néhány fenológiai és ökológiai jellemzőt, az egyedszámot, a dominancia értéket és a gyakorisági kategóriát.

A hazai zengőlegyek Palearktikumon belüli elterjedési típusokba való fajonkénti besorolása még nem történt meg. Ezért egyelőre a Palearktikumon belüli nagytájak szerinti előfordulást jelöljük, megadva azt, hogy a faj a palearktikus (Pal), a holarktikus (Hol), az orientális (Ori) faunabirodalom tagja, vagy ritkábban kozmopolita (Koz).

A Palearktikumon belül alkalmazott rövidítések: Európa (E), Transzkaukázus (Tk), Nyugat-Szibéria (Ny-Sz), Szibéria (Szi), Közép-Ázsia (K-Á), Kis-Ázsia (Ki-Á), Távol-Kelet (T-K), Mongólia (Mo), Törökország (TR), Kína (Kí), Japán (Ja).

Az ökológiai és fenológiai jellemzők egy részét, a teljesség igénye nélkül, a 3. táblázat az alábbiak szerint tartalmazza (zárójelben a latin név és a táblázatban alkalmazott rövidítés).

Fenológiai jellemzők: tavaszi rajzású (vernalis = **ve**), tavaszi-nyárleli rajzású (vernalis-praestivalis = **ve-pr**), tavaszi-nyári rajzású (vernalis-aestivalis = **ve-ae**), nyár elei rajzású (praestivalis = **pr**), nyári rajzású (aestivalis = **ae**), őszi rajzású (autumnalis = **au**), nyári-őszi rajzású (aestivalis-autumnalis = **ae-au**), tavaszi-őszi rajzású (vernalis-autumnalis = **ve-au**).

Ökológiai jellemzők: egynemzedékes (univoltin = **un**), kétnemzedékes (bivoltin = **bi**), három vagy többnemzedékes (polivoltin = **po**).

Mind a fenológiai, mind az ökológia kategóriák meghatározásában viszonylag sok még a bizonytalanság. Ennek a fajok egy részében elsősorban a rendelkezésre álló adatok elégtelensége az oka.

A főbb élőhely-típusokhoz való kötődés szerinti besorolás az esetek egy részében nehézségeket okoz, ezért a fajok bizonyos hányadánál többé-kevésbé relatív, és előfordulnak átfedések is. Ennek ellenére, amennyire egyáltalán az eddigi tapasztalatok alapján lehetséges, a Mecsek zengőlégy-faunájával kapcsolatban is érdemes ezt a témát érinteni. A besorolásnál a hazai és külföldi tapasztalatok figyelembevétele ellenére, egyes esetekben nem sikerült egyértelműen meghatározni a biotópkötődést. Ezért a táblázatban is található fajok, melyeknél két élőhely-típus van megjelölve, a második többnyire zárójelben. Ezek értelemszerűen mindkét biotóphoz kötődnek, az első helyen szereplőhöz markánsabban.

A besorolás az alábbi kategóriák szerint történt (10. ábra):

Erdei (silvikol) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **sil**. Idesoroljuk azokat az erdőkedvelőnek is nevezhető zengőlegyeket, melyek túlnyomórészt erdős területeken élnek. Erdő alatt értjük a rendszerint cserjés erdőszegélyt, a ligeterdőket, az erdei utakat, tisztásokat, nyiladékokat, irtásokat. A jól repülő silvikol zengőlegyek azonban általában nem kötődnek olyan szorosan az erdőhöz, mint más, kevésbé mozgékony rovarok. Az erdei zengőlegyek közé tartozhat egy adott terület (hegység) összes fajának általában több mint fele. A Mecsek esetében ez az érték 62,24%. Az erdei fajok lárvái is többnyire az erdőben fejlődnek. Táplálkozási típusuk változatos, elsősorban zoofágok (kb. 40–45%),

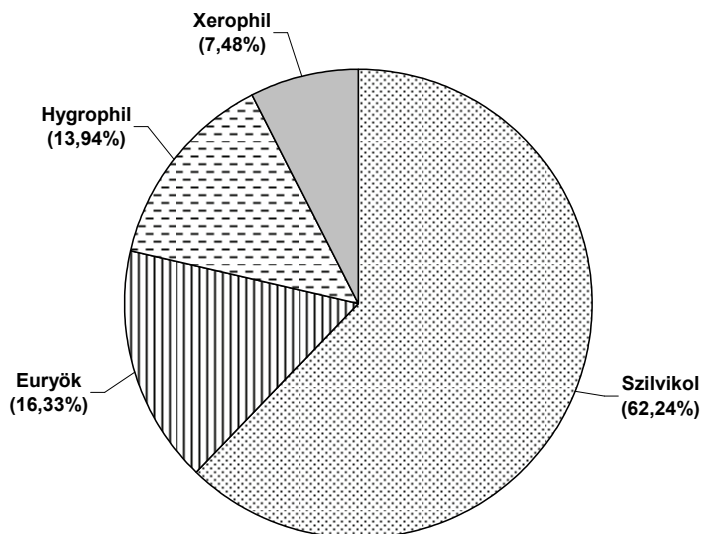
fitofágok (kb. 20–25%), xylophagok (kb. 25–30%), akvatikus vagy szemiakvatikusak (kb. 10–12%) és egyéb típusúak (kb. 5–6%).

Nedvességkedvelő (hygrophil) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **hyg**. Az ide tartozó fajok túlnyomórészt vizes biotópokban (tó, mocsár, mocsárrét, általában vízpart) élnek, részben árnyékkedvelők. Egy részük lárvájának fejlődése is vízhez kötődik. Természetesen az erdei zengőlegyek között is viszonylag sok a nedvesség- és árnyékkedvelő faj. Táplálkozási típusuk lényegében ugyanaz, mint az erdei fajoké (zoofág, fitofág, xylophag, akvatikus és egyéb). A Mecsek zengőlégy-faunájának 13,94%-a tartozik ide.

Tágtűrűsű (euryök vagy eurytop) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **eur**. Elsősorban a magas ökológiai toleranciával, valamint, többnyire a nagy areállal rendelkező gyakori („közönséges”), részben többé-kevésbé antropogén hatás alatt álló területekre is jellemző zengőlegyek tartoznak ebbe a kategóriába. Gyakorlatilag valamennyi ide sorolható faj megtalálható az erdőben is. Ide tartozik a mecseki zengőlégy-fauna mintegy 16,33%-a. Lárváik elsősorban zoofágok és fitofágok.

Szárazságkedvelő (xerophil) fajok. Rövidítés az összesítő táblázatban: **xer**. Többé-kevésbé száraz, részben homokos, pusztai jellegű, általában melegebb, napos biotópokra jellemző zengőlegyek. Bőrük is erősebben kitinizált. A mecseki fauna 7,48%-a sorolható ide.

Hegyvidéki (síkidéki) fajok. Végül beszélhetünk hegyvidéki és síkidéki fajokról. A hazai és a mecseki zengőlegyek többsége domb- és hegyvidékeken él. Ezzel szemben viszonylag kevés a fauna tagjai között a kizárólag síkságokra jellemző, vagy Magyarországon eddig csak sík területeken (Alföld, Kisalföld) gyűjtött zengőlégy. Az erre vonatkozó megállapítás az összesítő táblázatban nem kapott helyet, de a faunisztikai adatközlő fejezetben a fajok jellemzésénél általában megtalálható.

10. ábra. A Mecsek zengőlégy-faunájának élőhelyhez való kötődés szerinti összetétele.

Fig. 10. The composition of the hoverfly fauna in the Mecsek Mts associated to their habitats.

5. táblázat. A Mecsek zengőlégy faunájának néhány jellemző összefoglaló adata (* országos adatok).

Table 5. Some summary data of hoverfly fauna from the Mecsek Mts.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelőhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma		Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő							
			10×10 km	2,5×2,5 km										
1.	<i>Anasimymia contracta</i>	Pal	5	4	5			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	17	0,10	III.
2.	<i>Anasimymia interpuncta</i>	Pal	4	4	4			×	hyg	IV-XI.	bi, ve-au	12	0,07	IV.
3.	<i>Anasimymia lineata</i>	Hol	4	4	4			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	16	0,01	IV.
4.	<i>Anasimymia transfuga</i>	Pal	10	4	10			×	hyg	V-IX.	bi, ve-au	33	0,02	IV.
5.	<i>Arctophila superbiens</i>	Pal	5	5	5			×	sil (hyg)	IV-XI.	bi? ve-au	15	0,09	III.
6.	<i>Baccha elongata</i>	Hol	19	10	19			×	sil (hyg)	IV-IX.	po, ve-au	56	0,34	IV.
7.	<i>Baccha obscuripennis</i>	Pal	17	8	16			×	sil (hyg)	IV-X.	bi, ve-au	49	0,30	IV.
8.	<i>Blera fallax</i>	Pal	1	1	1			?	sil	V-VIII.	un? ve-ae	1	0,01	II.
9.	<i>Brachymymia berberina</i>	Pal	7	4	6			×	sil	IV-VI.	bi? ve-pr	6	0,04	III.
10.	<i>Brachymymia floccosa</i>	Pal	1	1	1			×	sil	IV-VII.	un, ve-ae	3	0,02	II.
11.	<i>Brachyopa bicolor</i>	Pal	3	3	3			×	sil	IV-VI.	un, ve-pr	7	0,04	III.
12.	<i>Brachyopa dorsata</i>	Pal	3	3	3			×	sil	IV-V.	un, ve-pr	7	0,04	II.
13.	<i>Brachyopa insensilis</i>	Pal	5	4	5			×	sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	9	0,05	II.
14.	<i>Brachyopa maculipennis</i>	Pal	1	1	1			×	sil?	IV-VIII.	un? ve-ae	1	0,01	II.
15.	<i>Brachyopa pilosa</i>	Pal	2	2	2			×	sil	IV-VII.	un, ve-pr	5	0,03	II.
16.	<i>Brachyopa scutellaris</i>	Pal	2	2	2			×	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	III.
17.	<i>Brachypalpus lentus</i>	Pal	8	5	8			×	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	11	0,07	III.
18.	<i>Brachypalpus laphriformis</i>	Pal	3	2	3			×	sil	IV-VI.	un, ve-pr	7	0,04	III.
19.	<i>Brachypalpus valgus</i>	Pal	3	3	3			×	sil	III-VIII.	un, ve-ae	7	0,04	III.
20.	<i>Caliprobola speciosa</i>	Pal	9	7	9			×	sil	IV-VII.	un, ve-pr	20	0,03	III.
21.	<i>Callicera aenea</i>	Pal, Ori	1	1	1			×	sil	IV-X.	po? ve-au	1	0,01	II.
22.	<i>Callicera macquartii</i>	Pal	1	1	1			×	sil	VI-VII.	un, ae	1	0,01	I.
23.	<i>Ceriana conopsoides</i>	Pal	6	4	6			×	sil	V-VIII.	bi? ve-ae	8	0,05	III.
24.	<i>Ceriana vespiformis</i>	Pal	1	1	1			×	sil	V-VI.	un, ve-pr	1	0,01	I.
25.	<i>Chalcosyrphus eunotus</i>	Pal	1	1	1			×	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	1	0,01	II.
26.	<i>Chalcosyrphus femoratus</i>	Hol	3	3	3			×	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	3	0,02	III.
27.	<i>Chalcosyrphus nemorum</i>	Hol	20	11	15			×	sil (hyg)	IV-IX.	bi? ve-au	53	0,32	IV.
28.	<i>Chamaesyrphus scaevoides</i>	Pal	1	1	1			?	sil (xer)	IV-IX.	bi? ve-ae	15	0,09	II.
29.	<i>Cheilosia aerea</i>	Pal	5	5	5	×			sil	IV-IX.	bi, ve-au	13	0,80	III.
30.	<i>Cheilosia albipila</i>	Pal	7	7	7	×			hyg	III-VIII.	un, ve-ae	15	0,09	IV.
31.	<i>Cheilosia albitarsis</i>	Pal	23	12	21	×			sil (hyg)	III-IX.	un, ve-au	123	0,75	IV.
32.	<i>Cheilosia antiqua</i>	Pal	10	5	7	×			sil (hyg)	III-VII.	un, ve-pr	54	0,33	III.
33.	<i>Cheilosia barbata</i>	Pal	22	10	16	×			sil	IV-IX.	bi, ve-au	157	0,95	IV.
34.	<i>Cheilosia brachysoma</i>	Pal	1	1	1	×			sil	IV-VI.	un, ve-pr	2	0,01	II.
35.	<i>Cheilosia brunnipennis</i>	Pal	1	1	1	×			sil	IV-V.	un, ve	1	0,01	I.
36.	<i>Cheilosia caeruleascens</i>	Pal	1	1	1	×			sil	V-VIII.	bi, ve-ae	3	0,02	I.
37.	<i>Cheilosia canicularis</i>	Pal	20	10	18	×			sil	VI-X.	un, ae-au	74	0,45	III.
38.	<i>Cheilosia carbonaria</i>	Pal	7	5	7	×			sil	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,07	IV.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelőhelyek száma			UTM négyzet száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzasi adatok*	Ökológiai jellemző*	Egységyszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			10×10 km	2,5×2,5 km	Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő	Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő							
											10×10 km						
39.	<i>Cheilosia chloris</i>	Pal	11	8	11	×					hyg	III-VII.	un, ve-pr	31	0,09	IV.	
40.	<i>Cheilosia chrysocoma</i>	Pal	5	4	5	×					hyg	III-VI.	un, ve-pr	14	0,09	III.	
41.	<i>Cheilosia cynocephala</i>	Pal	4	3	4	×					sil	IV-IX.	bi, ve-au	5	0,03	III.	
42.	<i>Cheilosia fasciata</i>	Pal	7	6	7	×					sil	II-VI.	un, ve-pr	32	0,20	III.	
43.	<i>Cheilosia flavipes</i>	Pal	14	6	12	×					sil	III-VIII.	un, ve-ae	38	0,23	IV.	
44.	<i>Cheilosia frontalis</i>	Pal	2	2	2	×					sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	3	0,02	I.	
45.	<i>Cheilosia gigantea</i>	Pal	5	3	5	×					sil	III-IX.	bi, ve-au	8	0,05	III.	
46.	<i>Cheilosia grossa</i>	Pal, Ori	7	3	6	×					sil (hyg)	II-VI.	un, ve-pr	11	0,07	III.	
47.	<i>Cheilosia himantopus</i>	Pal	5	4	4	×					sil (hyg)	IV-VI.	un, ve-pr	28	0,17	III.	
48.	<i>Cheilosia hypena</i>	Pal	1	1	1	×					Szil	V-VI.	un, pr	1	0,01	I.	
49.	<i>Cheilosia illustrata</i>	Pal	10	8	9	×					sil	IV-IX.	bi?, ve-au	27	0,16	III.	
50.	<i>Cheilosia impressa</i>	Pal	27	10	22	×					eur	III-IX.	bi, ve-au	137	0,83	IV.	
51.	<i>Cheilosia lasiopa</i>	Pal	8	5	8	×					sil	IV-IX.	bi, ve-au	36	0,22	III.	
52.	<i>Cheilosia laticornis</i>	Pal	1	1	1	×					eur	IV-VIII.	bi, ve-ae	4	0,02	II.	
53.	<i>Cheilosia latifrons</i>	Pal	9	6	7	×					sil (eur)	IV-IX.	bi, ve-au	14	0,09	IV.	
54.	<i>Cheilosia lenis</i>	Pal	2	1	2	×					sil	IV-IX.	un, ve-au	1	0,01	II.	
55.	<i>Cheilosia lenta</i>	Pal	1	1	1	×					sil	IV-V.	un, ve	1	0,01	II.	
56.	<i>Cheilosia longula</i>	Pal	1	1	1	×					xer	V-IX.	bi? ve-au	1	0,01	II.	
57.	<i>Cheilosia mutabilis</i>	Pal	14	6	11	×					eur (hyg)	III-IX.	bi? ve-au	174	1,06	IV.	
58.	<i>Cheilosia nebulosa</i>	Pal	2	2	2	×					sil (hyg)	III-V.	un, ve	3	0,02	III.	
59.	<i>Cheilosia nigripes</i>	Pal	10	7	9	×					sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	131	0,80	IV.	
60.	<i>Cheilosia orthotricha</i>	Pal	2	2	2	×					sil (hyg)	III-V.	un, ve	6	0,04	II.	
61.	<i>Cheilosia pagana</i>	Hol	20	8	18	×					hyg	III-IX.	bi, ve-au	123	0,75	IV.	
62.	<i>Cheilosia praecox</i>	Pal	15	10	12	×					sil	II-IX.	bi, ve-au	41	0,25	IV.	
63.	<i>Cheilosia proxima</i>	Pal	6	4	6	×					sil	IV-IX.	un, ve-au	13	0,08	IV.	
64.	<i>Cheilosia ranunculi</i>	Pal	7	6	7	×					sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	25	0,15	III.	
65.	<i>Cheilosia schnabli</i>	Pal	4	3	3	×					sil (hyg)	V-IX.	bi, ve-au	4	0,02	I.	
66.	<i>Cheilosia scutellata</i>	Pal	22	9	20	×					sil	IV-IX.	po, ve-au	85	0,52	IV.	
67.	<i>Cheilosia soror</i>	Pal	24	10	20	×					sil (xer)	IV-X.	po, ve-au	114	0,70	IV.	
68.	<i>Cheilosia variabilis</i>	Pal	19	9	15	×					sil	IV-IX.	bi, ve-au	80	0,49	IV.	
69.	<i>Cheilosia velutina</i>	Pal	5	5	5	×					eur	IV-III.	bi, ve-ae	8	0,05	IV.	
70.	<i>Cheilosia vernalis</i>	Pal	12	6	11	×					eur	III-IX.	bi, ve-au	49	0,30	IV.	
71.	<i>Cheilosia vicina</i>	Pal	14	7	11	×					sil	III-VII.	un, ve-pr	75	0,46	IV.	
72.	<i>Cheilosia vulpina</i>	Pal	10	7	10	×					sil	IV-IX.	bi, ve-au	54	0,33	IV.	
73.	<i>Chrysogaster cimiteriorum</i>	Pal	4	4	4				×		sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	4	0,02	III.	
74.	<i>Chrysogaster solstitialis</i>	Pal	18	9	17				×		sil (hyg)	IV-X.	bi, ve-au	60	0,37	IV.	
75.	<i>Chrysotoxum arcuatum</i>	Pal, Ori	17	10	15			×			xer	IV-X.	bi, ve-au	92	0,56	IV.	
76.	<i>Chrysotoxum bicinctum</i>	Hol	16	9	13			×			sil	IV-X.	bi, ve-au	41	0,25	IV.	
77.	<i>Chrysotoxum cautum</i>	Hol	17	10	15			×			sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	182	1,11	IV.	
78.	<i>Chrysotoxum elegans</i>	Pal	13	7	13			×			sil	IV-IX.	bi, ve-au	19	0,12	IV.	
79.	<i>Chrysotoxum fasciatum</i>	Pal	1	1	1			×			sil	V-VIII.	bi, ve-ae	3	0,02	III.	
80.	<i>Chrysotoxum fasciolatum</i>	Hol	1	1	1			×			sil	V-VII.	un, ve-pr	1	0,01	II.	

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelelhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egységyszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma	10×10 km	2,5×2,5 km	Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő						
81.	<i>Chrysotoxum intermedium</i>	Pal	5	4	4		×		sil	IV-X.	bi, ve-au	4	0,02	III.
82.	<i>Chr. octomaculatum</i>	Pal	7	5	6		×		xer?	IV-X.	bi, ve-au	6	0,04	III.
83.	<i>Chrysotoxum vernale</i>	Pal	11	7	11		×		sil	III-VII.	un, ve-pr	34	0,21	IV.
84.	<i>Chrysotoxum verralli</i>	Pal	12	6	12		×		eur	IV-IX.	bi, ve-au	60	0,37	IV.
85.	<i>Criorhina asilica</i>	Pal	7	5	7			×	sil	IV-VI.	un, ve-pr	16	0,10	III.
86.	<i>Dasysyrphus albostrigatus</i>	Pal	17	9	15		×		sil	III-XI.	bi, ve-au	34	0,21	IV.
87.	<i>Dasysyrphus hilaris</i>	Pal	7	5	7		×		sil	IV-VII.	un, ve-pr	13	0,08	III.
88.	<i>Dasysyrphus pinastri</i>	Hol	2	2	2		×		sil	IV-VII.	un, ve-pr	3	0,02	III.
89.	<i>Dasysyrphus tricinctus</i>	Pal	17	10	16		×		sil	IV-X.	un? ve-au	29	0,18	IV.
90.	<i>Dasysyrphus venustus</i>	Hol	15	8	14		×		sil	III-VIII.	un, ve-ae	46	0,28	IV.
91.	<i>Didea alneti</i>	Hol	7	6	6		×		sil	V-X.	bi? ve-au	8	0,05	III.
92.	<i>Didea fasciata</i>	Hol, Ori	9	7	9		×		sil	IV-X.	bi? ve-au	13	0,08	III.
93.	<i>Didea intermedia</i>	Pal	6	5	6		×		sil (xer)	IV-X.	bi? ve-au	9	0,05	III.
94.	<i>Doros profuges</i>	Pal	4	3	3		×		sil	IV-VIII.	un? ve-ae	4	0,02	III.
95.	<i>Epistrophe diaphana</i>	Pal	11	6	9		×		sil	IV-IX.	bi? ve-ae	20	0,12	III.
96.	<i>Epistrophe eligans</i>	Pal	16	11	15		×		sil	II-IX.	un, ve-au	54	0,33	IV.
97.	<i>Epistrophe euchroma</i>	Pal	5	4	5		×		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	12	0,07	III.
98.	<i>Epistrophe flava</i>	Hol	9	7	9		×		sil	IV-IX.	bi? ve-au	22	0,13	III.
99.	<i>Epistrophe grossulariae</i>	Hol	5	4	4		×		sil	IV-IX.	un? ve-au	10	0,06	III.
100.	<i>Epistrophe melanostoma</i>	Pal	9	8	9		×		sil	IV-IX.	un, ve-au	10	0,06	IV.
101.	<i>Epistrophe nitidicollis</i>	Hol	14	8	12		×		sil	IV-X.	un, ve-au	115	0,70	IV.
102.	<i>Epistrophe ochrostoma</i>	Hol	3	2	3		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	7	0,04	III.
103.	<i>Episyrphus balteatus</i>	Koz?	49	10	39		×		eur	I-XII.	po	1859	11,32	V.
104.	<i>Eristalis aeneus</i>	Koz	23	8	19			×	eur (hyg)	I-XII.	po	74	0,45	V.
105.	<i>Eristalinus sepulchralis</i>	Pal, Ori	14	10	14			×	hyg	III-X.	po, ve-au	70	0,43	V.
106.	<i>Eristalis abusiva</i>	Pal	4	4	4			×	eur	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,07	III.
107.	<i>Eristalis arbustorum</i>	Hol, Ori	47	11	38			×	eur	II-XI.	po, ve-au	526	3,20	V.
108.	<i>Eristalis interrupta</i>	Hol	29	9	27			×	eur	III-X.	po, ve-au	117	1,06	IV.
109.	<i>Eristalis intricaria</i>	Pal	7	5	6			×	eur	II-IX.	po, ve-au	8	0,05	IV.
110.	<i>Eristalis lineata</i>	Pal, Ori	8	7	8			×	sil	IV-X.	bi, ve-au	23	0,14	IV.
111.	<i>Eristalis pertinax</i>	Pal	28	10	24			×	eur	II-XI.	po, ve-au	115	0,71	IV.
112.	<i>Eristalis rupium</i>	Hol	7	5	7			×	sil	IV-IX.	bi, ve-au	14	0,09	III.
113.	<i>Eristalis similis</i>	Pal	12	8	11			×	eur?	III-X.	po, ve-au	26	0,16	IV.
114.	<i>Eristalis tenax</i>	Koz	48	12	36			×	eur	I-XII.	po	395	2,40	V.
115.	<i>Eumerus flavitarsis</i>	Pal	1	1	1	×			sil (xer)	V-IX.	un? ve-ae	1	0,01	II.
116.	<i>Eumerus grandis</i>	Pal	3	3	3	×			? (xer)	IV-IX.	un? ve-au	8	0,05	II.
117.	<i>Eumerus ornatus</i>	Pal	11	7	10	×			xer (sil)	IV-IX.	un, ve-au	15	0,09	III.
118.	<i>Eumerus ovatus</i>	Pal	1	1	1	×			sil	IV-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	II.
119.	<i>Eumerus ruficornis</i>	Pal	1	1	1	×			hyg	IV-VII.	un, ve-ae	5	0,03	I.
120.	<i>Eumerus sogdianus</i>	Pal	6	5	6	×			eur	III-IX.	bi, ve-au	14	0,09	IV.
121.	<i>Eumerus strigatus</i>	Hol	16	10	13	×			eur?	III-IX.	po, ve-au	53	0,32	IV.
122.	<i>Eumerus tarsalis</i>	Pal	1	2	2	×			eur (xer)	V-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	I.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelőhelyek száma			UTM négyzet száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			10×10 km	2,5×2,5 km	Növényevő	Ragadozó	Korhatékevő	Növényevő	Ragadozó	Korhatékevő							
											1						
123.	<i>Eumerus tauricus</i>	Pal	1	1	1	×			xer	VI-VIII.	un, ae	1	0,01	I.			
124.	<i>Eumerus tricolor</i>	Pal	10	8	10	×			sil	IV-IX.	un, ve-au	34	0,21	IV.			
125.	<i>Eupeodes corollae</i>	Hol, Ori	31	11	26		×		eur	I-XII.	po	898	5,47	V.			
126.	<i>Eupeodes flaviceps</i>	Pal	2	2	2		×		eur?	IV-X.	bi, ve-au	6	0,04	III.			
127.	<i>Eupeodes lapponicus</i>	Pal	9	6	9		×		sil	II-IX.	bi? ve-au	42	0,26	IV.			
128.	<i>Eupeodes latifasciatus</i>	Hol, Ori	8	7	8		×		eur	II-X.	po, ve-au	43	0,30	IV.			
129.	<i>Eupeodes latilunulatus</i>	Pal	2	2	2		×		eur?	IV-VIII.	bi? ve-ae	10	0,06	III.			
130.	<i>Eupeodes luniger</i>	Hol, Ori	15	9	14		×		eur	III-XII.	po, ve-au	48	0,29	IV.			
131.	<i>Eupeodes nitens</i>	Pal	5	4	5		×		sil	IV-IX.	un? ve-au	4	0,02	III.			
132.	<i>Ferdinandea cuprea</i>	Pal	7	7	7			×	sil	III-X.	bi, ve-au	84	0,33	IV.			
133.	<i>Ferdinandea ruficornis</i>	Pal	2	2	2			×	sil	IV-VIII.	bi? ve-ae	3	0,02	II.			
134.	<i>Helophilus hybridus</i>	Hol	3	3	3			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	3	0,02	III.			
135.	<i>Helophilus pendulus</i>	Pal	31	11	27			×	hyg	III-X.	bi? ve-au	102	0,03	V.			
136.	<i>Helophilus trivittatus</i>	Hol	26	8	18			×	eur (hyg)	IV-XI.	po, ve-au	71	0,44	V.			
137.	<i>Heringia heringi</i>	Pal	9	5	8		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	19	0,12	IV.			
138.	<i>Heringia senilis</i>	Pal	7	6	7		×		eur (sil)	IV-IX.	bi, ve-au	14	0,09	III.			
139.	<i>Ischyrosyrphus glaucius</i>	Pal	3	2	3		×		sil	V-VIII.	un, ve-ae	4	0,02	II.			
140.	<i>Ischyrosyrphus laterarius</i>	Hol	2	2	2		×		sil	V-VIII.	un, ve-ae	3	0,02	II.			
141.	<i>Lejogaster metallina</i>	Pal	9	4	8			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	11	0,07	III.			
142.	<i>Lejogaster tarsata</i>	Pal	7	5	7			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	11	0,07	IV.			
143.	<i>Lejops vittatus</i>	Pal	4	3	4			×	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	10	0,06	IV.			
144.	<i>Leucozona lucorum</i>	Hol	4	4	4			×	sil (hyg)	IV-VIII.	un, ve-ae	9	0,05	III.			
145.	<i>Mallota cimbiciformis</i>	Hol	1	1	1			×	sil	VI-VIII.	un, ae	1	0,01	II.			
146.	<i>Mallota fuciformis</i>	Pal	3	3	3			×	sil	III-V.	un, ve	5	0,03	II.			
147.	<i>Megasyrphus erraticus</i>	Pal	1	1	1		×		sil	IV-IX.	bi? ve-au	2	0,01	III.			
148.	<i>Melangyna barbifrons</i>	Pal	3	2	3		×		sil	II-V.	un, ve	6	0,04	II.			
149.	<i>Melangyna compositarum</i>	Hol	3	3	3		×		sil?	IV-IX.	bi? ve-au	10	0,06	III.			
150.	<i>Melangyna labiatarum</i>	Pal	1	1	1		×		sil	IV-VIII.	bi? ve-ae	1	0,01	II.			
151.	<i>Melangyna lasiophthalma</i>	Pal	4	3	4		×		sil	II-VI.	un, ve-pr	10	0,06	IV.			
152.	<i>Melangyna quadrimaculata</i>	Pal	5	5	5		×		sil	III-VI.	un, ve-pr	6	0,04	III.			
153.	<i>Melangyna umbellatarum</i>	Hol	4	3	4		×		sil	III-X.	bi? ve-au	18	0,11	III.			
154.	<i>Melanogaster aerea</i>	Pal	2	2	2			×	hyg	IV-IX.	bi? ve-au	6	0,04	III.			
155.	<i>Melanogaster hirtella</i>	Pal	2	2	2			×	hyg	V-VIII.	bi? ve-ae	4	0,02	II.			
156.	<i>Melanogaster nuda</i>	Pal	17	11	15			×	hyg	IV-VIII.	bi? ve-ae	436	2,65	IV.			
157.	<i>Melanostoma mellinum</i>	Hol?	35	10	31		×		eur	III-XI.	po, ve-au	602	3,66	V.			
158.	<i>Melanostoma scalare</i>	Koz?	30	11	26		×		sil	III-XI.	po? ve-au	528	3,21	IV.			
159.	<i>Meligramma cincta</i>	Pal	7	7	7		×		sil	IV-X.	bi, ve-au	15	0,09	III.			
160.	<i>Meligramma guttata</i>	Hol	5	4	5		×		sil	V-IX.	bi, ve-au	7	0,04	III.			
161.	<i>Meligramma triangulifera</i>	Hol	8	5	7		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	9	0,05	III.			
162.	<i>Meliscaeva auricollis</i>	Pal	15	7	14		×		sil	III-X.	po, ve-au	56	0,34	IV.			
163.	<i>Meliscaeva cinctella</i>	Hol, Ori	9	5	9		×		sil	IV-X.	un, ve-au	35	0,21	IV.			
164.	<i>Merodon albifrons</i>	Pal	1	1	1	×			xer	V-IX.	bi, ve-au	1	0,01	II.			

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelőhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma			Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő						
			10×10 km	2,5×2,5 km										
165.	<i>Merodon armipes</i>	Pal	3	3	3	×			xer	IV-VIII.	un, ve-ae	3	0,02	III.
166.	<i>Merodon avidus</i>	Pal	6	4	6	×			xer	III-IX.	un? ve-au	26	0,16	IV.
167.	<i>Merodon clavipes</i>	Pal	3	3	3	×			xer	V-VI.	un, ve-pr	3	0,02	III.
168.	<i>Merodon constans</i>	Pal	16	8	13	×			xer?	IV-X.	bi, ve-au	29	0,18	IV.
169.	<i>Merodon nigratarsis</i>	Pal	9	7	9	×			eur (xer)	IV-VIII.	un, ve-ae	29	0,18	IV.
170.	<i>Merodon ruficornis</i>	Pal	5	4	4	×			sil	IV-IX.	bi, ve-au	13	0,08	III.
171.	<i>Merodon rufus</i>	Pal	3	3	3	×			xer	V-IX.	un? ve-au	14	0,09	III.
172.	<i>Mesembrius peregrinus</i>	Pal	3	3	3			×	hyg	IV-IX.	un, ve-au	8	0,05	III.
173.	<i>Microdon analis</i>	Pal	8	6	8		?	?	sil	IV-VIII.	un, ve-ae	20	0,12	IV.
174.	<i>Microdon devius</i>	Pal	9	5	7		?	?	sil (hyg)	IV-IX.	un, ve-au	25	0,15	III.
175.	<i>Microdon mutabilis</i>	Pal	18	9	14		?	?	sil (hyg)	IV-VII.	un, ve-pr	51	0,31	IV.
176.	<i>Milesia crabroniformis</i>	Pal	1	1	1			×	sil (xer)	VII-IX.	un, ae-au	1	0,01	I.
177.	<i>Milesia semiluctifera</i>	Pal	1	1	1			×	sil (xer)	VII-IX.	un, ve-au	1	0,01	I.
178.	<i>Myathropa florea</i>	Pal	36	10	28			×	eur (sil)	IV-XI.	po? ve-au	101	0,62	V.
179.	<i>Myolepta dubia</i>	Pal	10	6	10			×	sil	IV-IX.	bi, ve-au	29	0,18	III.
180.	<i>Myolepta obscura</i>	Pal	2	2	2			×	sil	IV-VII.	un, ve-pr	1	0,01	II.
181.	<i>Myolepta potens</i>	Pal	5	3	5			×	sil	IV-IX.	un, ve-au	8	0,05	II.
182.	<i>Myolepta vara</i>	Pal	4	4	4			×	sil	IV-VII.	un, ve-pr	6	0,04	III.
183.	<i>Neoascia annexa</i>	Pal	10	6	8			×	hyg	IV-X.	un? ve-au	52	0,32	III.
184.	<i>Neoascia geniculata</i>	Pal	6	5	6			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	25	0,15	III.
185.	<i>Neoascia interrupta</i>	Pal	5	3	5			×	hyg	III-X.	po, ve-au	30	0,18	IV.
186.	<i>Neoascia meticulosa</i>	Pal	6	4	5			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	27	0,16	IV.
187.	<i>Neoascia obliqua</i>	Pal	18	8	16			×	hyg	IV-X.	bi, ve-au	284	1,73	IV.
188.	<i>Neoascia podagrica</i>	Pal	17	7	14			×	hyg	III-X.	po? ve-au	111	0,68	IV.
189.	<i>Neoascia tenur</i>	Pal	6	4	6			×	hyg	IV-X.	po? ve-au	26	0,16	IV.
190.	<i>Neoascia unifasciata</i>	Pal	4	4	4			×	hyg	III-VIII.	un, ve-ae	7	0,04	II.
191.	<i>Neocnemodon brevidens</i>	Pal	5	5	5			×	sil	IV-IX.	bi, ve-au	14	0,09	III.
192.	<i>Neocnemodon latitarsis</i>	Hol	5	4	5			×	sil	IV-IX.	bi, ve-au	101	0,62	III.
193.	<i>Neocnemodon pubescens</i>	Hol	4	4	4			×	sil	IV-VIII.	un, ve-au	5	0,03	III.
194.	<i>Neocnemodon vitripennis</i>	Pal	6	3	6			×	sil	IV-IX.	bi, ve-au	17	0,1	III.
195.	<i>Orthonевра brevicornis</i>	Pal	2	2	2			×	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,3	III.
196.	<i>Orthonевра elegans</i>	Pal	3	3	3			×	hyg	IV-IX.	un, ve-au	3	0,02	II.
197.	<i>Orthonевра frontalis</i>	Pal	5	4	5			×	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	8	0,05	III.
198.	<i>Orthonевра geniculata</i>	Pal	2	2	2			×	hyg	IV-VIII.	un, ve-ae	3	0,02	II.
199.	<i>Orthonевра intermedia</i>	Pal	2	2	2			×	hyg	V-VIII.	un, ve-ae	6	0,04	III.
200.	<i>Orthonевра nobilis</i>	Pal	7	4	6			×	sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	15	0,09	III.
201.	<i>Orthonевра splendens</i>	Pal	5	5	5			×	hyg	IV-IX.	bi, ve-au	11	0,07	III.
202.	<i>Paragus albifrons</i>	Pal	3	3	3			×	eur (nr)	V-VIII.	un, ve-ae	4	0,02	III.
203.	<i>Paragus bicolor</i>	Pal	7	4	6			×	eur	IV-IX.	bi, ve-au	19	0,12	IV.
204.	<i>Paragus finitimus</i>	Hol	11	8	11			×	xer	IV-IX.	bi, ve-au	23	0,14	IV.
205.	<i>Paragus haemorrhous</i>	Pal, Afr	18	8	15			×	xer	IV-IX.	un? ve-au	92	0,56	IV.
206.	<i>Paragus majoranae</i>	Pal	22	10	21			×	xer	IV-X.	un? ve-au	134	0,81	IV.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelelőhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma	10×10 km	2,5×2,5 km	Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő						
207.	<i>Paragus punctulatus</i>	Pal	1	1	1		×		?sil	VI-VIII	un, ae	1	0,01	I.
208.	<i>Paragus tibialis</i>	Hol, Ori	8	6	8		×		xer	IV-IX.	bi, ve-au	17	0,10	III.
209.	<i>Parasyrphus annulatus</i>	Pal	3	3	3		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	12	0,07	III.
210.	<i>Parasyrphus lineola</i>	Hol	4	3	4		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	5	0,03	III.
211.	<i>Parasyrphus malinellus</i>	Pal	3	2	3		×		sil	IV-VIII.	un, ae	9	0,05	III.
212.	<i>Parasyrphus punctulatus</i>	Pal	6	5	6		×		sil	II-VII.	un, ve-pr	12	0,07	III.
213.	<i>Parasyrphus vittiger</i>	Pal	6	4	6		×		sil	III-X.	un, ve-au	7	0,04	III.
214.	<i>Parhelophilus frutetorum</i>	Pal	13	7	13		×		hyg	IV-X.	bi? ve-au	52	0,32	III.
215.	<i>Parhelophilus versicolor</i>	Pal	13	8	13		×		hyg	IV-IX.	bi? ve-au	57	0,35	IV.
216.	<i>Pelecocera latifrons</i>	Pal	3	3	3		×		sil	III-VI.	bi? ve-pr	8	0,05	III.
217.	<i>Pelecocera tricincta</i>	Pal	1	1	1		×		xer (sil)	IV-IX.	bi? ve-au	2	0,01	III.
218.	<i>Pipiza austriaca</i>	Pal	4	3	4		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	13	0,08	III.
219.	<i>Pipiza bimaculata</i>	Pal	13	7	12		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	43	0,16	IV.
220.	<i>Pipiza fasciata</i>	Pal	3	3	3		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	6	0,04	III.
221.	<i>Pipiza festiva</i>	Hol	10	7	10		×		sil	IV-IX.	un, ve-au	16	0,10	IV.
222.	<i>Pipiza lugubris</i>	Pal	7	5	6		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	21	0,13	III.
223.	<i>Pipiza luteitarsis</i>	Pal	2	2	2		×		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	II.
224.	<i>Pipiza noctiluca</i>	Pal	15	11	14		×		sil	IV-IX.	bi, ve-au	55	0,04	IV.
225.	<i>Pipiza quadrimaculata</i>	Hol	1	1	1		×		sil	IV-IX.	un, ve-au	1	0,01	III.
226.	<i>Pipizella annulata</i>	Pal	4	3	4		×		eur?	IV-VIII.	un, ve-ae	21	0,13	III.
227.	<i>Pipizella divicoi</i>	Pal	8	4	7		×		xer (sil)	IV-XI.	un? ve-au	11	0,07	IV.
228.	<i>Pipizella maculipennis</i>	Pal	12	5	10		×		eur (xer)	V-IX.	un? ve-au	47	0,29	IV.
229.	<i>Pipizella viduata</i>	Pal	37	11	30		×		eur (sil)	IV-X.	po, ve-au	844	5,14	V.
230.	<i>Pipizella virens</i>	Pal	16	7	14		×		sil (eur)	IV-XI.	un? ve-au	188	1,14	IV.
231.	<i>Platycheirus albimanus</i>	Hol, Ori	27	9	21		×		eur	II-X.	po, ve-au	292	1,78	IV.
232.	<i>Platycheirus ambiguus</i>	Hol, Ori	5	5	5		×		sil	II-V.	un, ve	7	0,04	III.
233.	<i>Platycheirus angustatus</i>	Hol	10	8	9		×		hyg	IV-X.	bi, ve-au	73	0,45	IV.
234.	<i>Platycheirus clypeatus</i>	Hol	25	11	21		×		eur	IV-X.	bi? ve-au	216	1,31	V.
235.	<i>Platycheirus discimanus</i>	Hol	1	1	1		×		sil	III-VI.	un, ve-pr	2	0,01	II.
236.	<i>Platycheirus europaeus</i>	Pal	4	4	4		×		eur?	IV-IX.	bi, ve-au	5	0,03	III.
237.	<i>Platycheirus fulviventris</i>	Pal	9	5	9		×		hyg	III-X.	bi, ve-au	49	0,30	IV.
238.	<i>Platycheirus manicatus</i>	Pal	1	1	1		×		sil	V-VIII.	bi, ve-ae	3	0,02	I.
239.	<i>Platycheirus occultus</i>	Pal?	2	2	2		×		?sil	IV-VII.	un, ve-pr	2	0,01	I.
240.	<i>Platycheirus peltatus</i>	Hol	12	7	8		×		eur	IV-IX.	po, ve-au	47	0,29	IV.
241.	<i>Platycheirus scutatus</i>	Hol	9	5	7		×		sil	IV-X.	po, ve-au	31	0,19	IV.
242.	<i>Platycheirus sticticus</i>	Pal	4	3	4		×		sil	IV-IX.	un? ve-au	5	0,03	III.
243.	<i>Platycheirus tarsalis</i>	Hol	4	2	3		×		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	18	0,11	II.
244.	<i>Psilota innupta</i>	Pal	1	1	1		?	?	sil	IV-VI.	un, ve-pr	1	0,01	II.
245.	<i>Pyrophaena granditarsa</i>	Hol	2	1	2		?		hyg	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	II.
246.	<i>Pyrophaena rosarum</i>	Hol	8	4	7		?		hyg	IV-X.	po, ve-au	16	0,10	IV.
247.	<i>Rhingia campestris</i>	Pal	8	5	8		×		eur	III-X.	po, ve-au	39	0,24	IV.
248.	<i>Rhingia rostrata</i>	Pal	4	3	3		×		sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	4	0,02	II.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelőhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma			Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő						
			10×10 km	2,5×2,5 km										
249.	<i>Scaeva albomaculata</i>	Pal	2	1	2		×		xer	V-VII.	un, ve-pr	2	0,01	I.
250.	<i>Scaeva pyrastris</i>	Hol	31	9	24		×		eur	I-XII.	po	197	1,20	V.
251.	<i>Scaeva selenitica</i>	Pal, Ori	13	7	12		×		eur (sil)	I-XII.	po	24	0,15	IV.
252.	<i>Spazigaster ambulans</i>	Pal	2	2	2		?	?	sil?	V-IX.	bi, ve-au	2	0,01	II.
253.	<i>Sphaerophoria batava</i>	Pal	2	1	1		×		xer	IV-IX.	bi, ve-au	2	0,01	III.
254.	<i>Sphaerophoria fatarum</i>	Hol	1	1	1		×		eur (xer)	V-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	II.
255.	<i>Sph. interrupta</i>	Hol	3	3	3		×		eur	IV-IX.	un? ve-au	6	0,04	III.
256.	<i>Sphaerophoria loewi</i>	Pal	1	1	1		×		hyg	V-VIII.	un? ve-ae	1	0,01	II.
257.	<i>Sph. philanthus</i>	Hol	2	2	2		×		xer	V-IX.	un? ve-au	2	0,01	II.
258.	<i>Sph. rueppellii</i>	Pal	7	6	7		×		xer	IV-IX.	un? ve-au	14	0,09	IV.
259.	<i>Sphaerophoria scripta</i>	Hol, Ori	51	12	40		×		eur	III-XI.	po, ve-au	1354	8,24	V.
260.	<i>Sphaerophoria taeniata</i>	Pal	17	8	15		×		eur	IV-X.	bi? ve-au	115	0,71	V.
261.	<i>Sphegina clavata</i>	Pal	3	3	3		×		sil (hyg)	V-IX.	bi, ve-au	3	0,02	II.
262.	<i>Sphegina clunipes</i>	Pal	13	8	12		×		sil (hyg)	IV-IX.	bi, ve-au	31	0,19	III.
263.	<i>Sphegina elegans</i>	Pal	10	5	9		×		sil (hyg)	IV-IX.	bi? ve-ae	32	0,20	III.
264.	<i>Sphegina sibirica</i>	Pal	4	3	4		×		sil (hyg)	V-IX.	un, ve-au	7	0,04	II.
265.	<i>Spilomyia diophthalma</i>	Pal	2	1	2		×		sil (xer)	IV-IX.	un, ve-au	2	0,02	II.
266.	<i>Spilomyia manicata</i>	Pal	2	2	2		×		sil?	IV-VIII.	un, ve-ae	1	0,01	II.
267.	<i>Spilomyia saltuum</i>	Pal	8	5	7		×		sil	IV-XI.	un, ve-au	9	0,05	III.
268.	<i>Syrpitta pipiens</i>	Hol, Ori	40	11	32		×		eur	II-XI.	po, ve-au	174	1,06	V.
269.	<i>Syrphus ribesii</i>	Koz	36	11	29		×		eur	II-XI.	po, ve-au	160	0,97	V.
270.	<i>Syrphus torvus</i>	Hol	17	8	17		×		sil	II-XI.	po, ve-au	57	0,35	IV.
271.	<i>Syrphus vitripennis</i>	Hol, Ori	40	10	32		×		eur	II-XI.	po, ve-au	248	1,51	V.
272.	<i>Temnostoma apiforme</i>	Pal	2	2	2		×		sil	V-VIII.	un, ve-ae	2	0,01	II.
273.	<i>Temnostoma bombylans</i>	Hol	11	6	8		×		sil	IV-VII.	un, ve-pr	24	0,21	III.
274.	<i>Temnostoma meridionale</i>	Pal	7	4	6		×		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	7	0,04	II.
275.	<i>Temnostoma vespiforme</i>	Hol	9	6	7		×		sil	IV-VIII.	bi, ve-ae	15	0,09	III.
276.	<i>Trichopsomyia flavitarsis</i>	Pal	4	3	4		×		eur	IV-VIII.	bi, ve-ae	9	0,05	III.
277.	<i>Triglyphus primus</i>	Pal	8	5	7		×		sil	IV-IX.	bi? ve-au	11	0,07	IV.
278.	<i>Tropidia scita</i>	Pal	4	3	4		×		hyg	IV-X.	bi, ve-au	9	0,05	IV.
279.	<i>Volucella bombylans</i>	Hol	15	6	12		?		sil	III-IX.	bi, ve-au	48	0,29	IV.
280.	<i>Volucella inanis</i>	Pal	18	9	15		?		sil	IV-IX.	un, ve-au	59	0,32	IV.
281.	<i>Volucella inflata</i>	Pal	7	5	7		?		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	5	0,03	III.
282.	<i>Volucella pellucens</i>	Pal, Ori	28	9	22		?		sil	IV-IX.	bi, ve-au	67	0,41	IV.
283.	<i>Volucella zonaria</i>	Pal	13	5	9		?		sil	IV-X.	bi, ve-au	15	0,09	IV.
284.	<i>Xanthandrus comtus</i>	Pal, Ori	8	6	8		×		sil	V-XI.	bi, ve-au	10	0,06	III.
285.	<i>Xanthogramma dives</i>	Pal	5	4	5		×		sil?	IV-VIII.	bi? ve-ae	6	0,04	III.
286.	<i>Xanthogramma festivum</i>	Pal	8	7	7		×		sil	III-VI.	un, ve-pr	19	0,12	IV.
287.	<i>Xanthogramma laetum</i>	Pal	9	6	9		×		sil	IV-VIII.	un, ve-ae	9	0,05	III.
288.	<i>X. pedisseguum</i>	Pal	27	9	23		×		sil	III-X.	po? ve-au	90	0,55	V.
289.	<i>Xylota abiens</i>	Pal	2	1	1		×		sil	V-VIII.	bi? ve-ae	2	0,01	III.
290.	<i>Xylota florum</i>	Pal	5	4	4		×		sil	IV-IX.	bi? ve-au	5	0,03	III.

Sorszám	Faj	Elterjedés	Lelelőhelyek száma			A lárvák fő táplálkozási típusa			Élőhelytípushoz való kötődés	Rajzási adatok*	Ökológiai jellemző*	Egyedszám	Dominancia %	Gyakoriság*
			UTM négyzet száma			Növényevő	Ragadozó	Korhadékevő						
			10×10 km	2,5×2,5 km										
291.	<i>Xylota ignava</i>	Pal	1	1	1			×	sil	IV-IX.	bi? ve-au	1	0,01	II.
292.	<i>Xylota segnis</i>	Hol	29	10	23			×	sil	III-X.	po? ve-au	118	0,72	IV.
293.	<i>Xylota sylvarum</i>	Pal	13	7	11			×	sil	V-X.	bi, ve-au	40	0,24	IV.
294.	<i>Xylota xanthocnema</i>	Pal	10	6	9			×	sil	V-IX.	bi, ve-au	15	0,09	III.

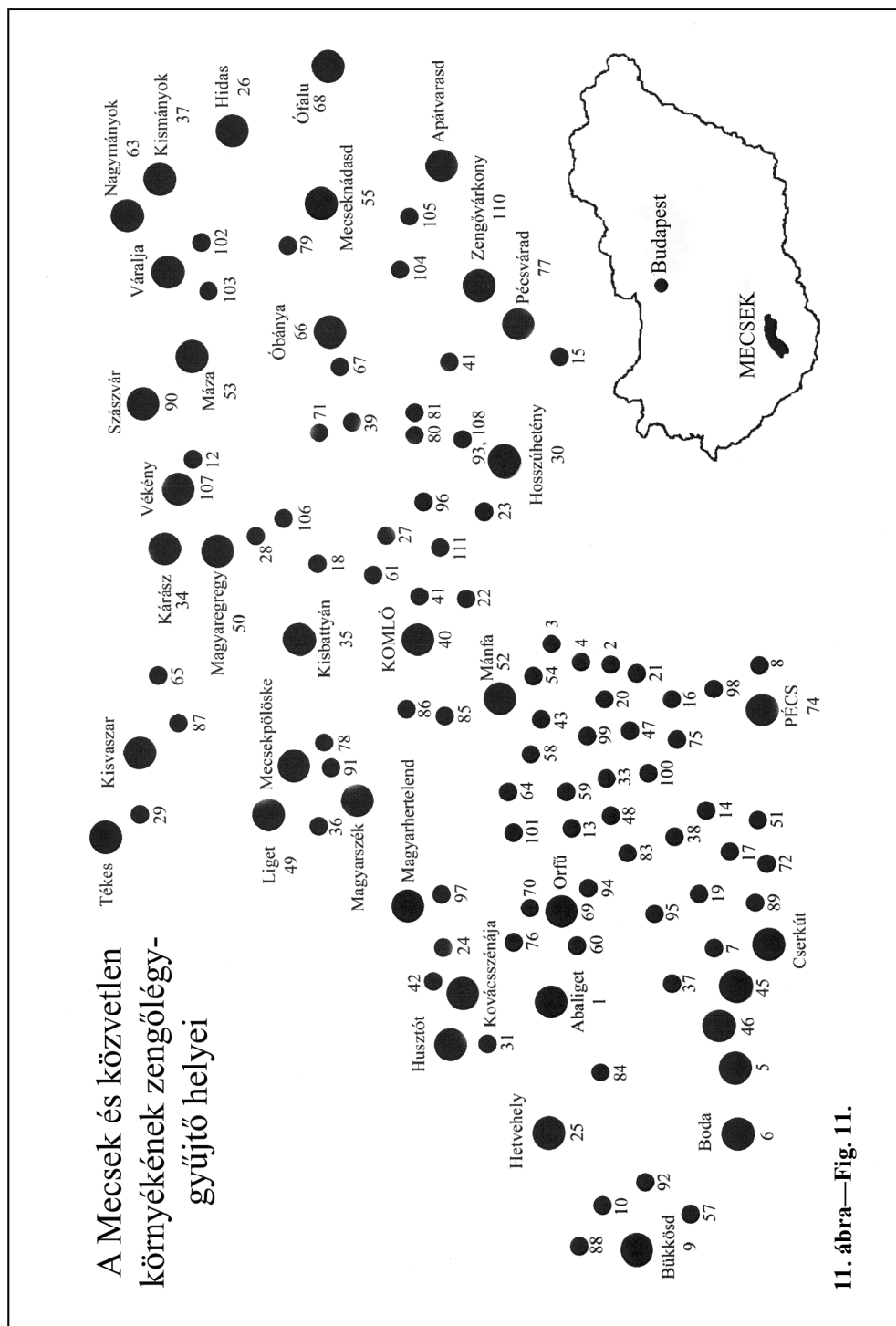
A gyűjtőhelyek és a gyűjtők jegyzéke

A faunisztikai alapadatok (a gyűjtőhely, a gyűjtés időpontja és a gyűjtő személye) legjelentősebb eleme a gyűjtőhely (lelőhely). Nagyon fontos, hogy ez topográfiailag pontosan azonosítható tulajdonnév legyen. A gyűjtőhely lehet önálló település vagy annak egy része, illetve a település közigazgatási határán belüli földrajzi név. Utóbbi két esetben feltétlenül meg kell adni (zárójelben) a közigazgatási hovatartozást jelentő település nevét. A gyűjtőhelyek írására vonatkozó részletes szabályok és ajánlások több dolgozatban megtalálhatók (pl. DÉVAI et al. 1987, 1997). A zengőlégy fauna kutatásában, főleg az utóbbi időben, iparkodtunk ennek figyelembevételével dolgozni. Ezt tükrözi mecseki vonatkozásban a 110 zengőlégy gyűjtőhelyet tartalmazó alábbi lista, valamint a kötet faunisztikai adatközlő fejezete is. Az UTM kódok mellett (vagy helyett), több kutató megadja a földrajzi koordinátákat is. Ez utóbbi az UTM-hez hasonlóan, az esetek többségében, főleg a repülő rovarok esetében, lényegében csak általános tájékozódást tesz lehetővé. Ennek az oka, hogy a gyűjtések rendszerint egy-egy nagyobb területen folynak. Különösen problematikus irodalmi adatok földrajzi koordinátájának meghatározása. Ilyenkor általában nem derül ki, hogy hol történt a tényleges gyűjtés. Mind az UTM kód, mind a koordináta meghatározása nehézségbe ütközik, ha a példány más gyűjtőtől származik és a lelőhelycédulából, nem derül ki a gyűjtés pontos helye. Ez egyes esetekben lehet pl. egy hosszan elnyúló völgy is. Jól repülő rovaroknál, amilyenek a zengőlégyek is, talán kisebb a jelentősége a túlzottan pontos lelőhely megadásának. Ennek ellenére természetesen nem zárható ki, hogy a gyűjtők a jövőben, megfelelő műszer (GPS) segítségével, egy hosszan elnyúló völgyben is megadják az egyes lelőhelyek koordinátáit.

Az UTM kódok meghatározásában elsősorban a megyetérképek két változata (természetföldrajzi és településföldrajzi) szolgált alapul. Mivel ezek kisebb-nagyobb mértékben pontatlanok, egyes esetekben az UTM kódok (főleg a 2,5×2,5 km-es hálózatok, az ún. alháló kódjai) is pontatlanok lehetnek.

A mellékelt vázlatos térkép (11. ábra) nagyobb pontokkal tartalmazza azokat a településeket, melyeken, vagy melyek közigazgatási területén gyűjtések történtek. A településrészek vagy különböző biotópok lelőhelyeit kisebb pontok jelölik. A térkép számai azonosak a gyűjtőhelylista sorszámaival. A pontok elhelyezkedése általában megegyezik a gyűjtés tényleges helyével. Ettől többé-kevésbé eltérő ott, ahol a lelőhelyek közel esnek egymáshoz, és emiatt a pontoknak a reális elhelyezése nem lehetséges.

11. ábra. A Mecsek-vidék (Mecsek és Baranyai-Hegyhát) zengőlégy gyűjtőhelyei. **Fig. 11.** Collecting sites of the hoverflies in the Mecsek region (Mecsek Mts and Baranya Hills). ►

11. ábra—Fig. 11.

Zengőlégy gyűjtőhelylista

Abaliget	Magyaregregy
Andor-forrás (Pécs)	Magyarürög (Pécs)
Andorlaki-forrás (Pécs)	Mánfa
Árpádtető (Pécs)	Máza
Bakonya	Mecseki-erdő (Mánfa)
Boda	Mecseknádasd
Boldogasszony-völgy (Cserkút)	Mecsekpölöske
Budai-vám (Pécs)	Megyefai-tó (Bükkösd)
Bükkösd	Melegmány (Mánfa)
Bükkösi-völgy (Bükkösd)	Melegmányi-völgy (Mánfa)
Cserkút	Mész-völgy (Orfű)
Csöpögő-forrás (Vékény)	Mézes-rét (Komló)
Darázs-kút (Pécs)	Misina (Pécs)
Daindol (Pécs)	Nagymanyok
Dombay-tó (Pécsvárad)	Nagy-mély-völgy (Mánfa)
Dömörkapu (Pécs)	Nyíres (Kisvaszar)
Éger-völgy (Pécs)	Óbánya
Egregyi-völgy (Magyaregregy)	Óbányai-völgy (Óbánya)
Farkas-forrás (Pécs)	Ófalu
Fehérkúti-menedékház (Pécs)	Orfű
Gesztenyés (Pécs)	Orfűi-tó (Orfű)
Hármasakna (Komló)	Pásztor-forrás (Vékény)
Hármas-hegy (Hosszúhetény)	Patacs (Pécs)
Herman Ottó-tó (Orfű)	Petőci-árok (Hetvehely)
Hetvehely	Pécs
Hidas	Pécsbánya (Pécs)
Hidasi-völgy (Hosszúhetény)	Pécsi-tó (Orfű)
Hodács (Magyaregregy)	Pécsvárad
Hosszú-erdő (Tékes)	Pölöskei-horgásztó (Mecsekpölöske)
Hosszúhetény	Pusztá-árok (Mecseknádasd)
Husztóti-völgy (Husztót)	Püspökszentlászló (Hosszúhetény)
Jakab-hegy (Kővágószőlős)	Püspökszentlászlói-arb. (Hosszúhetény)
Kantavár (Pécs)	Réka-völgy (Mecseknádasd)
Kárász	Remete-rét (Pécs)
Kisbattyán (Komló)	Sás-völgy (Kővágótöttös)
Kishertelend (Magyarszék)	Sikonda (Komló)
Kismányok	Sikondai-erdő (Komló)
Kis-mély-völgy (Pécs)	Sorkádi-erdő (Kisvaszar)
Kisújbánya (Hosszúhetény)	Sormás-völgy (Bükkösd)
Komló	Sülye-völgy (Pécs)
Komlós-völgy (Pécsvárad)	Szászvár
Kovácsszénájai-tó (Kovácsszénája)	Széki-hegy (Mecsekpölöske)
Kozári-vadászház (Pécs)	Szentdomján (Bükkösd)
Köves-tető (Komló)	Szentlászlói-völgy (Hosszúhetény)
Kővágószőlős	Szuadó-völgy (Orfű)
Kővágótöttös	Szunyola (Pécs)
Lámpásvölgy (Pécs)	Takanyó (Hosszúhetény)
Lapis (Pécs)	Tekeresi-völgy (Magyarhertelend)
Liget	Tettye (Pécs)

Tripammer-fa (Pécs)	Vár-völgy (Magyaregregy)
Tubes (Pécs)	Vékény
Vágotpuszta (Mánfa)	Völgyi-rétek (Hosszúhetény)
Váraljai-hegy (Váralja)	Zengő (Hosszúhetény)
Váraljai-völgy (Váralja)	Zengővárkony
Varasdi-völgy (Apátvarasd)	Zobákpuszta (Komló)
Varasdi-völgyhíd (Mecseknádasd)	

A gyűjtők és nevük rövidítése

A	Nem ismert a gyűjtő	SNÉ	Sólymosné
BE	Bajári Erzsébet	SÁ	Soós Árpád
DÁ	Draskovits Ágnes	SZM	Szabó Márta
ES	Endrődy Sebő	SZML	Szalay-Marzsó László
GA	Gebhardt Antal	SZ	Szijártó
HS	Horvatovich Sándor	TZS	Tamási Zsuzsa
KÁ	Kasper Ágota	TI	Tóth Ilona
KGY	Kürthy György	TS	Tóth Sándor
MJ	Majer József	UÁ	Uherkovich Ákos
MF	Mihályi Ferenc	VM	Várad Margit
ML	Móczár László	VT	Vásárhelyi Tamás
NS	Nógrádi Sára	WM	Wéber Mihály
PL	Papp László	ZSIG	Zsirkó Gizella
PZS	Petrovics Zsuzsa		

Egyéb rövidítések:

- +MAL Malaise-csapdával gyűjtve
- +TÁL tálcscsapdával gyűjtve
- +FÉNY fénycsapdával (lámpázással) gyűjtve

A fajok és a lelőhelyadatok felsorolása

A szerzők a zengőlegyekkel foglalkozó faunisztikai irodalomban többnyire eltérő rendszert és nevezéktant használnak. Jelen kötetben elismert svájci és német zengőlegy-specialisták által összeállított német (MAIBACH *et al.* 1998), svájci (SSYMANK *et al.* 1999), továbbá magyar faunalista (TÓTH 2001) szolgál alapul.

Ugyancsak rendkívül eltérő a különböző szerzők munkájában alkalmazott rendszer. Ezért a jelen kötetben, elsősorban praktikus megfontolásból, a nemek és azon belül a fajok abc-rendben szerepelnek.

A munka a taxonok rövid jellemzése mellett tartalmazza a rendelkezésre álló alapadatokat. Ezek a gyűjtés helye, időpontja, a példányszám (hím és nőtény), a gyűjtő neve, valamint a gyűjtőeszköz, amennyiben az nem a szokásos lepkeháló (leggyakrabban Malaise-csapda, ritkábban fénycsapda vagy lámpázás, illetve tálcscapda).

Az adatok írása a lehetséges mértékben egységesen történt. A gyűjtőhelyek jelentős része közelebbi (általában földrajzi) név, melynek közigazgatási hovatartozását a zárójelben szereplő település határozza meg. A faunisztikai adatközlő fejezetben, helykímélés érdekében, csak a közelebbi nevek vannak megadva. Ugyancsak a helykímélést célozza a

gyakoribb fajoknál több alkalommal szereplő Malaise-csapda írásmódja (+MAL), valamint a gyűjtő nevének a lelőhely után zárójelben való megadása (MJ, +MAL), mely az összes utána következő adatra vonatkozik.

Az adatok felsorolásánál alkalmazott írásjelek értelmezése:

- az egyes gyűjtőhelyekhez tartozó valamennyi adatot, azaz az ún. adattömböket elválasztó jel (gondolatjel);
- : a gyűjtőhely neve utáni jel (kettőspont);
- ; az azonos gyűjtőhelyek adattömbjeit felépítő, dátumból, példányszámból és a gyűjtő személyének kódjából (illetve az esetleges további adatokból) álló ún. adatsoporthoz tartozó jel (pontosvessző);
- , az egy-egy adatsoporthoz tartozó ún. adategységeket, azaz a dátumot, a példányszámot és a gyűjtő személyének kódját (illetve az esetleges további adatokat) elkülönítő jel (vessző).

Anasimya Schiner, 1864

[Syn. *Helophilus* Meigen, 1805, *Eurimyia* Bigot, 1883]

Közepes vagy valamivel kisebb, lárváik fejlődésén keresztül vizes élőhelyekhez kötődő zengőlegyek. Imágóik is rendszerint vizek közelében, főleg különböző virágokon találhatók. A Palearktikumból ismert 9 fajból mind a 4 hazai él a Mecsekben.

(1) *Anasimya contracta* Claussen & Torp, 1980

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Általános, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: viszonylag kevés lelőhelye vált ismertté a hegységben. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Oenathe aquatica*, *Ranunculus sceleratus*, *Sparganium erectum*.

Lelőhelyei: Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 1♀, TS – Bakonya: 2005.06.22., 2♂ 3♀, TS – Mézes-rét (TS): 1983.06.04., 1♂ 3♀; 1992.06.18., 2♂ – Ófalu: 2005.07.15., 1♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 4♀, TS, +MAL.

(2) *Anasimya interpuncta* (Harris, 1776)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz). Magyarország: Általános, gyakori (IV.). Mecsek: Kevés lelőhelyen került elő a hegységben. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Sparganium erectum*.

Lelőhelyei: Kővágószőlős: 1964.08.04., 2♂, TS – Liget: 2006.06.28., 1♂ 3♀, TS – Megyefai-tó: 2004.09.06., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 2♀, TS.

12. ábra – Fig. 12. *Anasimya lineata*

(3) *Anasimya lineata* (Fabricius, 1787)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Általános elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Kevés lelőhelyről került elő. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Myosotis palustris*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.09.06., 1♀, TS –

Megyefai-tó: 2004.04.28., 1♂ 3♀, TS; 2004.07.11., 2 L, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 3♂ 4♀, TS – Sikonda: 1992.06.04., 1♀, TS.

(4) *Anasimya transfuga* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Főleg síkságokon él, gyakori (IV.). Mecsek: Az országosnál ritkább a hegységben. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX). Virágválasztása: *Myosotis palustris*, *Oenathe aquatica*, *Ranunculus sceleratus*, *Rorippa austriaca*.

Lelőhelyei: Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♂ 5♀, TS, +MAL – Husztóti-völgy: 2006.06.29., 1♂ 2♀, TS – Kismányok: 2005.07.14., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.25., 1♀, TS, +MAL – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂ 3♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.07.11., 2♂ 3♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 3♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♂ 2♀, TS.

Arctophila Schiner, 1860

Nagytestű, poszméhekre emlékeztető szőrös legyek. Lárájuk humuszban gazdag, iszapos vizekben fejlődik. A 3 palearktikus fajból 2 él Magyarországon, egyik a Mecsekben is előkerült. A Thalhammer katalógusban az *Arctophila bombiformis* (Fallén, 1810) szerepel a Zengőről. A faj Magyarországon jelenleg a Bakonyból és a Mátrából ismert. A Mecsekben való előfordulását nem zárhatjuk ki, de bizonyító példány hiányában nem szerepeltetjük a mecseki fajlistában.

(5) *Arctophila superbiens* (Müller, 1776)

[Syn. *Arctophila fulva* (Harris, 1780), *Arctophila mussitans* (Fabricius, 1777)]

Irodalom: TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban *Arctophila mussitans* néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Csak domb- és hegyvidéken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, ezen belül hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.09.07., 3♂ 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 1♂, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 2♂ 1♀, TI – Szentdomján: 2004.08.06., 1♂ 3♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 2♂ 1♀, TS.

Baccha Fabricius, 1805

Közepes nagyságú, feltűnően karcsú, árnyékkedvelő, ezért rendszerint zárt erdőkben is gyűjthető zengőlegyek. Évente általában több nemzedékük fejlődik. Lárájuk afidofág. A Palearktikumból 16 fajt írtak le. A 2 hazai faj a Mecsekben is él.

13. ábra – Fig. 13. *Baccha elongata*

(6) *Baccha elongata* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.) Mecsek: A hegységben is sokfelé előkerült. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Lárva afidofág, imágója silvikol, ezen belül hygrophil, árnyékkedvelő, polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Ranunculus repens*, *Rubus caesius*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Darázs-kút: 2007.09.21., 2♀, TS – Hidas: 2005.07.15., 1♂ 2♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 2♀, TS; 1999.05.26., 1♀, MJ; 2000.06.13., 1♂, PL – Kantavár: 1964.08.01., 1♂ 1♀, TS – Mánfa: 2006.05.25., 1♀, PL –

Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 2♂ 2♀, TS – Misina: 1960.06.13., 1♀, SÁ – Orfű: 1978.07.06., 2♂ 1♀, PL – Pécs: 1976.06.11., 1♂ 1♀, TS – Pécsbánya: 1957.06.15., 1♂, ML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.06., 1♀; 1984.05.13., 1♂; 1984.06.17., 1♀; 1984.07.20., 1♀; 1984.08.01., 1♂; 1984.08.13., 1♀; 1984.08.21., 1♀; 1984.09.01., 1♂; 1984.09.21., 1♀; 1985.05.12., 1♀; 1986.06.23., 1♂; 1986.06.29., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.05.29., 1♂, TS – Szászvár: 2006.07.18., 3♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 2006.05.25., 1♀, PL – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 4♀, TS; 2000.08.13., 1♀, PL – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES; 1983.06.05., 1♂ 4♀, TS.

(7) *Baccha obscuripennis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, K-Á, Mo, T-K). Magyarország: Főleg hegyvidékeken gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben általános. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Lárva levéltetű predátor, imágója silvikol, árnyékedvelő, bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*.

Lelőhelyei: Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 2♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.08.05., 1♂ 2♀, TS – Darázkút: 1964.05.08., 3♀, HS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♀, TS – Fehérkúti-menedékház: 1959.05.19., 1♀, ZSIG – Mánfa: 1983.06.04., 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 2♀, TI; 2006.05.26., 1♀, PL – Misina: 1960.06.13., 1♀, SÁ – Óbánya: 2000.06.14., 1♂, PL – Petőci-árok (TS): 2004.05.29., 2♀; 2004.07.11., 1♀ – Pécsbánya: 1957.06.15., 1♂, ML – Pusztá-árok: 2005.07.15., 2♂ 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.06., 1♂; 1984.08.25., 1♀; 1984.09.03., 1♀; 1984.09.04., 1♀; 1984.09.05., 2♀; 1984.09.12., 1♀; 1984.09.20., 1♀; 1984.10.01., 1♀; 1984.10.04., 1♀; 1985.05.14., 1♀; 1985.05.28., 1♀; 1986.09.07., 1♀; 1986.09.17., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.04.28., 1♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♀, MF.

Blera Billberg, 1820

Közepes nagyságú zengőlegyek. A génusz 11 palearktimumi faja közül csak egy fordul elő Magyarországon, ez a Mecsekben is él.

(8) *Blera fallax* (Linnaeus, 1758)

Elterjedése: Pal (E, T-K, É-Kí, Ja). Magyarország: Csak a hegyvidékek néhány pontján gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegység színező elemének tekinthetjük. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárviát sérült fák kicsurgó nedvében és korhadó tuskóban találták. Silvikol, univoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Virágválasztása: *Rubus ideaus*.

Lelőhelye: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♀, TS.

Brachymyia Williston, 1822

[Syn. *Criorhina* Meigen, 1822]

Közepes és közepesenl valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaük szaprofág, korhadó fában, főleg tuskóban fejlődik. Mindkét hazai faj él a Mecsekben.

(9) *Brachymyia berberina* (Fabricius, 1805)

[Syn. *Criorhina berberina* (Fabricius, 1805)]

Irodalom: TÓTH (1998 *Criorhina berberina* néven, 2007). A Thalhammer katalógusban a faj a jelenlegi felfogás szerint formának tartott színváltozata szerepel (*Brachymyia oxycanthae* (Meigen, 1822)).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva faodvak korhadékában fejlődik. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.). Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Óbánya: 1985.06.04., 1♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS – Melegmányi-völgy: 2002.05.31., 1♂, PL; 2006.06.16., 1♀, PL-FM – Püspökszentlászló: 1984.05.04., 1♂, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♀, TS.

(10) *Brachymyia floccosa* (Meigen, 1822)[Syn. *Criorhina floccosa* (Meigen, 1822)]**Irodalom:** TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban *Criorhina floccosa* néven szerepel (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: Az országos átlagnak megfelelő gyakoriságú. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).**Életmódja:** Lárvája faodvak korhadékában él. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).**Lelőhelye:** Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 2♀, TS.**Brachyopa** Meigen, 1822

Közepesenél kisebb zengőlegyek, több fajuk feltűnően hasonlít az ürüléklegyekre (*Scatophagidae*). Imágóikat többnyire fatörzseken vagy sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében figyelhetjük meg, lárvájuk is főleg ezekben fejlődik. A 16 palearktikumi fajból 10 él Magyarországon. Közülük a Mecsekben eddig 6 került elő.

14. ábra – Fig. 14. *Brachyopa bicolor*(11) *Brachyopa bicolor* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Lárvája fák kicsurgó nedvében él. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).**Lelőhelyei:** Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♂, TS.(12) *Brachyopa dorsata* Zetterstedt, 1838**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Sz, K-Á). Magyarország:

Csak domb- és főleg hegyvidékeken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is meglehetősen ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).**Lelőhelyei:** Komlós-völgy: 1983.06.04., 3♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂, TS.(13) *Brachyopa insensilis* Collin, 1939**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: A hegység területén sem gyakori. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).**Életmódja:** Lárvája fák kicsurgó nedvében fejlődik, imágója is elsősorban kicsurgó fanedvekkel táplálkozik. Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis, (IV–VIII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.**Lelőhelyei:** Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 1♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♂ 2♀, TS – Óbányai-völgy: 1999.06.29., 1♀, PL – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♂ 2♀, TS.(14) *Brachyopa maculipennis* Thompson, 1980**Elterjedése:** Pal (E). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékek lakója, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is nagyon ritka, UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).**Életmódja:** Lárvája sérült fák kifolyó nedvében fejlődik. Valószínűleg silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).**Lelőhelye:** Püspökszentlászló: 1984.05.04., 1♀, TS.

(15) *Brachyopa pilosa* Collin, 1939

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva beteg fák kifolyó nedvében fejlődik. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*.

Lelőhelyei: Kővágótóttós: 2005.06.22., 2♂ 1♀, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂ 1♀, TS.

(16) *Brachyopa scutellaris* Robineau-Desvoidy, 1844

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, de nem általános). Magyarország: Főleg domb- és a hegyvidékeken él, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Ritkább az országosnál. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva főleg szilfa kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik, néha imágója is azon található. Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂ 2♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS.

Brachypalpoidea Hippa, 1978

[Syn. *Xylota* Meigen, 1822, *Chalcosyrphus* Curran, 1925, *Xylotomima* Shannon, 1926]

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegyek. Lárvaik korhadó fában fejlődik. A Palearktikumból ismert 5 fajból csak egy fordul elő Magyarországon.

(17) *Brachypalpoidea lentus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977 *Xylota lenta* néven, 2007), Thalhammer katalógus, *Xylota lenta* (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidéken gyűjthető, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva korhadó fában fejlődik. Silvicol, ezen belül hygrophil. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euonymus europaeus*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Kozári-vadászház: 1957.06.06., 1♂, MF – Mánfa: 1977.05.04., 2♂ 2♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♀, TS – Pécsbánya: 1957.06.06., 1♂, MF – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Tubes: 1956.06.13., 1♀, ML – Zengő: 1992.06.03., 1♀, TS.

Brachypalpus Macquart, 1834

Közepes nagyságú, viszonylag erősen szőrös, méhekre emlékeztető zengőlegyek. Lárvaik korhadó fában fejlődik. A 7 palearktikus fajuk közül Magyarországon 3, a Mecsekben 2-nek az előfordulásáról tudunk.

(18) *Brachypalpus laphriformis* (Fallén, 1816)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, de nem általános). Magyarország: Inkább hegyvidékekre jellemző, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárva elsősorban korhadó bükkben fejlődik. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.). Virágválasztása: *Crataegus monogyna*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 1♂, TS – Tubes: 1959.05.13., 1♂, ML.

(19) *Brachypalpus valgus* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Általános, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Eddigi két lelőhelyével kifejezetten ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*.

Lelőhelyei: Lapis: 1957.04.05., 1♂ 1♀, GA – Óbánya: 1985.05.23., 1♀, TS.

Caliprobola Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk korhadó fában fejlődik. A Palearktikumban előforduló két fajuk közül egy él Európában. Ez a Mecsek faunájának is tagja.

(20) *Caliprobola speciosa* (Rossi, 1790)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Sz). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékek faja, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag sok helyen gyűjtötték. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Rubus ideaus*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.05.29., 1♀, TS – Hidasi-völgy: 1999.05.26., 1♂, MJ – Jakab-hegy: 1959.05.14., 2♂, ML – Pécsbánya: 1957.06.15., 2♂, ML – Pécsvárad: 1956.05.08., 2♂, ML – Sormás-völgy: 2004.04.08., 1♂ 1♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS.

Callicera Panzer, 1809

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk elhalt fában és valószínűleg fanedvben is fejlődik. A Palearktikumban 11, Európából 6 fajuk előfordulásáról tudunk, közülük 4 Magyarországon is előkerült. A Mecsekben eddig csak 2 fajt gyűjtöttünk.

(21) *Callicera aenea* (Fabricius, 1781)

Elterjedése: Pal, Ori (E, Tk, Sz, T-K, Ki). Magyarország: Főleg középhegységekre jellemző, ritka (II.). Mecsek: Meglehetősen ritka, színező elemnek tekinthető. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin vagy esetleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelye: Kővágótótság: 2005.06.22., 1♀, TS.

(22) *Callicera macquartii* Rondani, 1844

[Syn. ?*Callicera loewi* Verrall, 1913]

Elterjedése: Pal (Európa Kaukázus, Ciprus, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Olaszország, Törökország európai része). Egész elterjedési területén ritka. Magyarország: Szórványos előfordulása (I.), egyelőre csak a Mecsekben gyűjtöttük, ezért **Magyarország zengőlégy-faunájára új faj**. Előkerülése többek között a *Scaeva albomaculata*, a *Milesia crabroniformis* és a *Milesia semiluctifera* mellett, a hegység bizonyos mértékű szubmediterrán jellegét erősíti. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, elsősorban az öreg tölgyeseket és bükkösöket preferálja. Kedveli a napos, virágos tisztásokat. Erősen változékony faj. Lárvját nem ismerjük, imágója június-júliusban repül, univoltin, aestivalis. Mecseki virágválasztási adata: *Hedera helix*. Külföldön *Allium*, és *Solidago* virágon is megfigyelték a táplálkozását.

Lelőhelye: Püspökszentlászló: 1986.06.30., 1♀, TS.

Ceriana Rafinesque, 1815

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk korhadó fában és sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik. A Palearktikumban 14, Magyarországon 2 faj előfordulásáról tudunk.

(23) *Ceriana conopsoidea* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: THALHAMMER (1900, TÓTH 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Cerionides conopsoidea* néven található (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Ki). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárvája különböző fák kicsurgó kocsonyás nedvében fejlődik. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Cotinus coggygria*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.05.30., 1♀, MJ, +MAL; 1983.07.19., 1♂, TS – Bakonya: 2005.06.22., 2♀, TS –

Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Takanyó: 1984.07.31., 1♀, TS – Tubes: 1956.06.13., 1♀, ML.

(24) *Ceriana vespiformis* (Latreille, 1804)

Elterjedése: Pal (E, elsősorban Dél-Európa néhány országa). Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarország: szórványos (I.), egyelőre csak a Bakonyban, Budapest környékén, a Börzsönyben és a Mátrában gyűjtötték. Mecsek: ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárviát eperfa (*Morus alba*) kicsurgó nedvében találták. Valószínűleg univoltin, vernalis-praestivalis (V–VI).

Lelőhelye: Püspökszentlászló: 1984.05.04., 1♂, TS.

Chalcosyrphus Curran, 1925

[Syn. *Brachypalpus* Macquart, 1834, *Xylotomima* Shannon, 1926]

Közepes és közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárviájuk főleg elhalt korhadó fában fejlődik. A Palearktikumban mintegy 30 faj előfordulásáról tudunk. A Magyarországon eddig gyűjtött 5 faj közül hármát sikerült kimutatni a Mecsekből.

(25) *Chalcosyrphus eunotus* (Loew, 1873)

[Syn. *Brachypalpus eunotus* (Loew, 1873)]

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: A Mecseken kívül eddig csak a Bakonyban, a Bükkben, a Mátrában és az Őrségben gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: Ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárviája valószínűleg elsősorban korhadó fában fejlődik. Silvicol, ezen belül hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–VI, IX.).

Lelőhelye: Éger-völgy: 2006.05.22., 1♂, PL.

(26) *Chalcosyrphus femoratus* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban *Xylota femorata* néven szerepel (P).

Elterjedése: Hol (E, Sz, K-Á, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékek faja, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 1♂, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.

(27) *Chalcosyrphus nemorum* (Fabricius, 1805)

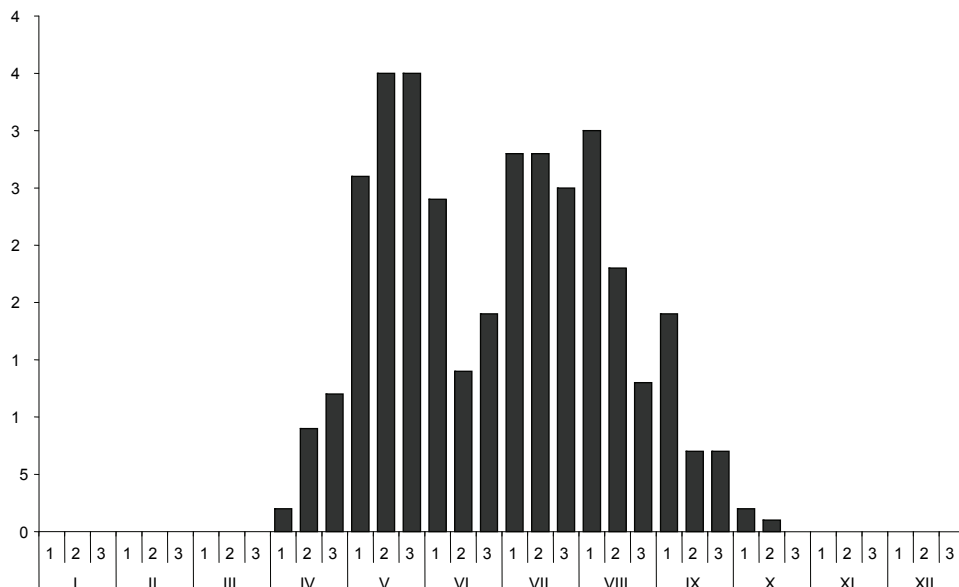
[Syn. *Xylota nemorum* (Fabricius, 1805)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Xylota nemorum* (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A Mecsekben is mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárviája nedves korhadékban, faodvakban fejlődik. Silvicol, ezen belül hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). A hazai gyűjtési adatai alapján készült fenológiai diagramon viszonylag jól elkülönül egy tavaszi és egy nyári generációja (15. ábra). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.22., 1♀; 1982.08.14., 1♀ – Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 2♀, TS – Bükkösd-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 3♀, TS – Gesztenyés: 1984.06.03., 1♀, MJ, +MAL – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 1♂ 3♀, TS; 2006.05.24., 1♂, PL – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 2♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 4♂, TS – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 2♀, TS, +MAL – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 3♀, TI – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.09., 1♀; 1984.08.07., 1♀; 1984.09.19., 1♂; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.19., 1♀; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.26., 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.03., 2♀; 1985.08.12., 1♂; 1986.05.09., 1♂; 1986.07.27., 1♀ – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂ 2♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Sikonda: 1983.06.05., 1♀, TS – Szentdomján (TS): 2004.05.29., 1♂; 2004.09.06., 1♂ 1♀ – Széki-hegy: 1977.05.04., 2♂ 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 2♂ 1♀, TS, +MAL.

15. ábra. A *Chalcosyrphus nemorum* imágójának fenológiai sajátosságai, a hazai adatok feldolgozása alapján.

Fig. 15. The phenological pattern of the *Chalcosyrphus nemorum* based on the Hungarian data.

Chamaesyrphus Mik, 1895

Az átlagosnál jóval kisebb testű (4–5 mm-es) zengőlegyek. Részben a *Pelecocera*, részben a *Melanostoma* fajokra emlékeztetnek. Fejlődésüket nem ismerjük. A Palearktikumból leírt 5 faj közül Magyarországon csak egynek az előfordulásáról tudunk.

(28) *Chamaesyrphus scaevoides* (Fallén, 1817)

Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidéken élő faj, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is nagyon ritka színezőelem. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: A lárvája fejlődését nem ismerjük. Silvicol, ezen belül hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Külföldön többnyire a csarabon (*Calluna*) figyelték meg a táplálkozását. Hazai viráglátogatására nincs adatunk.

Lelőhelye: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 2♀, TS.

Cheilosia Meigen, 1822

[Syn. *Chilosia* Agassiz, 1846]

Közepes nagyságú, általában túlnyomórészt fekete, gyakran kékes, bronzos vagy zöldes színárnyalutú zengőlegyek. Arcuk jellegzetes, gyakran meghatározó bélyeg. Lárvaik fitofágok, növények szöveteiben élnek. Levelekben aknázók is előfordulnak közöttük. Népes génusz, a palearktikumból mintegy 300 fajukat írták le, de folyamatosan kerülnek elő újabb taxonok. Magyarországról jelenleg 55 fajukat tartjuk nyilván. A Mecsek *Cheilosia*-faunáját 44 ismert faj alkotja. A génuszba tartozó fajok meghatározása az esetek egy részében még jelenleg is nehézségeket okoz. A Thalhammer katalógusban több olyan faj szerepel Pécs lelőhelyről, mely Magyarországon mai ismereteink sze-

rint nem fordul elő: *Cheiliosia melanopa* (Zetterstedt, 1843), *Cheiliosia montana* Egger, 1860, *Cheiliosia omissa* (Becker, 1894), *Cheiliosia strobli* (Becker, 1894), *Cheiliosia longiventris* (Becker, 1894). Ezekon kívül megtalálható még a Thalhammer katalógusban Pécsről a *Cheiliosia semifasciata* (Becker, 1894). Ez utóbbi faj egyelőre csak a Mátra magasabb régióiban (Fekete-tó, Galyatető, Kékestető) került elő, és könnyen összetéveszthető a Mecsekben is gyakori rokon fajával (*Cheiliosia fasciata* Schiner & Egger, 1853). Ezért kicsi a valószínűsége, hogy él a Mecsekben.

(29) *Cheiliosia aerea* Dufour, 1848

[Syn. *Cheiliosia correcta* Becker, 1894, *Cheiliosia zetterstedti* Becker, 1894]

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Elterjedése a hegységben még nem kellőképpen tisztázott. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Életmódját hiányosan ismerjük. Lárva fitofág. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Boda: 2006.07.17., 1♂ 1♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂, TS – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂ 3♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂ 2♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS.

(30) *Cheiliosia albipila* Meigen, 1838

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Az országosnál kevesebb lelőhelyen találtuk. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárva a *Carduus crispus*, a *Cirsium oleraceum*, a *Cirsium palustre* és a *Cirsium vulgare* szárában, illetve gyökerében fejlődik. Hygrophil, tavaszi karakterfaj. Univoltin, vernalis-aestivális (III–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Salix caprea*, *Salix sp.*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 4♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♀; 1985.04.21., 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.04.21., 1♀, TS; 1985.05.09., 1♀, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♀, TS – Szentdomján: 2004.04.08., 1♂, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 3♀, TS.

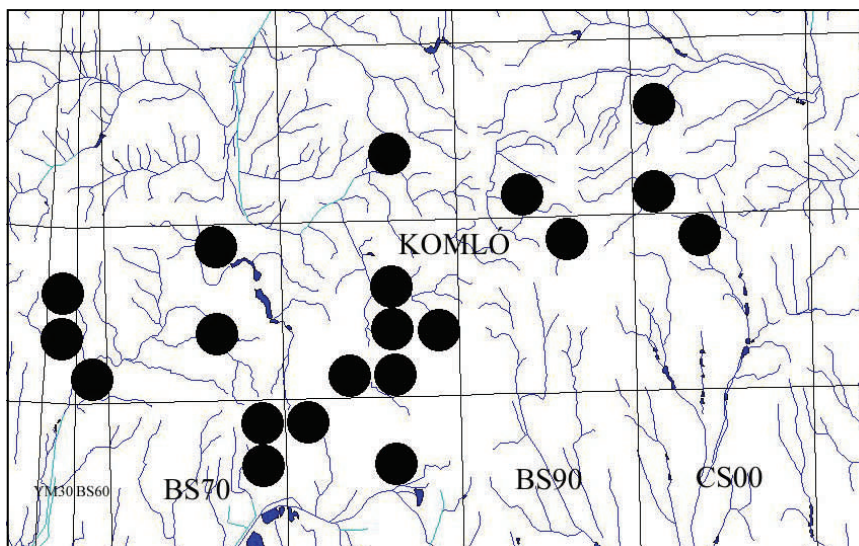
(31) *Cheiliosia albicans* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Főleg a Dunántúlon és Északi-középhegységben gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (21). Tavasszal a Mecsekben is egyike a genusz leggyakoribb tagjainak.

Életmódja: Silvikol, részben hygrophil, univoltin (egy-években előfordulhat egy gyenge második generációja), vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.07., 1♀, MJ, +MAL – Árpádtető: 1958.05.19., 1♂ 1♀, WM – Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 2♂, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 3♂ 2♀, TS – Hidasi-völgy: 1985.05.30., 1♂, DÁ, +MAL – Husztóti-völgy: 2006.06.29., 1♂ 2♀, TS – Jakab-hegy: 1959.05.14., 2♀, ML – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF; 1964.08.07., 1♂ 1♀, TS – Lapis: 1957.04.05., 1♀, GA – Mánfa: 1977.05.04., 2♂ 1♀, TS; 1977.05.04., 2♀, KÁ; 1957.05.16., 3♀, GA – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 4♂ 2♀, TS – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 3♂ 1♀, TS Óbánya (TS): 1985.05.15., 1♂; 1985.05.16., 1♀; 1985.05.18., 1♂; 1985.06.06., 1♀, +MAL – Pécs: 1955.05.03., 2♀, ML; 1976.06.11., 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 2♀; 1984.05.06., 1♂; 1984.05.15., 2♀; 1984.05.18., 1♂ 1♀; 1984.05.25., 1♀; 1984.06.02., 1♀; 1984.06.10., 1♀; 1986.05.15., 1♀ – Sikonda: 1983.06.05., 15♀, TS – Sormás-völgy: 2004.04.08., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♂ 3♀, ML; 1957.05.14., 1♂ 2♀, GA; 1964.05.05., 1♂, HS; 1964.05.09., 1♂, HS – Szentdomján (TS): 2004.04.28., 1♂ 2♀; 2004.05.29., 2♂ – Szunyola: 1985.05.29., 1♂, DÁ – Varasdi-völgyhíd: 1959.05.21., 1♀, MF – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 3♂ 1♀, TS.

16. ábra. A *Cheilosia albitarsis* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 16. The recording sites of *Cheilosia albitarsis* in the Mecsek region resolved into 2.5 x 2.5 km UTM grids.

(32) *Cheilosia antiqua* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz, Ki-Á). Magyarország: Eddig főleg a Dunántúlról és az Északi-középhegységéből ismerjük, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárvája *Primula* fajokban fejlődik. Silvikol, ezen belül hygrophil, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 2♂ 1♀, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 2♂ 2♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂ 3♀, TS – Kővágótóttós: 2005.06.22., 2♂ 4♀, TS – Óbánya: 1986.05.06., 1♂ 3♀, TS – Püspökszentlászló (TS): 1985.05.09., 3♂; 1986.05.08., 3♂ 1♀ – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.09., 3♂ 3♀, TS – Zengővárkony (TS): 1985.05.9., 3♂ 5♀; 1986.05.08., 3♂ 1♀.

(33) *Cheilosia barbata* Loew, 1857

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Európa. Magyarország: Főleg a Dunántúrra és az Északi-középhegységre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.07.19., 1♂, TS; 1983.07.19., 2♂ 1♀, TS – Boda: 2006.07.17., 1♀, TS – Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 3♀, TS – Bükkösi-völgy (TS): 2004.05.29., 2♂ 1♀; 1973.05.08., 1♂ – Dömörkapu: 1985.08.15., 2♀, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 2♂ 1♀, TS – Mánfa (TS): 1983.06.04., 2♀; 1983.06.04., 1♀ – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 5♂ 2♀, TS, +MAL – Mézes-rét: 2003.06.01., 4♂ 1♀, TS – Óbánya: 1986.05.19., 1♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.15., 1♂; 1985.05.15., 1♀; 1985.05.19., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.07., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.06., 1♀; 1985.07.12., 1♀; 1985.08.03., 2♂ 1♀; 1985.08.06., 1♂ 1♀; 1985.08.12., 1♀; 1986.05.15., 1♀; 1986.05.24., 1♀; 1986.06.10., 1♀; 1986.06.25., 1♂ 1♀; 1986.07.09., 1♀; 1986.08.10., 1♀; 1986.09.19., 1♀; Pécsvárad: 1986.05.08., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 5♀, DÁ –

Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.29., 1♀; 1984.06.05., 1♀; 1984.06.09., 3♀; 1984.06.14., 1♀; 1984.08.07., 1♂ 1♀; 1984.08.14., 1♀; 1984.08.18., 1♀; 1984.08.24., 1♀; 1985.05.24., 1♀; 1985.05.28., 1♀; 1985.06.04., 1♀; 1985.06.05., 1♀; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.13., 1♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.26., 1♀; 1985.08.06., 2♀; 1985.08.21., 1♀; 1985.08.31., 1♀; 1986.05.12., 1♀; 1985.05.09., 1♀, TS; 1985.07.26., 1♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♂, MF; 1958.08.01., 1♂, ZSIG; 1983.06.05., 2♂ 1♀, TS – Sormás-völgy: 2004.04.08., 1♂ 2♀, TS – Szentdomján (TS): 2004.05.29., 4♂ 1♀; 2004.07.11., 1♀ – Takanyó: 2003.06.01., 3♂ 2♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 3♂ 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 2♂ 1♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 2♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS – Zobákpuszt (TS): 1983.06.04., 2♀; 1983.06.04., 2♀.

(34) *Cheilosia brachysoma* Egger, 1860

Elterjedése: Európa néhány (főleg hegyvidéki) országa. Magyarország: csak hegyvidékeken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: viszonylag ritka színezőelem, UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.). Virágválasztása: *Caltha palustris*.

Lelőhelye: Cserkút: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS.

(35) *Cheilosia brunnipennis* Becker, 1894

Elterjedése: Európa néhány országa. Magyarország: szórványos (I.). Mecsek: A hegység ritka színezőelemének tekinthető, UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (IV–V.). Virágválasztása: *Caltha palustris*.

Lelőhelye: Püspökszentlászló: 1984.05.04., 1♂, TS, +MAL.

(36) *Cheilosia caerulescens* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Közép- és Dél-Európa néhány országa). Magyarország: Eddig csak az Aggteleki-karszton, a Mátrában és a Mecsekben gyűjtötték, szórványos (I.). Mecsek: A hegység egyik ritka színezőeleme. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárva *Sonchus* fajok szárában fejlődik. Valószínűleg elsősorban silvikol, részben xerophil, bivoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Pölöskei-horgasztó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

(37) *Cheilosia canicularis* (Panzer, 1801)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Japán, Kis-Ázsia). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Lárva a *Petasites hybridus* rizómájában fejlődik. Silvikol, ezen belül xerophil, univoltin, aestivalis-autumnalis (VI–X.). Tipikus nyárvégi-őszi karakterfaj ezt a mecseki gyűjtési adatai is alátámasztják. Rajzásának maximuma szeptember elejére esik. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1957.09.11., 1♂, ML – Hidasi-völgy: 1958.06.04., 1♂, WM; 1992.06.17., 1♀, TS – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 2♂ 1♀, TS – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♀, TS – Kisújványa: 1977.09.06., 3♂ 5♀, TI – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 2♀, TI – Mézes-rét: 1992.06.18., 1♂ 3♀, TS – Nyíres: 1983.07.19., 2♂ 1♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂, TS – Sikonda-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Szentdomján (TS): 2004.07.11., 1♂ 3♀; 2004.09.06., 1♂ 1♀ – Takanyó: 1992.06.03., 2♂ 1♀, TS – Tubes: 1957.09.06., 1♀, ES – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 2♂ 5♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 2♂ 1♀, TS – Völgyi-rétek: 2006.06.29., 1♂ 3♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

(38) *Cheilosia carbonaria* Egger, 1860

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékek lakója, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben inkább mérsékelt gyakori. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*,

17. ábra – Fig. 17. *Cheilosia chloris*

Leontodon autumnalis, *Mentha pulegium*,
Ranunculus acris, *Rorippa austriaca*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.25., 1♀, MJ, +MAL – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 3♂ 1♀, TS – Kővágóóttós: 2005.06.22., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂, TS – Óbánya: 1985.06.25., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.08.24., 1♂, TS, +MAL.

(39) *Cheilosia chloris* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékek zengőlegeye, gyakori (IV.). Mecsek: A vátrnál kevesebb helyen került elő. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Lárva *Carduus*, *Petasites* és *Scrophularia* fajokban fejlődik. Főleg silvikol, hygrophil, univoltin vernalis-praestivalis (III–VII.). Tavasz-nyárelei karakterfaj. Egyes években második (őszi) nemzedéke is megjelenik. Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Leontodon autumnalis*, *Petasites hybridus*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Bükkösd: 2004. 05.29., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂ 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♂ 3♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 5♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂ 2♀, TS – Sormás-völgy: 2004.05.29., 1♂ 3♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 4♀, TS.

(40) *Cheilosia chrysocoma* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken került elő, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Ranunculus acris*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Mánfa: 1977.05.04., 3♂ 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♀, TS – Óbánya: 1985.05.12., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.08., 2♂, VM; 1985.05.09., 2♂, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♀, TS.

(41) *Cheilosia cynocephala* Loew, 1840

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegység viszonylag kevés pontján gyűjtöttük. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárva *Carduus* és *Cirsium* fajok szárában fejlődik. Silvikol, ezen belül hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Szászvár: 2006.07.18., 1♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♀, TS.

(42) *Cheilosia fasciata* Schiner & Egger, 1853

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Csak a Dunántúlon és az Alföld két pontján gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A Mecseknek is egyik tipikus tavaszi karakterfaja, medvehagymás területeken gyűjthető. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárva az *Allium ursinum* levelében aknázó életmódot folytat. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VI.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Egregyi-völgy: 2007.03.06., 3♂ 2♀, TS – Éger-völgy: 1963.04.21., 1♀, A – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 6♂ 5♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 5♀, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 3♂ 4♀, TS.

(43) *Cheilosia flavipes* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (12),

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Boda: 2006.07.17., 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 4♂ 2♀, TS; 1978.04.12., 1♀, DÁ – Éger-völgy: 1964.08.08., 1♀, TS; 1972.03.28., 2♂, UÁ – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♂, HS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♀, TS – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♀, TS – Liget: 2006.06.28., 1♂ 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♀, TS – Misina: 1965.05.17., 1♀, SÁ; 1957.05.10., 1♀, GA – Óbánya: 1986.05.06., 1♂, TS – Pécs: 1957.05.20., 1♂, GA; 1959.04.09., 1♀, SZML – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS): 1985.04.22., 1♀; 1985.05.09., 2♀; 1986.05.08., 1♀, +MAL – Tubes: 1979.04.10., 2♂ 2♀, DÁ.

(44) *Cheilosia frontalis* Loew, 1857

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Csak domb- és hegyvidéken él, szórványos (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2). A Mecseknek is egyik ritka faja.

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Hidas-völgy: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya: 1986.05.03., 1♂, TS, +MAL.

(45) *Cheilosia gigantea* (Zetterstedt, 1838)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárva a *Scrophularia nodosa* gyökérgumójában fejlődik. Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂, TS – Hidas: 2005.07.15., 1♂, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Kővágóóttós: 2005.06.22., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 2♂ 1♀, TS.

(46) *Cheilosia grossa* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal Ori (E, Ny-Sz, K-Á). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidéken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (6). A Mecseknek is egyik jellemző kora tavaszi karakterfaja.

Életmódja: Lárva *Carduus* és *Cirsium* fajokban fejlődik. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VI.). Rajzásának csúcsa március végére, április elejére esik. Virágválasztása: *Salix caprea*, *Prunus spinosa*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Éger-völgy: 2001.03.07., 1♂ 1♀, TS – Lámpás-völgy: 2001.03.07., 1♂, TS – Mánfa: 1984.04.02., 2♀, TS – Sikonda: 1984.04.02., 1♂, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♂, TS – Vár-völgy: 2007.03.06., 2♂, TS – Vékény: 2007.03.06., 1♂ 1♀, TS.

(47) *Cheilosia himantopus* Panzer, 1798

Elterjedése: Pal (E néhány országa). Magyarország: Csak hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, ezen belül hygrophil, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Knautia arvensis*, *Salix*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Hidas-völgy: 1985.05.30., 1♂ 2♀, DÁ, +MAL; 2003.06.01., 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 2♀, KÁ; 1977.05.04., 1♂ 3♀, TS; 1985.05.10., 4♂ 2♀, TS – Óbánya: 1985.05.15., 1♂; 1985.05.18., 1♂ 1♀; 1985.05.19., 2♂; 1985.05.20., 1♂ 1♀; 1985.05.24., 1♂, TS, +MAL – Takányó: 1992.06.03., 1♂ 1♀, TS – Zobákpuszt: 1983.06.04., 2♂ 1♀, TS.

(48) *Cheilosia hypena* Becker, 1894

Elterjedése: Pal [E: Kelet-Európában Oroszország (ritka), Svájc]. Magyarország: Hazai pontos elterjedését nem ismerjük, ezért egyelőre szórványos előfordulása (I.) zengőlégyként tartjuk nyilván. Eddig csak a Mecsekben gyűjtötték, a hegység zengőlégy faunájának jelentős színezőeleme.

Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy-faunájára új faj.**

Életmódja: Biotópkötődésére egyelőre nincs adatunk. Silvikol?, univoltin, praestivalis (V–VI).

Lelőhelye: Mézes-rét: 2003.06.01., 1♀, TS.

(49) *Cheilosia illustrata* (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz, K-Á, Sz). Magyarország: Domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-utumnalis (IV–X.). Rajzásának csúcsa nyár végére esik.

Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.07.19., 1♂, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 3♂ 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♀, TS – Óbánya (TS): 1985.08.10., 1♂; 1985.08.15., 2♀; 1986.08.13., 1♂ 1♀ – Püspökszentlászló: 1985.06.01., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS,+MAL): 1984.08.22., 1♀; 1985.05.09., 1♀; 1986.06.01., 1♀ – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS – Sormás-völgy (TS): 2004.07.11., 1♂ 2♀; 2004.08.05., 1♂ – Szentdomján: 2005.08.05., 3♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS.

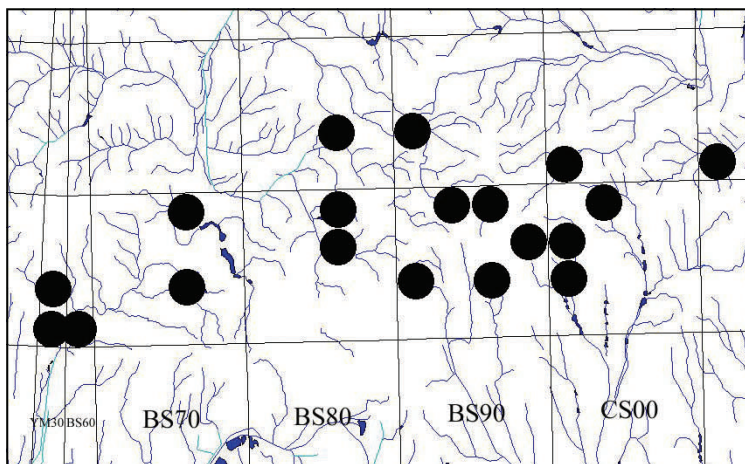
(50) *Cheilosia impressa* Loew, 1840

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, elvétve az Alföldön is előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Valószínűleg euryök és bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). **Virágválasztása:** *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1964.07.04., 1♂, TS – Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 3♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy:

18. ábra. A *Cheilosia impressa* leelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 18. The habitats of *Cheilosia impressa* in the Mecsek region resolved into 2,5 x 2,5 km UTM grids.

2004.05.29., 2♂ 3♀, TS – Gesztenyés: 1983.07.26., 1♀, MJ, +MAL – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♂, DÁ; 1986.05.08., 4♂, TS – Kisbattán: 1997.07.03., 1♂, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 4♂ 2♀, TS – Mánfa: 1983.06.03., 1♂ 1♀, TS – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 3♂ 2♀, TS, +MAL – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.31., 1♀; 1985.08.11., 1♂; 1985.08.17., 1♀; 1977.09.06., 1♂ 1♀, TS; 1977.09.26., 1♂, TI; 1977.09.26., 6♀, TS; 1985.07.29., 1♂, TS; 1985.08.15., 2♂, TS; 1986.06.14., 1♂, TS; 1986.08.13., 1♀, TS – Ófalu: 2005.07.15., 1♂ 4♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 2♂ 1♀, TS – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♀, TS – Pécsvárad: 1986.05.08., 2♂ 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ; 1985.05.09., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.05., 3♀; 1984.05.29., 1♀; 1984.06.05., 1♀; 1985.05.22., 1♂; 1985.05.23., 1♂; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1985.08.15., 1♂; 1985.08.26., 1♀; 1986.05.11., 1♂; 1986.05.29., 1♀ – Sikonda: 1958.08.01., 1♂, ZSIG; 1983.06.05., 1♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.07.11., 2♂ 1♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 4♂ 3♀, TS – Szuadó-völgy: 1954.08.03., 1♂, GA; 1957.06.13., 1♀, GA; 1957.08.13., 1♀, GA – Takanyó: 2003.06.01., 3♂ 1♀, TS – Varasdi-völgyhíd: 1959.05.21., 1♀, BE – Zengő: 1964.08.02., 3♂ 8♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS – Zobákpuszta: 1978.06.21., 1♀, MJ; 1983.06.04., 3♀, TS.

(51) *Cheilosia lasiopa* Kowarz, 1885

[Syn. *Cheilosia honesta* (Rondani, 1868)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998 *Cheilosia honesta* néven, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♀, TS – Magyarürög: 1964.08.03., 1♀, TS – Óbánya (TS): 1986.05.18., 2♂ 1♀; 1986.05.21., 1♂; 1986.07.19., 1♂ 1♀, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.07.11., 1♀, TS, +MAL – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂ 1♀, TS – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂ 3♀, TS – Szászvár: 2006.07.18., 1♂ 1♀, TS.

(52) *Cheilosia laticornis* Rondani, 1857

[Syn. *Cheilosia latifacies* Loew, 1857]

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ki-Á, Af). Magyarország: Egyelőre csak a Dunántúlon, a Mátrában és a Mecsekben gyűjtötték, ritka (II.). Eddig ismert adatai alapján elsősorban a Nyugat-magyarországi-peremvidékre jellemző. Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Völgyi-rétek: 2006.06.29., 1♂ 3♀, TS.

(53) *Cheilosia latifrons* (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilosia intonsa* Loew, 1857]

Irodalom: TÓTH (1995 *Cheilosia intonsa* néven, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV). Mecsek: A hegységben is viszonylag sok leelőhelyét mutattuk ki. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Hedera helix*, *Leontodon autumnalis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.07.19., 1♀, TS – Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂, TS – Dömörkapu: 1964.08.05., 1♂, TS – Misina: 1964.08.05., 1♀, TS – Petőci-árok: 2004.08.05., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.24., 1♀; 1984.06.02., 1♀; 1984.06.05., 1♀; 1984.06.18., 1♀; 1984.06.23., 1♀; 1984.06.29., 1♀ – Zengő: 1964.08.02., 1♂, TS.

(54) *Cheilosia lenis* (Becker, 1894)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Eddig csak a Dunántúlon, a Mátrában és a Mecsekben gyűjtötték, ritka előfordulású (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Fejlődését nem ismerjük. Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelye: Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS.

(55) *Cheilosia lenta* (Becker, 1894)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Budapest környékén, a Bükkben, a Mecsekben és a Kiskunságban gyűjtötték, ritka (II.), Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). A Mecseknek is egyik ritka faja.

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis (IV–V.).

Lelőhelye: Püspökszentlászló: 1994.05.04., 1♀, TS.

(56) *Cheilosia longula* (Zetterstedt, 1838)

Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Kaz, Szi, T-K, Mo). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken (Dunántúl, Bükk, Mátra, Mecsek) gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelye: Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂, TS.

(57) *Cheilosia mutabilis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidék lakója, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé gyűjtethető. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Lárva *Carduus* fajok gyökerében fejlődik. Euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.), rajzásának csúcsa júniusra esik. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Bellis perennis*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Hármaskna: 1992.06.03., 1♂, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 13♂, MF – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 5♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya: 1986.05.23., 1♀, TS; 1986.05.25., 1♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1984.07.16., 1♂; 1985.06.03., 1♂; 1985.06.07., 1♂; 1985.06.08., 3♀; 1985.06.09., 1♀; 1985.06.12., 1♀; 1985.06.16., 1♂; 1985.06.21., 1♀; 1985.06.25., 2♂ 1♀; 1985.06.26., 1♂ 5♀; 1985.06.29., 1♂ 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.01., 1♂; 1985.07.03., 1♂; 1985.07.06., 2♂ 1♀; 1985.07.08., 1♂; 1986.05.26., 1♂; 1986.05.27., 1♀; 1986.06.19., 1♀; 1986.06.21., 1♀; 1986.06.22., 1♀; 1986.06.23., 2♀; 1986.06.24., 1♀; 1986.06.28., 1♂ 1♀; 1986.07.12., 1♀; 1986.08.08., 1♀ – Petőci-árok: 2004.04.28., 2♂ 1♀, TS; 2004.05.29., 4♂ 1♀, TS – Pécs: 1976.06.11., 8♂ 11♀, TS – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♀, MF; 1957.07.15., 1♂, ML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.14., 1♂; 1984.06.25., 1♀; 1984.06.28., 2♀; 1985.06.26., 1♀; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.05., 1♀; 1985.07.10., 1♂; 1985.07.20., 1♀; 1985.07.22., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂, TS, +MAL – Takanyó: 1992.06.17., 1♂, TS – Zobákpuszta: 1980.06.20., 1♂, MJ.

(58) *Cheilosia nebulosa* (Verrall, 1871)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag kevés lelőhelyét ismerjük. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (III–V.). Virágválasztása: *Ranunculus*.

Lelőhelyei: Cserkút: 1983.04.19., 1♀, UÁ; 2005.04.16., 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.04.17., 1♀, ML.

(59) *Cheilosia nigripes* (Meigen, 1822)

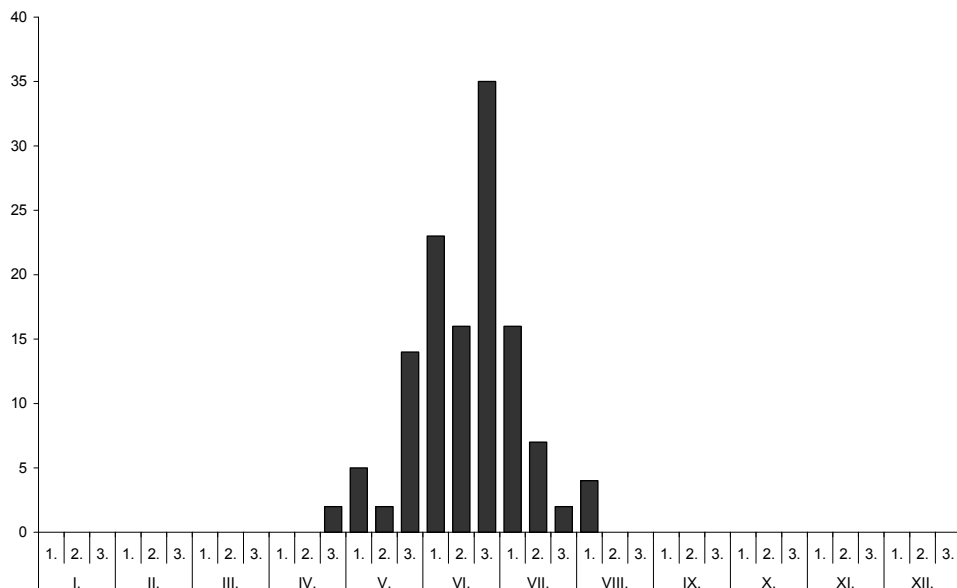
Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, Mo, T-K, Ki-Á). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidéki adatait ismerjük, gyakori (IV.). Mecsek: Mindenfelé általános. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.05., 1♀, MJ, +MAL – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 3♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 3♂ 1♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♂, HS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 2♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1986.05.03., 1♂; 1986.05.09., 1♂ 1♀; 1986.05.11., 1♂; 1986.05.13., 1♀; 1986.05.19., 1♂ 1♀; 1985.05.08., 1♂, TS; 1986.04.26., 1♂, TS – Püspökszentlászló (TS): 1985.05.09., 3♂ 4♀; 1986.05.08., 3♂ 1♀ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.03., 1♂; 1984.05.04., 1♂ 1♀; 1984.05.05., 3♂; 1984.05.06., 1♂; 1984.05.07., 2♂ 1♀; 1984.05.14., 1♀; 1984.05.15., 3♂; 1985.05.19., 2♂; 1985.05.24., 1♀; 1985.05.27., 1♂; 1985.06.03., 1♀; 1985.06.08., 1♂; 1985.05.14., 1♂; 1985.05.18., 1♂ 2♀; 1985.05.20., 1♀; 1985.05.21., 2♂;

19. ábra. A *Cheilosia mutabilis* fenológiai sajátosságai, a Mecsekben gyűjtött anyag feldolgozása alapján.

Fig. 19. The recording sites of *Cheilosia mutabilis* in the Mecsek region resolved into 2.5 x 2.5 km UTM grids.

1985.05.22., 2♀; 1985.05.27., 2♀; 1985.06.01., 1♂; 1986.05.08., 1♂; 1986.05.09., 1♂; 1986.05.15., 1♀; 1986.06.09., 1♀; 1985.05.09., 13♂ 10♀, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 2♀, TS – Zengővárkony (TS): 1986.05.08., 1♂; 1986.05.08., 4♂.

(60) *Cheilosia orthotricha* Vujić & Claussen, 1994

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Eddigi ismereteink szerint csak hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (III–V.). Tavasz karakterfaj. Virágválasztása: *Petasites hybridus*, *Salix*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 3♀, TS – Váraljai-völgy: 2001.03.07., 2♂, TS.

(61) *Cheilosia pagana* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1964.08.01., 1♀, TS; 1984.06.16., 2♀, MJ, +MAL – Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 4♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.08., 1♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 1♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♀, DÁ – Kárász: 1985.07.15., 1♀, MJ, +MAL – Kozári-vadászház: 1964.08.07., ♂ 4♀, TS – Mánfa (TS): 1983.06.04., 1♂

2♀; 1984.04.02., 1♂ – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 4♀, TS – Melegmáni-völgy: 1977.09.07., 1♀, TI – Nyíres: 1983.07.19., 3♀, TS – Óbánya (TS): 1986.05.06., 2♂; 1986.07.09., 1♂; 1986.08.13., 2♂ – Pécs: 1964.09.03., 1♂, SZ – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.15., 1♀; 1984.07.09., 1♀; 1984.08.03., 1♀; 1985.05.19., 1♀; 1985.05.25., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.13., 1♀; 1985.07.23., 1♀; 1985.08.03., 1♀; 1985.08.05., 1♀; 1985.08.23., 1♀; 1985.05.09., 2♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♂ 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL – Zengő: 1964.08.02., 2♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS.

(62) *Cheilosia praecox* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (II–IX.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Daucus carota*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.03., 1♂; 1982.06.07., 2♂ 1♀ – Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 4♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Cserkút: 1983.04.19., 1♀, UÁ – Dömörkapu: 1973.05.08., 3♂ 1♀, TS – Kantavár: 1965.05.18., 1♀, SÁ – Kozári-vadászház: 1952.05.20., 1♀, GA – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 3♂ 1♀, TS – Mézes-rét: 2005.06.04., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.09., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.09., 2♂ 1♀, TS – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 4♀, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS – Vár-völgy: 2007.03.06., 1♂, TS.

(63) *Cheilosia proxima* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva *Carduus* és *Cirsium* fajokban fejlődik. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Heracleum*.

Lelőhelyei: Hidas-völgy: 2003.06.01., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1983.05.09., 2♂ 1♀, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 1♀, TS – Takanyó: 1992.06.17., 1♂, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♂ 4♀, TS.

(64) *Cheilosia ranunculi* Doczkal, 2000

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Egyelőre főleg domb- és hegyvidéki adatait ismerjük, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol. Univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Hosszúhetény: 1986.05.08., 5♂, TS – Mánfa: 1985.05.10., 1♂, TS – Melegmáni-völgy: 2005.06.21., 3♂, TS – Óbánya (TS): 1985.05.08., 3♂; 1986.05.19., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.09., 6♂, TS – Szászvár: 2006.07.18., 3♂, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 3♂, TS.

(65) *Cheilosia schnabli* (Becker, 1894)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa, Tk). Magyarország: Egyelőre csak Dunántúl néhány pontjáról és a Mátrából ismerjük, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, részben hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Óbánya: 1977.09.06., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.09., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.08.17., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Takanyó: 2003.06.01., 1♀, TS.

(66) *Cheilosia scutellata* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo, Ja, Ki-Á). Magyarország: Általánosan elterjedt,

gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is általános. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Lárva kalapos gombákban fejlődik. Silvikol, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.08.26., 1♀, MJ, +MAL – Éger-völgy: 1958.07.20., 1♂, ZSIG; 1958.07.30., 1♂, ZSIG – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂ 4♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 1♀, TS – Hosszúhetény: 1984.07.31., 1♂, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF; 1957.08.31., 1♀, GA – Kővágószőlős: 1964.08.04., 5♀, TS – Lapis: 1957.06.21., 2♀, GA; 1957.09.12., 1♂, ML – Mánfa: 1983.06.04., 1♂, TS – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 2♀, TS – Misina: 1957.07.28., 3♀, GA – Óbánya (TS, +MAL): 1985.06.22., 2♂; 1985.07.23., 1♂; 1985.08.15., 1♂ 1♀ – Pölöskei-horgászto: 1997.09.02., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.25., 1♂; 1985.06.10., 1♂; 1985.07.19., 1♂ 1♀; 1985.07.28., 2♂ 1♀; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.04., 1♀; 1985.08.10., 1♀ – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♀, MF – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.09.06., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1960.06.14., 1♂, SÁ; 1964.08.06., 1♂, TS – Takanyó: 1984.07.31., 2♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL.

(67) *Cheilosisa soror* (Zetterstedt, 1843)

[Syn. *Cheilosisa rufipes* (Preyssler, 1793)]

Irodalom: TÓTH (1998 *Cheilosisa rufipes* néven, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Általános, a hegységben mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (20).

Életmódja: Lárva főleg kalapos gombákban fejlődik. Silvikol, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.06.20., 1♀, MJ, +MAL – Boda: 2006.07.17., 1♀, TS – Éger-völgy: 1957.08.03., 3♀, TS; 1957.09.11., 2♀, ML; 1964.08.03., 3♂ 4♀, TS; 1964.08.08., 1♀, TS – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Hidasi-völgy: 1958.06.04., 1♂, WM; 1992.09.07., 4♂ 1♀, TS – Hosszúhetény: 1955.10.14., 1♂ 3♀, ML; 1984.07.31., 1♀, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 4♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♂, GA – Kisbattyánító: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Lámpás-völgy: 1958.07.29., 1♂, MF – Lapis: 1957.09.12., 1♂ 3♀, ML; 1957.09.18., 1♀, ML – Mánfa: 1983.06.04., 1♂, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 3♀, TI – Mézes-rét: 2003.06.01., 5♂ 4♀, TS – Misina: 1956.06.05., 1♂, ML; 1959.05.19., 2♂, MF; 1964.08.07., 6♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.06.30., 1♀; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.05., 1♀; 1985.07.08., 1♀; 1985.07.16., 1♀; 1985.07.18., 2♂; 1985.07.28., 1♀; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.06., 1♀; 1985.09.10., 1♂; 1985.08.15., 1♂, TS; 1985.08.15., 3♀, TS; 2002.05.28., 1♂, PL – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♂, MF – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.28., 1♂; 1984.08.03., 1♂; 1984.08.07., 1♂ – Sikonda: 1983.06.05., 1♂, TS; 1983.06.05., 1♀, TS – Sormás-völgy: 2004.09.06., 2♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 3♂ 5♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.08.30., 1♂, ZSIG – Takanyó: 2003.06.01., 5♂ 4♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 3♀, TS – Zobápuszta: 1955.10.14., 3♀, ML; 1983.06.04., 1♀, TS.

(68) *Cheilosisa variabilis* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, K-Á, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárva elsősorban fészkesekben (*Carduus*, *Cirsium*) fejlődik. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Rubus ideaus*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1963.07.19., 3♂ 1♀, TS; 1982.06.02., 1♀, MJ, +FÉNY – Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 3♂ 2♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♂ 3♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 2♂, TS; 1964.08.07., 1♀, TS – Fehérkúti-menedékház: 1959.05.19., 1♀, MF – Hosszúhetény: 1986.05.08., 7♂ 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 2♂ 3♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 4♂, TS; 1977.05.04., 1♂, KÁ – Misina: 1957.07.28., 1♂, GA; 1965.05.17., 1♀, SÁ – Óbánya (TS): 1985.05.08., 6♂; 1985.08.13., 1♂; 1985.08.15., 3♀ – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♀, MF – Püspökszentlászló (TS): 1985.08.15., 2♀; 1986.05.08., 2♂ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.14., 1♂; 1985.05.28., 1♀; 1985.05.29., 1♀; 1985.05.31., 1♀; 1986.05.11., 1♀; 1985.05.09., 3♂, TS – Sikonda: 1958.08.01., 2♂ 1♀, ZSIG; 1958.08.01., 2♂, 1♀, MF – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, MF – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES – Zengő: 1992.06.03., 4♂ 2♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 3♂, TS.

(69) *Cheilosia velutina* Loew, 1840**Irodalom:** TÓTH (1995, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben kevés lelőhelyen gyűjtötték. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).**Életmódja:** Lárva a *Scrophularia nodosa* gyökerében fejlődik. Euriök, de nem hiányzik az erdőkől sem. Valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Angelica sylvestris*, *Rorippa austriaca*.**Lelőhelyei:** Püspökszentlászlói-arborétum (TS): 1984.07.21., 2♀; 1984.07.24., 1♀; 1985.05.28., 1♀, +MAL.(70) *Cheilosia vernalis* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is általános és gyakori. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (11).**Életmódja:** Lárva *Matricaria*, *Sonchus* és *Achillea* fajokban fejlődik. Euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Salix caprea*, *Sambucus ebulus*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂, TS – Kővágótóttós: 2005.06.22., 3♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.12., 1♀; 1985.05.15., 1♀; 1985.06.29., 1♂; 1985.07.13., 1♀; 1986.05.02., 2♀; 1986.07.08., 1♀; 1986.04.26., 1♀, TS – Pusztá-árok: 2005.07.15., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.05., 1♂ 1♀; 1984.08.29., 2♀; 1985.05.09., 1♀; 1985.05.14., 1♀ – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 5♂ 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS.(71) *Cheilosia vicina* (Zetterstedt, 1849)[Syn. *Cheilosia nasutula* (Becker, 1894)]**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998 *Cheilosia nasutula* néven, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is általános és gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (11).**Életmódja:** Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Dömörkapu: 1956.07.12., 1♀, ML; 1973.05.08., 1♂ 2♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 3♂, HS – Hosszúhetény: 1986.04.08., 4♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 3♂ 1♀, TS – Kantavár: 1956.05.18., 2♂ 2♀, SÁ – Óbánya (TS): 1985.05.13., 1♀, +MAL; 1986.04.26., 1♂ – Pécs: 1957.06.05., 1♀, MF – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♂, MF – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♂ 3♀, TS; 1986.05.09., 1♂ 4♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♀; 1984.05.07., 1♀; 1984.05.15., 1♀; 1984.05.17., 1♀; 1984.06.02., 1♂; 1984.06.20., 1♀; 1985.05.09., 1♀; 1985.05.12., 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.19., 2♀; 1985.05.20., 1♀; 1985.05.24., 1♀; 1985.05.26., 1♂; 1985.05.30., 1♀; 1986.05.17., 1♀; 1986.05.19., 1♀; 1986.05.25., 1♀; 1985.05.09., 7♀, TS – Szuadó-völgy: 1957.05.14., 1♀, GA – Zengővárkony: 1986.05.08., 3♂ 2♀, TS.(72) *Cheilosia vulpina* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Pal (E, Ny-Sz). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: Általános és gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).**Életmódja:** Lárva a *Cirsium arvense* és a *Cirsium palustre* szárában fejlődik. Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Carex praecox*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Mentha pulegium*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1982.06.12., 1♀, MJ, +MAL – Dömörkapu: 1973.05.08., 2♂, TS – Hidas: 2005.07.15., 3♂ 2♀, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♂ 5♀, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♂ 2♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 2♀, TS – Óbánya: 1986.05.18., 1♂, TS, +MAL; 1986.05.19., 2♂ 2♀, TS, +MAL; 1986.05.21., 1♂, TS, +MAL; 1986.05.24., 1♂, TS, +MAL; 1986.07.19., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1986.05.08., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.05., 3♂ 1♀; 1984.05.25., 1♂; 1985.05.20., 1♀; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.25., 1♂; 1985.05.26., 1♀; 1985.05.27., 1♂; 1985.06.02., 1♀; 1985.06.06., 1♂; 1985.06.07., 1♀; 1985.07.07., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂, TS, +MAL.

Chrysogaster Meigen, 1803

Kisebbségi zengőlegyek. Lárvaik vízi növényekben fejlődik. Imágóik is többnyire vizes élőhelyeken találhatóak. Három hazai fajuk közül a Mecsekben kettőt gyűjtöttek.

(73) *Chrysogaster cemiteriorum* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Chrysogaster chalybeata* Meigen, 1822]

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus, *Chrysogaster chalybeata* néven (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Sz, K-Á, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben ritka. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Hygrophil, inkább erdős vidékekre jellemző, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1959.06.21., 1♂, WM – Melegmágyi-völgy: 2005.06.21., 2♂, TS.

(74) *Chrysogaster solstitialis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: Vizes élőhelyeken mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Silvikol, ezen belül főleg hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Éger-völgy: 1957.09.11., 1♀, ML; 1958.07.30., 3♂, ZSIG – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 1♀, TS; 2003.06.01., 2♂, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Kovácsszénájai-tó: 1992.09.08., 1♂, TS – Mánfa: 1961.06.06., 1♂, WM – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Lapis: 1957.06.21., 1♂ 1♀, GA – Lámpás-völgy: 1958.07.29., 1♂, MF – Misina: 1964.08.07., 2♀, TS – Obánya (TS): 1985.08.15., 2♂ 2♀; 1986.06.25., 1♀, +MAL; 1986.08.13., 1♀ – Pölöskei-horgászó: 1997.09.02., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.29., 1♂; 1985.06.15., 1♂ – Réka-völgy: 2005.08.10., 3♀, TS – Sormás-völgy: 2004.08.05., 3♂ 2♀, TS – Váraljai-völgy: 2006.06.04., 1♂ 5♀, TS – Szuadó-völgy: 1957.08.13., 1♂ 1♀, GA; 1964.08.06., 4♂ 2♀, TS – Takányó: 2003.06.01., 1♂, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♂, TS.

Chrysotoxum Meigen, 1803

Közepes és közepesenél nagyobb zengőlegyek. Nagyon hasonlítanak egyes redősszárnyú darazsakhoz. Lárvaik táplálkozását a rejtett életmódjuk miatt csak hiányosan ismerjük. Feltételezik, hogy legalább részben afidofágok és a talajban gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. A mintegy 70 palearktikus faj közül eddig 10-et gyűjtöttek a Mecsekben. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Chrysotoxum lineare* (Zetterstedt, 1819). A fajt a Mecsekben az elmúlt évtizedek alatti gyűjtések során nem sikerült megtalálni. A hegységben való előfordulása azonban lehetséges, de bizonyító példány hiányában nem szerepeltetjük a fajlistában.

(75) *Chrysotoxum arcuatum* (Linnaeus, 1758)

(Syn. *Chrysotoxum festivum* Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977) *Chrysotoxum festivum*, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban is *Chrysotoxum festivum* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Sik-, domb- és hegyvidékeken egyaránt él, gyakori (IV.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Xerophil?, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Cirsium arvense*, *Euphorbia cyparissias*, *Leontodon autumnalis*, *Rubus caesius*.

Lelőhelyei: Daಿಂದol: 1985.06.01., 1♀, UÁ; 1985.06.22., 1♀, UÁ – Dömörkapu: 1958.06.02., 1♂, ML – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.08.29., 1♀; 1984.06.20., 1♂; 1985.07.03., 1♀; 1985.07.09., 1♀; 1985.07.25., 1♀ – Hidasi-völgy: 1959.06.21., 2♂, WM; 1966.05.22., 1♀, ML – Jakab-hegy: 1957.06.05., 1♂, MF – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Mézes-rét: 1992.06.18., 1♀, TS – Misina: 1959.05.19., 1♀, MF; 1999.05.28., 1♀, PL, +MAL – Obánya (TS, +MAL): 1985.05.20., 1♂; 1985.05.24., 1♀; 1985.05.27., 1♀; 1985.06.05., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.09., 1♂ 1♀; 1985.06.09., 1♂; 1985.08.29., 1♀; 1986.05.04., 1♀; 1986.05.09., 1♂; 1986.05.10., 1♂; 1986.05.17., 2♂ 1♀; 1986.05.19., 1♂; 1986.05.24., 1♀; 1986.05.27., 1♀ – Obányai-völgy: 1999.05.30., 2♀, PL, +MAL – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS,

20. ábra – Fig. 20. *Arctophila superbiens*

21. ábra – Fig. 21. *Brachymyia berberina*

22. ábra. Sok zengőlégy élőhelye az Egregyi-völgy (Hosszúhetény) virágos tisztása
Fig. 22. The flowery clear cutting in Egregy valley (Hosszúhetény) is rich in hoverfly species.

23. ábra – Fig. 23. *Brachyopa dorsata*

24. ábra – Fig. 24. *Chalcosyrphus eunotus*

25. ábra – Fig. 25. *Dasysyrphus tricinctus*

26. ábra – Fig. 26. *Chrysotoxum bicinctum*

27. ábra – Fig. 27. *Eristalis interrupta*

28. ábra – Fig. 28. *Helophilus pendulus*

29. ábra. Az Óbányai-völgy bejárata a Pisztrángos-tavakkal, a Malaise-csapdák egyik működési helye.

Fig. 29. Óbánya valley with Pisztrángos ponds, where the Malaise traps were operated.

30. ábra – Fig. 30. *Ferdinandea cuprea*

31. ábra – Fig. 31. *Epistrophe nitidicollis*

32. ábra – Fig. 32. *Cheilosia pagana*

33. ábra – Fig. 33. *Ischyrosyrphus glaucius*

+MAL): 1984.05.06., 1♂; 1985.05.18., 3♂ 1♀; 1985.05.19., 1♀; 1985.05.20., 1♂; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.28., 1♂; 1985.06.04., 1♂; 1985.06.08., 1♂; 1985.06.24., 2♂; 1985.07.25., 2♂ 1♀; 1986.05.14., 1♀ – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♂, ML; 1957.05.14., 1♂, GA – Takanyó: 1992.06.03., 1♂, TS – Varasdi-völgyhíd: 1959.05.21., 1♀, MF – Vár-völgy: 1968.06.08., 1♀, ES.

(76) *Chrysotoxum bicinctum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Csaknem mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Acer campestre*, *Achillea millefolium*, *Angelica sylvestris*, *Cirsium palustre*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla erecta*, *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.07.11., 1♂, TS – Bükkösd-völgy: 2004.07.11., 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.06.15., 1♀, SNÉ; 1964.08.08., 2♂, TS – Gesztenyés: 1985.07.18., 1♀, MJ, +MAL – Hidasi-völgy: 1957.06.16., 1♂, ML – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♀, GA – Kisbattyán: 1997.07.03., 3♀, TS – Mánfa: 1960.08.08., 1♂, BE – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♀, TS – Misina: 1956.06.03., 1♂, BE – Óbánya: 1985.07.11., 1♂, TS, +MAL; 1985.07.17., 1♀, KGY – Pölöskei-horgászto: 1997.09.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.06., 1♀; 1984.08.24., 1♀; 1984.09.02., 1♀; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.22., 1♀; 1985.07.26., 1♀; 1985.08.10., 2♀; 1985.08.21., 1♀; 1986.08.20., 1♂ 1♀ – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1984.07.31., 2♂ 3♀, TS – Zobákpuszta: 1984.07.31., 3♀, TS.

(77) *Chrysotoxum cautum* (Harris, 1776)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Csaknem mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cirsium palustre*, *Crataegus monogyna*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla erecta*.

Lelőhelyei: Bakonya: 1977.04.29., 1♂, UÁ – Bükkösd-völgy: 2004.04.28., 5♂ 11♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 4♂, TS; 1956.05.04., 1♂, ML – Erdősmecke: 1972.05.15., 1♂, UÁ – Hármaskna: 1992.06.03., 1♂, TS – Jakabhegy: 1981.05.26., 1♀, UÁ, +FÉNY – Mánfa: 1977.05.04., 4♂, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 11♂ 4♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 3♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.13., 1♂; 1985.05.19., 1♂; 1985.05.24., 2♂; 1985.05.28., 1♂ – Orfű: 1959.05.16., 1♂, ML – Pécs: 1976.06.11., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 3♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.06.29., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 1979.05.06., 1♀, UÁ; 2004.05.05., 3♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 1♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 3♂ 1♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS.

(78) *Chrysotoxum elegans* Loew, 1841

(Syn. *Chrysotoxum latilimbatum* Collin, 1940)

Irodalom: TÓTH (1977 *Chrysotoxum latilimbatum* néven, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken fordul elő, gyakori (IV.). Mecsek: Inkább mérsékelt gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Brassica elongata*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.09.06., 1♀, MJ, +MAL – Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 1♂, TS – Boda: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.05.14., 1♂, ML – Jakab-hegy: 1964.08.04., 2♂, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂, TS – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 2♂ 1♀, TS – Óbányai-völgy: 1999.05.30., 1♂ 1♀, PL, +MAL – Pécs: 1958.06.08., 1♀, ML – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♂ 3♀, TS – Takanyó: 1984.07.31., 1♂ 1♀, TS.

(79) *Chrysotoxum fasciatum* (Müller, 1764)

[Syn. *Chrysotoxum arcuatum* Linnaeus, 1758]

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Komlós-völgy: 1983.06.04., 2♂ 1♀, TS.

(80) *Chrysotoxum fasciolatum* (De Geer, 1776)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Af, Ki-Á). Magyarország: Csak hegyvidékeken él, ritka (II.).
Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.). Virágválasztása: *Ranunculus repens*.

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♀, TS.

(81) *Chrysotoxum intermedium* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Af, Ki-Á). Magyarország: Országsszerte elterjedt, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Lythrum salicaria*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂, TS – Kővágóttóts: 2005.06.22., 1♂, TS – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♀, ML – Völgyi-rétek: 2005.07.15., 1♀, TS.

(82) *Chrysotoxum octomaculatum* Curtis, 1837

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.05.19., 1♂, ML – Fehérkúti-menedékház: 1959.05.19., 1♀, MF – Lapis: 1958.06.04., 1♀, ML – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂, TS – Misina: 1959.05.19., 1♀, SNÉ.

(83) *Chrysotoxum vernale* Loew, 1841

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.).
Mecsek: Megfelelő biotópokban mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Xerophil?, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VII.). Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Crataegus monogyna*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 2♂ 1♀, TS – Hidasi-völgy: 1965.04.28., 1♂, WM – Hosszúhetény: 1979.05.13., 1♀, UÁ – Mánfa: 1957.05.16., 1♀, GA – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 6♀, TS – Óbánya: 1986.04.26., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.03., 1♂; 1985.05.10., 1♀; 1985.05.14., 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.29., 1♀ – Sormás-völgy: 2004.04.08., 2♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 1♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 4♀, TS – Takanyó: 1992.06.03., 2♀, TS.

34. ábra – Fig. 34. *Chrysotoxum vernale*

(84) *Chrysotoxum verralli* Collin, 1940

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz). Magyarország: Országsszerte előfordul, főleg hegyvidékeken mindenfelé gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.03., 1♀, MJ, +MAL –

Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1985.07.19., 1♀; 1985.07.25., 1♀ – Hidasivölgy: 1992.09.07., 3♂, TS – Kisújánya: 1977.09.06., 1♂ 4♀, TI – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 5♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.27., 1♀; 1985.06.29., 1♂; 1986.07.09., 1♀; 1986.07.22., 1♀; 1986.07.27., 1♀ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.01., 1♀; 1984.08.19., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1986.07.30., 1♀ – Sormás-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 1♂ 2♀, TS – Váraljai-völgy: 2006.06.04., 1♂ 7♀, TS – Vár-völgy: 1984.07.31., 1♂, TS.

Criorhina Meigen, 1822

[Syn. *Penthesilea* Meigen, 1800]

Közepes és közepesenél nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk elhalt fában, korhadékban fejlődik. Valószínűleg szaprofágok (sziloszaprofágok). A 3 hazai fajból egy került elő a Mecsekben. A Thalhammer katalógusban szerepel a *Criorhina ranunculi* (Panzer, 1804) Pécsről. Magyarországon él, de meglehetősen ritka, a Mecsekben való előfordulását jó lenne újabb gyűjtéssel igazolni.

(85) *Criorhina asilica* (Fallén, 1816)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, Ja). Magyarország: Országszerte gyűjthető, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben is viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárvája elhalt korhadó fában fejlődik. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.). Virágválasztása: *Allum ursinum*, *Crataegus monogyna*.

Lelőhelyei: Kővágósztől: 2005.04.16., 1♂, TS – Jakab-hegy: 1957.06.06., 1♀, MF – Óbánya: 1985.06.03., 1♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 7♂ 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.06.14., 1♂, TS, +MAL – Vár-völgy: 2007.03.06., 1♂ 1♀, TS – Vékény: 2007.03.06., 1♀, TS.

Dasysyrphus Enderlein, 1938

Közepes nagyságú zengőlegyek, főleg fákon és cserjéken élő lárvaik elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak, de gyakran megtámadják hártvány szárnyúak és lepkék lárvaikat is. A Palearktikumából ismert mintegy 20 faj közül a Mecsekben eddig 5 került elő.

(86) *Dasysyrphus albostratus* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007). Thalhammer diptera katalógusában *Syrphus albostratus* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, K-Á, Mo, Ny-Sz, Ja). Magyarország: Országszerte előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.). Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Angelica sylvestris*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla erecta*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♀, TS – Gesztenyés: 1984.08.09., 1♀, MJ, +MAL – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♀, TS – Kisújánya: 1984.07.31., 1♂, TS – Misina: 1957.05.10., 1♂, GA; 1966.05.21., 1♀, ML – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 2♀, TI – Mézes-rét: 1992.09.07., 1♀, TS – Óbánya: 1986.08.10., 1♂, TS – Ófalu: 2005.07.15., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.19., 1♀; 1986.06.17., 1♂; 1986.07.12., 1♀; 1986.09.14., 2♂ – Remete-rét: 2005.06.21., 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szentdomján (TS): 2004.05.29., 1♂ 1♀; 2004.08.05., 1♂ – Szentlászlói-völgy: 1983.04.17., 1♂, UÁ – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

(87) *Dasysyrphus hilaris* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Mo, K-Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Cserkút: 2005.04.16., 1♂, TS – Kismányok: 2005.07.14., 1♀, TS – Lapis: 1957.04.05., 1♀, GA – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♀; 1984.05.16., 1♀; 1985.05.08., 2♀ – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♀, ML – Széki-hegy: 1977.05.04., 2♂ 3♀, TS.

(88) *Dasysyrphus pinastri* (De Geer, 1776)[Syn. *Dasysyrphus lunulatus* Meigen, 1822]**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Hol (E, Tk, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: A hegységben inkább ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).**Életmódja:** Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Heracleum sphondylium*.**Lelőhelyei:** Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 1♀, TS.(89) *Dasysyrphus tricinctus* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is gyakori. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (16).**Életmódja:** Lárva afidofág, azonban alkalmilag fiatal hernyókkal és levéldarázs állhernyókkal is táplálkozik. Silvicol, valószínűleg univoltin, egyes években lehet polivoltin is. Vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cirsium palustre*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*, *Leontodon autumnale*, *Solidago gigantea*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1964.08.01., 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 3♂, TS – Hidas-völgy: 1992.09.07., 1♀, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 2♀, TS – Kisújánya: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂, TI – Misina: 1964.08.07., 1♀, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 3♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.13., 1♀; 1984.08.24., 1♂ – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Zobákpuszt: 1984.07.31., 2♀, TS.(90) *Dasysyrphus venustus* (Meigen, 1822)[Syn. *Dasysyrphus arcuatus* (Fallén, 1817)]**Irodalom:** TÓTH (1977 *Dasysyrphus arcuatus*, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Syrphus arcuatus* néven található meg (P).**Elterjedése:** Hol (E, Tk, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Az országoshoz hasonló gyakoriságú. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (14).**Életmódja:** Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Potentilla arenaria*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂ 1♀, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 2♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂ 4♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 3♂ 1♀, TS – Megyefai-tó: 2004.04.28., 1♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.04.25., 1♂; 1985.05.08., 1♀; 1986.05.15., 1♀; 1985.05.09., 10♀, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1959.05.27., 1♀, ES; 1955.05.31., 4♀, ML – Takanyó: 1992.06.03., 1♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS.**Didea** Macquart, 1834

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik levéltetvekkel táplálkoznak. Mindhárom palearktikus faj előfordul a Mecsekben.

(91) *Didea alneti* (Fallén, 1817)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007)**Elterjedése:** Hol (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ko, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékek lakója, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (6).**Életmódja:** Silvicol, ezen belül részben xerophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (V–X.). Virágválasztása: *Plantago lanceolata*, *Salix alba*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Hetvehely: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Hidas-völgy: 1992.09.07., 1♂, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.

(92) *Didea fasciata* Macquart, 1834**Irodalom:** TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Hol, Ori (E, Tk, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).**Életmódja:** Silvicol, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Mentha longifolia*.**Lelőhelyei:** Fehérkúti-menedékház: 1961.09.23., 1♀, WM – Jakab-hegy: 1964.08.04., 3♂, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Liget: 2006.06.28., 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂, TS – Óbánya: 1986.08.13., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♂, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂ 2♀, TS.(93) *Didea intermedia* Loew, 1854**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).**Életmódja:** Silvicol, ezen belül részben xerophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Bakonya: 2005.06.22., 1♂ 2♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.08.20., 1♀, TS, +MAL – Takanyó: 1984.07.31., 2♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS.**Doros** Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlegyek. Méhfélék fészkeiben találták őket, ahol valószínűleg gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak. A génusz két palearktikus faja közül az egyik a Mecsekben is előfordul.

(94) *Doros profuges* (Harris, 1780)[Syn. *Doros conopseus* (Fabricius, 1775)]**Irodalom:** TÓTH (1998). A Thalhammer katalógusban *Doros conopseus* néven található (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Ka, K-Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Viszonylag kevés helyen, de országsszerte megtalálták, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).**Életmódja:** Silvicol, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euonymus europaeus*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1982.06.07., 1♀, MJ, +MAL – Óbánya: 1985.07.12., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1986.06.02., 1♀, TS.**Epistrophe** Walker, 1852[Syn. *Syrphus* Fabricius, 1775]

Főleg közepes és részben közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvajuk afidofág, elsősorban levéltetvekkkel táplálkoznak. A mintegy 20 palearktikus fajuk közül Magyarországon 10, a Mecsekben 8 került eddig elő.

(95) *Epistrophe diaphana* (Zetterstedt, 1843)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007). Thalhammer katalógus *Syrphus diaphanus* (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Ka, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).**Életmódja:** Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1985.05.28., 3♀; 1985.05.30., 1♀ – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 1♂, TS – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♂ 2♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Misina: 1964.08.07., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.10., 1♀; 1984.08.26., 1♂; 1985.05.06., 1♀; 1986.06.08., 1♂ 1♀ – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.

35. ábra – Fig. 35. *Epistrophe eligans*

(96) *Epistrophe eligans* (Harris, 1780)

[Syn. *Epistrophe bifasciata* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007).

Thalhammer katalógus *Syrphus bifasciatus* (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ka, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (II–IX.). Elvértve előkertült júliusban és szeptemberben is, de rajzásának markáns csúcsa április-májusra esik (36. ábra). Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Salix alba*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.03., 1♀, MJ, +MAL – Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 1♂, TS –

Bükkösd-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 14♂ 1♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♂, HS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, KÁ; 1977.05.04., 1♀, TS – Misina: 1965.05.17., 1♂, SA – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.10., 1♀; 1985.05.17., 1♀; 1985.05.08., 2♂, TS – Óbányai-völgy: 1999.05.20., 1♀, PL, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.14., 1♀; 1985.05.16., 2♀; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.09., 1♂ 2♀, TS – Pécs: 1957.05.14., 1♂ 1♀, GA – Sormás-völgy: 1979.05.06., 2♂, UÁ – Szentdomján: 2004.04.28., 1♂, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 4♂ 1♀, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 3♂, TS.

(97) *Epistrophe euchroma* (Kowarz, 1855)

(Syn. *Epistrophella* Dušek & Láska, 1967 alnem)

Irodalom: TÓTH (1977 *Epistrophella*, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Sz, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvicol, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Kővágótóttós: 2005.06.22., 1♀, TS – Mézes-rét: 2005.07.15., 1♀, TS – Óbánya: 1985.05.11., 1♂, TS, +MAL; 1986.05.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.06.12., 2♂, TS, +MAL; 1986.05.08., 1♀, TS.

(98) *Epistrophe flava* Doczkal & Schmid, 1994

[Syn. *Epistrophe melanostomoides* (Strobl, 1880)]

Irodalom: TÓTH (1995 *Epistrophe melanostomoides*, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

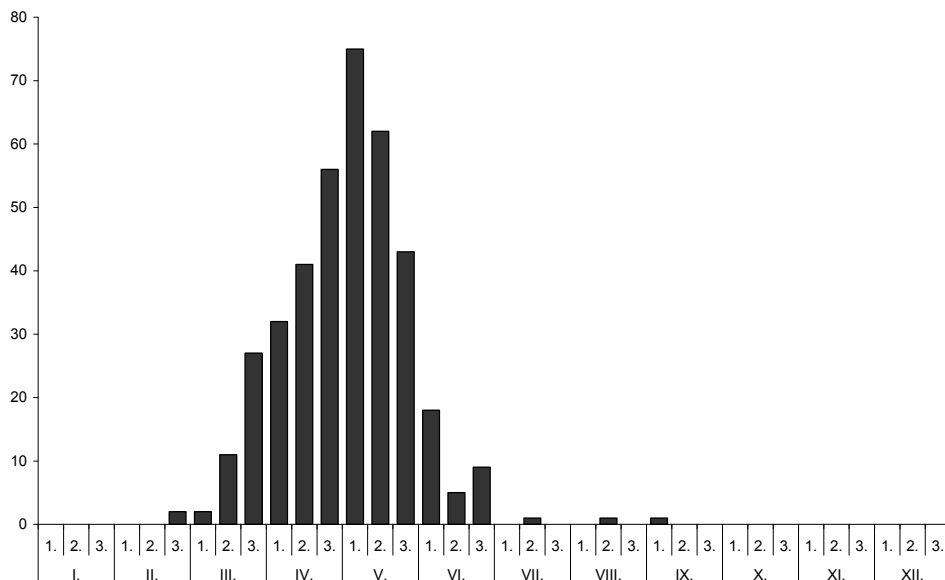
Lelőhelyei: Abaliget: 1982.05.30., 1♀, MJ, +MAL – Bakonya: 2005.06.22., 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.06.18., 1♀, ML; 1973.05.08., 1♂, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♀, KÁ – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.07., 1♀; 1985.05.09., 1♂; 1985.05.18., 2♀; 1985.05.09., 2♂, TS – Vár-völgy: 1958.06.03., 1♂, ML.

(99) *Epistrophe grossulariae* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Országosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Euphorbia cyparissias*.

36. ábra. Az *Epistrophe eligans* imágójának fenológiai sajátosságai, a hazai adatok feldolgozása alapján.

Fig. 36. The phenological pattern of *Epistrophe eligans* based on the data collected in Hungary.

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Lapis: 1957.06.21., 1♂, GA – Óbánya: 1985.08.15., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.08.15., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.16., 1♀; 1985.06.29., 1♀.

(100) *Epistrophe melanostoma* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Főleg a Dunántúlon és Északi-középhegységben gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Cardamine amara*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 2♂, TS – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 2♂, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.04.19., 1♂, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 2♂ 1♀, TS.

(101) *Epistrophe nitidicollis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Sík-, domb- és hegyvidékekre egyaránt jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.05., 2♀; 1982.08.28., 1♀; 1984.06.15., 1♀ – Dömörkapu: 1973.05.08., 2♂ 6♀, ZS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂, TS – Kantavár: 1965.05.18., 1♂, SÁ – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS; 1977.05.04., 2♀, KÁ – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.12., 5♂ 3♀; 1985.05.17., 1♂; 1985.05.20., 1♂; 1985.05.28., 1♂; 1985.06.05., 1♀; 1985.06.10., 1♀;

1985.06.14., 1♀; 1985.06.19., 1♀ – Pásztor-forrás: 1989.05.07., 1♂, UÁ – Pécs: 1957.05.16., 1♀, GA; 1976.05.11., 1♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.12., 2♂; 1985.05.14., 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.28., 1♀; 1985.05.09., 5♂ 1♀, TS – Sormás-völgy (TS): 2004.07.11., 1♂ 2♀; 2004.09.06., 1♂ 3♀ – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL.

(102) *Epistrophe ochrostoma* (Zetterstedt, 1849)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Syrphus ochrostoma* (P, Zengő).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Országszerte előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-automneális (IV–IX.).

Lelőhelyei: Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.04.21., 1♂; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.28., 1♀; 1986.07.30., 1♂ – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS.

Episyrphus Matsumura & Adachi, 1917

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvajuk afidofág, főleg levéltetvekkel táplálkozik. A Palearktikumból 4 fajukat írták le, közülük 1 Magyarországon is él. Egyike legközönségesebb zengőlegeinknek.

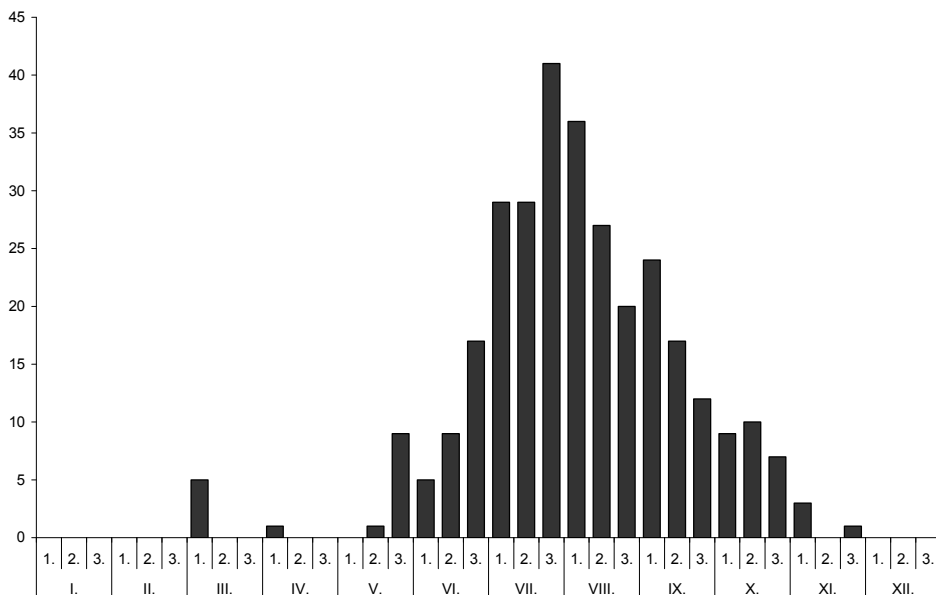
(103) *Episyrphus balteatus* (De Geer, 1776)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Syrphus balteatus* (P).

Elterjedése: Kozmopolita? Magyarország: Sík-, domb- és hegyvidékeken egyaránt általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé közönséges. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (39).

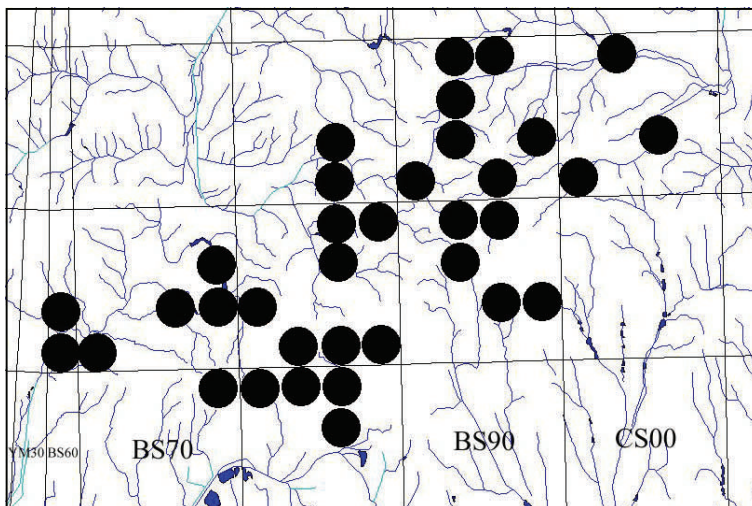
Életmódja: Euriök (ubiquista), minden biotóp típusban előfordul, polichron, polivoltin, (I–XII.). Imágó alakban telet át, ezért enyhe időjárásban télen is találkozhatunk aktív példányaival (37. ábra). Magyarországon a legjelentősebb levéltetű predátor zengőlégy. Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Solanum tuberosum*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.23., 1♀; 1982.06.25., 2♀; 1982.08.13., 1♂; 1982.08.14., 1♀; 1982.08.16., 1♀; 1982.08.18., 1♂ 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.08.28., 2♀; 1982.08.29., 1♀; 1982.09.01., 1♂; 1982.09.06., 1♀; 1982.09.08., 1♀; 1982.09.10., 2♀; 1982.09.11., 1♂ 2♀; 1982.09.13., 1♂; 1982.09.14., 1♂; 1982.09.15., 1♀; 1983.05.18., 1♀; 1983.06.03., 1♀; 1983.06.22., 1♂; 1984.07.16., 1♂; 1964.08.01., 2♂, TS; 1983.07.19., 1♀, TS – Andor-forrás: 1984.09.15., 1♂ 1♀, WM – Bükkösd: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Bükkösd-völgy: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Cserkút: 1982.11.25., 1♀, UÁ – Dombay-tó: 1980.06.25., 1♂, DÁ – Dömörkapu: 1956.09.04., 1♀, ML – Éger-völgy (MJ, +MAL): 1978.08.26., 1♂ 2♀; 1982.07.24., 1♀; 1982.07.26., 1♀; 1982.08.28., 1♀; 1982.09.02., 1♀; 1957.09.11., 1♂, ML; 1958.07.30., 2♀, MF; 1964.08.03., 1♂, TS; 1979.07.09., 1♀, TS – Éger-völgy: 2001.03.07., 3♀, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.08.29., 1♂ 1♀; 1984.07.12., 1♀; 1984.07.15., 1♂ 2♀; 1984.07.27., 1♂; 1984.08.04., 1♀; 1985.05.30., 1♂; 1985.07.04., 1♂; 1985.07.11., 1♀; 1985.07.15., 1♂; 1985.07.19., 1♂; 1985.07.23., 3♂ 1♀; 1985.07.25., 2♂ 1♀; 1985.07.26., 2♂ 1♀ – Hármashegy: 1984.07.31., 12♂ 7♀, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 5♀, TS, +MAL – Hodács: 1959.07.04., 20♂, ES – Hosszúhetény: 1979.08.06., 3♀, DÁ; 1979.08.16., 3♂ 2♀, DÁ; 1984.07.31., 18♂ 4♀, TS – Kárász (MJ, +MAL): 1985.06.12., 1♀; 1985.06.30., 2♂; 1985.07.05., 1♂; 1985.07.06., 1♀; 1985.07.11., 1♂ 2♀; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.20., 1♂; 1985.07.22., 1♀; 1985.07.24., 1♂; 1985.08.06., 1♀; 1985.08.10., 1♂; 1985.08.11., 1♂; 1985.08.14., 1♂; 1985.08.15., 1♂; 1985.10.02., 4♂ 5♀; 1986.07.05., 1♀; 1959.07.05., 1♂, ES – Kisbattyán: 1997.07.03., 8♂ 14♀, TS – Kismélyvölgy: 1957.06.26., 2♂, GA – Kisújványa: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS; 1977.09.06., 1♂ 3♀, TI – Komló: 1984.07.31., 12♂ 12♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♀, MF; 1964.08.07., 3♂ 8♀, TS – Magyaregregy: 1959.07.03., 5♂ 10♀, ES – Mánfa: 1957.06.14., 1♀, ML; 1984.04.02., 2♀, TS; 1984.08.07., 1♂, WM – Mecseknádasd: 1978.07.08., 1♀, PL – Mecsekpölöske: 1985.08.15., 1♂; 1997.09.02., 3♀, TS, +MAL – Mész-völgy: 1964.08.05., 7♂ 3♀, TS – Misina: 1964.08.07., 1♂, TS – Nagymányok: 2007.03.07., 4♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.27., 1♂ 1♀; 1985.09.03., 1♂; 1985.09.05., 1♂; 1985.09.11., 1♂; 1985.09.25., 1♀; 1985.09.28., 2♂ 3♀; 1985.10.01., 1♂; 1985.10.06., 3♂ 4♀; 1985.10.07., 1♂; 1986.10.17., 2♀; 1985.08.15., 2♂, TS; 1985.10.03., 1♂ 1♀, MJ, +MAL – Pásztor-forrás: 1984.09.03., 1♂, NS – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♂ 1♀, TS; 2007.03.06., 1♀, TS – Pécs: 1961.06.03., 1♂, A; 1964.08.29., 2♂,

37. ábra. Az *Episyrrhus balteatus* fenológiai sajátosságai, a Mecsekben gyűjtött anyag feldolgozása alapján.

Fig. 37. The phenological pattern of *Episyrrhus balteatus* based on the data collected in the Mecsek.

38. ábra. Az *Episyrrhus balteatus* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 38. The recording sites of *Episyrrhus balteatus* in the Mecsek region resolved into 2.5 x 2.5 km UTM grids.

SZ; 1964.09.17., 2♀, SZ; 1976.06.11., 1♂ 1♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 6♂ 4♀, TS, +MAL – Pölöskei-horgász-tó: 1997.09.02., 1♂ 8♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 2♂ 2♀, DÁ; 1984.07.31., 3♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.29., 1♂ 2♀; 1984.06.30., 1♂ 4♀; 1984.07.01., 1♂ 1♀; 1984.07.02., 1♂ 1♀; 1984.07.03., 1♂ 2♀; 1984.07.05., 1♀; 1984.07.06., 1♂ 3♀; 1984.07.11., 1♂ 1♀; 1984.07.12., 5♀; 1984.07.13., 1♂ 2♀; 1984.07.14., 1♀; 1984.07.15., 2♂ 1♀; 1984.07.16., 1♀; 1984.07.17., 1♂; 1984.07.20., 2♀; 1984.07.21., 2♀; 1984.07.23., 2♂; 1984.07.25., 1♂ 1♀; 1984.07.26., 1♀; 1984.07.27., 2♀; 1984.07.28., 1♂ 3♀; 1984.07.29., 4♀; 1984.08.01., 2♂ 5♀; 1984.08.02., 1♂ 2♀; 1984.08.03., 2♂ 5♀; 1984.08.04., 3♂ 9♀; 1984.08.05., 3♂ 4♀; 1984.08.06., 4♂ 7♀; 1984.08.07., 1♂ 2♀; 1984.08.09., 1♀; 1984.08.10., 1♂ 2♀; 1984.08.13., 1♂; 1984.08.15., 1♂ 1♀; 1984.08.16., 1♂ 1♀; 1984.08.17., 1♂; 1984.08.18., 1♀; 1984.08.19., 2♀; 1984.08.20., 1♂ 1♀; 1984.08.21., 1♂ 3♀; 1984.08.22., 2♂ 1♀; 1984.08.23., 4♀; 1984.08.24., 1♂ 4♀; 1984.08.25., 5♀; 1984.08.26., 3♀; 1984.08.28., 1♂; 1984.08.30., 1♀; 1984.08.31., 2♂ 7♀; 1984.09.01., 4♀; 1984.09.03., 2♂ 9♀; 1984.09.04., 2♂ 3♀; 1984.09.05., 6♂ 1♀; 1984.09.06., 4♂ 1♀; 1984.09.10., 1♀; 1984.09.11., 1♀; 1984.09.21., 1♀; 1984.09.22., 2♂ 1♀; 1984.09.24., 1♂; 1984.09.29., 1♀; 1984.09.30., 1♂; 1984.10.04., 4♂ 4♀; 1984.10.12., 1♂ 1♀; 1984.10.12., 1♂ 1♀; 1984.10.13., 8♂ 3♀; 1984.10.14., 6♀; 1984.10.17., 2♀; 1984.10.18., 2♂ 2♀; 1984.10.19., 6♂ 8♀; 1984.10.20., 8♂ 4♀; 1984.10.22., 2♂; 1984.10.23., 4♂ 8♀; 1984.10.24., 2♂ 4♀; 1984.10.25., 4♂ 2♀; 1984.10.26., 4♂ 2♀; 1984.10.31., 2♂ 2♀; 1984.11.01., 2♂; 1984.11.07., 2♂ 2♀; 1984.11.08., 2♂ 2♀; 1984.10.09., 2♂; 1985.05.26., 1♀; 1985.05.27., 1♀; 1985.06.14., 1♀; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.15., 1♂; 1985.07.16., 1♂ 1♀; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.19., 2♀; 1985.07.21., 2♂; 1985.07.22., 1♂ 2♀; 1985.07.23., 6♂ 6♀; 1985.07.24., 4♂ 9♀; 1985.07.25., 6♂ 8♀; 1985.07.26., 10♂ 10♀; 1985.07.27., 6♂ 1♀; 1985.07.28., 9♀; 1985.07.29., 5♀; 1985.07.30., 1♂ 1♀; 1985.07.31., 1♂; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.04., 1♀; 1985.08.05., 1♀; 1985.08.06., 1♂; 1985.08.10., 1♂; 1985.08.15., 1♂; 1985.08.16., 1♀; 1985.08.20., 1♀; 1985.09.05., 1♀; 1985.09.13., 1♀; 1985.09.15., 1♀; 1985.09.16., 1♀; 1985.09.17., 1♀; 1985.09.24., 1♀; 1985.09.30., 1♀; 1986.06.19., 1♀; 1986.06.22., 1♂ 2♀; 1986.06.28., 1♂; 1986.06.29., 1♀; 1986.07.03., 4♀; 1986.07.04., 4♂ 1♀; 1986.07.05., 4♂ 2♀; 1986.07.06., 5♂ 2♀; 1986.07.07., 1♀; 1986.07.08., 1♀; 1986.07.09., 1♂ 1♀; 1986.07.10., 1♀; 1986.07.12., 3♀; 1986.07.15., 1♂; 1986.07.17., 1♂; 1986.07.22., 2♂ 2♀; 1986.07.25., 2♂ 3♀; 1986.07.27., 1♂; 1986.07.30., 1♂ 3♀; 1986.08.01., 1♀; 1986.08.03., 1♀; 1986.08.06., 2♀; 1986.08.11., 1♂; 1986.08.20., 1♀; 1986.08.26., 1♂; 1986.09.09., 1♀; 1986.09.19., 1♀ – Remete-rét: 1984.08.24., 1♂, WM; 2005.06.21., 6♂ 2♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 2♂, MF; 1983.06.05., 1♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Sormás-völgy (TS): 2004.08.05., 1♂; 2004.09.06., 1♀ – Szentdomján (TS): 2004.05.29., 2♂ 1♀; 2004.08.05., 3♀ – Szuadó-völgy: 1957.08.13., 1♀, GA; 1959.05.27., 1♂, ES; 1964.08.06., 3♂ 2♀, TS – Tettye: 1964.08.04., 1♂ 1♀, TS – Tripammer-fa: 1984.09.15., 2♂, WM – Tubes: 1955.06.21., 2♂, GA; 1957.06.24., 1♂, GA; 1960.06.15., 1♀, SÁ – Váraljai-völgy: 2001.03.07., 1♀, TS – Vár-völgy (TS): 1959.07.03., 1♂; 2007.03.06., 2♀ – Vékény: 2007.03.06., 1♀, TS – Zobákpuszta: 1984.07.31., 3♂ 1♀, TS.

Eristalinus Rondani, 1845

[Syn. *Eristalis* Latreille, 1804, *Lathyrphthalmus* Mik, 1897]

Közepes nagyságú zengőlégyek. Lárvájuk szervesanyagokban gazdag, főleg iszapos vizekben fejlődik. Mind a 2 hazai faj előfordul a Mecsekben is.

(104) *Eristalinus aeneus* (Scopoli, 1763)

[Syn. *Lathyrphthalmus aeneus* Mik, 1897]

Irodalom: TÓTH (1977 *Lathyrphthalmus aeneus*, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Koz (E, Tk, Kaz, K-Á, T-K, Mo, Kí, Af). Magyarország: Csaknem mindenfelé megtalálható, igen gyakori (V.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (19).

Életmódja: Eurriök, ezen belül részben hygrophil, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, polivoltin (I–XII.). Nösténye az *Episyrphus balteatus*hoz hasonlóan, imágó alakban tölti a telet. Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.14., 1♂; 1983.06.18., 1♂ – Boda: 2006.07.17., 3♂ 1♀, TS – Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 2♂ 4♀, TS – Dömörkapu: 1958.06.02., 1♂, ML – Éger-völgy: 1979.07.09., 2♀, TS; 1982.07.26., 1♂, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1984.06.04., 1♀; 1984.07.15., 1♂ – Hármashegy: 1984.07.31., 2♀, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Jakab-hegy: 1964.08.04., 4♂ 1♀, TS – Kárász (MJ, +MAL): 1985.07.15., 1♂; 1985.07.16., 1♀; 1985.10.02., 1♂ 1♀ – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1957.10.20., 1♀, GA – Mánfa: 1984.04.02., 1♀, TS – Misina (ML): 1955.05.25., 1♀; 1957.04.23., 2♂ 1♀ – Nagymányok: 2007.03.07., 1♀, TS – Pécs (SZML): 1959.04.14., 1♂; 1959.08.22., 1♂; 1959.10.14., 1♀ – Pécsvárad: 1986.05.08., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.09., 2♂ 1♀, TS – Sikonda: 1956.09.04., 1♂, ML; 1984.04.03., 2♂ 4♀, TS; 1984.04.03., 3♂ 6♀, TS; 1984.07.31., 2♂, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2001.03.07., 1♀, TS – Vár-völgy: 2007.03.06., 1♂ 1♀, TS – Vékény: 2007.03.06., 3♀, TS.

(105) *Eristalinus sepulchralis* (Linnaeus, 1758)[Syn. *Eristalis sepulchralis* (Linnaeus, 1758)]**Irodalom:** TÓTH (1977, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Pal, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (14).**Életmódja:** Euriök, többé-kevésbé hygrophil, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Abaliget (MJ, +MAL): 1982.09.10., 1♀; 1982.09.15., 1♀; 1979.07.09., 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♂, TS – Kárász (MJ, +MAL): 1985.06.29., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.15., 2♀ – Kisújbánya: 1977.09.06., 1♂ 2♀, TI – Mecsekpölöske: 1985.08.15., 2♂ 3♀, TS; 1997.09.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 4♀, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♂, TS – Óbánya: 1986.08.18., 5♂ 1♀, TZS – Pécs: 1959.04.26., 1♂, WM – Remete-rét: 2005.06.21., 3♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 1♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 4♀, TS, +MAL.**Eristalis** Latreille, 1804[Syn. *Eoseristalis* Kanervo, 1938 alnem]

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Általában méhekre emlékeztetnek. Lárvájuk („pocikféreg”) rendszerint többé-kevésbé szennyezett, sok szerves törmeléket és iszapot tartalmazó vízben, trágyalében fejlődik. A Palearktikumból mintegy 50 fajukat írták le. Magyarországon 12, a Mecsekben 9 faj előfordulásáról tudunk.

(106) *Eristalis abusiva* Collin, 1931**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Pal (E, Sz, T-K). Magyarország: Túlnyomórészt nyílt területekre, síkságokra jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Cirsium arvense*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*.**Lelőhelyei:** Cserkút: 1964.08.03., 1♂ 3♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂ 1♀, TS.(107) *Eristalis arbustorum* (Linnaeus, 1758)[Syn. *Eoseristalis* Kanervo, 1938 alnem]**Irodalom:** TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).39. ábra – Fig. 39. *Eristalis arbustorum***Elterjedése:** Hol, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Ja). Magyarország: Országszerte elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Általános, mindenfelé közönséges, UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (38).**Életmódja:** Euriök, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, de erdős vidékeken is gyakori, polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Solanum tuberosum*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1964.08.06., 1♂, TS – Budai-vám: 1956.07.06., 1♂ 1♀, ML – Bükkösd: 2004.05.29., 3♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 14♂

8♀, TS – Dömörkapu: 1956.05.04. 1♂, ML; 1956.05.06. 1♂, ML; 1956.08.27., 1♀, ML; 1956.09.04., 1♂, ML; 1958.06.02., 1♂ 1♀, ML; 1964.08.05., 1♀, TS; 1973.05.08., 1♀, TS – Éger-völgy: 1958.07.30., 1♂ 3♀, ZSIG; 1958.07.30., 2♀, MF; 1964.08.03., 1♂, TS; 1975.10.02., 1♀, TS; 1979.07.02., 3♀, TS; 1982.09.02., 1♀, MJ – Gesztenyés: 1984.06.20., 1♀, MJ, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Hármashegy: 1984.07.31., 2♂ 6♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.06.17., 1♂, TS – Hosszúhetény: 1979.08.16., 3♂ 2♀, DÁ; 1984.07.31., 4♂ 3♀, TS; 1986.05.08., 1♀, TS – Jakab-hegy: 1957.06.05., 1♂ 3♀, MF – Kárász: 1959.07.05., 3♂, ES; 1985.07.13., 1♀, MJ, +MAL; 1985.10.02., 1♀, MJ, +MAL – Kisbattyán: 1997.07.03., 3♂ 2♀, TS – Kisújbánya: 1984.07.31., 3♂, TS – Komló: 1984.07.31., 12♂ 5♀, TS – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1956.06.08., 1♂ ML; 1956.06.14., 1♀, ML; 1957.05.20., 1♂ 2♀, GA; 1964.08.07., 4♂ 1♀, TS – Lapis: 1957.04.05., 2♂ 1♀, GA; 1957.06.21., 1♂ 9♀, GA; 1957.06.21., 1♂, GA; 1957.09.12., 2♂ 5♀, ML; 1958.06.04., 1♂, ML – Mánfa (TS): 1984.04.03., 1♂; 1985.05.10., 1♀ – Magyarürög: 1964.08.03., 4♂ 1♀, TS – Mecsekpölöske: 1985.08.15., 1♂ 5♀, TS; 1997.09.02., 2♀, TS, +MAL – Mész-völgy: 1964.08.05., 5♂ 3♀, TS – Misina: 1957.04.23., 2♀, GA; 1957.05.10., 1♀, GA; 1957.06.15., 1♀, ML; 1957.07.28., 1♂ 3♀, GA; 1957.08.18., 1♂, GA; 1957.09.10., 2♂ 1♀, ML; 1963.08.07., 1♀, TS; 1965.08.26., 1♂, ML – Mézes-rét: 2003.06.01., 2♂ 1♀, TS – Orfű-tó: 1992.09.08., 2♂ 3♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.01., 1♂; 1985.05.09. 2♂; 1985.05.10., 1♂; 1985.05.12., 1♂; 1985.05.17., 1♀; 1985.05.18., 3♂ 1♀; 1985.05.19., 1♂ 1♀; 1985.05.21., 1♂; 1985.05.24., 1♂; 1985.05.31., 1♂; 1985.06.07., 1♂; 1985.06.09., 1♂ 1♀; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.05., 1♂ 1♀; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.20., 1♂; 1985.07.21., 1♀; 1985.07.22., 4♀; 1985.07.24., 2♂ 1♀; 1985.07.28., 1♂; 1985.07.29., 3♂ 1♀; 1985.07.31., 1♂; 1985.08.03., 2♂; 1985.08.10., 1♂; 1985.08.12., 1♂; 1985.08.15., 1♂ 2♀; 1977.09.06., 1♀, TI; 1977.09.06., 2♂ 5♀, TS; 1985.07.27., 1♂, KGY; 1986.08.18., 1♂ 2♀, TZS – Petőci-árok: 2004.05.29., 8♂ 3♀, TS – Pécs: 1958.05.28., 4♂ 3♀, ES; 1964.04.17., 1♂, SZ; 1976.06.11., 1♂, TS; 1979.08.18., 1♂ 1♀, DÁ – Pécsi-tó: 1997.07.02., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1986.05.08., 2♂, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 11♂ 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.08.04., 1♂, TS, +MAL; 1985.04.16., 1♀, TS, +TÁL; 1985.05.09., 1♂ 1♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 3♂ 2♀, MF; 1958.08.01., 4♂ 6♀, ZSIG; 1983.06.05., 2♂ 2♀, TS; 1984.04.03., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.31., 5♂ 2♀, TS – Sormás-völgy (TS): 2004.07.11., 1♀; 2004.09.06., 1♂ – Szentdomján (TS): 2004.07.11., 4♂ 1♀; 2004.08.05., 1♂ 1♀; 2004.09.06., 1♂ 3♀ – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♀, ZSIG – Takanyó (TS): 1992.06.03., 1♂; 1992.06.17., 1♂ 1♀ – Tekeresi-völgy: 2007.09.21., 1♀, TS – Tettye: 1955.06.21., 2♀, ML; 1957.08.01., 1♀, GA – Tubes: 1956.05.29., 1♂, ML; 1957.06.18., 7♂ 54♀, GA; 1957.06.21., 3♂ 18 ♀, GA; 1957.08.05., 1♀, GA; 1959.06.10., 1♀, ML – Vár-völgy: 1959.07.03., 2♀, ES; 1984.07.31., 2♂, TS – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♂, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS – Zobákpusztá (TS): 1983.06.04., 1♂ 2♀; 1984.07.31., 4♂ 1♀.

(108) *Eristalis interrupta* (Poda, 1761)

[Syn. *Eristalis nemorum* Linnaeus, 1758]

Irodalom: TÓTH (1977 *Eristalis nemorum*, 1995, 1998, 2007), a Thalhammer katalógusban is *Eristalis nemorum* néven található (P, Zengő).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Országszerte elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Általános, mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (27).

Életmódja: Eurioök, túlnyomórészt nyílt területekre jellemző, de erdős vidékeken is gyakori, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Aster amellus*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (TS): 1964.08.01., 2♂ 3♀; 1964.08.06., 1♂ 5♀; 1983.07.19., 2♀ – Bakonya: 1978.05.01., 1♂, UÁ – Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 2♀, TS – Bükkösi-völgy (TS): 2004.08.05., 1♀; 2004.09.06., 1♂ – Dömörkapu: 1956.06.19., 1♀, ML Hetvehely (TS): 2004.08.05., 1♀; 2004.09.06., 1♂ – Hidasi-völgy: 1957.06.16., 1♂ 1♀, ML; 1992.06.17., 1♂, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Kismélyvölgy: 1957.06.26., 2♂ 1♀, GA – Magyarürög: 1964.08.03., 6♂ 7♀, TS – Mánfa: 1983.06.04., 1♀, TS – Mész-völgy: 1964.08.05., 2♂ 3♀, TS – Misina (TS): 1964.08.04., 1♂; 1964.08.07., 1♀ – Nyíres: 1983.07.19., 2♂ 1♀, TS – Óbánya: 1977.09.06., 2♂, TI; 1985.08.15., 1♂ 2♀, TS; 1986.08.13., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.10., 1♂; 1985.05.12., 1♀; 1985.05.15., 1♂; 1985.05.17., 1♂; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.28., 1♂ 1♀; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.29., 1♂; 1985.08.05., 1♂ – Petőci-árok (TS): 2004.07.11., 1♂; 2004.09.06., 2♂ 1♀ – Pécsbánya: 1957.06.15., 1♀, GA – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 3♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.08.09., 1♂, TS, +MAL – Sikonda: 1958.08.01. 1♂, ZSIG; 1958.08.01., 1♀, MF; 1983.06.05., 5♂ 4♀, TS; 1984.07.31., 2♂, TS – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 3♀, TS – Szentdomján (TS): 2004.07.11., 1♀; 2004.09.06., 1♂ 1♀ – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, ZSIG; 1958.07.30., 2♂ 1♀, MF – Takanyó: 1992.06.17., 3♂ 1♀, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 1♂ 1♀; 1957.06.21., 3♂ 4♀ – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 3♂ 7♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 2♂ 1♀, TS – Zobákpusztá (TS): 1983.06.04., 3♂ 1♀; 1984.07.31., 3♂.

(109) *Eristalis intricaria* (Linnaeus, 1758)**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Az országos átlagnál kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).**Életmódja:** Euriök, ezen belül hygrophil, polivoltin?, vernalis-autumnalis (II–IX.). Virágválasztása: *Euonymus europaeus*, *Salix caprea*.**Lelőhelyei:** Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂, TS – Máza: 2006.07.18., 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♀, TS – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS – Vékény: 2007.03.06., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.(110) *Eristalis lineata* (Harris, [1776])[Syn. *Eristalis horticola* (De Geer, 1776)]**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007 *Eristalis horticola*). A Thalhammer katalógusban *Eristalis horticola* néven szerepel (P).**Elterjedése:** Pal, Ori (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, főleg a Dunántúlon gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).**Életmódja:** Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).Virágválasztása: *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum*, *Valeriana officinalis*.**Lelőhelyei:** Jakab-hegy (TS): 1964.08.04., 2♀; 2006.07.17., 3♂ 1♀ – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 3♂ 2♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂ 2♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♂ 1♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 2♂, TS – Zobákpuzsta: 1983.06.04., 1♂, TS.(111) *Eristalis pertinax* (Scopoli, 1763)**Irodalom:** TÓTH (1977, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is sokféle gyűjtötték. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (24).**Életmódja:** Euriök, főleg erdős vidékeken gyűjthető. Polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*.**Lelőhelyei:** Abaliget (TS): 1964.08.01., 2♂; 1964.08.06. 1♀ – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1958.07.30., 1♂, MF; 1964.08.03., 1♂, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♂, HS – Kantavár: 1964.08.01., 1♂ 3♀, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Komló: 1984.07.31., 2♂ 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♀, GA – Lapis: 195704.05., 1♀, GA – Kovácsszénájai-tó: 1992.09.08., 1♂ 4♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 6♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 4♂ 1♀, TS – Misina: 1957.07.28., 1♂ 2♀, GA; 1964.08.07., 1♂, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 4♀, TI – Mézes-rét: 1992.09.07., 2♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1977.09.06., 1♂, TS; 1985.05.08., 1♂, TS; 1985.08.15., 3♀, TS; 1986.08.13., 1♂, TS; 1985.06.04., 1♂ 1♀, SZM; 1986.08.18., 2♂, Tzs – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.09., 2♂ 1♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♂, MF; 1958.08.01., 1♀, ZSIG – Szászvár: 2006.07.18., 3♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1957.09.19., 1♀, ZSIG – Takanyó (TS): 1992.06.17., 1♂ 1♀; 1992.09.07., 2♀ – Tubes: 1957.06.21., 1♂, GA – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES; 1983.06.05., 2♂ 4♀, TS; 1984.07.31., 2♂, TS – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♀, TS – Zengővárkony: 1985.05.08., 1♂, TS.(112) *Eristalis rupium* (Fabricius, 1805)**Irodalom:** TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Hol (E, Tk, Sz, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).**Életmódja:** Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Rajzásának csúcса április végére, május elejére esik. Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*.**Lelőhelyei:** Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♂ 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♂, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Takanyó: 1992.06.17., 1♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 4♀, TS.

(113) *Eristalis similis* Fallén, 1817[Syn. *Eristalis pratorum* (Meigen, 1822)]**Irodalom:** TÓTH (1977 *Eristalis pratorum*, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz). Magyarország: Országosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben viszonylag gyakorinak bizonyult. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).**Életmódja:** Euriök?, főleg erdős vidékeken él, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus ficaria*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.**Lelelhelyei:** Boda: 2006.07.17., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.06.19., 1♂, ML – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF; 1964.08.07., 1♂ 1♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂, TS – Pusztá-árok: 2005.07.15., 2♂ 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 2♀, TS – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♀, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 4♂; 1957.06.21., 2♂ 1♀ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♂, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂, TS, +MAL.(114) *Eristalis tenax* (Linnaeus, 1758)[Syn. *Eristalomyia tenax* Linnaeus, 1758]**Irodalom:** TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).**Elterjedése:** Kozmopolita, csaknem az egész földön elterjedt. Magyarország: Általános, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé gyűjthető, főleg ősszel tömeges, UTM: 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (36).**Életmódja:** Lárva („pocikféreg”) mindenféle szennyezett vízben, trágyalében, pöcögödörben kifejlődik. Euriök, a legtöbb biotóptípusban előfordul, polivoltin (I–XII.). A nősténye áttelel. Virágválasztása: *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Eryngium campestre*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Eupatorium cannabinum*, *Heraclium sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.**Lelelhelyei:** Abaliget: 1983.07.19., 1♀, TS – Árpádtető: 1957.06.27., 2♂, GA – Bükkösd: 2004.09.06., 2♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1956.08.18., 1♀, ML; 1956.08.27., 1♀, ML; 1957.09.09., 1♀, ML; 1964.08.08., 2♂ 8♀, TS; 1976.06.11., 1♂, TS – Éger-völgy: 1957.09.11., 2♂, ML; 1958.07.30., 2♂ 2♀, ZSIG; 1979.07.09., 2♂ 6♀, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1984.08.12., 1♂; 1985.07.25., 1♂ – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Hidasi-völgy: 1985.05.30., 1♂, DÁ, +MAL; 1992.09.07., 3♂ 1♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♂ 7♀, DÁ; 1984.07.31., 12♀ 7♀, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 5♂ 13♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 6♂ 2♀, TS – Kárász: 1959.07.05., 1♂, ES – Kisbattyán: 1997.07.03., 7♂ 12♀, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Kismélyvölgy: 1957.06.26., 1♀, GA – Kisújványa: 1984.07.31., 1♂ 3♀, TS – Komló: 1984.07.31., 3♂ 4♀, TS – Kozári-vadászház (GA): 1957.05.20., 2♂ 7♀; 1957.07.31., 1♀ – Lapis: 1953.05.22., 2♂, GA; 1957.09.12., 5♀, ML – Magyarregy: 1979.09.18., 2♂ 1♀, UÁ – Magyarürög: 1964.08.03., 2♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 2♂, KÁ; 1984.04.03., 2♀, TS – Mecsekpölsöke: 1985.08.15., 2♂ 1♀, TS – Megyefai-tó: 2004.09.06., 4♂ 5♀, TS – Mézes-rét: 1992.09.07., 1♂, TS – Misina: 1956.09.07., 3♂ 4♀, ML; 1957.04.20., 1♂ GA; 1957.04.23., 1♀, GA; 1957.07.28., 1♂ 1♀, GA; 1957.08.18., 9♂ 5♀, GA; 1957.09.06., 1♂, ES; 1957.09.10., 2♀, ML; 1959.06.10., 1♀, ML; 1965.08.26., 5♂ 1♀, ML – Nagymányok: 2007.03.07., 43, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♂ 1♀, TS – Óbánya: 1977.07.06., 4♂ 1♀, TS; 1977.09.06., 3♂ 1♀, TI; 1986.08.18., 1♂, Tzs – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.24., 1♂; 1985.09.03., 1♂; 1985.09.10., 1♂; 1985.09.27., 1♂; 1985.10.05., 1♀ – Pécs: 1964.08.25., 1♀, SZ; 1964.09.04., 1♀, SZ; 1964.09.17., 1♀, SZ; 1979.08.17., 2♀, DÁ – Pécsi-tó: 1997.07.02., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1956.10.04., 3♀, ML – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 6♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.19., 1♀; 1984.09.08., 1♂; 1984.09.19., 1♀; 1984.09.24., 1♂; 1984.09.27., 1♀; 1984.09.29., 1♀; 1984.09.30., 2♂; 1984.10.10., 1♂; 1984.10.11., 1♂; 1986.06.02., 1♂; 1986.08.24., 2♀; 1985.08.15., 1♂, TS – Sikonda: 1958.08.01., 14♂ 4♀, ZSIG; 1958.08.01., 2♂ 2♀, MF; 1984.04.03., 1♀, TS; 1984.04.03., 3♀, TS; 1984.07.31., 1♂ 2♀, TS – Sormás-völgy: 2004.05.29., 2♂ 5♀, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 2♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1954.10.18., 2♂, ML; 1957.09.09., 6♂ 1♀, GA; 1958.07.30., 2♂, MF; 1958.07.30., 2♀, ZSIG – Takanyó: 1992.06.17., 1♂, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 17♀; 1957.06.21., 3♂ 6♀ – Vágotpuszta: 1953.05.22., 1♀, GA – Váraljai-völgy: 2001.03.07., 2♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES; 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS; 2007.03.06., 1♀, TS – Vékény: 2007.03.06., 2♀, TS – Zobákpuszta: 1966.05.25., 1♀, WM; 1983.06.04., 2♀, TS; 1984.04.03., 1♀, TS; 1984.07.31., 1♂ 5♀, TS.

Eumerus Meigen, 1822

Közepes és közepesenél kisebb termetű zengőlegyek. Lárvaik elsősorban liliomfélék hagymájában, továbbá egyéb növények gyökerében, gumójában, gyökérgumójában fejlődnek. Egyes fajaik főleg a természetett hagyma (*Allium cepa*) kártevői. A Palearktikumból mintegy 140 fajukat tartják számon. A Mecsekben eddig 10 faj előfordulását sikerült kimutatni.

(115) *Eumerus flavitarsis* Zetterstedt, 1843

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Csak a Dunántúli- és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: Ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, (xerophil?), univoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelye: Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 1♂, TS.

(116) *Eumerus grandis* Meigen, 1822

[Syn. *Eumerus annulatus* (Panzer, 1798)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Eumerus annulatus* (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Mo). Magyarország: Csak a Dunántúlon és a Bükkben gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Valószínűleg xerophil, melegkedvelő, univoltin (bivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.19., 1♀; 1984.07.04., 1♀; 1984.07.12., 1♀ – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS.

(117) *Eumerus ornatus* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Előfordulása megfelel az országos átlagnak. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Xerophil, melegkedvelő, főleg nyílt területeken él, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Kismányok: 2005.07.14., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 2006.06.16., 1♂, PL-FM – Melegmányi-völgy: 2006.06.16., 1♂, PL-FM – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂, TS – Pécs: 1956.06.19., 1♀, ML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.09.01., 1♂; 1985.06.30., 1♂; 1985.07.06., 1♂; 1985.08.06., 1♂; 1986.06.08., 1♂ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS.

(118) *Eumerus ovatus* Loew, 1848

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, de nem általános). Magyarország: Eddig csak Dunántúlon gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is nagyon ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, de nyílt területeken is előfordul, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Kővágószőlős: 1964.08.04., 2♂, TS.

(119) *Eumerus ruficornis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, néhány országa). Egész elterjedési területén ritka és lokális. Magyarország: Csak a Dunántúlon és Ócsa környékén gyűjtötték, szórványos (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). A Mecsek faunájának is értékes eleme.

Életmódja: Ökológiai igényeit nem ismerjük kielégítően, valószínűleg hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VII.).

Lelőhelye: Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♂ 4♀, TS.

(120) *Eumerus sogdianus* Stackelberg, 1952

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Mo, Ki). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.).

Mecsek: A hegységben kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva a sárgarépát, a vöröshagymát és a burgonyát egyaránt károsíthatja. Euriök, főleg nyílt területekre jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.02., 1♀, MJ, +FÉNY; 1982.09.01., 2♂, MJ, +MAL – Jakab-hegy (TS): 1964.08.04., 2♂; 2006.07.17., 2♂ 1♀ – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 3♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS.

(121) *Eumerus strigatus* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007). A Thalhammer katalógusban valószínűleg az *Eumerus lunulatus* Meigen, 1822 néven található meg (P).

Elterjedése: Hol (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ki, Ja, Ki-Á). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Általános. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Lárva a lilium- és amarilliszféléket, a vöröshagymát (*Allium cepa*) és a burgonyát (*Solanum tuberosum*) egyaránt károsíthatja. Valószínűleg euriök, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Virágválasztása: *Allium cepa*, *Cichorium intybus*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.08., 1♀; 1982.06.22., 1♀; 1982.08.13., 2♂; 1982.08.17., 1♀; 1982.08.18., 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.08.29., 1♀; 1982.08.30., 1♂ 1♀; 1982.09.06., 2♀; 1982.09.14., 1♂ 1♀; 1982.09.18., 1♂ 2♀; 1982.09.20., 1♀; 1983.05.06., 1♂ – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1982.09.01., 1♀, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.07.04., 1♀; 1983.07.18., 1♀; 1985.07.15., 1♀ – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♂, TS – Kantavár: 1964.08.01., 2♂, TS – Kárász: 1985.07.15., 1♀, MJ, +MAL – Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 2♀, TI – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♂, TS, +MAL – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂, TI – Óbánya: 1986.08.26., 1♀, TS, +MAL – Pölöskei-horgászto: 1997.09.02., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 2♂ 2♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♂, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 2♂, TS, +MAL.

(122) *Eumerus tarsalis* Loew, 1848

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Sz, Mo). Magyarország: Csak Dunántúlon gyűjtötték, szórványos (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2). A Mecsek faunájának értékes tagja.

Életmódja: Fejlődését és ökológiai igényeit nem ismerjük. Valószínűleg euriök (xerophil?), univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Kővágóóttós: 2005.06.22., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.06.30., 1♂, TS.

(123) *Eumerus tauricus* Stackelberg, 1952

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, K-E, Krim). Magyarország: Eddig csak Dunántúlon (a Bakony két és a Mecsek egy pontja) gyűjtötték, szórványos (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). A Mecsek faunájának értékes és ritka tagja.

Életmódja: Fejlődését és ökológiai igényeit nem ismerjük. A hazai példányokat szárazabb gyepekben gyűjtöttük (xerophil?). Univoltin, aestivalis (VI–VIII.).

Lelőhelye: Kisbattán: 1997.07.03., 1♀, TS.

(124) *Eumerus tricolor* (Fabricius, 1798)

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is majdnem mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Silvikol, de nyíltabb területeken, szárazabb gyepekben is előfordul. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.02., 1♂; 1982.06.03., 1♂; 1982.06.04., 1♂; 1982.06.05., 1♀; 1982.06.08., 1♂ 1♀; 1982.06.10., 1♂ 1♀; 1982.06.11., 1♂ 1♀; 1982.06.15., 1♀; 1982.06.20., 1♀; 1983.05.04., 1♀; 1983.05.07., 1♀; 1983.06.20., 1♂; 1983.06.25., 1♀ – Bükkösd: 2004.04.08., 1♀, TS – Hármass-hegy: 1984.07.11., 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 1♀, TS – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♂ 2♀, TS – Misina:

41. ábra – Fig. 41. *Euepodes corollae*

corollae, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Syrphus corollae* néven található meg (P).

Elterjedése: Hol, Ori (E, K-Á, Sz, T-K, Ir, Mo, Kí, Ja, Ki-Á). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (26).

Életmódja: Lárva polifág. Euriök, kedveli a nyíltabb területeket, az agrárbiotópokban is rendszerint nagy számban él. Polivoltin, évente 5–6 nemzedéke fejlődik, lárva, báb és imágó alakban egyaránt áttelel (I–XII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.02., 1♂ 1♀; 1982.06.05., 1♀; 1982.06.08., 1♂; 1982.06.09., 1♀; 1982.06.10., 1♀; 1982.06.13., 1♀; 1982.08.13., 6♀; 1982.08.14., 2♀; 1982.08.16., 2♀; 1982.08.17., 7♀; 1982.08.18., 3♀; 1982.08.19., 2♂; 1982.08.20., 1♂ 1♀; 1982.08.22., 4♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.08.27., 1♂ 1♀; 1982.08.28., 6♀; 1982.08.29., 1♂; 1982.08.30., 1♂ 5♀; 1982.09.01., 2♀; 1982.09.05., 1♂ 1♀; 1982.09.08., 2♀; 1982.09.10., 1♂ 2♀; 1982.09.11., 2♀; 1982.09.12., 1♂ 3♀; 1982.09.13., 2♀; 1982.09.14., 1♂ 3♀; 1982.09.15., 3♂ 1♀; 1982.09.16., 2♀; 1982.09.17., 1♂; 1982.09.19., 2♂ 1♀; 1982.09.20., 1♂ 1♀; 1983.05.18., 1♂; 1983.05.20., 1♂ 1♀; 1983.06.01., 1♂ 1♀; 1983.06.06., 1♀; 1983.06.11., 1♂; 1983.06.15., 3♂; 1983.06.28., 1♂; 1983.07.12., 2♀; 1983.07.23., 1♀; 1983.07.25., 4♀; 1983.07.27., 1♂; 1983.07.28., 1♀; 1983.08.01., 1♀; 1984.06.15., 1♀; 1984.06.31., 1♀; 1984.07.15., 1♂; 1984.07.16., 1♀; 1983.07.19., 1♂, TS – Bakonya: 1977.11.11., 1♂, UÁ – Bükkösd: 2004.04.08., 2♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Cserkút: 1982.09.28., 2♂, UÁ – Éger-völgy (MJ, +MAL): 1982.08.26., 1♀; 1982.08.28., 1♀; 1982.09.20., 1♀; 1982.09.08., 1♂ – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.08., 1♂; 1983.07.04., 1♀; 1983.07.08., 1♀; 1983.07.18., 1♀; 1983.07.19., 1♂ 1♀; 1983.08.02., 2♂; 1983.08.04., 1♀; 1983.08.08., 1♂ 1♀; 1983.08.29., 1♂; 1984.06.03., 3♀; 1984.08.04., 4♀; 1985.05.28., 1♀; 1985.07.04., 1♀; 1985.07.09., 1♀; 1985.07.14., 2♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.18., 2♂; 1985.07.19., 1♂ 8♀; 1985.07.22., 1♀; 1985.07.23., 2♀; 1985.07.25., 2♂ 2♀; 1985.07.26., 1♀; 1985.10.08., 3♂ 1♀ – Hármashegy: 1981.09.26., 1♂, UÁ – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♀, TS, +MAL – Hidasi-völgy: 1992.09.07., 4♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.13., 2♀, DÁ; 1979.08.16., 6♀, DÁ – Kárász (MJ, +MAL): 1984.09.21., 1♀; 1985.04.21., 3♂ 1♀; 1985.07.15., 2♀; 1985.07.22., 4♀; 1985.08.02., 1♀; 1985.07.20., 1♀; 1985.07.27., 1♂; 1985.08.11., 1♀; 1985.08.17., 1♂; 1985.10.02., 2♂ 3♀ – Kisbattány: 1997.07.03., 1♀, TS – Kisbattányi-tó: 1997.09.02., 3♀, TS, +MAL – Kisújbánya: 1984.07.31., 3♀, TS – Komló: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Lámpás-völgy: 2001.03.07., 3♀, TS – Mecsekpöleske: 1985.08.15., 1♂, TS – Megyefai-tó: 2004.09.06., 2♂ 7♀, TS – Misina: 1957.09.10., 1♀, ML – Nagymányok: 2007.03.07., 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.19., 1♀; 1985.06.09., 3♂; 1985.06.16., 1♂ 2♀; 1985.06.19., 3♀; 1985.07.14., 1♂; 1985.07.15., 5♂ 1♀; 1985.07.17., 2♂; 1985.07.18., 3♂ 2♀; 1985.07.19., 4♂ 5♀; 1985.07.20., 1♂ 1♀; 1985.07.21., 6♂ 4♀; 1985.07.22., 10♂ 5♀; 1985.07.24., 8♂ 11♀; 1985.07.25., 3♂ 5♀; 1985.07.26., 6♂ 4♀; 1985.07.27., 2♂ 2♀; 1985.07.29., 10♂ 4♀; 1985.07.30., 4♂ 1♀; 1985.07.31., 5♂; 1985.08.03., 1♂; 1985.08.25., 1♀; 1985.08.29., 1♂; 1985.09.13., 2♀; 1985.09.17., 1♂ 2♀; 1985.09.18., 1♂ 1♀; 1986.08.13., 3♀, TS; 1986.08.18., 4♀, TZS – Pécs: 1962.06.11., 1♀, SZML – Pécsi-tó: 1997.07.02., 4♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 3♀, DÁ; 1985.04.16., 1♂, TS, +TÁL; 1985.04.27., 2♂ 1♀, VM, +TÁL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.28., 1♂; 1984.08.03., 1♀; 1984.08.19., 1♂; 1984.08.31., 1♀; 1984.09.24., 1♂ 1♀; 1984.09.30., 1♀; 1984.10.01., 1♀; 1984.10.02., 1♂ 1♀; 1984.10.03., 1♂; 1984.10.09., 1♀; 1984.10.10., 1♂; 1984.10.11., 1♂ 1♀; 1984.10.26., 1♂; 1985.05.14., 1♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.19., 1♂ 1♀; 1985.07.20., 1♂ 1♀; 1985.07.22., 1♀; 1985.07.23., 1♂;

1957.07.28., 2♂, GA; 1957.07.28., 1♂, SÁ – Óbánya: 1986.06.23., 1♀, TS, +MAL – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♀, TS.

Euepodes Osten-Sacken, 1877

[Syn. *Metasyrphus* Matsumura, 1917]

Közepes nagyságú zengőlegyek, lárváik főleg levéltetű predátorok. Ha kevés a levéltetű, alkalmilag növényi táplálékot is fogyasztanak. A mintegy 50 palearktikus fajból Magyarországon 9-et, a Mecsekben 6-ot gyűjtöttek.

(125) *Euepodes corollae* (Fabricius, 1794)

[Syn. *Metasyrphus corollae* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1977, 1995 *Metasyrphus*

(126) *Eupeodes flaviceps* (Rondani, 1857)

Irodalom: TÓTH (1995 *Metasyrphus flaviceps*, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Országosan előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg euriök, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelye: Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.08.28., 1♀; 1984.10.13., 2♀, TS, +MAL.

(127) *Eupeodes lapponicus* (Zetterstedt, 1838)

[Syn. *Lapposyrphus lapponicus* (Zetterstedt, 1838)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998 *Lapposyrphus*, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, de előfordul nyílt területeken is, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (II–IX.). Virágválasztása: *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Lapis: 1957.06.21., 1♂, GA – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 1♀, TS – Pásztor-forrás: 1984.04.26., 1♀, UÁ – Pécs: 1982.07.03., 1♂, SZML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.07.30., 1♀; 1986.05.25., 1♂; 1986.05.26., 1♂ 1♀; 1986.05.30., 5♂; 1986.06.04., 1♀; 1986.06.08., 1♂; 1986.06.13., 3♂; 1986.05.26., 3♂ 5♀, VM – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♀, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♀, TS.

(128) *Eupeodes latifasciatus* (Macquart, 1829)

Irodalom: TÓTH (1995 *Metasyrphus*, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol, Ori (E, Sz, T-K, Szi, Af, Mo). Magyarország: Sík vidékeken is előfordul, de egyelőre nincs adata a Tiszántúlról, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Euriök, polivoltin?, vernalis-autumnalis (II–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Bellis perennis*, *Leontodon autumnalis*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.25., 1♂ 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.09.01., 1♀; 1982.09.05., 1♀; 1982.09.06., 2♀; 1982.09.14., 2♀; 1982.09.16., 1♀; 1982.09.17., 1♀; 1982.09.20., 1♂ 1♀ – Bükkösi-völgy: 2004.04.28., 1♀, TS – Gesztenyés: 1984.06.21., 1♀, MJ, +MAL – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♂, DÁ – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♂, TS – Kárász: 1985.07.11., 1♀, MJ, +MAL – Óbánya (TS, +MAL): 1986.05.19., 3♀; 1986.07.15., 1♀; 1985.08.25., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.07.13., 1♀; 1985.07.22., 1♀.

(129) *Eupeodes latilunulatus* (Collin, 1931)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg euriök, bivoltin?, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelye: Óbánya (TS, +MAL): 1985.06.02., 1♀; 1985.06.09., 1♂, TS; 1985.07.06., 1♀.

(130) *Eupeodes luniger* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995 *Metasyrphus*, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Syrphus luniger* néven található meg (P, Zengő).

Elterjedése: Hol, Ori (E, Kaz, Sz, Af, Mo, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárvaja erősen polifág. Euriök, valószínűleg polivoltin, báb és imágó alakban is áttelel, de Magyarországon januárban és februárban eddig még nem sikerült gyűjteni (III–XII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1983.05.23., 1♀; 1983.06.29., 2♀; 1983.08.01., 1♀; 1984.07.08., 1♂ – Bol-dogasszony-völgy: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 3♀, TS – Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 1♀, TI – Kantavár: 1964.08.01., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♀, TS – Liget: 2006.06.28., 1♂, TS – Óbánya:

1985.05.23., 1♂; 1986.08.18., 1♂, TZS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.07.12., 1♂; 1986.07.23., 1♀; 1986.08.16., 1♂ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 2♂, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.08.05., 1♂ 4♀, TS – Vár-völgy: 1984.07.31., 2♀, TS.

(131) *Eupeodes nitens* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995 *Metasyrphus*, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Af, Mo, Ko, Ja). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: A hegységben viszonylag kevés lelőhelyét ismerjük. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Hidas: 2005.07.15., 1♂ 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.25., 1♂; 1986.08.01., 1♀ – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS.

Ferdinandea Rondani, 1844

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk sérült fák kicsurgó nedvében és korhadó fában fejlődik. A Palearktikumból 5 fajukat írták le, közülük 2 él Magyarországon. Mindkettő előfordul a Mecsekben is. A Thalhammer katalógusban szerepel a *Ferdinandea nigrifrons*, ez azonban a legtöbb szakember véleménye szerint nem önálló faj, hanem a *Ferdinandea cuprea* szinonimja.

(132) *Ferdinandea cuprea* (Scopoli, 1763)

[Syn. *Ferdinandea nigrifrons* (Egger, 1860)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Ferdinandea nigrifrons* (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz, T-K, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegység erdeiben is mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárviáját főleg odvas fákban találták. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 1♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1986.07.15., 1♂; 1986.07.22., 1♂ 1♀; 1985.07.16., 1♂; 1986.07.11., 1♂ 1♀; 1986.05.11., 1♂; 1986.07.13., 2♂; 1986.07.24., 3♂; 1986.07.10., 2♂ 1♀; 1986.07.09., 1♂; 1986.07.30., 2♂; 1986.07.28., 1♀; 1986.07.19., 1♀; 1985.05.17., 1♂; 1985.07.21., 1♂; 1985.07.30., 1♂; 1985.09.02., 1♂; 1985.09.06., 1♂ 1♀; 1985.09.16., 1♀; 1995.09.19., 1♀ – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.15., 1♂; 1985.05.01., 1♂; 1985.08.30., 1♀; 1986.06.08., 1♂ – Remete-rét: 2005.06.21., 2♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2006.06.29., 1♀, TS.

(133) *Ferdinandea ruficornis* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, É-Ki). Magyarország: Országosan előfordul, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva odvas fákban, sérült fák kicsurgó nedvében fejlődik. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL.

Helophilus Meigen, 1805

Közepes és közepesnél kissé nagyobb zengőlegyek. Lárvájuk főleg rothadó növényi anyagokban gazdag vizekben fejlődik. Imágóik is rendszerint vizes élőhelyeken vagy azok közelében találhatók. Mintegy 20 fajukat írták le a Palearktikumból. Magyarországon 3 faj előfordulásáról tudunk, de nem zárható ki egy negyedik gyűjtése sem.

(134) *Helophilus hybridus* Loew, 1846

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Országszerte gyűjthető, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Vizes biotópokban helyenként előfordul. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban a nyíltabb és vizes élőhelyekre jellemző, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂, TS, +MAL – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 1♀, TS.

(135) *Helophilus pendulus* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Országszerte mindenfelé előfordul, igen gyakori (V.). Mecsek: Általános, mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (27).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.07.11., 1♂ 3♀, TS – Bükkösd-völgy (TS): 2004.04.28., 1♀; 2004.05.29., 1♂ – Dömörkapu (TS): 1964.08.08., 1♂ 3♀; 1973.05.08., 2♀ – Éger-völgy: 1958.07.30., 1♀, MF; 1964.08.03., 1♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♀, HS – Fehérkúti-menedékház: 1959.06.19., 1♀, MF; 1959.06.19., 5♀, ZSIG – Jakab-hegy: 1964.08.04., 2♂, TS – Kárász: 1985.07.13., 1♀, MJ, +MAL – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Kismélyvölgy: 1953.08.12., 1♂, GA – Kisújánya: 1977.09.06., 2♂ 1♀, TI – Komló: 1984.07.31., 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 2♂ 2♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, KÁ; 1977.05.04., 2♂, KÁ – Mézes-rét (TS): 1983.06.04., 1♂ 2♀; 2003.06.01., 1♂ 1♀ – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♂ 2♀, TS – Óbánya (MJ, +MAL): 1985.05.15., 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.25., 1♀; 1985.07.20., 1♀; 1985.10.04., 1♂ 2♀ – Petőci-árok: 2004.08.05., 1♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1986.05.08., 1♀, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.16., 1♂; 1984.09.08., 1♂; 1984.10.18., 1♂; 1985.07.24., 1♂; 1985.09.12., 1♀; 1985.05.09., 2♂, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.05.29., 2♀, TS – Szentdomján: 2004.08.05., 1♂ 1♀, TS – Takanyó: 1992.06.03., 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.09.11., 1♀, UÁ; 1984.07.31., 2♀, TS – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♂, TS.

42. ábra – Fig. 42. *Helophilus trivittatus*

(136) *Helophilus trivittatus* (Fabricius, 1805)

[Syn. *Helophilus parallelus* (Harris, 1776)]

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, Sz, K-Á, T-K, Mo, Ki, Ir, Af). Magyarország: Általános, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (18).

Életmódja: Euriök, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző (hygrophil), polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–XI.). Virágválasztása: *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.16., 1♂; 1982.06.25., 1♂; 1982.09.16., 1♀ – Bakonya: 2005.06.22., 1♀, TS – Éger-völgy: 1982.09.08. 1♂, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.10., 1♂; 1984.06.03., 1♀; 1985.06.05., 1♂ – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Kantavár: 1964.08.01., 2♀, TS – Kantavári-forrás: 1964.05.08., 2♀, HS – Kárász: 1985.07.15., 1♂, MJ, +MAL – Komló: 1984.07.31., 1♂ 2♀, TS – Kovácsszénájai-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂ 1♀, TS – Magyaregregy: 1979.09.18., 1♀, UÁ – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Nyíres: 1983.07.19., 3♂ 5♀, TS – Óbánya (MJ, +MAL): 1985.09.08., 1♂; 1985.09.11., 1♂; 1985.10.07., 1♂; 1977.09.06., 2♂, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♀, TS – Sikonda: 1984.07.31., 1♂ 2♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 3♂ 2♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Zobákpuszta: 1984.07.31., 2♀, TS.

Heringia Rondani, 1856

Kisebbs testű zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Eddig leírt 5 palearktikus fajuk közül 2 került elő Magyarországról.

(137) *Heringia heringi* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Az országoséval megegyező gyakoriságú. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva elsősorban gubacsalakó levéltetvekkel táplálkozik. Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂, TS, +MAL – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♂ 1♀, TS – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂ 1♀, TS – Kővágószőlős: 1964.08.04., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♂; 1984.08.30., 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1985.08.03., 1♀; 1985.08.31., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS.

(138) *Heringia senilis* Sack, 1938

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Életmódja az előző fajéhoz hasonló, de valószínűleg inkább euriók, részben silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Éger-völgy: 1982.09.02., 1♂, MJ, +MAL – Jakab-hegy (TS): 1964.08.04., 1♂; 2006.07.17., 1♂ – Kantavár: 1964.08.01., 1♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.18., 1♀; 1984.06.02., 1♀; 1984.07.11., 1♀; 1984.07.23., 1♀; 1984.08.21., 1♀; 1985.05.12., 1♀ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS.

***Ischyrosyrphus* Bigot, 1882**

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik afidofág. Mivel bőriük gyengén kitinizált, árnyékkedvelők. Rendszerint árnyékos vagy kevésbé napos élőhelyeken gyűjthetők. Mindössze 3 palearktikus fajuk közül 2 hazai előfordulására van adatunk. Ezek a Mecsekben is élnek.

(139) *Ischyrosyrphus glaucius* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Csak hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: A Mecsekben is ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, árnyékkedvelő, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 2♂, TS – Óbánya: 1986.08.13., 1♀, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS.

(140) *Ischyrosyrphus laternarius* (Müller, 1776)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Az előző fajhoz hasonlóan csak hegyvidékeken gyűjthető, ritka (II.). Mecsek: Ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, árnyékkedvelő, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂ 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS –

***Lejogaster* Rondani, 1857**

[Syn. *Liogaster* Verrall in Scudder, 1882]

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvaik vízben, rothadó vízi növényekben, főleg gyékényben fejlődik. A Palearktikumtól a gúnusz 4 taxonját írták le. Magyarországon csak 2 faj előfordulására van adatunk, ezek a Mecsekben is élnek.

(141) *Lejogaster metallina* (Fabricius, 1781)**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, T-K, Af, Ki-Á). Magyarország: Általános, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag sok lelőhelyen előkerült. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (8).**Életmódja:** Hygrophil, vizes élőhelyekre jellemző. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Mentha pulegium*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1982.09.08., 1♂, MJ, +MAL – Dombay-tó: 1994.07.02., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♀, KÁ; 1977.05.04., 1♂ 2♀, TS – Megyefai-tó: 2004.07.11., 1♀, TS – Mézes-rét (TS): 1977.05.26., 1♂ 2♀; 2003.06.01., 1♂ 1♀ – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1977.05.26., 1♀, TS.(142) *Lejogaster tarsata* (Megerle in Meigen, 1822)**Irodalom:** [Syn. *Lejogaster splendida* (Meigen, 1822)]**Irodalom:** TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban *Chrysogaster splendida* néven található (P).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Af). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Vizes biotópokban viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).**Életmódja:** Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Mentha pulegium*.**Lelőhelyei:** Bakonya: 2005.06.22., 3♂ 1♀, TS – Husztóti-völgy: 2006.06.29., 1♀, TS – Mézes-rét (TS): 1977.05.26., 1♂; 2003.06.01., 1♀ – Ófalu: 2005.07.15., 1♂, TS – Püspökszentlászló: 1977.05.26., 1♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 1♀, TS.**Lejops** Rondani, 1857**Irodalom:** [Syn. *Liops* Verrall in Scudder, 1882]

Közepes nagyságú zengőlégy. A genusznak csupán egy fajt írták le a Palearktikumból. Lárva valószínűleg állóvizek iszapjában fejlődik.

(143) *Lejops vittatus* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Pal (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Vizes élőhelyeken általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Lárva főleg gyékényes vizekben fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*, *Typha latifolia*.**Lelőhelyei:** Abaliget: 1982.06.04., 1♀, MJ, +MAL – Bakonya: 2005.06.22., 2♂, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♀, TS.**Leucozona** Schiner, 1860

Közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaük levéltetvekkel táplálkozik. Bőrük viszonylag gyengén kitinizált, ezért többnyire árnyékos élőhelyeken gyűjthetők. A genusz egyetlen palearktiki faja a Mecsekben is előfordul.

(144) *Leucozona lucorum* (Linnaeus, 1758)**Irodalom:** TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Hol (E, TC, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Lárva levéltetű predátor. Silvicol, ezen belül hygrophil és árnyékkedvelő, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*.**Lelőhelyei:** Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 2♂ 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 3♀, TS.**Mallota** Meigen, 1822

Közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvaük fák nedves korhadékában és faodvakban él. A Palearktiki régióban mintegy 30, főleg Ázsiában élő fajt tartanak nyilván, közülük Magyarországon csak 2 fordul elő. Ezek a Mecsek zengőlégy-faunájának is ritkább tagjai.

(145) *Mallota cimbiciformis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E). Magyarország: Eddigi ismereteink szerint csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). A Mecseknek csupán egyetlen pontján került elő. A zengőlégy-fauna színező elemének tekinthetjük.

Életmódja: Lárvája lombos fák (főleg *Acer* és *Fagus*) odvának nedves korhadékában él. Silvikol, valószínűleg univoltin, aestivalis (VI–VIII.).

Lelőhelye: Óbánya: 1985.05.14., 1♂, TS, +MAL.

(146) *Mallota fuciformis* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1998)

Elterjedése: Pal (E, Tk, É-Ir). Magyarország: Az előző fajhoz hasonlóan csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3). Szintén a mecseki zengőlégy-fauna egyik színező elemének tekinthetjük.

Életmódja: Lárvája lombos fák korhadékában fejlődik. Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.).

Lelőhelyei: Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂ 1♀, TS – Óbánya: 1985.05.13., 1♂, TS.

Megasyrphus Dušek & Láska, 1967

[Syn. *Syrphus* Fabricius, 1775]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk csak részben afidofág. A génusz két palearktikumi faja közül az egyik tagja Magyarország faunájának is.

(147) *Megasyrphus erraticus* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Megasyrphus annulipes* (Zetterstedt, 1838)]

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Jelenlegi ismereteink szerint csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegység csupán egyetlen lelőhelyen került elő. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárvája valószínűleg főleg levéltetvekkel táplálkozik, de gyakran rovartojásokat is elfogyaszt. Silvikol, a hazai gyűjtési adatok szerint feltehetően bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelye: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♂ 1♀, TS.

Melangyna Verrall, 1901

[Syn. *Mesosyrphus* Matsumura & Adachi, 1917]

Közepesnél kisebb testű zengőlegyek, lárvaik többnyire fákön élnek és levéltetvekkel táplálkoznak. A mintegy 20 palearktikus taxonból Magyarországon 7, a Mecsekben 6 faj előfordulásáról tudunk.

(148) *Melangyna barbifrons* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Mánfa: 1984.04.02., 1♀, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♂ 1♀, TS – Vékény: 2007.03.06., 1♂ 2♀, TS.

(149) *Melangyna compositarum* (Verrall, 1873)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Valószínűleg silvikol, univoltin (bivoltin?), vernalis-

autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*.

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂, TS.

(150) *Melangyna labiatarum* (Verrall, 1901)

Elterjedése: Pal (E, Közép-Európa néhány országa és Nagy-Britannia). Magyarország: Csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Silvicol, valószínűleg bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.06.02., 1♂, TS, +MAL.

(151) *Melangyna lasiophthalma* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VI.). Virágválasztása: *Galanthus nivalis*, *Salix caprea*, *Tussilago farfara*.

Lelőhelyei: Bakonya (UA): 1978.04.22., 1♂; 1978.04.12., 1♂ 1♀ – Cserkút: 2005.04.16., 3♂ 1♀, TS – Egregyi-völgy: 2007.03.06., 1♂ 2♀, TS – Mánfa: 1984.04.02., 1♀, TS.

43. ábra – Fig. 43. *Melangyna lasiophthalma*

(152) *Melangyna quadrimaculata* (Verrall, 1873)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, K-Sz, T-K). Magyarország: Valószínűleg csak hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Silvicol, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.). Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 1♀, TS – Egregyi-völgy: 2007.03.06., 2♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂, TS – Óbánya: 1985.05.19., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.04.22., 1♀, TS, +MAL.

(153) *Melangyna umbellatarum* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Syrphus umbellatarum* (P. Zengő).

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken fordul elő, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárvája levéltetű predátor. Silvicol, valószínűleg bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1964.08.08., 2♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.10.04., 4♂ 4♀, TS, +MAL – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♂ 3♀, TS –

Melanogaster Rondani, 1857

Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk vízben fejlődik. A *Chrysogaster* fajokra hasonlítanak, korábban részben abba a génuszba sorolták őket. Mindhárom hazai faj előkerült a Mecsekben is.

(154) *Melanogaster aerea* (Loew, 1843)

[Syn. *Chrysogaster macquarti* Loew, 1843]

Irodalom: TÓTH (1998 *Chrysogaster macquarti*, 2007). A Thalhammer katalógusban *Chrysogaster macquarti* néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva vízben fejlődik. Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL.

(155) *Melanogaster hirtella* Loew, 1843

[Syn. *Chrysogaster hirtella* Loew, 1843]

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Lárva vízben fejlődik. Hygrophil, bivoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 1♂, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♂ 2♀, TS.

(156) *Melanogaster nuda* (Macquart, 1829)

[Syn. *Chrysogaster viduata* Linnaeus, 1758, *Chrysogaster lucida* (Scopoli, 1763)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Chrysogaster viduata*, 1995, 1998 *Chrysogaster lucida*, 2007). A Thalhammer katalógusban valószínűleg *Chrysogaster viduata* néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárva vízben fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.05., 1♀, MJ, +MAL – Boda: 2006.07.17., 1♂ 4♀, TS – Dömörkapu: 1955.05.03., 1♂ 10♀, ML – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♂ 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 7♂ 4♀, TS – Mánfa: 1957.05.16., 31♂ 31♀, GA; 1958.06.15., 1♀, ML; 1977.05.04., 12♂ 12♀, KÁ; 1977.05.04., 153♂, 76♀, TS; 1985.05.10., 4♂ 1♀, TS – Megyefai-tó: 2004.04.28., 3♂ 7♀, TS – Óbánya: 1985.05.08., 6♂ 4♀, TS – Pécsvárad: 1986.05.08., 2♂ 2♀, TS – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 7♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.06.02., 1♀, TS, +MAL; 1985.05.09., 1♂, TS – Sormás-völgy: 2004.04.08., 2♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 4♂ 5♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 3♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 4♀, ML; 1957.05.14., 5♀, GA; 1957.08.13., 2♀, GA; 1959.05.07., 2♀, ES; 1964.05.09., 1♀, HS – Varasdi-völgyhid: 1959.05.21., 1♂ 1♀, ZSIG; 1959.05.21., 1♂, MF – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 2♀, TS.

Melanostoma Schiner, 1860

A közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik ragadozók, elsősorban levéltetvekkel táplálkoznak. Főleg ha kevés a levéltetű, akkor lágybőrű rovarokat, különösen hernyókat és álhernyókat is megtámadnak. Fakultatív fitofágok, alkalmilag növényi táplálékot is fogyasztanak. A Palearktikumából leírt 7 faj közül Magyarországon 3, a Mecsekben 2 él. A Thalhammer katalógus említi a Mecsekből a *Melanostoma dubium* Zetterstedt, 1837 nevű fajt. Ennek a főleg északi vagy magas hegyvidéki zengőlegynek a hegységben való előfordulása nagyon kétséges. A közönséges *Melanostoma mellinum* kora tavaszi vagy késő őszi melanisztikus nőtényeivel lehet esetleg összetéveszteni.

(157) *Melanostoma mellinum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol? (E, Ir, Af, Mo, Ja). Magyarország: Általánosan előfordul, igen gyakori (V.). Mecsek: A Mecsekben is mindenfelé nagy egyedszámban gyűjthető. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (31).

Életmódja: Lárva karnivor, főleg afidofág, egyben fakultatív fitofág. Lárva alakban telel. Euriök, általában előnyben részesíti a nyíltabb területeket. Többnyire polivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*,

Daucus carota, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.09.18., 1♂ 8♀; 1982.06.07., 1♀; 1982.06.15., 2♀; 1982.06.22., 2♀; 1982.06.25., 1♂; 1982.08.13., 3♀; 1982.08.14., 1♂; 1982.08.17., 4♀; 1982.08.18., 1♂; 1982.08.19., 2♂ 3♀; 1982.08.20., 1♂; 1982.08.22., 1♂; 1982.08.24., 1♂ 2♀; 1982.08.26., 5♂ 3♀; 1982.08.27., 2♂; 1982.08.28., 3♂ 3♀; 1982.08.29., 1♀; 1982.08.30., 3♂ 2♀; 1982.09.01., 4♂ 3♀; 1982.09.05., 1♂; 1982.09.08., 2♂ 2♀; 1982.09.10., 3♂ 4♀; 1982.09.11., 4♂ 1♀; 1982.09.12., 4♂ 3♀; 1982.09.13., 4♂ 5♀; 1982.09.14., 1♂ 2♀; 1982.09.15., 2♂ 1♀; 1982.09.16., 4♂ 1♀; 1982.09.17., 3♂ 1♀; 1982.09.19., 1♂ 1♀; 1982.09.20., 3♂ 3♀; 1982.09.21., 2♂ 4♀; 1983.05.04., 1♂ 1♀; 1983.05.06., 1♂; 1983.05.08., 1♂; 1983.05.10., 2♀; 1983.05.11., 1♀; 1983.05.16., 1♂ 1♀; 1983.05.20., 2♀; 1983.06.16., 1♂; 1983.06.20., 1♀; 1983.06.21., 1♂ 1♀; 1983.06.23., 1♂ 2♀; 1983.06.25., 1♀; 1983.06.29., 1♀; 1983.07.01., 2♂; 1983.07.03., 1♀; 1983.07.04., 1♀; 1983.07.07., 1♂ 1♀; 1983.07.08., 1♂ 1♀; 1983.07.09., 2♂; 1983.07.11., 1♀; 1983.07.15., 3♂ 1♀; 1983.07.17., 1♂; 1983.07.22., 1♂ 1♀; 1983.07.23., 3♂; 1984.06.16., 2♀; 1984.07.31., 1♀; 1982.08.25., 1♀, VÉ – Bükkösd: 2004.07.11., 4♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy (TS): 2004.05.29., 1♂ 3♀; 2004.09.06., 1♀ – Darázs-kút: 2007.09.21., 1♂ 2♀, TS – Dombaytó: 1994.07.02., 1♂ 7♀, TS, +MAL – Dömörkapu: 1963.05.08., 1♂, TS – Éger-völgy: 1982.09.02., 2♀, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.28., 1♀; 1983.07.04., 1♀; 1983.07.08., 1♂; 1983.07.09., 2♂; 1983.07.16., 1♂; 1983.07.18., 1♂ 1♀; 1985.06.05., 1♀; 1985.06.14., 1♂; 1985.06.22., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.04., 1♂ 2♀; 1985.07.05., 1♂; 1985.07.07., 1♂; 1985.07.13., 2♂ 3♀; 1985.07.14., 1♀; 1985.07.15., 1♂ 2♀; 1985.07.25., 1♂ 1♀ – Hosszúhetény (DÁ): 1979.08.13., 2♂ 1♀; 1979.08.16., 1♂ – Kárász (MJ, +MAL): 1984.09.10., 1♂; 1984.09.21., 1♀; 1985.04.21., 1♂ 1♀; 1985.06.14., 2♂ 3♀; 1985.07.06., 1♂ 1♀; 1985.07.07., 1♀; 1985.07.09., 1♀; 1985.07.11., 2♂ 3♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.16., 2♀; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.20., 1♀; 1985.08.06., 1♂; 1985.10.02., 3♀ – Kisbattyán: 1997.07.03., 3♀, TS – Kismélyvölgy: 1957.06.20., 1♂, GA – Kisújbánya: 1977.09.06., 4♂ 1♀, TI – Komló: 1984.07.31., 2♂ 4♀, TS – Lámpásvölgy: 1958.07.29., 1♂, ZSIG – Mánfa: 1961.06.06., 2♂, WM – Mecseknádasd: 1978.07.08., 1♀, PL – Óbánya (TS, +MAL): 1986.06.28., 2♀; 1986.06.29., 1♀; 1986.07.11., 1♀; 1986.07.15., 2♀; 1986.07.16., 1♂ 1♀ – Orfü: 1978.06.06., 2♂, PL – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♂ 1♀, TS – Pécs (SZ): 1964.08.26., 1♂; 1964.09.14., 1♀; 1964.09.17., 1♀ – Pécsi-tó: 1984.09.20., 1♀, WM; 1997.07.02., 1♂ 6♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1952.08.15., 1♂, GA – Pölsökei-horgászút: 1997.09.02., 8♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ – Püspökszentlászló-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.10., 1♀; 1984.06.30., 1♀; 1984.07.07., 1♀; 1984.07.15., 2♀; 1984.07.16., 2♀; 1984.07.22., 1♂; 1984.07.23., 2♀; 1984.07.27., 1♀; 1984.08.01., 1♂ 1♀; 1984.08.04., 1♂ 1♀; 1984.08.05., 2♂ 2♀; 1984.08.07., 1♂; 1984.08.09., 1♀; 1984.08.10., 1♀; 1984.08.17., 1♀; 1984.08.24., 1♂; 1984.08.25., 1♀; 1984.08.26., 1♂ 1♀; 1984.08.28., 1♀; 1984.08.31., 1♂ 1♀; 1984.09.01., 1♀; 1984.09.05., 2♀; 1984.09.07., 1♀; 1984.09.09., 2♂ 1♀; 1984.09.14., 2♀; 1984.09.21., 1♀; 1985.07.07., 1♂; 1985.07.09., 2♀; 1985.07.13., 1♂; 1985.07.15., 1♂; 1985.07.17., 1♂ 2♀; 1985.07.25., 1♂; 1985.07.26., 1♀; 1985.07.29., 1♂ 1♀; 1985.07.30., 1♂; 1985.07.31., 1♀; 1985.08.06., 1♀; 1985.08.26., 1♀; 1986.06.24., 1♂; 1986.06.29., 1♀ – Sikonda: 1954.07.27., 1♂, GA; 1958.08.01., 2♂, MF; 1958.08.01., 2♂, ZSIG; 1958.08.01., 5♂ 10♀, MF; 1983.06.05., 1♀, TS; 1984.07.31., 2♂ 4♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sormás-völgy (TS): 2004.04.28., 1♀; 2004.09.06., 3♀ – Szentdomján: 2004.04.28., 1♀, TS – Takányó: 1992.06.17., 1♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♂ 6♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 3♀, ES; 1984.07.31., 3♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 6♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♀, TS – Zobápuszta: 1961.05.10., 1♂, WM.

45. ábra – Fig. 45. *Melanostoma scalare*

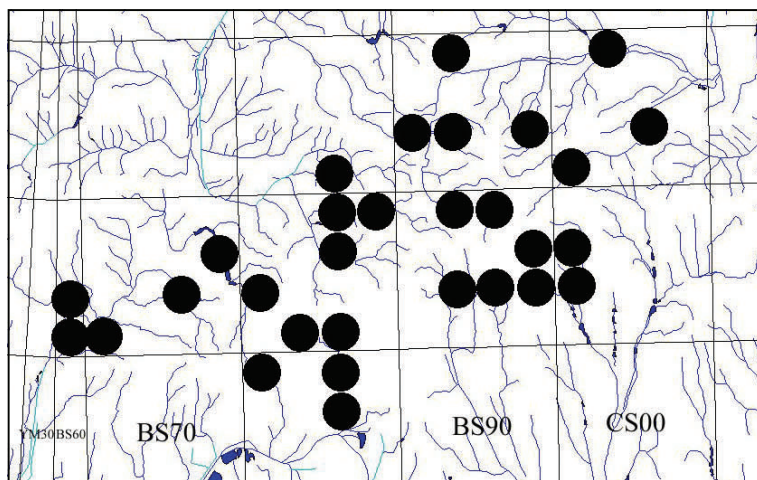
(158) *Melanostoma scalare* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Koz? (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Általános, gyakori (IV.). Mecsek: A Mecsekben is mindenfelé gyűjthető, UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (26).

Életmódja: Lárva karnivor, főleg afidofág, egyben fakultatív fitofág. Silvikol, de nyíltabb területeken is megtalálható. Valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Crataegus*

44. ábra. A *Melanostoma mellinum* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 44. The recording sites of *Melanostoma mellinum* in the Mecsek region resolved into 2,5x2,5 km UTM grid.

monogyna, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1983.07.11., 1♀; 1983.08.07., 1♂; 1984.06.16., 1♂ 1♀; 1984.07.01., 2♀; 1984.07.16., 1♀ – Bükkösd: 2004.05.29., 3♀, TS – Bükkösi-völgy (TS): 2004.07.01., 2♂ 1♀; 2004.09.06., 2♂ 5♀ – Cserkút: 1982.05.04., 1♀, UÁ – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♀, TS; 1982.09.01., 1♀, MJ, +MAL – Geszte-nyés (MJ, +MAL): 1985.07.04., 1♂; 1985.07.06., 1♂; 1985.07.13., 1♂; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.22., 1♂; 1985.07.25., 1♂ 4♀; 1985.07.26., 2♀ – Hidasi-völgy: 1965.04.28., 3♂, WM; 1985.05.30., 1♀, MAL – Kantavár: 1965.05.18., 1♂, SÁ – Kárász (MJ, +MAL): 1985.04.21., 1♂ 2♀; 1985.07.06., 1♂; 1985.07.07., 1♂; 1985.07.11., 1♂ 2♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.16., 1♀; 1985.07.17., 1♂ 1♀; 1985.07.20., 1♀; 1985.07.22., 1♀; 1985.10.02. 1♂ 1♀ – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂ 3♀, TS – Mánfa: 1961.06.06., 1♀, WM – Mecseknádasd: 1978.07.08., 1♂, PL – Misina: 1964.08.07., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂ 3♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.06.04., 1♂ 1♀; 1985.06.07., 1♂; 1985.06.08., 1♂; 1985.06.24., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.04., 1♀; 1985.07.08., 1♂ 1♀; 1985.07.09., 1♂; 1985.07.10., 1♀; 1985.07.11., 1♂ 1♀; 1985.07.12., 2♀; 1985.07.17., 5♀; 1985.07.20., 2♂ 1♀; 1985.07.23., 2♂ 1♀; 1985.07.25., 2♀; 1985.07.28., 1♂ 2♀; 1985.07.30., 1♀; 1985.07.31., 2♂ 3♀; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.02., 1♀; 1985.08.06., 1♂ 5♀; 1985.08.10., 1♀; 1985.08.11., 2♀; 1985.08.12., 1♀; 1985.08.13., 1♀; 1985.08.15., 1♂ 7♀; 1985.08.16., 1♀; 1985.08.25., 1♀; 1985.09.07., 1♀; 1985.09.26., 1♀; 1986.06.07., 1♀; 1986.06.09., 1♀; 1986.07.01., 1♀; 1986.07.07., 1♀; 1986.09.15., 1♀; 1986.09.17., 1♀ – Óbánya: 1985.05.08., 4♂ 10♀, TS; 1985.08.15., 2♂ 13♀, TS; 1986.08.18., 2♀, TZS – Pécs: 1976.06.11., 2♀, TS – Pécsvárad: 1952.08.15., 1♀, GA – Puszta-árok: 2005.07.15., 1♂ 4♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.12., 1♀; 1984.06.14., 1♀; 1984.06.24., 1♀; 1984.07.09., 1♀; 1984.07.12., 1♂ 1♀; 1984.07.20., 1♂ 1♀; 1984.07.26., 1♂ 1♀; 1984.07.29., 2♀; 1984.08.01., 1♂ 1♀; 1984.08.06., 2♀; 1984.08.07., 1♀; 1984.08.08., 2♀; 1984.08.10., 1♂; 1984.08.16., 1♀; 1984.08.19., 1♀; 1984.08.22., 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1984.09.01., 2♀; 1984.09.02., 1♀; 1984.09.03., 1♀; 1984.09.05., 3♀; 1984.09.06., 1♀; 1984.09.12., 1♀; 1984.09.15., 2♀; 1984.09.16., 1♂ 1♀; 1984.09.20., 1♀; 1984.09.23., 1♂ 2♀; 1985.05.02., 1♂ 1♀; 1985.05.09., 2♂ 4♀; 1985.05.14., 1♀; 1985.05.16., 1♂ 1♀; 1985.05.20., 1♀; 1985.05.25., 1♀; 1985.05.28., 1♀; 1985.05.29., 1♀; 1985.05.31., 1♂; 1985.06.02., 1♀; 1985.06.05., 1♀; 1985.06.06., 1♂ 1♀; 1985.06.12., 1♂; 1985.06.17., 1♀; 1985.06.21., 1♀; 1985.06.27., 1♂; 1985.06.29., 1♀; 1985.07.02., 1♀; 1985.07.04., 2♀; 1985.07.05., 2♀; 1985.07.07., 1♀; 1985.07.11., 1♂ 1♀; 1985.07.12., 1♂ 3♀; 1985.07.13., 3♀; 1985.07.14., 2♀; 1985.07.15., 1♂ 1♀; 1985.07.16., 1♂ 4♀; 1985.07.17., 2♂ 4♀; 1985.07.18., 1♂ 9♀; 1985.07.19., 3♂ 5♀; 1985.07.20., 4♀; 1985.07.22., 3♂ 8♀; 1985.07.23., 8♂ 6♀; 1985.07.24., 2♂ 5♀; 1985.07.25., 2♂ 5♀; 1985.07.26., 3♂ 3♀; 1985.07.27., 2♂ 3♀; 1985.07.28., 1♂; 1985.07.29., 1♀; 1985.07.30., 1♂ 2♀; 1985.07.31., 3♂ 3♀; 1985.08.01., 1♀; 1985.08.02., 1♀; 1985.08.05., 1♀; 1985.08.10., 2♂ 2♀; 1985.08.12., 3♀; 1985.08.15., 1♀; 1985.08.17., 2♀; 1985.09.04., 1♀; 1986.07.03., 2♀; 1986.07.04., 1♀;

1986.07.09., 2♀; 1986.07.14., 1♀; 1986.07.22., 3♀; 1986.07.27., 2♀; 1986.07.29., 1♂; 1986.08.01., 1♀; 1986.08.02., 1♂ 1♀; 1986.08.12., 1♀; 1986.08.24., 1♂ 2♀; 1985.05.09., 17♂ 11♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♂, MF; 1958.08.01., 6♀, ZSIG – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂, TS, +MAL – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 6♀, TS – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♀, ML; 1958.07.30., 1♀, ZSIG – Tekeresi-völgy: 2007.09.21., 2♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♀, ES – Völgyi-rétek: 2006.06.29., 1♂ 2♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 8♀, TS.

Meligramma Frey, 1946

[Syn. *Fagisyrphus* Dušek & Láska, 1967, *Melangyna* Verrall, 1901]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek, lárvájuk afidofág. A géneroz Palearktikumból leírt mindhárom faja előfordul a Mecsekben is.

(159) *Meligramma cincta* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Syrphus cinctus* néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, É-Á, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárva afidofág, silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 1964.08.04., 2♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 2♀, TS – Óbánya (TS): 1977.09.06., 1♀; 1985.05.08., 1♀ – Petőci-árok: 2004.05.29., 3♀, TS – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1959.05.27., 1♀, ES.

(160) *Meligramma guttata* (Fallén, 1817)

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárva afidofág. Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (V–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*.

Lelőhelyei: Kantavár: 1964.08.01., 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Szászvár: 2006.07.18., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♂ 2♀, TS.

(161) *Meligramma triangulifera* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben is viszonylag sok leelőhelye ismert. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Lárva afidofág. Silvikol, polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Rajzásának csúcsa a hazai gyűjtési adatok alapján április végére, május elejére tehető. Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.09.07., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1984.05.04., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.06., 1♂; 1984.05.09., 1♂ – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 1♀, TS.

Meliscaeva Frey, 1946

[Syn. *Episyrphus* Matsumura & Adachi, 1917]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárva afidofág. Mindössze 3 palearktikus fajuk közül 2 fordul elő Magyarországon, ezek a Mecsekben is élnek.

(162) *Meliscaeva auricollis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus *Syrphus auricollis* néven (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á). Magyarország: Általánosan előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé gyűjthető, UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárva afidofág. Silvikol, polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Carex praecox*, *Cichorium intybus*, *Knautia arvensis*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Dömörkapu: 1964.08.08., 3♀, TS – Jakab-hegy: 1957.06.06., 1♀, MF – Komlós-völgy: 1983.06.04., 2♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 3♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1977.09.06., 1♀; 1985.05.08., 1♀; 1985.05.09., 1♀; 1985.05.12., 1♀; 1985.05.17., 1♀; 1985.06.05., 1♀;

1986.05.02., 1♂, TS – Püspökszentlászló (TS): 1985.05.09., 1♀; 1985.06.12., 1♂; 1986.05.08., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.06., 1♂; 1984.08.01., 1♂; 1984.08.03., 1♂; 1984.08.16., 1♂; 1984.08.22., 1♀; 1985.04.23., 1♂; 1985.05.09., 1♀; 1985.05.15., 1♀; 1986.05.06., 1♂; 1986.06.11., 1♂; 1986.07.03., 1♀ – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.04.28., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1959.05.27., 1♀, ES – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 3♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 2♂ 1♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.05., 1♀, ES.

(163) *Meliscaeva cinctella* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007). A Thalhammer katalógusban *Syrphus cinctellus* néven szerepel (P).
Elterjedése: Hol, Ori (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Országszerte gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is sokfelé előfordul, UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).
Életmódja: Lárva afidofág. Silvikol, univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Pastinaca sativa*.
Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Hidas: 2005.07.15.. 1♀, TS – Kismányok: 2005.07.14., 1♂ 2♀, TS – Óbánya: 1985.05.08., 1♀, TS; 1985.08.15., 4♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.08., 1♀; 1984.06.19., 4♀; 1984.07.12., 2♀; 1984.07.23., 1♂; 1984.08.10., 1♂; 1984.08.30., 1♂; 1985.05.18., 1♀; 1985.08.11., 1♀; 1985.05.09., 1♂, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.05.29., 1♂ 3♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 4♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.

Merodon Meigen, 1803

[Syn. *Lampetia* Meigen, 1800]

Közepes, valamint közepesnél kisebb és nagyobb legyek egyaránt előfordulnak közöttük. Lárvaik főleg liliumfélék, továbbá amarilliszfélék hagymájában, illetve gumójában fejlődnek, ezért esetenként kárt is okozhatnak. Népes genusz, a Palearktikum főleg déli területeire jellemzőek, eddig mintegy 100 fajukat írták le. Közülük Magyarországon 16, a Mecsekben 8 került elő. A Thalhammer katalógusban több olyan *Merodon* taxon szerepel Pécs lelőhellyel, melynek tisztázatlan a faji hovatartozása, vagy pedig bizonytalan a hegységben való előfordulása: *Merodon aberrans* Egger, 1860, *Merodon aeneus* Meigen, 1822, *Merodon azeoriens* Rondani, *Merodon equestris* (Fabricius, 1794), *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794).

(164) *Merodon albifrons* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1977, 2007). A Mecsekből korábban Dömörkapu, Melegmány, Sikonda és Szuadó lelőhelyekről közölt példányok egy későbbi revízió során a *Merodon constans* fajhoz tartozónak bizonyultak (TÓTH 1977).
Elterjedése: Pal (E, Tk, Ki-Á). Magyarország: Domb- és hegyvidékeken, valamint síkságokon egyaránt megtalálható, de ritka előfordulású (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).
Életmódja: Lárva fitofág. Valószínűleg xerofil, bivoltin?, vernalis-autumnalis (V–IX.).
Lelőhelye: Abaliget: 1983.07.03., 1♀, MJ, +MAL.

(165) *Merodon armipes* Rondani, 1843

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Ir). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben inkább ritkának bizonyult. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).
Életmódja: Lárva fitofág. Xerofil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*.
Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.05., 1♀, MJ, +MAL – Misina: 1956.06.05., 1♂, ML – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂, TS.

(166) *Merodon avidus* (Rossi, 1790)

[Syn. *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Merodon spinipes*, 2007), Thalhammer katalógus (P).
Elterjedése: Pal (E, Tk, Ki-Á, Ir). Magyarország: Általános, főleg domb- és hegyvidékeken gyűjthető, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

46. ábra – Fig. 46. *Merodon avidus*

Életmódja: Lárvéja fitofág. Főleg meleg xerofil területekre jellemző. Valószínűleg univoltin, de rajzása elnyúlik, vernalis-autumnalis, (III–IX.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Mentha pulegium*, *Thymus praecox*, *Vitis vinifera*.

Lelőhelyei: Abaliget (TS, +MAL): 1982.06.05., 1♀; 1982.06.12., 1♀; 1983.06.22., 1♀ – Boda: 2006.07.17., 1♂ 3♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 3♀, TS – Cserkút: 2005.04.16., 1♂ 2♀, TS – Gesztenyés: 1985.07.07., 1♂, MJ, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 3♂ 7♀, TS, +MAL.

(167) *Merodon clavipes* (Fabricius, 1781)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, elsősorban Dél-Európa). Magyarország: Országszerte előfordul, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvéja fitofág. Főleg meleg xerofil területekre jellemző. Univoltin, stenochron, vernalis-praestivalis (V–VI.). Virágválasztása: *Euphorbia glareosa*.

Lelőhelyei: Kővágóóttós: 2005.06.22., 2♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.14., 1♂, TS, +MAL.

(168) *Merodon constans* (Rossi, 1794)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban valószínűleg *Merodon analis* Meigen, 1822 néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, elsősorban Közép-, Dél- és Délkelet-Európa). Magyarország: Általánosnak nevezhető, de főleg a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag gyakorinak bizonyult. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Lárvéja fitofág, elsősorban meleg xerophil területekre jellemző. Valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Euphorbia glareosa*, *Euphorbia cyparissias*, *Mentha longifolia*, *Oenathe aquatica*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 3♀, TS – Dömörkapu: 1956.08.18., 1♀, ML – Gesztenyés: 1984.08.06., 1♂, MJ, +MAL – Komlós-völgy: 1983.06.04., 3♀, TS – Meleg-mány: 1957.08.08., 1♂, GA – Pécs: 1959.08.21., 1♂, SZML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.09., 1♂; 1984.08.22., 1♂; 1986.07.16., 1♀; 1986.07.30., 1♂ – Sikonda: 1958.08.01., 1♀, MF; 1958.08.01., 1♀, ZSIG – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 2♂ 3♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, GA; 1958.07.30., 2♀, MF – Zengő: 1964.08.02., 2♀, TS.

(169) *Merodon nigritarsis* Rondani, 1845

[Syn. *Merodon spinipes* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Merodon spinipes*, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Szi, Ir, Ki-Á). Magyarország: Általános, de elsősorban a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Lárvéja fitofág, eurioök, de főleg meleg xerofil gyepekre jellemző. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Cotinus coggygria*, *Euphorbia glareosa*.

Lelőhelyei: Budai-vám: 1955.07.12., 2♂, ML – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 3♂ 1♀, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♀, TS, +MAL – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂ 6♀, TS – Lapis: 1957.04.05., 1♂, GA – Mézes-rét: 1983.06.04., 3♂ 1♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szászvár: 2006.07.18., 3♂ 2♀, TS – Tubes: 1957.06.21., 1♂, GA.

(170) *Merodon ruficornis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Elsősorban a Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárvéja fitofág. Silvicol, ezen belül részben xerophil, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Allium ursinum*, *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 1♂ 1♀, TS – Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 1♂ 2♀, TS – Éger-völgy (TS): 1964.08.03., 4♂ 1♀; 2004.04.28., 1♂ 1♀ – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♂ 1♀, TS – Remete-rét: 2005.06.21., 4♂ 2♀, TS.

(171) *Merodon rufus* Meigen, 1838

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz, K-Á). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvéja fitofág, elsősorban xerofil gyepekre jellemző. Univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelyei: Remete-rét: 2005.06.21., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 3♂ 2♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 3♂ 1♀, TS.

Mesembrius Rondani, 1857

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk különböző típusú, főleg növényzetben gazdag vizekben fejlődik. A Palearktikumban 5 faj előfordulásáról tudunk. Közülük Magyarországon csak egy él.

(172) *Mesembrius peregrinus* (Loew, 1846)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, É-Kí). Magyarország: Általános, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben kevés helyen gyűjtötték. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvéja különböző típusú vizekben fejlődik. Hygrophil, elsősorban vizes élőhelyekre jellemző. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*.

Elterjedése: Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Máza: 2006.07.18., 1♂ 1♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂, TS.

Microdon Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlegyek. Életmódjuk nem teljesen ismert. Lárvájukat és bábjukat hangyafészkekben, fakéreg és kövek alatt találták. Feltételezik, hogy a hangyafészkekben a hangyalárvák táplálékának hulladékát, vagy esetleg gyökérlevéltetveket is fogyasztanak. A mintegy 20 palearktikus fajból Magyarországon jelenleg 4-nek az előfordulásáról tudunk. A Mecsekben 3 fajt sikerült gyűjteni.

(173) *Microdon analis* (Macquart, 1842)

[Syn. *Microdon eggeri* Mik, 1897]

Irodalom: TÓTH (1998 *Microdon eggeri*, 2007), a Thalhammer katalógusban valószínűleg *Microdon latifrons* Loew, 1856 néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Főleg a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Lárvéja főleg myrmecophil. Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 2♂, TS – Dömörkapu: 1956.06.13., 1♀, BE – Hidas-völgy: 1999.05.26., 1♀, MJ, +MAL – Kozári-vadászház (MF): 1957.06.06., 1♂ 4♀; 1957.06.07., 1♀ – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.26., 1♀; 1985.06.06., 1♀ – Pécsbánya: 1983.05.28., 1♂ 1♀, PZS – Zobápuszta: 1983.06.04., 1♀, TS.

(174) *Microdon devius* (Linnaeus, 1761)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Sz). Magyarország: Országosan gyűjthető, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Az országoséval azonos gyakoriságú. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Lárvéja myrmecophil. Silvicol, kissé hygrophil, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Ajuga reptans*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.06.17., 1♀, MJ, +MAL – Dömörkapu: 1956.06.13., 1♀, BE – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂ 3♀, MJ, +MAL – Kővágótóttós: 2005.06.22., 1♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Takanyó (TS): 2003.06.01., 1♂ 2♀; 1983.06.04., 1♀ – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 3♂ 1♀, TS – Zobápuszta: 1983.06.04., 1♀, TS.

(175) *Microdon mutabilis* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: A Mecsekben is elég gyakori, UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárva myrmecophil. Silvikol, kissé hygrophil. Stenochron, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Ajuga reptans*, *Pulmonaria officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.04., 1♂ 1♀, MJ, +MAL; Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1984.06.03., 1♀; 1984.06.20., 1♀ – Hármaskna: 1992.06.03., 3♂, TS – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♂, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 4♂, MF – Mánfa: 1983.06.04., 3♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 4♂ 2♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.30., 1♂; 1985.06.06., 1♀; 1985.07.01., 1♀ – Pécsbánya: 1983.05.28., 1♂ 1♀, PZS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.28., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1986.05.14., 1♀; 1986.05.26., 1♀ – Takanyó: 1992.06.03., 2♀, TS – Tubes: 1956.05.29., 1♂, ML – Szuadó-völgy: 1957.06.02., 2♂, ML – Pécs: 1957.06.05., 1♂, MF; 1976.06.11., 3♀, TS; 1979.06.11., 2♂, TS – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 2♂, TS – Zobápuszta: 1983.06.04., 3♂, TS.

Milesia Latreille, 1804

Közepesnél nagyobb, csaknem teljesen csupasz zengőlegyek. A Palearktikumból 6 fajtát írták le, közülük 2, főleg a mediterrán területekre jellemző Magyarországon is előfordul.

(176) *Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775)

Elterjedése: Pal (E, főleg Dél-Európa, Tk). Magyarország: Eddig csak a Dunántúlon (Balaton-felvidék, Mecsek, Simontornya) gyűjtötték, ritka (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). A hegység faunájának jelentős színezőeleme.

Életmódja: Valószínűleg silvikol, ezen belül xerophil. Univoltin, aestivalis-autumnalis (VII–IX.).

Lelőhelye: Püspökszentlászló: 1986.08.02., 1♂, TS.

(177) *Milesia semiluctifera* (Villers, 1789)

Elterjedése: Pal (E, főleg Dél-Európa, Tk, K-Á). Magyarország: Eddig csak a Dunántúlon (Balaton-felvidék, Mecsek) gyűjtötték, ritka (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). Az előző fajhoz hasonlóan, a hegység kiemelkedő színezőeleme.

Életmódja: Valószínűleg silvikol, részben xerophil. Univoltin, aestivalis-autumnalis (VII–IX.).

Lelőhelye: Éger-völgy: 1979.07.09., 1♂, TS.

Myathropa Rondani, 1845

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaik különböző típusú vizekben fejlődnek. A 3 palearktiumi fajból egy fordul elő Magyarországon. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Myathropa nigrotarsata* (Schiner, 1862). Ez azonban az a szakemberek egyöntetű véleménye szerint nem önálló faj, hanem csupán a *Myathropa florea* sötét színű formája.

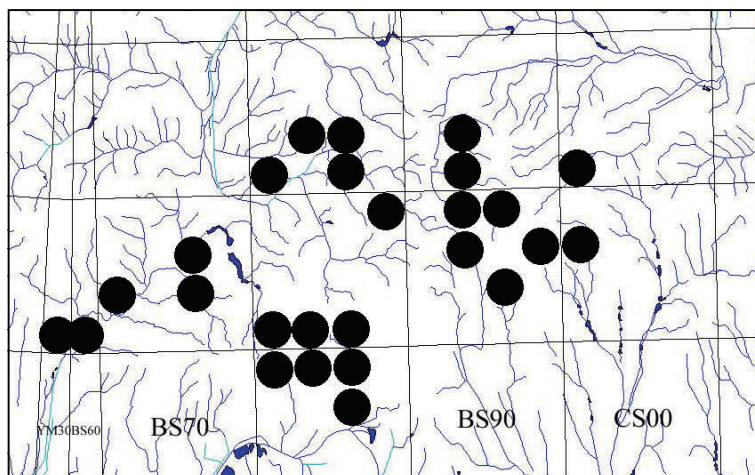
(178) *Myathropa florea* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, Af). Magyarország: Országszerte gyűjthető, igen gyakori (V.). Mecsek: A hegységben is általánosan elterjedt, UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (28).

Életmódja: Lárva főleg iszapos, részben többé-kevésbé szennyezett vizekben, de elsősorban faodvak vizében fejlődik. Euriök, polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–XI.). Gyakori viráglátogató. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca*

47. ábra. A *Myathropa florea* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 47. The habitats of *Myathropa florea* in the Mecsek region resolved into 2,5 x 2,5 km UTM grids.

sativa, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.09.15., 1♀; 1983.05.04., 1♀; 1983.07.07., 1♀; Abaliget: 1983.07.19., 3♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♀, TS – Dömörkapu (TS): 1964.08.05., 4♂ 5♀; 1964.08.08., 1♂ – Éger-völgy: 1958.07.30., 1♂, ZSIG; 1958.07.30., 1♀, MF; 1964.08.03., 1♀, TS; 1979.07.09., 2♀, TS – Gesztenyész: 1984.06.08., 1♀, MJ, +MAL – Hármashegy: 1984.07.31., 1♂ 2♀, TS – Hetvehely: 2004.08.05., 1♀, TS – Hidas-völgy: 1957.06.16., 2♂, ML; 1959.06.21., 1♂, WM; 1992.09.07., 1♀, TS – Hosszúhetény (DÁ): 1979.08.16., 1♂; 1979.08.16., 1♂ – Kishertelend: 2006.07.09., 1♂ 2♀, TS – Komló: 1984.07.31., 3♂ 1♀, TS – Kovácsszénájaitó: 1992.09.08., 2♀, TS – Kozári-vadászház (MF): 1957.06.05., 1♂; 1967.06.05., 1♂ – Lapis (ML): 1955.08.25., 1♀; 1957.09.12., 1♂ 1♀ – Liget: 2006.06.28., 1♂ 1♀, TS – Mánfa (TS): 1977.05.04., 2♂ 2♀; 1983.06.04., 1♂ – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♀, TI – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Misina: 1957.08.28., 1♀, GA; 1959.05.19., 1♂, ZSIG; 1964.08.07., 1♀, TS – Óbánya (TS): 1977.09.06., 1♂ 1♀; 1985.06.06., 1♀, +MAL; 1985.08.15., 2♂ 2♀ – Pécs: 1962.06.09., 1♂, SZML; 1964.08.29., 1♂, SZ; 1976.06.11., 1♀, TS – Pölöskei-horgászút: 1997.09.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1985.08.15., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.05.31., 1♀, TS, +MAL – Sikonda: 1958.08.01., 2♂ 4♀, MF; 1958.08.01., 3♂, ZSIG; 1983.07.31., 1♂, TS – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, MF – Takanyó (TS): 1992.06.03., 1♂; 1992.06.17., 4♂ – Tettye: 1957.08.01., 1♂, GA – Tubes: 1956.06.13., 1♂, ML; 1957.06.18., 1♂, GA – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♂, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♂, TS – Zobápuszta: 1983.06.04., 2♀, TS.

Myolepta Newman, 1838

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvájuk fák korhadékában, faodvakban, sérült fák kicsurgó kocsnyás nedvében, mohapárnában, kövek alatt fejlődik. Többnyire valószínűleg szaprofágok. A Palearktikumból 10 fajtát írták le. Magyarországon 5, a Mecsekben 4 faj előfordulásáról tudunk.

(179) *Myolepta dubia* (Fabricius, 1805)

[Syn. *Myolepta luteola* (Gmelin, 1790)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998 *Myolepta luteola*, 2007). A Thalhammer katalógusban *Myolepta luteola* néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általános, de főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt-ten gyakori (III.). Mecsek: Az országosnak megfelelően gyakori. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Lárvája valószínűleg elsősorban faodvakban fejlődik. Silvikol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (TS): 1964.08.01., 1♂; 1983.07.19., 2♂ 2♀ – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♂, TS – Misina: 1956.06.13., 1♀, ML; 1964.08.07., 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.23., 1♀; 1985.08.13., 2♀; 1985.08.15., 2♂; 1986.06.02., 1♂; 1977.09.06., 1♂ TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.08.24., 1♀, TS, +MAL – Sikonda: 1983.06.05., 2♀, TS – Tubes: 1956.06.13., 1♂, ML – Váraljai-völgy: 2006.06.04., 1♂ 2♀, TS – Zobákpuszta: 1983.06.04., 1♂, TS.

(180) *Myolepta obscura* Becher, 1822

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: Ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.).

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 2006.05.24., 1♀, PL.

(181) *Myolepta potens* (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken található, ritka (II.). Mecsek: Az országosnál valamivel gyakoribbnak bizonyult. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Lapis: 1958.06.04., 1♀, ML – Misina: 1957.07.28., 1♀, GA – Nyíres: 1983.07.19., 2♂ 1♀, TS – Sikonda: 1983.06.05., 2♀, TS – Zobákpuszta: 1983.06.04., 1♂, TS.

(182) *Myolepta vara* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Lárviáját nedves mohapárna és kövek alatt találták. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Mentha pulegium*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 2♂ 1♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♀, TS – Melegmányi-völgy: 2006.05.26., 1♀, PL – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS.

Neoscia Williston, 1886

Kis testű zengőlegyek. Többnyire vizes élőhelyekhez kötődnek. Lárvaik valószínűleg főleg szaprofágok, vízben, iszapban, vízi növények szárában stb. fejlődnek. A Palearktikumból ismert 16 fajnak a fele él Magyarországon.

48. ábra: Kisvízfolyás a Völgyi-réteken. Nedves biotóphoz kötődő zengőlegyek élőhelye.

Fig. 48. A streamlet on Völgyi meadows. A habitat of hoverflies mainly associated to wet habitat.

49. ábra – Fig. 49. *Meliscaeva cinctella*

50. ábra – Fig. 50. *Platycheirus discimanus*

51. ábra – Fig. 51. *Episyrphus balteatus*

52. ábra – Fig. 52. *Scaeva selenitica*

53. ábra – Fig. 53. *Epistrophe melanostoma*

54. ábra – Fig. 54. Pécsvárad, Dombay-tó

55. ábra – Fig. 55. *Syrphus ribesii*

56. ábra – Fig. 56. *Syrphus ribesii* lárva

57. ábra – Fig. 57. *Didea fasciata*

58. ábra – Fig. 58. *Volucella zonaria*

59. ábra – Fig. 59. *Xylota sylvarum*

60. ábra. Mocsárrét az Orfű és Abaliget között húzódó Mész-völgyben.
Fig. 60. Marshland in the Mész valley between Orfű and Abaliget.

(183) *Neoscia annexa* (Müller, 1776)

[Syn. *Neoscia floralis* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Neoscia floralis*, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban is *Neoscia floralis* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általános, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag gyakori, UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva nedves vagy vizes közegben fejlődik. Hygrophil, univoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Anthriscus sylvestris*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.09.07., 2♂ 7♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 7♀, GA – 1964.08.07., 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS; 1961.06.06., 1♂, WM – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.11., 1♀; 1985.08.11., 1♀; 1985.08.13., 2♂ 1♀; 1985.08.30., 1♂; 1985.08.15., 2♀, TS – Óbányai-völgy: 1999.05.25., 1♂, PL – Pölöskei-horgászto: 1997.09.02., 2♂ 6♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979,08,17.,1♂ 2♀, DÁ – Püspökszentlászló-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.05., 1♂; 1984.05.07., 1♀; 1984.05.15., 1♀; 1984.06.03., 1♀; 1984.07.23., 1♂; 1984.09.06., 1♀ – Szentdomján: 2004.09.06., 1♂, TS – Völgyi-rétek: 2006.05.29., 2♂ 1♀, TS.

(184) *Neoscia geniculata* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken fordul elő, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Kozári-vadászház: 1964.08.07., 3♂ 1♀, TS – Megyefai-tó: 2004.09.06., 3♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 3♀, TI – Pécsi-tó: 1997.07.02., 3♀, TS, +MAL – Sás-völgy: 2006.07.17., 2♂ 5♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 2♀, TS.

(185) *Neoscia interrupta* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Országszerte megtalálható, gyakori (IV.). Mecsek: A vártnál kevesebb helyen sikerült gyűjteni. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, főleg gyékényes mocsarakra jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Galium palustre*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Mézes-rét: 1983.06.04., 2♀, TS – Pölöskei-horgászto: 1997.09.02., 3♀, TS, +MAL – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂ 4♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 3♂ 1♀, TS.

(186) *Neoscia meticulosa* (Scopoli, 1763)

[Syn. *Neoscia aenea* (Meigen, 1822), *Neoscia dispar* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Mo). Magyarország: Az ország minden nagytáján él, gyakori (IV.). Mecsek: Az országoshoz képest eddig viszonylag kevés helyen sikerült gyűjteni, UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, főleg gyékényes mocsarakra jellemző, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Anthriscus sylvestris*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 2♀, TS – Óbánya: 1985.05.13., 2♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.15., 1♂; 1985.06.15., 1♀; 1985.06.27., 1♀ – Takanyó: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 4♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 2♀, TS, +MAL.

(187) *Neoscia obliqua* Coe, 1940

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Általános, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Vizes élőhelyeken sokfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (16).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Caltha*

palustris, *Myosotis palustris*, *Taraxacum officinale*, *Veronica chamaedrys*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Dömörkapu: 1956.06.16., 1♀, ML – Hidasi-völgy: 1984.08.30., 3♂ 1♀, WM; 1985.05.30., 1♂ 1♀, DÁ, +MAL; 1992.09.07., 4♂ 1♀, TS; 1999.05.28., 1♂, MJ; 1999.05.28., 2♂ 1♀, PL; 2000.06.13., 1♂, PL, +MAL – Hosszúhetény: 1984.07.31., 1♂, TS; 1985.05.30., 4♂, DÁ – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 2♀, TS, +MAL – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 2♂ 2♀, GA; 1964.08.07., 2♂ 1♀, TS – Mánfa: 1977.05.04., 2♂ 1♀, TS; 2006.05.25., 1♂ 1♀, PL – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂ 6♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.13., 1♂; 1985.05.14., 1♀; 1985.05.20., 1♂; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.29., 1♀; 1985.05.30., 3♂ 1♀; 1985.05.31., 1♀; 1985.06.02., 1♂ 1♀; 1985.06.03., 5♂ 3♀; 1985.06.07., 1♀; 1985.06.08., 1♀; 1985.06.09., 1♀; 1985.06.12., 1♀; 1985.06.12., 2♀; 1985.06.18., 1♀; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.17., 1♂; 1985.07.18., 1♂ 1♀; 1985.07.20., 2♀; 1985.07.23., 3♀; 1985.07.26., 1♂ 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1985.07.31., 1♂; 1985.08.11., 1♀; 1985.08.12., 1♂ 1♀; 1985.08.14., 1♂ 2♀; 1985.08.23., 1♀; 1985.08.25., 1♀; 1985.09.02., 2♂ 1♀; 1985.09.07., 1♂; 1985.09.10., 1♂; 1985.09.11., 1♀; 1985.09.14., 1♀; 1985.09.17., 1♀; 1985.09.18., 1♀; 1985.09.19., 1♂; 1985.05.08., 1♂, TS – Óbányai-völgy: 1999.05.20., 3♂, BZS; 1999.05.25., 3♂, PL; 1999.05.26., 2♂, PL – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 2♂ 8♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.20., 1♂; 1984.06.03., 1♀; 1984.06.14., 1♂; 1984.07.10., 1♂; 1984.07.23., 1♀; 1985.05.14., 1♂ 1♀; 1985.05.15., 1♀; 1985.05.18., 2♂; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.24., 1♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.24., 1♀; 1985.07.25., 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1985.07.30., 1♀; 1985.08.15., 1♀; 1985.05.09., 1♀, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♂ 3♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♀, ZSIG – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♀, TS – Zobákpuszt: 1958.08.01., 1♂, ZSIG; 1983.06.04., 1♂ 1♀, TS.

(188) *Neoascia podagrica* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Általános, főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Vizes élőhelyeken mindenfelé gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárvája vízparti rothadó gyékényben, trágyában és szeméttben is kifejlődik. Hygrophil, főleg erdős területekre jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Crataegus monogyna*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♂ 7♀, TS, +MAL – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂, TS – Hidasi-völgy: 1984.08.30., 3♂, WM; 1992.09.07., 1♂ 5♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.13., 1♂, DÁ – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂, TS, +MAL – Kisújványa: 1977.09.06., 2♂ 3♀, TI – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 4♂ 1♀, GA – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.25., 1♂; 1985.07.30., 1♂; 1985.05.08., 1♂ 1♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.20., 1♂; 1984.06.02., 1♀; 1984.06.19., 1♂; 1984.07.10., 1♂; 1984.07.20., 1♂; 1984.07.29., 1♀; 1984.08.02., 1♀; 1984.08.06., 1♂; 1984.08.09., 1♂; 1984.08.15., 1♀; 1984.08.21., 1♀; 1984.08.22., 1♂; 1984.08.23., 1♀; 1984.08.30., 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1984.09.01., 1♀; 1984.09.03., 1♂; 1984.09.05., 1♀; 1984.09.06., 1♂; 1984.09.13., 1♂; 1984.09.14., 1♂; 1984.09.19., 1♀; 1984.10.10., 1♂; 1984.10.19., 1♀; 1985.05.25., 1♀; 1985.06.06., 1♂; 1985.07.08., 1♂; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.18., 1♀; 1985.07.20., 1♀; 1985.07.23., 2♂ 1♀; 1985.07.26., 2♂; 1985.07.30., 1♀; 1985.09.28., 1♀; 1985.05.09., 2♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♀, ZSIG; 1964.08.06., 1♂, TS – Völgyi-rétek (TS): 1992.06.03., 1♂; 2006.06.29., 3♂ 1♀ – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♀, TS.

(189) *Neoascia tenur* (Harris, 1780)

[Syn. *Neoascia dispar* (Meigen, 1822), *Neoascia floralis* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Országosan előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárvája főleg kisvizekben fejlődik. Hygrophil, valószínűleg polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 1♂ 3♀, TS – Óbánya: 1985.10.03., 1♀, TS, +MAL – Dombay-tó: 1994.07.02., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.23., 1♂; 1986.06.16., 1♀ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 3♂ 2♀, TS.

(190) *Neoscia unifasciata* (Strobl, 1898)**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Eddig csak hegyvidékeken (Bakony, Mátra, Mecsek) gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Lárva főleg kisvizekben fejlődik. Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VIII.).**Lelőhelyei:** Hidasi-völgy: 1994.08.30., 1♂, TS; 1999.05.28., 1♂, MJ, +MAL – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♂, GA – Mánfa: 1961.06.06., 1♂, WM – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 3♀, TS.**Neocnemodon** Goffé, 1944[Syn. *Cnemodon* Egger, 1865]Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárvajuk afidofág, de valószínűleg pajzstetvekkel is táplálkoznak. A Palearktikumból leírt 11 fajból Magyarországon 4-et gyűjtöttek. Ezeket a Mecsekben is megtaláltuk. A Thalhammer katalógusban szerepel a *Cnemodon fulvimanus* (Zetterstedt, 1843), melyből egyelőre még nincs hazai példányunk, ezért a Mecsekben való előfordulását sem tekintjük bizonyítottnak.(191) *Neocnemodon brevidens* (Egger, 1865)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, K-Sz, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).**Életmódja:** Lárva afidofág, silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*.**Lelőhelyei:** Gesztenyés: 1983.07.19., 1♂ 1♀, MJ, +MAL – Jakab-hegy: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Óbánya: 1985.06.03., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.07.19., 1♀; 1984.09.07., 2♂, TS, +MAL – Remetetrét: 2005.06.21., 1♂, TS.(192) *Neocnemodon latitarsis* (Egger, 1865)**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007)**Elterjedése:** Hol (E, Tk). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).**Életmódja:** Lárva afidofág, számos levéltetűfaj (többek között a nyárfa gubacstetű) pusztítója. Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).**Lelőhelyei:** Éger-völgy: 1964.08.03., 1♂, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 2♂, TS – Óbánya: 1986.08.11., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1986.06.16., 1♂; 1986.06.22., 1♀; 1986.07.10., 1♀ – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS.(193) *Neocnemodon pubescens* (Delucchi & Pschorn-Walcher, 1955)**Irodalom:** TÓTH (2007)**Elterjedése:** Hol (E, T-K). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen gyűjtöttük. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Lárva afidofág. Silvikol, nedvesebb élőhelyeket preferál, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Galium odoratum*.**Lelőhelyei:** Ófalu: 2005.07.15., 1♂, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 2♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS.(194) *Neocnemodon vitripennis* (Meigen, 1822)**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, Sz, T-K, Mo, É-Kí). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken elterjedtebb, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (6).**Életmódja:** Lárva elsősorban nyárfákon élő pajzstetvekkel és levéltetvekkel táplálkozik. Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.**Lelőhelyei:** Éger-völgy: 1982.09.02., 1♂, MJ, +MAL – Óbánya: 1986.08.07., 2♂ 3♀, TS, +MAL – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 1♂, TS – Zengő: 1992.06.03., 1♂, TS.

Orthonevra Macquart, 1829[Syn. *Orthoneura* Loew, 1843]

A közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik táplálékban dús álló- és folyóvizeknek főleg az iszapjában fejlődnek. Az imágók is többnyire vizes élőhelyeken (mocsarak, nedves rétek) találhatóak. A mintegy 30 palearktikus faj egyharmada Magyarországon is megtalálható. A Mecsekben eddig 7 fajt gyűjtöttek.

(195) *Orthonevra brevicornis* (Loew, 1843)

Irodalom: TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban valószínűleg *Chrysogaster brevicornis* (Loew, 1843) néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Országszerte előfordul, de az Alföldön kevés helyen gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂ 2♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂, TS.

(196) *Orthonevra elegans* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007). A Thalhammer katalógusban valószínűleg *Chrysogaster elegans* Meigen néven szerepel (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Kí). Magyarország: Kevés hazai adata főleg domb- és hegyvidékekről származik, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Főleg mocsaras területekre jellemző, hygrophil, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.09.10., 1♀, MJ, +MAL – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 1♀, TS – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 2♂, TS, +MAL.

(197) *Orthonevra frontalis* (Loew, 1843)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ki-Á, Ir). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Vizes, főleg mocsaras területekre jellemző, hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Mentha pulegium*.

Lelőhelyei: Éger-völgy: 1964.08.03., 2♀, TS – Óbánya: 1986.05.28., 1♂, TS – Zengő: 1986.05.08., 1♂ 1♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 1♀, TS.

(198) *Orthonevra geniculata* (Meigen, 1830)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Kevés hazai adata főleg a Dunántúlról származik, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL.

(199) *Orthonevra intermedia* Lundbeck, 1916

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K). Magyarország: Általános, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben az országosénál kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 1♂ 4♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS.

(200) *Orthonevra nobilis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban a Dunántúlon és az Északi-

középhegységben gyűjtötték. Az Alföldön csak Bátorligetről ismerjük, mérsékelt gyakori (III.).
Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárvaaja különböző típusú, többnyire egészen kis vizekben fejlődik. Silvikol, (részben hygrophil), a hazai adatok alapján bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Daucus carota*, *Heracleum sphondylium*, *Petroselinum crispum*.

Lelőhelyei: Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ – Szentdomján: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 2♀, TS – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS – Váraljai-völgy: 2006.06.04., 2♂ 1♀, TS.

(201) *Orthonevra splendens* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ki-Á). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Hygrophil, túlnyomórészt vizes élőhelyekre jellemző, a hazai adatok alapján bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Éger-völgy: 1964.08.03., 2♀, TS; 1982.07.18., 1♀, MJ, +MAL; 1982.07.24., 1♀, MJ, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♂ 1♀, TS – Megyefai-tó: 2004.07.11., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.09., 1♂, TS.

Paragus Latreille, 1804

Kisebb testű, főleg melegkedvelő, többnyire xerophil biotópokra jellemző zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, valószínűleg részben gyökérlevéltetvekkel táplálkoznak. Mintegy 30 fajukat írták le a Palearktikumból. Magyarországon 10, a Mecsekben 7 fajukat gyűjtötték. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Paragus quadrifasciatus* Meigen, 1822. Ez a ritka faj az újabb gyűjtések során nem került elő a hegységből. Mivel nincs meg a bizonyító példány, egyelőre nem tekintjük a mecseki fauna tagjának. Feltűnő, hogy a *Paragus* fajok közül éppen a gyakori fajok nem szerepelnek a Thalhammer katalógusban. Ezért fenntartással kell fogadnunk egy másik, még ritkább faj (*Paragus productus* Schiner, 1862) pécsi említését is.

(202) *Paragus albifrons* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1977). A Thalhammer katalógusban valószínűleg *Paragus lacerus* Loew, 1840 néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Ir, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Az országosnál ritkább. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Euriök, részbe xerophil területekre jellemző, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Bakonya: 2005.06.22., 1♂, TS – Kozári-vadászház (MF): 1957.06.05., 1♂; 1959.05.19., 1♂ – Misi-na: 1966.05.20., 1♂, ML.

(203) *Paragus bicolor* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1977, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, É-Á, Af, Ir, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag sok helyen előkerült. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Euriök, részbe xerophil területekre jellemző, a hazai adatok alapján bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.).

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.15., 2♀; 1982.06.20., 1♀; 1982.08.13., 1♀; 1982.08.20., 1♀; 1982.09.06., 2♂ 1♀; 1982.09.08., 1♂; 1982.09.10., 1♂ 1♀; 1982.09.11., 1♂ – Kozári-vadászház: 1957.07.31., 1♀, GA – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Misi-na: 1965.05.17., 1♀, SÁ – Pécs: 1964.09.14., 1♀, SZ; 1958.05.28., 3♂ 1♀, ES – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂, TS, +MAL – Tettye: 1955.06.21., 1♀, ML.

(204) *Paragus finitimus* Goeldlin de Tiefenau, 1971

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Af, Ir, Mo). Magyarország: Országosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Xerophil, főleg szárazabb és homokos biotópokra jellemző. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 1♂ 1♀, TS – Hármaskő: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS – Kársz: 1985.06.29., 1♀, MJ, +MAL – Kozári-vadászház: 1957.07.31., 1♀, GA – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♂ 1♀, TS – Pusztá-árok: 2005.07.15., 1♀, TS – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂, TS, +MAL – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-hegy: 2005.07.14., 2♂ 1♀, TS.

(205) *Paragus haemorrhous* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal, Afr (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ko, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Csaknem mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Lárva valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekkel táplálkozik. Xerophil, főleg szárazabb gyepekre, homokos biotópokra jellemző, de nem hiányzik az erdős területeken sem. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Achillea millefolium*, *Euphorbia cyparissias*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.13., 1♂ 1♀; 1984.07.15., 1♀ – Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Dombay-tó: 1980.06.25., 1♂, DÁ – Dömörkapu (ML): 1956.06.19., 1♂ 2♀; 1959.05.09., 1♀ – Éger-völgy: 1982.09.13., 1♂, MJ, +MAL – Hetvehely: 2004.08.05., 2♂ 1♀, TS – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 3♂, TS – Jakab-hegy: 1957.06.06., 1♂ 1♀, MF – Kantavár: 1964.08.01., 3♂, TS – Kozári-vadászház: 1956.06.29., 1♂, ML; 1957.05.20., 1♀, GA – Lapis: 1958.06.04., 1♂, ML – Mánfa: 1957.06.14., 1♀, ML – Misina: 1957.09.10., 1♂ 1♀, ML; 1958.07.28., 1♂, ZSIG – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.20., 1♂; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1986.08.01., 1♂ – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.07.16., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.23., 1♂; 1984.06.24., 1♂; 1984.06.25., 1♂; 1984.06.28., 1♂; 1984.06.29., 1♂; 1984.06.30., 1♀; 1984.07.10., 1♂; 1984.07.12., 1♀; 1984.08.16., 1♂; 1985.06.15., 1♂; 1985.06.18., 1♂; 1985.06.30., 1♀; 1985.07.31., 1♀; 1985.08.19., 1♀; 1985.08.21., 1♀; 1986.06.15., 1♂; 1986.06.23., 1♂.

(206) *Paragus majoranae* Rondani, 1857

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (Európa viszonylag kevés országa, Ki-Á). Magyarország: Általános, gyakori (IV.). Mecsek: A hegység sok pontján került elő, különösen sok egyedét gyűjtötte Püspökszentlászlón az arborétumban működött Malaise-csapda. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (21).

Életmódja: A genus többi fajánál valamivel kevésbé xerophil, erdős és nedves biotópokban is gyakrabban előfordul. Valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Atropa belladonna*, *Polygala amara*, *Taraxacum officinale*, *Viscum album*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.09.06., 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 2♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♂ 4♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♂, HS – Hidas-völgy: 2000.06.13., 1♀, PL, +MAL – Husztó-völgy: 2006.06.29., 1♂, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 3♂ 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.06., 1♂, MF; 1957.07.31., 1♂ GA – Komlós-völgy: 1983.06.04., 3♀, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 4♀, TI; 2003.06.19., 2♂, PL; 2006.05.26., 1♀, PL – Mecseknádasd: 2003.06.16., 1♂, PL – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 1♀, TS – Misina: 1966.05.20., 1♂, ML; 1959.05.19., 1♂, MF – Óbánya (TS, +MAL): 1986.05.19., 1♂; 1986.06.22., 3♂; 1986.07.12., 1♂; 1986.07.15., 1♂; 1986.07.22., 1♂ – Pécs: 1964.09.14., 1♂, SZ – Pécsbánya: 1957.06.15., 1♂, ML – Pécsvárad: 1982.07.15., 1♂, DÁ – Pölöskei-horgásztó: 1997.09.02., 1♂ 3♀, TS, +MAL –

61. ábra. A Melegmányi-völgy déli bejárata.

Fig. 61. The southern face of Melegmányi valley.

Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.19., 1♀; 1984.06.04., 1♀; 1984.06.28., 1♂; 1984.06.29., 1♂; 1984.06.30., 1♀; 1984.07.09., 1♀; 1984.07.11., 1♂; 1984.07.12., 2♀; 1984.07.21., 1♂ 1♀; 1984.07.22., 1♂ 2♀; 1984.07.23., 1♀; 1984.07.29., 1♂; 1984.08.06., 1♂; 1984.08.07., 1♂; 1984.08.12., 1♀; 1984.08.14., 1♂; 1984.08.15., 1♀; 1984.08.17., 1♂; 1984.08.21., 1♀; 1984.08.28., 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1985.05.29., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.07., 1♂; 1985.06.22., 1♂; 1985.07.15., 1♂; 1985.07.17., 2♂; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.19., 1♀; 1985.07.27., 1♀; 1985.07.30., 1♂; 1985.08.12., 1♂; 1985.08.17., 1♀; 1986.05.09., 1♀; 1986.06.13., 1♂; 1986.06.26., 2♂ 1♀; 1986.06.29., 1♀; 1986.08.11., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.09.06., 1♂, TS.

(207) *Paragus punctulatus* Zetterstedt, 1938

Elterjedése: Pal (E, főleg Közép-Európa néhány országa). Magyarország: Egyelőre csak a Mecsek és a Mátra egy-egy pontján került elő, szórányos előfordulását (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1). **Magyarország zengőlégy-faunájára új faj!**

Életmódja: Ritkasága miatt kevésbé ismert, a két hazai lelőhelye alapján inkább silvikolnak tarthatjuk. Valószínűleg univoltin, aestivalis (VI–VIII.).

Lelőhelye: Takanyó: 2003.06.29., 1♂, TS.

(208) *Paragus tibialis* (Fallén, 1817)

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol, Ori (E, Sz, Af, Ir, Mo, Kí, Ko, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Xerophil, főleg napos, száraz, homokos biotópokra jellemző, de erdei nedvesebb réteken, tisztásokon is előfordul. Valószínűleg bivoltin, esetleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Daucus carota*, *Sedum acre*.

Lelőhelyei: Cserkút: 1964.08.03., 1♂, TS – Hidas: 2005.07.15., 1♂ 1♀, TS – Hidas-völgy: 1992.09.07., 1♂, TS – Kövágótóttós: 2005.06.22., 1♂, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS – Takanyó: 1984.07.31., 1♂ 1♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 2♂ 1♀, TS.

Parasyrphus Matsumura, 1917

[Syn. *Mesosyrphus* Matsumura, 1917, *Phalacrodira* Enderlein, 1938]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvájuk karnivor, ezen belül főleg afidofág. A Palearktikumából leírt 16 taxonból Magyarországon 7, a Mecsekben 5 faj előfordulásáról tudunk. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Parasyrphus macularis* (Zetterstedt, 1843). Az elmúlt évtizedek gyűjtései során nem került elő a hegységből.

(209) *Parasyrphus annulatus* (Zetterstedt, 1838)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Eddig főleg a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték. Az Alföldön csak Bátorligetről rendelkezünk adatával. Mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárvája afidofág, silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 3♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.04.22., 1♂; 1985.05.23., 1♂; 1985.05.25., 1♂; 1985.05.26., 1♂; 1985.07.16., 1♀; 1986.05.29., 1♂; 1986.06.19., 1♂.

(210) *Parasyrphus lineola* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Mo, Kí). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Afidofág, silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelyei: Kismányok: 2005.07.14., 1♂, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.09.28., 1♀; 1985.09.30., 1♀.

(211) *Parasyrphus malinellus* (Collin, 1952)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, K-Sz, T-K). Magyarország: A Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárva afidofág, silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Crataegus monogyna*, *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 3♀, TS – Sülye-völgy: 2005.04.16., 2♂ 1♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 2♀, TS.

(212) *Parasyrphus punctulatus* (Verrall, 1873)

Irodalom: TÓTH (1977 ?*Metasyrphus punctulatus*, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz, T-K, Ja). Magyarország: Főleg a Dunántúlra és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Lárva afidofág. Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (II–VII.).

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1978.04.12., 1♂, DÁ – Jakab-hegy: 1957.06.05., 1♂, MF – Mánfa: 1977.05.04., 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.15., 1♀; 1984.04.29., 1♀; 1984.05.18., 2♀; 1984.06.07., 1♂.

(213) *Parasyrphus vittiger* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Sz, T-K, Mo). Magyarország: Az Alföld egy pontja kivételével csak a Dunántúlon és Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.).

Lelőhelyei: Cserkút: 2005.04.16., 1♂ 2♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.08.05., 1♀, TS, +MAL – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂, TS.

Parhelophilus Girschner, 1897

Közepesenél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik különböző típusú, elsősorban gyékényes vizekben fejlődik. A Palearktikumból 6 fajt írtak le, közülük kettő fordul elő Magyarországon.

(214) *Parhelophilus frutetorum* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (13).

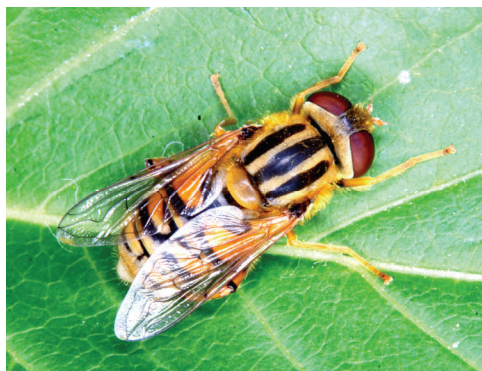
Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.21., 1♂ 1♀; 1982.06.02., 1♀; 1982.06.02., 2♀; 1982.06.05., 2♀; 1982.06.07., 5♀; 1982.06.08., 2♀; 1982.06.09., 3♀; 1982.06.10., 2♀; 1982.06.12., 1♀; 1982.06.18., 1♀; 1982.06.22., 1♀; 1982.06.25., 1♀; 1983.05.28., 1♀; 1983.06.18., 1♂; 1983.06.25., 1♀; 1983.06.25., 2♀; 1983.07.09., 1♀ – Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Gesztenyész: 1983.06.13., 1♀, MJ, +MAL – Hármaskő: 1992.06.03., 1♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 2♂ 1♀, TS – Patacs: 1970.05.10., 1♂, SZML – Pécs: 1976.06.11., 1♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1986.05.08., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.21., 1♀; 1984.06.14., 1♀ – Sormás-völgy: 2004.08.05., 2♂, TS.

(215) *Parhelophilus versicolor* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz, Ki-Á). Magyarország: Országosan előfordul, gyakori

62. ábra – Fig. 62. *Parhelophilus versicolor*

(IV.). Mecsek: A hegységben az országosnál kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (13).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Conium maculatum*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Éger-völgy: 1964.08.03., 2♂ 7♀, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Hidasi-völgy: 1992.06.17., 1♂, TS – Kárász (MJ, +MAL): 1985.07.16., 1♀; 1985.07.19., 1♀ – Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 3♀, TI – Megyefai-tó: 2004.09.06., 1♂, TS – Mézes-rét: 1992.06.18., 1♂, TS – Óbánya: 1985.05.21., 1♀, TS, +MAL – Pellérd: 1985.06.14., 6♂ 4♀, UÁ – Pécsvárad: 1986.05.08., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.24., 1♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.04.28., 4♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♀, TS.

TS – Szilágypusztai-halastó: 1994.07.02., 3♂ 5♀, TS, +MAL – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♀, TS.

Pelecocera Meigen, 1822

Kis testű legyek, fejlődésüket és lárvájuk táplálkozási módját nem ismerjük. Valószínűleg szaprofágok? Kis génusz, a Palearktikumban 3, Magyarországon 2 fajuk él. Ezek a Mecsekben is megtalálhatók.

(216) *Pelecocera latifrons* Loew, 1856

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (Európa). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvikol, bivoltin?, vernalis-praestivalis? (III–VIII.). Egy gyűjtési adata származik augusztus közepéről. Lehetséges alkalmilag második gyenge nemzedékének megjelenése. Virágválasztása: *Lamium purpureum*, *Stellaria holostea*.

Lelőhelyei: Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 1♀, TS – Óbánya: 1986.08.18., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♂; 1984.05.05., 1♂.

(217) *Pelecocera tricincta* Meigen, 1822

Thalhammer katalógus (P).

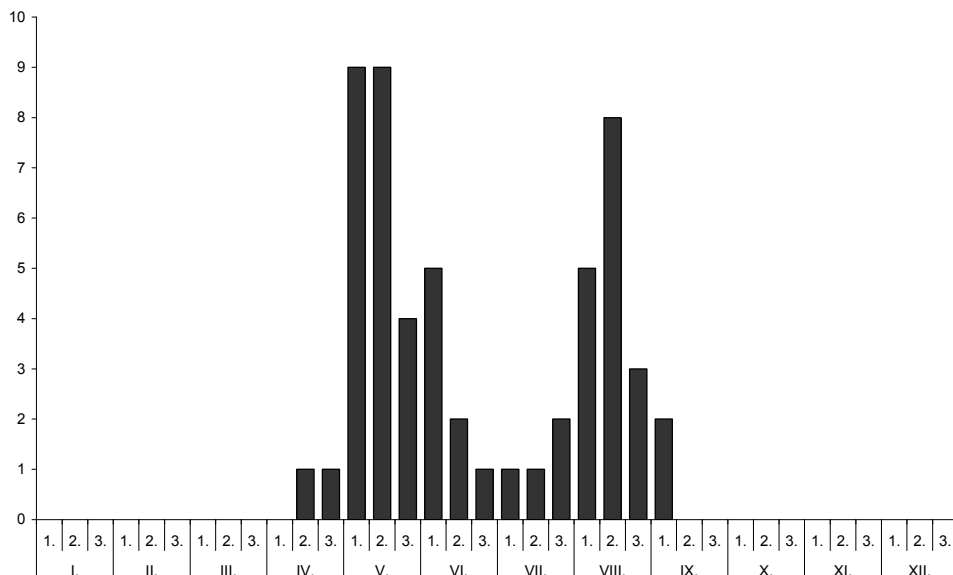
Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Egyetlen leelőhelyével inkább ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Xerophil, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Leontodon autumnalis*.

Lelőhelye: Remete-rét: 2005.06.21., 1♂ 1♀, TS.

Pipiza Fallén, 1810

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik afidofágok, elsősorban gyomnövények és cserjék gubacsában élő levéltetvek predátorai. Főleg éjszaka aktívak, kannibalizmusra is hajlamosak. Az univoltin fajokra hosszú ideig (8–10 hónapig) tartó obligát lárvális diapauza jellemző. Taxonómiai problémás génusz, a fajok egy része nehezen és bizonytalanul határozható. A 17 palearktikus fajból 8 hazai előfordulására van adatunk. Ezeket a Mecsekben is gyűjtötték. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Pipiza notata* Meigen, 1822, ezt azonban a szakemberek a *Pipiza bimaculata* szinonimjának tartják.

63. ábra. A *Pipiza austriaca* imágójának fenológiai sajátosságai, a hazai gyűjtési adatok feldolgozása alapján.

Fig. 63. The phenological pattern of *Pipiza austriaca* based on the data collected in Hungary.

(218) *Pipiza austriaca* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Csak domb- és inkább főleg hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvikol, a hazai gyűjtési adatok alapján bivoltinnak tartjuk (63. ábra), vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Óbánya: 1977.09.06., 1♂, TI; 1986.08.11., 1♂, TS, +MAL – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1986.05.08., 1♀; 1986.05.09., 1♀; 1986.05.26., 1♀; 1986.08.18., 1♀ – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS.

(219) *Pipiza bimaculata* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, K-Á, Ny-Sz, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag sok helyen előkerült, UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösd: 2004.08.05., 2♂, TS – Bükkösi-völgy: 2004.09.06., 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♂ 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 2♀, TS – Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 3♀, TI – Mánfa: 1977.05.07., 1♂ 1♀, TS – Óbánya: 1985.08.15., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.05.19., 1♀; 1985.06.10., 1♀; 1985.07.25., 1♂; 1986.05.14., 2♀; 1985.05.09., 1♂ 3♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 1♀, TS – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♂ 2♀, TS.

(220) *Pipiza fasciata* (Meigen, 1822)

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Általánosan előforduló, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Az országosnál jóval ritkábbnak bizonyult. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Csöppög-forrás: 2006.07.09., 1♂, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 1♀, TS.

(221) *Pipiza festiva* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjed, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is általánosan elterjedtnek nevezhető. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Silvicol, de xerophil területeken is előfordul, univoltin vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Conium maculatum*, *Daucus carota*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.03. 1♀, MJ, +MAL – Cserkút: 1964.08.03., 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.05., 1♀, TS – Hármashegy: 1984.07.31., 1♀, TS – Kővágótóttós: 2005.06.22., 1♂ 1♀, TS – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1986.08.19., 1♂ 1♀; 1986.08.22., 1♀ – Sikonda: 1958.08.01., 1♂ MF – Szuadó-völgy: 1957.08.13., 1♂, GA.

(222) *Pipiza lugubris* (Fabricius, 1775)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Ny-Sz, T-K, K-Á). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Dömörkapu (TS): 1973.05.08., 6♂; 1964.08.08., 1♂ – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS; 1977.05.04., 1♂, KÁ – Misina: 1965.05.17., 2♂, SA – Pécs: 1976.06.11., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.09., 1♀; 1985.08.06., 1♂ 1♀.

(223) *Pipiza luteitarsis* Zetterstedt, 1843

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Csak a Dunántúlon, elsősorban a Bakonyvidéken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelye: Püspökszentlászlói-arborétum: 1985.05.14., 1♂, TS, +MAL.

(224) *Pipiza noctiluca* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Általános, elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Gyakori. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Silvicol, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Solidago*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 1♂ 3♀, TS – Dömörkapu (TS): 1964.08.05., 1♀; 1973.05.08., 2♀ – Éger-völgy: 1963.04.21., 1♂, A – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 2♀, TS – Liget: 2006.06.28., 1♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, KÁ; 1977.05.04., 7♂ 6♀, TS – Misina: 1959.05.19., 2♀, ZSIG – Óbánya (TS): 1985.06.07., 1♂; 1985.08.15., 1♀ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.13., 1♀; 1984.08.17., 1♀; 1985.07.06., 1♀; 1985.08.03., 1♀; 1986.05.27., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Szuadó-völgy: 1955.05.31., 1♀, ML; 1957.08.13., 1♂, GA – Pécsvárad: 1957.05.08., 1♀, ML – Vár-völgy (ES): 1959.07.03., 1♂; 1959.07.06., 1♂.

(225) *Pipiza quadrimaculata* (Panzer, 1804)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E, K-Sz, T-K, Mo). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A Mecsekben ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Sambucus ebulus*.

Lelőhelye: Zengő: 1992.06.03., 1♀, TS.

Pipizella Rondani, 1856

Közepesenél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvaik a fido-fágok, valószínűleg elsősorban gyökérlevéltetvekkkel táplálkoznak, de nem kizárt, hogy alkalmilag myrmecophil életmódot is folytatnak. A mintegy 35 palearktikus fajból Magyarországon 8-at, a Mecsekben 5-öt gyűjtöttek. A Thalhammer katalógusban szerepel Pécsről a *Pipizella heringi* (Zetterstedt, 1843), ez valószínűleg azonos a *Heringia heringi* (Zetterstedt, 1843) fajjal.

(226) *Pipizella annulata* (Macquart, 1829)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Ny-Sz). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékek él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A Mecsekben kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Eurioék?, főleg nyílt területekre jellemző, de nem hiányzik az erdőkből sem. Univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Lelőhelyei: Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.31., 1♂ 1♀; 1986.07.10., 1♂; 1986.07.12., 1♂ 1♀ – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS – Takányó: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS.

(227) *Pipizella divicoi* (Goeldlin de Tiefenau, 1974)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, Mo). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Az országosnál kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Xerophil, erdős területeken sem hiányzik, valószínűleg univoltin, de a rajzása elhúzódik, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1980.06.25., 2♂, DÁ – Dömörkapu: 1956.06.19., 1♂, ML; 1973.05.08., 1♂, TS – Kozári-vadászház: 1964.08.07., 1♂, TS – Misina: 1959.05.19., 1♂, MF – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS – Takányó: 1984.07.31., 1♂, TS – Tubes: 1960.06.15., 1♂, SÁ.

(228) *Pipizella maculipennis* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz, Ny-Sz, T-K). Magyarország: Országszerte előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is meglehetősen gyakorinak bizonyult. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (10).

Életmódja: Lárviát talajban élő levéltetvek kolóniáján találták. Eurioék, főleg nyílt területekre jellemző, (xerophil?), valószínűleg univoltin, de a rajzása elhúzódik, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Conium maculatum*, *Cirsium arvense*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.02., 1♀, MJ, +FÉNY; 1982.08.13., 1♀, MJ, +MAL; 1983.07.19., 1♂, TS – Dombay-tó: 1980.06.25., 1♂, DÁ – Dömörkapu: 1964.08.05., 1♂ 1♀, TS – Kantavár: 1965.05.18., 1♀; 1969.05.18., 1♂ – Komlós-völgy: 1983.06.04., 3♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♀, KÁ – Misina: 1964.08.07., 1♀, TS – Pécs (TS): 1964.08.07., 1♂; 1976.06.11., 3♂ 2♀ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.25., 1♀; 1984.06.03., 1♀; 1984.06.04., 1♂ 1♀; 1984.07.03., 1♀; 1984.08.02., 1♀; 1984.08.04., 1♂ 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1985.07.08., 1♂ 1♀; 1985.08.03., 1♂ 1♀; 1986.09.02., 1♂ 1♀; 1986.09.07., 1♂ 1♀ – Sikonda: 1958.08.01., 5♂, MF; 1958.08.01., 1♀, ZSIG – Zobákpusztá: 1983.06.04.,

64. ábra – Fig. 64. *Pipizella maculipennis*

(229) *Pipizella viduata* (Linnaeus, 1758)[Syn. *Pipizella varipes* (Meigen, 1822), *Heringia virens* (Fabricius, 1805)]**Irodalom:** TÓTH (1995, 1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, Sz, Mo). Magyarország: Országosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: A hegységben is egyik leggyakoribb zengőlégy. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (30).**Életmódja:** Lárvája főleg afidofág, de myrmecophil életmódot is folytat. Euriók, erdős területeken is gyakori, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.**Lelőhelyei:** Abaliget (MJ, +MAL): 1982.05.20., 1♀; 1982.06.04., 1♀; 1982.06.07., 1♀; 1982.06.08., 2♀; 1982.06.11., 1♀; 1982.08.13., 1♂; 1982.08.14., 1♀; 1982.08.26., 2♀; 1982.08.27., 1♂; 1982.08.28., 1♀; 1982.08.29., 2♀; 1982.09.06., 2♀; 1982.09.08., 1♀; 1982.09.10., 1♂ 2♀; 1982.09.18., 1♂; 1982.18.22., 1♀; 1983.05.06., 1♂; 1983.05.16., 1♀; 1983.06.17., 1♀; 1983.06.29., 1♀; 1983.07.03., 1♀; 1983.07.04., 1♀; 1983.07.09., 1♀; 1983.07.14., 1♂; 1983.07.17., 1♀; 1983.07.22., 1♂ – Abaliget (TS): 1964.08.01., 1♂; 1983.07.19., 1♀ – Bükkösd: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂, TS, +MAL – Dömörkapu: 1956.05.18., 1♀, ML; 1956.09.04., 1♂, ML; 1964.08.08., 1♂, TS – Éger-völgy: 1957.05.12., 1♂, GA; 1976.06.13., 1♀, UÁ; 1982.09.01., 1♀, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.05.21., 1♀; 1983.06.09., 1♂; 1984.07.12., 2♀ – Hidasi-völgy: 1956.06.16., 1♂, ML; 1959.05.28., 1♀, ML; 1985.05.30., 1♀, DA, +MAL; 1992.09.07., 3♂ 1♀, TS; 2000.06.13., 1♂ 1♀, PL, +MAL – Hosszúhetény: 1979.08.13., 2♀, DÁ; 1979.08.16., 1♂ 1♀, DÁ; 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS; 1985.05.30., 2♀, DÁ – Jakab-hegy: 1957.06.05., 2♀, MF – Kantavár: 1965.05.18., 1♀, SÁ – Kárász (MJ, +MAL): 1985.04.21., 1♂ 1♀; 1985.07.24., 1♂ 2♀; 1985.08.03., 1♀; 1985.08.14., 1♂, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂, TS, +MAL – Komló: 1984.07.31., 3♂ 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 4♂ 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♀, GA; 1957.06.05., 2♂ 2♀, MF – Mánfa: 1977.05.04., 1♀, KÁ – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 3♂, TI – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 3♀, TS – Misina: 1957.07.28., 2♂, GA; 1959.05.19., 1♀, BE; 1959.05.19., 1♀, ZSIG; 1964.08.04., 1♀, TS – Óbánya (MJ, +MAL): 1985.06.05., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.09., 2♀; 1985.06.19., 1♀ – Óbánya (TS, +MAL): 1986.07.31., 1♂ 2♀; 1986.07.15., 2♂ 1♀; 1986.07.22., 1♂ 1♀; 1986.06.29., 1♂ 1♀; 1986.06.25., 1♂ 1♀; 1986.07.24., 1♂ 1♀; 1986.09.09., 2♂ 1♀; 1985.05.01., 2♀; 1985.05.15., 2♂ 1♀; 1985.05.18., 1♀; 1985.05.21., 2♀; 1985.05.24., 1♀; 1985.05.26., 1♂; 1985.05.29., 1♂ 2♀; 1985.05.30., 1♂ 2♀; 1985.05.31., 1♂; 1985.06.03., 1♀; 1985.06.04., 1♂ 1♀; 1985.06.06., 3♂ 2♀; 1985.06.08., 1♀; 1985.06.09., 1♀; 1985.06.22., 1♂ 1♀; 1985.06.26., 2♀; 1985.06.30., 1♂ 1♀; 1985.07.04., 1♂; 1985.07.07., 1♀; 1985.07.09., 1♀; 1985.07.11., 1♂; 1985.07.14., 1♂; 1985.07.15., 1♂ 2♀; 1985.07.18., 1♀; 1985.07.19., 1♀; 1985.07.20., 3♂ 2♀; 1985.07.22., 1♂ 3♀; 1985.07.23., 2♂ 3♀; 1985.07.25., 4♂ 2♀; 1985.07.26., 2♀; 1985.07.27., 2♀; 1985.07.28., 2♂ 4♀; 1985.07.30., 4♂ 2♀; 1985.07.31., 1♂; 1985.08.02., 2♂ 1♀; 1985.08.03., 2♂ 2♀; 1985.08.05., 1♂ 1♀; 1985.08.06., 2♂ 1♀; 1985.08.10., 3♂ 2♀; 1985.08.11., 2♀; 1985.08.12., 1♀; 1985.08.14., 1♀; 1985.08.17., 3♂ 1♀; 1985.08.21., 1♂; 1985.08.25., 1♀; 1985.08.26., 1♂; 1985.09.03., 1♀; 1985.09.05., 1♀ – Óbánya: 1985.07.15., 1♀, TS – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♂, TS – Pécs: 1955.05.03., 2♂ 2♀, ML; 1955.06.07., 1♀, ML; 1976.06.11., 1♀, TS; 1979.06.11., 1♀, TS – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♂, MF – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂, TS, +MAL – Pécsvárad: 1956.05.08., 1♂, ML – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♀; 1984.05.05., 1♀; 1984.05.15., 1♂ 1♀; 1984.05.17., 1♀; 1984.05.18., 1♂; 1984.05.20., 1♀; 1984.05.21., 2♀; 1984.05.24., 1♂ 1♀; 1984.05.27., 1♂; 1984.05.28., 1♀; 1984.06.02., 1♀; 1984.06.03., 2♂ 1♀; 1984.06.04., 1♂; 1984.06.09., 2♂ 1♀; 1984.06.11., 1♀; 1984.06.17., 1♀; 1984.06.18., 1♀; 1984.06.24., 2♂ 2♀; 1984.07.12., 1♀; 1984.07.17., 1♀; 1984.07.18., 1♀; 1984.07.19., 1♂; 1984.07.21., 1♂; 1984.07.22., 1♂ 1♀; 1984.07.24., 1♂ 2♀; 1984.07.25., 1♂; 1984.07.27., 1♂ 2♀; 1984.08.01., 1♀; 1984.08.04., 1♂; 1984.08.05., 1♂; 1984.08.06., 1♂; 1984.08.07., 1♂ 1♀; 1984.08.09., 1♂ 1♀; 1984.08.10., 1♀; 1984.08.11., 1♂; 1984.08.31., 1♀; 1985.05.12., 1♀; 1985.05.14., 1♂ 1♀; 1985.05.15., 3♀; 1985.05.18., 1♂; 1985.05.19., 1♀; 1985.05.20., 1♀; 1985.05.21., 1♀; 1985.05.25., 1♀; 1985.05.26., 1♂ 2♀; 1985.05.27., 2♀; 1985.05.28., 1♂ 1♀; 1985.05.29., 1♀; 1985.06.04., 1♀; 1985.06.05., 2♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.07., 1♂ 1♀; 1985.06.10., 1♀; 1985.06.11., 1♀; 1985.06.12., 1♀; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.03., 2♀; 1985.07.09., 1♀; 1985.07.11., 1♀; 1985.07.16., 2♂; 1985.07.19., 1♂; 1985.07.20., 1♂ 1♀; 1985.07.22., 3♂ 1♀; 1985.07.23., 4♂ 3♀; 1985.07.24., 3♂ 3♀; 1985.07.25., 2♂ 1♀; 1985.07.26., 2♂ 1♀; 1185.07.27., 1♀; 1985.07.28., 1♂ 2♀; 1985.07.29., 1♂; 1985.07.30., 2♂ 1♀; 1985.08.01., 1♂ 1♀; 1985.08.03., 2♂ 1♀; 1985.08.11., 1♀; 1985.08.12., 2♀; 1985.08.14., 2♀; 1985.08.15., 2♀; 1985.08.17., 1♀; 1985.08.21., 1♂; 1985.08.22., 1♀; 1985.08.23., 1♀; 1985.08.26., 1♀; 1985.08.29., 2♀; 1985.09.14., 1♀; 1986.06.29., 1♂; 1986.07.11., 1♂ 1♀; 1986.07.19., 1♂; 1986.07.29., 1♀; 1986.08.12., 1♀; 1986.08.13., 1♀; 1986.08.14., 1♂; 1986.08.16., 1♀ – Sikonda: 1958.08.01., 1♂, MF;

1958.08.01., 1♂, MF; 1958.08.01., 1♀, ZSIG; 1983.06.05., 1♂ 1♀, TS; 1984.07.31., 5♂ 2♀, TS – Szuadó-völgy: 1955.05.14., 1♀, ML; 1958.07.30., 1♂, ZSIG – Varasdi-völgy: 2006.05.24., 1♂, PL – Varasdi-völgyhíd: 1959.05.21. 1♀, MF; 1959.05.21., 1♂, ZSIG – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 1♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 7♂ 1♀, TS – Zobákpusztja: 1984.07.31. 1♂, TS.

(230) *Pipizella virens* (Fabricius, 1805)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Ir, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékek állata, gyakori (IV.). Mecsek: Általános mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (14).

Életmódja: Lárvája főleg gyökér- és gubacslevéltetvekkel táplálkozik. Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1964.08.01., 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♂, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♂ 1♀, GA; 1957.07.05., 2♂, MF – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.21., 1♀; 1985.05.26., 1♀; 1985.06.03., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.07., 1♂ 2♀; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.07., 1♂; 1985.07.10., 1♀; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.28., 2♀; 1985.07.29., 3♂ 3♀; 1985.07.30., 1♂ 1♀; 1985.08.04., 1♀; 1985.08.14., 1♂; 1985.08.17., 1♂ – Mánfa: 1957.05.16., 1♂, GA; 1977.05.04., 1♀, KÁ – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂, TS – Pécs: 1976.06.11., 2♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.19., 1♂ 1♀; 1984.05.22., 1♂; 1984.05.24., 1♀; 1984.06.12., 1♀; 1984.06.14., 1♂; 1984.06.27., 1♂; 1984.07.05., 3♀; 1984.07.10., 1♀; 1984.07.19., 1♀; 1984.07.25., 1♂; 1984.08.02., 1♂ 1♀; 1984.08.03., 1♂; 1984.08.12., 1♂; 1984.08.15., 1♀; 1985.05.12., 1♀; 1985.05.18., 1♂; 1985.05.25., 1♀; 1985.05.27., 1♀; 1985.05.31., 1♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.06.20., 1♀; 1985.07.01., 1♂ 2♀; 1985.07.19., 2♂; 1985.07.20., 2♂ 3♀; 1985.07.22., 3♂; 1985.07.23., 2♂; 1985.07.24., 1♂ 1♀; 1985.07.25., 6♂; 1985.07.26., 2♂ 1♀; 1985.07.27., 4♀; 1985.07.28., 1♀; 1985.07.30., 2♂; 1985.08.06., 1♀; 1985.08.21., 1♂; 1986.05.08., 1♂; 1986.05.14., 1♀; 1986.05.22., 1♀; 1986.05.23., 1♀; 1986.06.08., 1♂ 1♀; 1986.06.13., 1♀; 1986.06.28., 1♂; 1986.06.29., 1♂; 1986.07.05., 1♂ 1♀; 1986.07.06., 1♀; 1986.07.09., 1♂; 1986.07.25., 1♀; 1986.08.01., 1♂ – Sikonda: 1958.08.01., 4♀, MF – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS – Vár-völgy: 1984.07.31., 1♂, TS – Takanyó: 2003.06.01., 2♂, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 2♂, TS, +MAL.

Platycheirus Le Pelletier & Serville, 1828

Közepes és közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárvaik többnyire afidofágok, de alkalmilag rovarlárvákat és növényi táplálékot is fogyasztanak. A népes génusz mintegy 50 plearktikus faja közül Magyarországon 23, a Mecsekben 13 került eddig elő.

(231) *Platycheirus albimanus* (Fabricius, 1781)

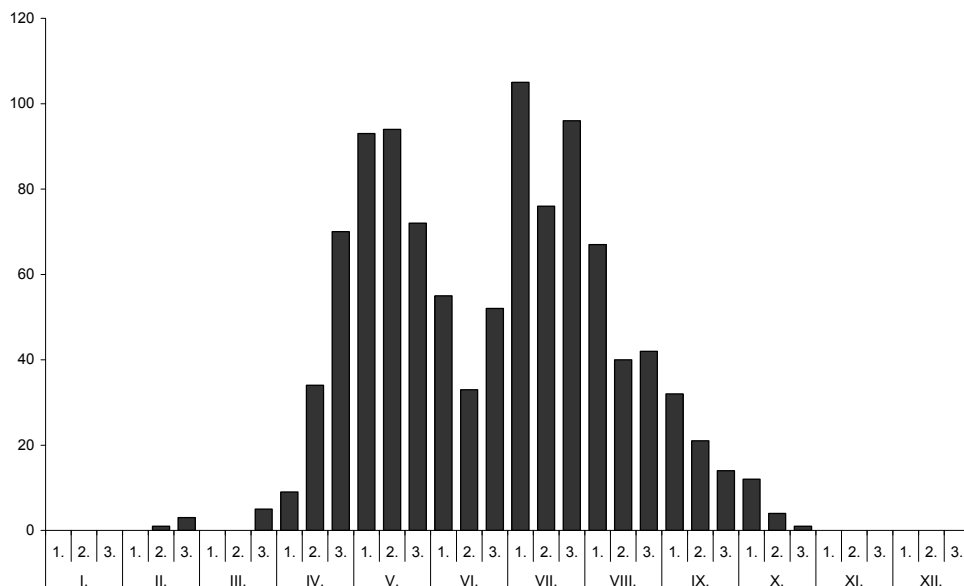
[Syn. *Platycheirus cyaneus* (Müller, 1764)]

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998 *Platycheirus cyaneus*, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Általánosan elterjedt. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (21).

Életmódja: Euriök, valószínűleg bivoltin, erre utal a hazai gyűjtési adatai alapján összeállított fenológiai diagram is (65. ábra), vernalis-autumnalis (II–X.). Külföldön polivoltinként is említik. Ezt, esetleg alkalmilag, a hazai populációnál sem zárhatjuk ki. Más fajoknál is előfordul, hogy a nemzedékek egybeolvadnak. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.08.22., 1♂, MJ, +MAL – Bükkösd-völgy: 2004.05.29., 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 2♀, TS – Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♂ 1♀, TS – Hidasivölgy: 1985.05.30., 1♀, DA, +MAL – Kantavár: 1964.08.01., 3♀, TS – Kisbattány: 1997.07.03., 1♂, TS –

65. ábra. A *Platycheirus albimanus* imágójának fenológiai sajátosságai, a hazai gyűjtési adatok feldolgozása alapján.

Fig. 65. The phenological pattern of *Platycheirus albimanus* based on the data collected in Hungary.

Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 3♀, TI – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♀, MF – Mánfa: 1961.06.06., 1♀, WM; 1977.05.04., 1♂, TS – Mecseknádasd: 1978.07.08., 1♀, PL – Misina: 1999.05.28., 1♀, MJ, +MAL – Óbánya: 1985.05.19., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.14., 2♀; 1985.05.18., 1♂; 1985.05.22., 1♀; 1985.05.30., 1♀; 1985.06.06., 1♂ 1♀; 1985.06.09., 1♀; 1985.06.22., 1♂ 1♀; 1985.06.30., 1♂; 1985.07.01., 1♀; 1985.07.05., 1♀; 1985.07.08., 1♀; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.19., 2♂ 2♀; 1985.07.20., 1♂; 1985.07.22., 1♂; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.24., 1♂ 1♀; 1985.07.25., 2♀; 1985.07.27., 1♂; 1985.07.28., 1♂ 1♀; 1985.07.29., 2♂ 2♀; 1985.07.31., 5♂ 3♀; 1985.08.01., 2♂; 1985.08.02., 2♂; 1985.08.05., 1♂; 1985.08.24., 1♀; 1985.08.28., 1♂; 1985.08.29., 2♀; 1985.09.02., 1♀; 1985.09.03., 1♀; 1985.09.05., 2♀; 1985.09.11., 1♂; 1985.17.30., 4♂ 1♀ – Pécs: 1962.05.22., 1♀, SZML – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Püspökszentlászló (TS): 1985.05.09., 2♂ 5♀; 1985.07.26., 1♀; 1985.08.15., 1♂; 1986.08.02., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.16., 1♂; 1984.07.24., 1♂; 1984.08.01., 1♂; 1984.08.04., 1♀; 1984.08.05., 1♂; 1984.08.22., 1♀; 1984.08.26., 1♂; 1984.08.31., 1♀; 1984.09.06., 1♂; 1984.09.07., 1♂; 1984.09.12., 1♂; 1985.05.14., 1♂; 1985.05.18., 2♀; 1985.06.06., 1♀; 1985.07.05., 1♀; 1985.07.18., 1♀; 1985.07.19., 1♀; 1985.07.21., 2♂; 1985.07.23., 1♂; 1985.07.26., 1♀; 1985.07.30., 1♂; 1986.05.08., 1♂; 1986.06.20., 1♂; 1986.07.05., 1♂; 1986.07.14., 1♂; 1986.08.16., 1♀; 1986.08.18., 1♂; 1986.08.22., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 4♂ 3♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Tripammer-fa: 1984.09.15., 1♀, WM – Tubes: 1957.06.18., 1♂, GA – Vár-völgy: 1984.07.31., 3♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 2♂ 5♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♀, ES – Völgyi-rétek: 2006.06.29., 1♀, TS.

(232) *Platycheirus ambiguus* (Fallén, 1817)

[Syn. *Pachysphyria ambigua* (Fallén, 1817)]

Irodalom: TÓTH (1998 *Pachysphyria ambigua*, 2007)

Elterjedése: Hol, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Af, Ja). Magyarország: Általánosnak nevezhető, de egyelőre nem gyűjtötték pl. a Tiszántúlon. Mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Ritkábbnak bizonyult az országosnál. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis (II–V.). Látszólagos ritkasága, egyes területeken, korai rajzásával függhet össze. Virágválasztása: *Corylus avellana*, *Prunus spinosa*, *Salix caprea*.

66. ábra – Fig. 66. *Platycheirus albimanus*

Lelőhelyei: Éger-völgy: 2001.03.07., 3♂ 1♀, TS – Óbánya: 1985.05.19., 1♂, TS, +MAL – Sülye-völgy: 2005.04.16., 1♂, TS – Vékény: 2007.03.06., 1♀, TS.

(233) *Platycheirus angustatus* (Zetterstedt, 1843)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is szinte mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Hygrophil, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*,

Conium maculatum, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.22., 1♀; 1982.06.25., 1♀; 1982.08.18., 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.08.28., 1♂; 1982.08.30., 1♂; 1982.09.06., 1♀; 1982.09.11., 1♀; 1982.09.15., 1♀; 1983.06.14., 1♀; 1983.06.23., 1♀; 1983.06.25., 1♂; 1983.07.03., 1♂; 1983.07.04., 3♂; 1983.07.17., 2♂; 1983.07.19., 2♂; 1983.07.23., 1♂; 1983.08.08., 1♀; 1983.09.16., 1♀; 1984.06.16., 2♂ 1♀; 1984.07.01., 1♂ 1♀; 1984.07.31., 1♀ – Dombay-tó: 1980.06.25., 1♂, DÁ; 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.28., 1♀; 1983.07.08., 1♂; 1983.07.18., 1♂; 1983.07.19., 1♂; 1984.07.27., 2♀; 1984.08.12., 1♂ 1♀; 1985.07.14., 1♂ – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♂ 1♀, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 2♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.16., 1♂; 1984.06.27., 1♀; 1984.07.07., 1♀; 1984.07.16., 1♂; 1984.07.23., 1♂; 1984.08.01., 1♂; 1984.08.02., 1♀; 1984.08.06., 1♂; 1984.08.22., 1♀; 1984.08.24., 1♂; 1985.07.14., 1♂; 1985.07.20., 1♀; 1985.08.15., 1♂ 1♀; 1985.08.30., 1♂; 1986.08.02., 2♂ – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂ 1♀, ZSIG – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 3♀, TS, +MAL.

(234) *Platycheirus clypeatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ja). Magyarország: Országszerte általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: A hegységben is általános. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (21).

Életmódja: Euriók, de részben silvikol és hygrophil vonásokat is mutat. Bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.11., 1♀; 1982.06.21., 1♂ 1♀; 1982.06.22., 2♀; 1982.06.23., 1♂ 1♀; 1982.08.13., 2♂ 1♀; 1982.08.26., 1♂ 2♀; 1982.08.28., 1♀; 1982.09.01., 1♀; 1982.09.06., 2♀; 1982.09.08., 2♀; 1982.09.10., 1♂ 2♀; 1982.09.12., 1♀; 1982.09.14., 1♂ 2♀; 1982.09.16., 1♀; 1982.09.17., 2♂ 3♀; 1982.09.18., 3♀; 1982.09.19., 1♀; 1982.09.20., 1♂ 3♀; 1983.05.06., 2♂; 1983.05.09., 1♂; 1983.05.11., 11♂; 1983.05.20., 1♂; 1983.06.21., 1♂; 1983.06.29., 1♂; 1983.07.03., 1♂ 1♀; 1983.07.04., 1♂; 1983.07.09., 1♀; 1983.07.19., 1♂; 1984.06.16., 1♂ 1♀; 1985.07.13., 1♂ 2♀ – Boda: 2006.07.17., 5♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 1♂ 4♀, TS – Dombay-tó: 1980.06.25., 1♀, DÁ – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♂ 8♀, TS – Gesztenyés MJ, +MAL): 1983.05.20., 2♂ 1♀; 1983.07.04., 4♂; 1983.07.16., 1♀; 1983.07.17., 1♀; 1983.07.18., 1♂ 1♀; 1983.07.26., 1♀; 1983.08.04., 1♀; 1984.06.03., 1♀; 1984.06.20., 2♂; 1985.07.05., 1♀; 1985.07.23., 1♀ – Hetvehely: 2004.07.11., 1♂ 6♀, TS – Hidasi-völgy: 1992.06.18., 2♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♂ 2♀, DÁ – Kantavár: 1964.08.01., 1♂ 6♀, TS – Kárász (MJ, +MAL): 1984.09.08., 1♀; 1984.09.20., 1♀; 1959.07.05., 1♀, ES – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♂, TS – Komló: 1984.07.31., 1♂ 3♀, TS – Kővágószőlős: 1964.08.04., 3♂ 11♀, TS; 1984.09.01., 1♀, WM – Mecsekpölöske: 1997.09.02., 1♀, TS, +MAL – Mész-völgy: 1964.08.05., 1♂ 6♀, TS – Nyíres: 1983.07.19., 1♂ 6♀, TS – Óbánya: 1985.05.14., 1♂, UÁ, +FÉNY; 1985.07.25., 1♂ 1♀, TS, +MAL –

Püspökszentlászló: 1986.08.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.27., 1♀; 1984.07.16., 1♂; 1984.07.19., 1♀; 1984.07.23., 1♂ 2♀; 1984.07.26., 1♀; 1984.08.01., 2♀; 1984.08.03., 1♀; 1984.08.12., 1♀; 1984.09.02., 1♂; 1984.09.05., 1♀; 1984.09.08., 1♀; 1985.05.14., 1♂; 1985.05.16., 1♀; 1985.07.15., 1♂; 1985.07.22., 1♀; 1985.07.24., 1♂; 1986.08.01., 1♀; 1986.08.02., 1♂ 2♀; 1986.08.05., 1♀; 1986.08.16., 1♀ – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, ZSIG – Sikonda: 1958.08.01., 1♀, MF – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 5♀, TS – Vár-völgy (TS): 1983.07.31., 2♀; 1983.06.05., 1♂ 3♀.

(235) *Platycheirus discimanus* (Loew, 1871)

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, É-Kí). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (III–VI.). Virágválasztása: *Salix caprea*.

Lelőhelye: Vékény: 2007.03.06., 1♂ 1♀, TS.

(236) *Platycheirus europaeus* Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Eddig főleg domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: Inkább ritkának nevezhető. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Euriök?, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Salix caprea*.

Lelőhelyei: Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 1♂ 3♀, TS – Kárász: 1959.07.05., 1♀, ES – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♂ 2♀, TS – Remete-rét: 2005.06.21., 1♀, TS.

(237) *Platycheirus fulviventris* (Macquart, 1829)

Irodalom: TÓTH (1977, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).

Elterjedése: Pal (E, Sz, K-Á, T-K, Mo). Magyarország: Országosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Euriök, néhány specialista hygrophil elemként is említi. Valószínűleg bivoltin (egy-években esetleg polivoltin?), vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urticum*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heraclium sphondylium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.13., 1♂; 1982.08.28., 1♀; 1982.08.30., 1♂ 1♀; 1982.09.01., 1♀; 1982.09.11., 1♂; 1982.09.13., 1♂; 1982.09.15., 1♀; 1982.09.18., 1♀; 1982.09.19., 1♀; 1983.05.04., 1♂; 1983.06.18., 1♂; 1983.06.21., 1♂ 1♀; 1983.06.30., 1♂; 1983.07.01., 1♂; 1983.07.09., 1♀; 1983.07.17., 1♀; 1983.07.23., 1♀; 1983.08.02., 1♀; 1984.06.16., 1♂; 1984.07.01., 1♂ – Boldogasszony-völgy: 2005.04.16., 2♂ 3♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♂ 1♀, TS, +MAL – Kisbattyán: 1997.07.03., 2♂ 1♀, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂ 3♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♀, MF – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Szászvár: 2006.07.18., 1♂ 4♀, TS.

(238) *Platycheirus manicatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, Mo). Magyarország: Montán jellegű, egyelőre csak a Dunántúlon gyűjtötték, szórványos (I.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelyei: Püspökszentlászló (TS): 1985.05.22., 1♂; 1985.05.27., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.05.19., 1♂, TS, +MAL.

(239) *Platycheirus occultus* Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa: CH, D, H, ?). Magyarország: Hegyvidéki elem (Bakony, Mátra, Mecsek), szórványos (I.). Mecsek: Ritka színezőelem. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Életmódját kevésbé ismerjük, valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelyei: Mézes-rét: 2005.07.15., 1♀, TS – Óbánya: 1985.05.19., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1986.07.22., 1♂, TS, +MAL.

(240) *Platycheirus peltatus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ja). Magyarország: Általános, főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Euriök, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Gesztenyés (MJ, +MAL): 1982.06.11., 1♀; 1982.09.10., 1♀; 1982.09.19., 1♀; 1983.05.06., 1♂; 1983.06.09., 1♀; 1983.06.23., 1♀; 1983.07.04., 3♀; 1983.07.06., 3♀; 1983.07.07., 4♀; 1983.07.08., 1♀ – Hidasivölgy: 1992.06.18., 1♂ 4♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♂ 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♀, MF – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 4♂ 2♀, TS – Püspökszentlászló: 1986.08.10., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.17., 1♀; 1984.09.01., 1♂; 1985.05.12., 1♂; 1985.05.30., 1♀ – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 1992.06.03., 1♂ 3♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Zengő: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS.

67. ábra – Fig. 67. *Platycheirus scutatus*

TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.19., 1♀; 1984.08.13., 1♀; 1984.08.15., 1♂; 1984.08.21., 2♀; 1984.08.22., 1♀; 1984.09.05., 1♀; 1984.09.07., 1♀; 1984.09.08., 1♀; 1984.09.09., 1♀; 1984.09.14., 1♂; 1984.09.20., 1♂; 1985.05.20., 1♀; 1986.07.19., 1♀; 1986.08.01., 1♀; 1986.08.03., 1♀; 1986.08.10., 1♂ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂, TS, +MAL.

(242) *Platycheirus sticticus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: A hegységben inkább ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, univoltin vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 1977.06.02., 1♀, VT – Kisújánya: 1977.09.06., 1♂ 1♀, TI – Mecseknádasd: 1978.07.08., 1♀, PL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.09.06., 1♀, TS, +MAL.

(243) *Platycheirus tarsalis* (Schummel, 1836)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, K-Sz, T-K). Magyarország: Csak domb- és hegyvidéki leelőhelyeit ismerjük, ritka (II.). Mecsek: A hegységben az országosnál kissé gyakoribb. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♀, TS – Óbánya: 1985.06.09., 1♀, TS – Püspökszentlászló (TS): 1984.05.19., 1♂; 1985.05.09., 2♂ 1♀; 1985.05.27., 1♂ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL):

1984.05.06., 1♂; 1984.05.16., 1♂; 1984.05.19., 1♂; 1984.05.19., 1♂; 1985.05.15., 1♂; 1985.05.22., 1♂; 1985.05.27., 1♂; 1985.05.30., 2♀; 1986.05.09., 1♂.

Psilota Meigen, 1822

Közepesenél kisebb, *Cheilosia* és *Muscidae* fajokra emlékeztető zengőlegyek. Lárájuk életmódját nem ismerjük. Egyes feltételezések szerint szaprofágok, vagy fitoszaprofágok. A nyilvántartott 8 palearktikus fajból 2 él Magyarországon. Egyiket a Mecsekéből is sikerült kimutatni.

(244) *Psilota innupta* Rondani, 1857

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Valószínűleg csak domb- és hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: Ritka színezőelemnek tekinthető. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Feltehetően silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VI.).

Lelőhelye: Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS.

Pyrophaena Schiner, 1860

Közepesenél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárájuk valószínűleg karnivor, ezen belül elsősorban afidofág. Főleg nedvesebb élőhelyeken gyűjthetők. A Palearktikumban élő 3 fajból 2 Magyarországon is előfordul. Mindkettőt megtaláltuk a Mecsekben is.

(245) *Pyrophaena granditarsa* (Forster, 1771)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Hol (E, Kaz, K-Á, Sz, T-K, É-Kí). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: Meglehetősen ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Hygrophil, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Mézes-rét: 1983.06.04., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♂, TS, +MAL.

(246) *Pyrophaena rosarum* (Fabricius, 1787)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Országosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Kissé nedvesebb biotópokban, a Mecsekben is rábukkanhatunk. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Hygrophil, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Mentha longifolia*, *Mentha pulegium*, *Oenanthe aquatica*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.09.20., 1♀, MJ, +MAL – Bükkösi-völgy: 2004.08.05., 2♀, TS – Herman Ottó-tó: 1994.07.01., 2♀, TS, +MAL – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♂, DÁ – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 5♀, TS, +MAL – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♀, TI – Pécsi-tó: 1997.07.02., 2♀, TS, +MAL.

Rhingia Scopoli, 1763

Közepes és közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárájuk szaprofág (koprofág), emlősállatok ürülékében, trágyában, elsősorban tehénlepényben fejlődik. A Palearktikumból leírt 5 fajból 3 Magyarországon is előfordul. Thalhammer katalógusában megtalálható Pécsről a *Rhingia austriaca* (Meigen, 1830), melynek jelenleg érvényes neve *Rhingia borealis* Ringdahl, 1928. A Mecsekben az elmúlt évtizedekben folyó gyűjtések során nem került elő, de a hegység magasabb régióiban nem zárható ki a jelenléte. Mivel bizonyító példány hiányában nem tudhatjuk, hogy a pécsi adat pontosan milyen lelőhelyre vonatkozik, egyelőre nem tekintjük a mecseki fauna tagjának.

(247) *Rhingia campestris* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is elég gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva koprofág, tehénlepényből nevelték. Euriök, erdős területeken gyakoribb, való-

68. ábra – Fig. 68. *Rhingia campestris*

színiúleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Ajuga reptans*, *Geranium phaeum*, *Geranium sanguineum*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 3♂ 1♀, TS; 2006.05.24., 1♀, PL – Hosszúhátény: 1986.05.08., 1♀, TS – Kővágóóttós: 2005.06.22., 2♂ 4♀, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂ 4♀, TS – Óbánya: 1977.09.06., 1♂, TS – Petőci-árok: 2004.08.05., 1♂ 3♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.10.16., 1♀; 1985.05.16., 1♂; 1985.05.20., 1♂; 1985.05.26., 1♀; 1985.07.12., 1♂; 1985.07.19., 1♂; 1986.05.10., 1♂; 1985.05.09., 1♂ 3♀, TS – Zengő: 1992.06.03., 4♂ 2♀, TS.

(248) *Rhingia rostrata* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1995, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Ny-Sz). Magyarország: Inkább domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka (II.). Mecsek: A hegységben is viszonylag ritka. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Lárva valószínűleg koprofág. Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Geranium sanguineum*, *Myosotis silvatica*.

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1985.07.19., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.05.19., 2♂, TS, +MAL.

Scaeva Fabricius, 1805

[Syn. *Lasiopticus* Rondani, 1845]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvaük afidofág, táplálékspektrumuk széles. Megtermékenyített nőstényeik áttelelnék. A Palearktikumból leírt 8 faj fele Magyarországon is megtalálható. A Mecsekben 3 faj előfordulását sikerült kimutatni.

(249) *Scaeva albomaculata* (Macquart, 1842)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz, Ki-Á, Af, Mo, É-Ki). Magyarország: Eddig csak a Mecsekben és a Villányi-hegységben gyűjtötték, szórványos előfordulása (I.). Mecsek: a hegység zengőlégy-faunájának jelentős értéke, egyúttal **Magyarország zengőlégy-faunájára is új adat!** UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg xerophil, univoltin, vernalis-praestivalis (V–VII.).

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♂, TS, +MAL – Püspökszentlászló: 1985.05.24., 1♀, TS.

(250) *Scaeva pyrastris* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: Tóth (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, Af, Mo, É-Ki, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (24).

Életmódja: Lárva nagyon jelentős levéltetű predátor. Euriök, polivoltin, az év minden hónapjában gyűjthető (I–XII.). Rajzásának csúcsa nyár végére esik. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.18., 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.09.10., 1♀; 1983.05.23., 1♂; 1983.05.27., 1♀; 1983.06.27., 1♀ – Boda: 2006.07.17., 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 2♂ 3♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Dömörkapu: 1957.09.09., 1♀, ML – Éger-völgy: 1979.07.09., 1♀, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1984.08.04., 1♀; 1985.07.26., 1♀ – Hármashegy: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 1♂ 3♀, TS – Kisbattány: 1997.07.03., 16♂ 7♀, TS – Kismányok: 2005.07.14., 1♀, TS –

69. ábra – Fig. 69. *Scaeva pyrastris*

+TÁL; 1985.07.16., 1♂, TS, +MAL – Sikonda: 1958.08.01., 2♂, MF; 1984.07.31., 3♀, TS – Szászvár: 2006.07.18., 3♂ 1♀, TS – Takanyó: 1992.09.07., 1♂, TS – Tettye: 1957.08.01., 1♀, GA – Tubes: 1957.06.18., 1♂, GA – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♀, ES; 2007.03.06., 21♀ TS.

(251) *Scaeva selenitica* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal, Ori (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ki, Ki-Á). Magyarország: Országosan előfordul, gyakori (IV.). Mecsek: Kevésbé gyakori az előző fajnál, UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Lárva jelentős levéltetű pusztító. Euriök, de főleg erdős területeken él, polivoltin, az év minden hónapjában gyűjthető (I–XII.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Dömörkapu: 1964.08.08., 1♀, TS – Éger-völgy: 2001.03.07., 2♀, TS – Farkas-forrás: 1964.05.09., 1♀, HS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♀, TS – Kisújványa: 1977.09.06., 1♂ 3♀, TI – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♀, TS Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1986.06.02., 1♀; 1986.07.03., 1♀; 1986.07.29., 1♂ – Sormás-völgy: 2004.07.11., 1♂ 2♀, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 1♂, TS – Szuadó-völgy: 1959.05.27., 1♀, ES – Vékény: 2007.03.06., 1♀, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL.

Spazigaster Rondani, 1943

[Syn. *Spathiogaster* Loew, 1876]

Közepesnél valamivel kisebb zengőlegyek. Lárvaük táplálkozásmódját nem ismerjük. Kis génusz, mindössze két fajt írtak le a Palearktikumból. Az egyiket a Mecsekben is megtaláltuk.

(252) *Spazigaster ambulans* (Fabricius, 1798)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Kevés hazai leelőhelye elsősorban a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismert, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

Sphaerophoria Le Peletier & Serville, 1828

Közepesnél kisebb, többnyire karcsú, megnyúlt potrohú zengőlegyek. Lárvaük afidofág. Mintegy 30 palearktikus fajukból Magyarországon 10-et, a Mecsekben 8-at gyűjtöttek. A Thalhammer katalógusban Pécsről szereplő alábbi két *Sphaerophoria* taxon jelenlegi ismereteink szerint nem önálló faj: A *Sphaerophoria picta* (Meigen, 1822) a *Sphaerophoria interrupta* (Fabricius, 1805), a *Sphaerophoria strigata* Staeger, 1845 pedig a *Sphaerophoria scripta* (Linnaeus, 1758) szinonimja.

(253) *Sphaerophoria batava* Goeldlin de Tiefenau, 1974

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa néhány országa). Magyarország: Eddig ismert hazai lelőhelyei (egy kiskunsági leszámítva), a Dunántúlon találhatók, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: A hegységben eddig kevés helyen került elő. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Valószínűleg xerophil, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Takanyó: 2003.06.01., ♂, TS.

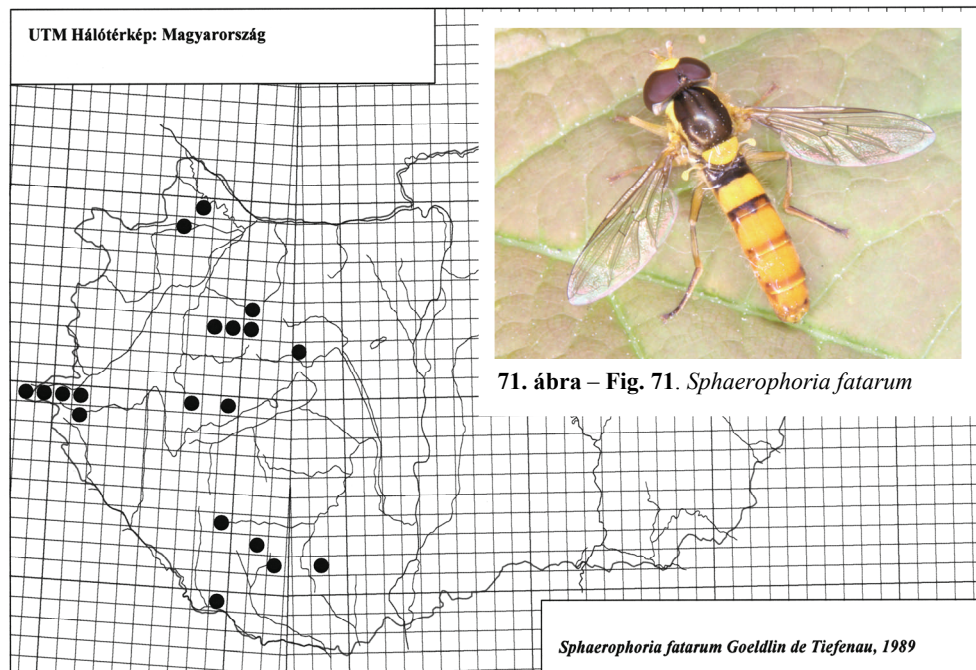
(254) *Sphaerophoria fatarum* Goeldlin de Tiefenau, 1989

[Syn. *Sphaerophoria abbreviata* Zetterstedt, 1859]

Elterjedése: Hol (E, Szi, T-K). Magyarország: Eddig ismert lelőhelyei kivétel nélkül a Dunántúlon találhatók, ritka (II.). Mecsek: A jelek szerint éppen a Mecsekben van a hazai populáció legkeletibb előfordulása. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Valószínűleg euriök, többé-kevésbé xerophil, főleg szárazabb gyepterületekre, tisztásokra jellemző. Fenológiai tekintetben univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelye: Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS.

70. ábra. A *Sphaerophoria fatarum* jelenleg ismert hazai lelőhelyei.

Fig. 70. The collecting sites of *Sphaerophoria fatarum* known at present in Hungary .

(255) *Sphaerophoria interrupta* (Fabricius, 1805)

[Syn. *Sphaerophoria menthastris* Linnaeus, 1758]

Irodalom: TÓTH (1977 *Sphaerophoria menthastris*, 2007). A Thalhammer katalógusba valószínűleg *Sphaerophoria picta* (Meigen, 1822) név alatt szerepel (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: A hegységben a vártnál kevesebb helyen került elő. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Euriök, főleg erdei tisztásokra, gyepterületekre jellemző, valószínűleg univoltin, de rajzása elnyúlik, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 2006.07.17., 3♂, TS – Kisújánya: 1977.09.06., 1♂, TI – Réka-völgy: 2005.08.10., 2♂, TS.

(256) *Sphaerophoria loewi* Zetterstedt, 1843

Elterjedése: Pal (E, Kaz, K-Á, Mo). Magyarország: Általánosan elterjedt, de kevés lelőhelyét ismerjük, ritka (II.). Mecsek: Mindössze egy helyen került elő. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Hygrophil, elsősorban erdei tisztásokra, nedvesebb gyepterületekre jellemző, univoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.). Virágválasztása: *Chenopodium album*.

Lelőhelye: Máza: 2006.07.18., 1♀, TS.

(257) *Sphaerophoria philanthus* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1977 *Sphaerophoria sarmatica* Bañkowska, 1964, 2007)

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Mo). Magyarország: Eddig csak a Bakonyban, a Mát-rában, a Mecsekben és a Nyugat-magyarországi-peremvidéken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: Újabb példányokat a hegységben nem sikerült gyűjteni. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg xerophil, univoltin, vagy bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.).

Lelőhelyei: Dömörkapu, Jakab-hegy (Tóth 1977).

(258) *Sphaerophoria rueppellii* (Wiedemann, 1830)

Irodalom: TÓTH (1975, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Ki-Á, Szi, Af, Mo, Ki, Ko). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Xerophil, elsősorban szárazabb gyepekben fordul elő. Univoltin, (bivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Chenopodium*, *Conium maculatum*, *Medicago sativa*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.04., 1♂; 1982.08.13., 1♂; 1982.08.24., 1♂ 1♀; 1982.08.29., 1♂ 1♀; 1982.09.20., 1♀; 1983.06.25., 1♀ – Cserkút: 1964.08.03., 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♀, TS – Kővágótóttós: 2005.06.22., 1♂ 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Pécs: 1958.05.28., 1♂, ES – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♂, ES.

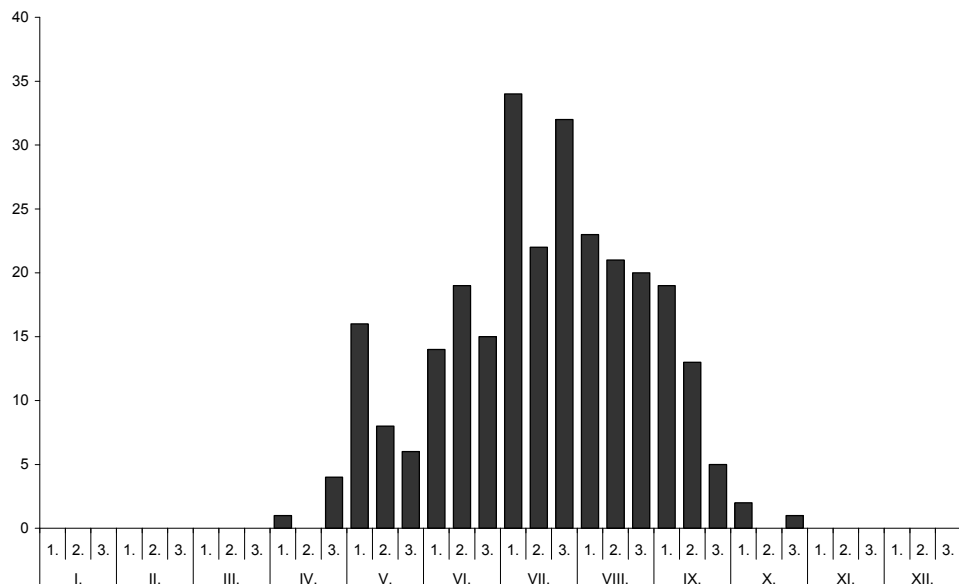
(259) *Sphaerophoria scripta* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Sphaerophoria strigata* név alatt is szerepel (P, Zengő).

Elterjedése: Hol, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Szi, T-K, Ki-Á, Szi, Af, Mo, Ki, Ko). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé előforduló, nagyon közönséges. Egyike a hegység leggyakoribb zengőlegyeinek. UTM: 10×10 km (12), 2,5×2,5 km (40).

Életmódja: Lárva erősen polifág, túlnyomórészt levéltetvekkel táplálkozik. Euriök, de erdős területekre is jellemző, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heraclium sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Malva neglecta*, *Mentha pulegium*, *Origanum vulgare*, *Pastinaca sativa*, *Potentilla arenaria*, *Ranunculus repens*, *Salix caprea*, *Scabiosa canescens*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1983.06.28., 1♂; 1982.05.30., 1♀; 1982.06.16., 1♀; 1982.06.18., 2♀; 1982.06.20., 1♂ 2♀; 1982.06.21., 1♂; 1982.06.22., 1♀; 1982.06.25., 1♂ 1♀; 1982.08.13., 3♂ 1♀; 1982.08.14., 6♂ 1♀; 1982.08.16., 1♂ 5♀; 1982.08.17., 5♀; 1982.08.18., 1♂ 2♀; 1982.08.19., 4♂ 1♀; 1982.08.20., 1♀; 1982.08.22., 2♀; 1982.08.26., 5♂ 4♀; 1982.08.27., 1♂ 1♀; 1982.08.28., 1♂ 6♀; 1982.08.29., 2♀; 1982.08.30., 1♂ 1♀; 1982.09.1., 3♂ 3♀; 1982.09.05., 1♂ 1♀; 1982.09.06., 1♂ 6♀; 1982.09.08., 2♂ 4♀; 1982.09.10., 1♂ 6♀; 1982.09.11., 2♀; 1982.09.12., 3♂ 1♀; 1982.09.13., 1♂ 1♀; 1982.09.15., 3♀; 1982.09.16., 2♂ 2♀; 1982.09.17., 2♂ 6♀; 1982.09.18., 4♂ 5♀; 1982.09.19., 1♂ 2♀; 1982.09.20., 1♂ 4♀; 1982.09.21., 4♂ 1♀; 1983.05.04., 1♂; 1983.05.06., 2♂; 1983.05.07., 1♀; 1983.05.09., 1♂ 1♀; 1983.05.10., 1♂ 1♀; 1983.05.16., 2♀; 1983.05.20., 1♂; 1983.05.23., 1♂; 1983.06.01., 1♂; 1983.06.03. 1♂; 1983.06.04., 1♀; 1983.06.11., 2♂ 2♀; 1983.06.12., 2♀;

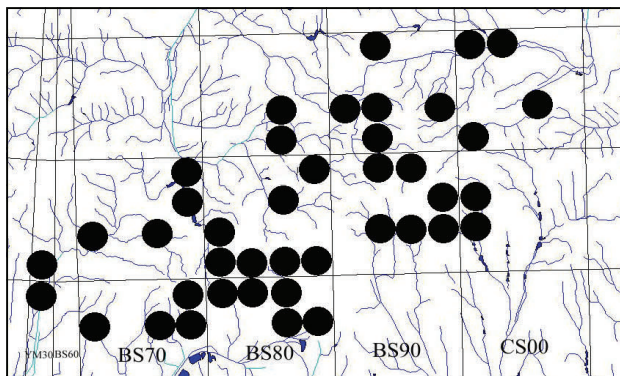
72. ábra. A *Sphaerophoria scripta* imágójának fenológiai sajátosságai, a Mecsekben gyűjtött anyag feldolgozása alapján.

Fig. 72. The phenological pattern *Sphaerophoria scripta* based on the data collected in the Mecsek.

1983.06.13., 1♀; 1983.06.17., 1♂ 1♀; 1983.06.18., 1♀; 1983.06.20., 1♂; 1983.06.21., 1♂; 1983.06.22., 1♀; 1983.06.23., 3♂ 2♀; 1983.06.25., 1♂ 2♀; 1983.06.27., 2♀; 1983.06.29., 1♀; 1983.06.30., 1♂ 1♀; 1983.07.01., 1♂ 1♀; 1983.07.03., 1♂ 2♀; 1983.07.04., 1♂ 1♀; 1983.07.06., 1♂ 3♀; 1983.07.07., 2♂ 2♀; 1983.07.09., 2♂ 3♀; 1983.07.15., 3♂; 1983.07.17., 2♂ 5♀; 1983.07.19., 1♂; 1983.07.23., 3♂ 4♀; 1983.07.24., 1♂; 1983.07.25., 3♂ 2♀; 1983.07.27., 2♀; 1983.07.28., 1♂; 1983.08.02., 6♀; 1983.08.14., 1♂ 1♀; 1984.06.07., 1♀; 1984.06.16., 2♂ 1♀; 1984.07.07., 1♂; 1983.07.19., 1♂ 1♀, TS; 1984.09.20., 2♀, WM – Boda; 2006.07.17., 3♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy; 2004.05.29., 1♀, TS – Cserkút (ÚÁ); 1982.05.04., 1♂; 1982.09.28., 1♀ – Darázs-kút; 2007.09.21., 2♀, TS – Dombay-tó; 1994.07.02., 3♂ 8♀, TS, +MAL – Dömörkapu; 1954.07.02., 1♂, ML; 1964.08.05., 1♂, TS; 1964.08.08., 3♂ 1♀, TS; 1973.05.08., 1♀, TS – Éger-völgy (MJ, +MAL); 1982.07.24., 1♀; 1982.09.13., 1♂; 1982.09.20., 3♂ 1♀; 1958.07.30., 1♀, MF; 1964.08.03., 1♀, TS; 1979.07.09., 4♂ 3♀, TS – Gesztenyész (MJ, +MAL); 1983.06.09., 1♀; 1983.06.13., 1♀; 1983.06.28., 1♂; 1983.07.08., 2♀; 1983.07.09., 3♀; 1983.07.17., 1♂; 1983.07.18., 1♂; 1983.07.19., 1♀; 1983.08.29., 2♂ 1♀; 1984.06.03., 2♀; 1984.07.12., 2♂ 5♀; 1984.07.15., 2♂ 3♀; 1984.07.27., 1♂; 1985.07.04., 1♀; 1985.07.07., 1♂; 1985.07.14., 1♀; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.22., 1♂; 1985.07.26., 2♀ – Herman Ottó-tó; 1984.04.23., 1♀, PZS – Hetvehely; 2004.08.05., 2♂ 4♀, TS – Hidas-völgy; 1984.08.30., 2♀, WM – Hosszúhetény; 1979.08.13., 3♂ 4♀, DÁ; 1979.08.16., 10♂ 10♀, DÁ; 1984.07.31., 13♂ 9♀, TS; 1984.07.31., 3♂, TS; 1986.05.08., 2♂ 1♀, TS – Jakab-hegy; 1957.06.05., 1♀, MF; 1959.05.14., 1♀, ML – Kantavár; 1964.08.01., 4♂ 1♀, TS – Kárász; 1959.07.05., 4♂ 1♀, ES – Kárász (MJ, +MAL); 1985.07.01., 1♀; 1985.07.11., 1♂ 2♀; 1985.07.15., 1♂; 1985.08.03., 2♀; 1985.08.14., 1♀; 1985.07.07., 1♀; 1985.07.16., 3♀; 1985.07.17., 1♀; 1985.08.11., 1♀; 1985.10.02., 1♂ 2♀ – Kismélyvölgy; 1957.06.26., 24♂ 22♀, GA; 1997.07.03., 16♂ 5♀, TS – Kisújványa; 1977.09.06., 4♂ 3♀, TI; 1984.07.31., 3♂ 1♀, TS; 1985.09.06., 6♂ 10♀, WM – Komló; 1984.07.31., 5♂ 2♀, TS – Kovácsszénájai-tó; 1992.09.08., 1♀, TS – Kővágószőlős; 1984.09.01., 1♂ 1♀, WM – Kozári-vadászház; 1957.07.31., 1♀, GA – Lapis; 1953.05.22., 1♀, GA; 1957.09.12., 1♀, ML; 1958.06.04., 1♀, ML – Mánfa; 1957.06.14., 1♂, ML – Magyarereggy; 1959.07.03., 2♂, ES – Máza; 2006.07.18., 1♂ 3♀, TS – Mecsekpölöske; 1985.08.15., 2♂, TS – Megyefai-tó; 2004.07.11., 6♂ 4♀, TS – Mézesrét (TS); 1992.06.18., 1♂; 1992.09.07., 1♀ – Misina; 1957.04.27., 1♀, GA; 1957.08.18., 1♂ 1♀, GA; 1957.09.10., 1♀, ML; 1964.08.07., 1♀, TS; 1965.08.26., 1♀, ML – Orfű; 1978.06.06., 1♀, PL – Orfűi-tó; 1992.09.08., 1♂, TS – Óbánya; 1977.09.06., 2♂ 2♀, TS; 1985.05.08., 1♂, TS; 1986.07.12., 1♂ 1♀, TS, +MAL; 1986.08.18., 3♂ 8♀, TZS – Óbánya (TS, +MAL); 1986.07.03., 1♀; 1986.07.06., 5♀; 1986.07.07., 1♀;

73. ábra – Fig. 73.
Sphaerophoria scripta

74. ábra. A *Sphaerophoria scripta* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómzők szerinti bontásban.

Fig. 74. The recording sites of *Sphaerophoria scripta* in the Mecsek region resolved into 2.5 x 2.5 km UTM grids.

1986.07.09., 2♀; 1986.07.10., 2♀; 1986.07.26., 1♀; 1986.08.03., 1♀; 1986.08.10., 1♀ – Pécs: 1956.07.06. 1♀, ML; 1964.08.26., 1♂ 2♀, SZ; 1964.09.03., 1♀, SZ; 1964.09.17., 1♀, SZ; 1979.08.18., 1♀, DA – Pécsbánya: 1975.06.15., 1♂, ML – Pécsi-tó: 1984.09.20., 1♀, WM, 1997.07.02., 3♂ 4♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1986.05.08., 2♂, TS – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 6♂ 1♀, DA; 1984.07.31., 14♂ 5♀, TS; 1985.05.09., 1♀, TS; 1986.05.08., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.04., 1♂; 1984.05.15., 1♂; 1984.05.18., 1♀; 1984.07.07., 1♀; 1984.07.16., 1♂; 1984.07.25., 1♀; 1984.07.29., 1♀; 1984.08.01., 2♀; 1984.08.03., 1♂; 1984.08.06., 1♀; 1984.08.11., 1♂ 1♀; 1984.08.19., 1♀; 1984.08.21., 1♀; 1984.08.23., 1♂ 1♀; 1984.08.25., 1♀; 1984.08.29., 1♀; 1984.08.31., 1♀; 1984.09.02., 1♀; 1984.09.05., 1♂; 1984.09.23., 1♂ 2♀; 1985.07.07., 1♀; 1985.07.23., 1♀; 1985.07.24., 1♂; 1985.07.28., 1♂; 1985.07.30., 1♀; 1985.08.06., 1♀; 1985.08.21., 1♀; 1985.08.30., 1♀; 1986.06.17. 1♀; 1986.07.09., 1♂ 1♀; 1986.07.25., 1♂; 1986.08.12., 1♂; 1986.08.22., 1♀ – Remete-rét: 1984.08.24., 1♀, WM – Sikonda: 1958.08.01., 2♂ 3♀, ZSIG; 1958.08.01., 1♂ 2♀, MF; 1984.07.31. 8♂ 3♀, TS – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♂, ZSG; 1958.07.30., 2♂, MF – Széki-hegy: 1977.05.04., 5♂ 1♀, TS – Tripammer-fa: 1984.09.15., 1♀, WM – Tubes: 1957.06.18., 2♂, GA – Vár-völgy: 1959.07.03., 9♂ 5♀, ES; 1984.07.31., 8♂ 2♀, TS – Váraljai-völgy: 1979.07.09., 3♂ 1♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 12♂ 5♀, TS – Zengővárkony: 1986.05.08., 2♀, TS – Zobákpuszta (TS): 1983.06.04., 1♂; 1984.07.31., 9♂ 6♀.

(260) *Sphaerophoria taeniata* (Meigen, 1822)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, K-Á, Szi, T-K, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Általános, de az előző fajnál kevésbé gyakori. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (15).

Életmódja: Euriök, ezen belül sokféle biotópban él, különösen erdős vidékeken gyűjthető. Valószínűleg bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.13., 1♀; 1983.05.06., 1♂; 1983.06.14., 1♀; 1983.06.17., 1♂ 1♀; 1983.06.22., 2♂; 1983.06.25., 2♀; 1983.07.03., 1♀; 1983.09.13., 1♀; 1983.07.19., 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 2♂, TS – Éger-völgy: 1982.09.13., 1♂, MJ, +MAL – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.07.04., 1♂ 4♀; 1983.07.09., 1♀; 1984.07.27., 1♀; 1985.07.04., 1♀; 1985.07.13., 1♂; 1985.07.15., 1♀; 1985.07.17., 1♂; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.19., 1♂; 1985.07.22., 1♂; 1985.07.23., 2♂; 1985.07.25., 1♀ – Hosszúhetény (DÁ): 1979.08.13., 1♂ 1♀; 1979.08.16., 3♀ – Kárász: 1985.10.02., 1♂, MJ, +MAL – Kisbattyán: 1997.07.03., 3♂ 1♀, TS – Komló: 1984.07.31., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1977.09.06., 1♀; 1985.06.08., 1♂; 1985.07.31., 1♂ 1♀; 1986.07.03., 1♀; 1986.07.06., 5♀; 1986.07.07., 1♀; 1986.07.09., 2♀; 1986.07.10., 2♀; 1986.07.12., 1♂ 1♀; 1986.07.26., 1♀; 1986.08.03., 1♀; 1986.08.10., 1♀ – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♂, DÁ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.08.22., 1♂; 1985.07.27., 1♂; 1986.08.16., 1♀ – Sikonda:

1958.08.01., 2♂ 1♀, ZSIG – Szászvár: 2006.07.18., 2♂, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 2♂, ES; 1959.07.05., 2♂, ES; 1983.06.05., 1♂, TS – Völgyi-rétek (TS): 1997.07.03., 4♂ 1♀, +MAL; 2006.06.29., 1♂ – Zengő: 1964.08.02., 1♂, TS.

Sphegina Meigen, 1822

Közepesnél jóval kisebb zengőlegyek. Lárvájuk életmódját hiányosan ismerjük. Nedves fakorhadékban, fakéreg alatt, sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében találták őket. Rövid légzőcsövük van, ezért feltehetően részben vízben (iszapban) is fejlődnek. A 32 palearktikus fajból Magyarországon 7, a Mecsekben 4 került elő.

(261) *Sphegina clavata* (Scopoli, 1763)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (Európa, de nem általános). Magyarország: Csak domb- és főleg hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (3).

Életmódja: Silvicol, de imágója vizes élőhelyeken rajzik. Bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*.

Lelőhelyei: Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 2000.06.15., 1♂, PL – Vár-völgy: 1983.06.05., 1♂, TS.

(262) *Sphegina clunipes* (Fallén, 1816)

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, T-K, Ja). Magyarország: Domb- és főleg hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Országos gyakoriságú. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (12).

Életmódja: Lárváját és bábját korhadó fatörzsből és tuskóban találták. Silvicol, de imágója vizes élőhelyeken rajzik. Bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Andor-forrás: 1984.09.15., 1♂, WM – Éger-völgy: 2006.06.16., 1♂, PL-FM – Hidasi-völgy: 2003.06.01., 2♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂, TS; 2006.05.25., 1♀, PL – Melegmányi-völgy: 2002.05.29., 1♂, PL; 2005.06.21., 2♂ 1♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 2♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1999.05.27., 1♂ 1♀, PL – Óbánya (PL): 1999.05.25., 1♀; 1999.05.26., 1♂; 2000.06.16., 2♀; 2001.05.28., 2♂; 2002.05.28., 3♂ 2♀ – Óbányai-völgy: 2006.05.24., 1♂, PL – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♂ 3♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂, TS – Varasdi-völgy: 2001.09.16., 2♀, PL – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂, TS, +MAL.

(263) *Sphegina elegans* Schummel, 1843

[Syn. *Sphegina kimakowiczi* Strobl, 1897]

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Csak domb- és elsősorban hegyvidékeken él, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: Az országosnak megfelelő gyakoriságú. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvicol, de imágója vizes élőhelyeken rajzik. Valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Aegopodium podagraria*, *Conium maculatum*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1999.05.28., 1♀, PL; 2000.06.13., 1♂ 1♀, PL; 2003.06.01., 1♂, TS – Mánfa: 1977.05.04., 1♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂, TI; 2005.06.21., 2♂, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂, TS – Óbánya: 1985.08.15., 1♀, TS; 1999.07.20., 1♀, PL-BZS; 2003.06.16., 3♂ 1♀, PL – Óbányai-völgy: 2006.06.21., 1♂, PL-FM – Takanyó (TS): 1984.07.31., 2♂ 1♀; 2003.06.01., 3♂ – Tripammer-fa: 1984.09.15., 1♀, WM.

(264) *Sphegina sibirica* Stackelberg, 1953

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-A, Szi, T-K). Magyarország: Csak domb- és főleg hegyvidékeken él, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, de imágója vizes élőhelyeken rajzik. Univoltin, (bivoltin?), vernalis-autumnalis (V–IX.). Virágválasztása: *Conium maculatum*, *Myosotis sylvatica*.

Leleőhelyei: Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 2♂ 1♀, TS – Óbánya: 1985.08.15., 1♂ 1♀, TS, +MAL – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS.

Spilomyia Meigen, 1803

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárájuk valószínűleg elsősorban lombos fák nedves korhadékában fejlődik, de moha és kő alatt is megtalálták őket. A Palearktikumban 15 fajukat írták le. Magyarországon 3 faj előfordulásáról tudunk, ezeket a Mecsekben is gyűjtöttük.

(265) *Spilomyia diophthalma* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Szi, T-K, Mo). Magyarország: Túlnyomórészt domb- és hegyvidékeken fordul elő, ritka (II.). Mecsek: A Mecsekben is ritka. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, részben xerophil gyepekre jellemző, univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Peucedanum arenarium*.

Leleőhelyei: Pusztá-árok: 2005.07.15., 1♂, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS.

(266) *Spilomyia manicata* (Rondani, 1865)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: Csak domb- és hegyvidékeken gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: Két ismert leleőhelyével a hegységben is elég ritka. UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Valószínűleg silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.).

Leleőhelyei: Dömörkapu: 1964.08.05., 1♂, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂, TS.

(267) *Spilomyia saltuum* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékelt gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, valószínűleg univoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Leleőhelyei: Dömörkapu: 1956.08.27., 1♂, ML – Hidas: 2005.07.15., 1♂, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.05.20., 1♂, ML – Misina: 1957.09.10., 1♂, ML – Pécs: 1964.08.05., 2♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS): 1985.04.16., 1♀; 1986.04.16., 2♀, +MAL.

Syritta Le Peletier & Serville, 1828

Közepesnél kisebb zengőlegyek. Lárájuk szaprofág, vagy koprofág. A Palearktikumban 6, Magyarországon 1 faj él, mely a Mecsekben is gyakori.

(268) *Syritta pipiens* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol, Ori (E, Ki-Á, Ir, Af, Mo, Ki). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Valószínűleg minden élőhelyen előfordul, UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (32).

Életmódja: Láráját komposztban és rothadó növényekben találták. Euriök, sokféle biotópban előfordul, valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Leleőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.25., 1♀; 1982.09.14., 1♂; 1983.07.19., 1♂ 2♀, TS – Bükkösd-völgy: 2004.05.29., 2♂ 1♀, TS – Csöpögő-forrás: 2006.07.09., 5♂ 4♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 3♂ 7♀, TS, +MAL – Dömörkapu: 1956.06.02., 1♀, ML; 1964.08.08., 5♂ 1♀, TS – Éger-völgy: 1958.07.30., 1♂, ZSIG; 1964.08.03., 1♂, TS; 1982.09.02., 1♀, MJ, +MAL – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 2♂ 4♀, TS – Hosszúhetény: 1979.08.13., 1♂, DÁ; 1979.08.16., 1♂, DÁ; 1984.07.31., 6♂ 2♀, TS; 1985.05.30., 3♂, DÁ; 1986.05.08., 1♂, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 4♂ 1♀, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 5♂ 3♀, TS, +MAL – Kisújbanya: 1984.07.31., 3♂ 1♀, TS – Komló: 1984.07.31., 3♂ 5♀, TS – Lapsi-út: 1958.06.04., 1♂, ML – Lámpásvölgy:

1958.07.29., 2♂, MF – Liget: 2006.06.28., 2♂ 1♀, TS – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 1♂, TS – Magyarürög: 1964.08.03., 2♂, TS – Mecsekpölöske: 1985.08.15., 1♀, TS – Mézes-rét: 1992.09.07., 1♂, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 2♀, TS – Misina: 1955.05.25., 1♂, ML; 1957.07.28., 1♂, GA; 1958.07.28., 1♂, MF; 1959.05.19., 2♀, ZSIG; 1976.06.11., 1♂, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Óbánya (TS): 1977.09.06., 1♂; 1985.05.01., 1♂; 1985.07.18., 1♂; 1985.08.29., 1♂ 1♀; 1986.08.18., 1♂ – Petőci-árok: 2004.08.05., 3♂ 1♀, TS – Pécs: 1956.07.06., 1♂ 1♀, ML; 1958.05.28., 1♂ 2♀, ES – Pécsi-tó: 1997.07.02., 2♂ 4♀, TS, +MAL – Pécsvárad: 1982.07.15., 1♀, DÁ – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♂ 1♀, DÁ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1985.07.23., 1♂; 1985.07.24., 1♂; 1985.07.27., 1♀; 1985.08.01., 1♀ – Sikonda: 1958.08.01., 1♂ 1♀, MF; 1958.08.01., 1♂ 2♀, MF; 1958.08.01., 1♂, ZSIG; 1983.06.05., 2♂, TS; 1984.07.31., 2♂, TS – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂ 6♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 2♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 5♂ 2♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 2♀, TS – Tettye: 1955.06.21., 1♀, ML; 1957.08.01., 1♀, GA – Vár-völgy: 1984.07.31., 7♂ 2♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 3♂ 8♀, TS.

Syrphus Fabricius, 1775

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág, jelentőségüket fokozza, hogy évente általában több nemzedékük fejlődik. A génusz 7 palearktikus faja közül Magyarországon 5, a Mecsekben 3 biztosnak mondható előfordulásáról tudunk. A Thalhammer katalógusban *Syrphus triangularis* (Zetterstedt, 1838) néven Pécsről szereplő faj esetleg a *Xylota triangularis* Zetterstedt, 1938 lehetne, ez azonban Közép-Európában elsősorban alpesi területekre jellemző zengőlegy, Magyarországon jelenlegi ismereteink szerint nem él. A Thalhammer által a Mecsekből ugyancsak említett, nagyon ritka *Syrphus sexmaculatus* (Zetterstedt, 1838) a hegységben, az utóbbi évtizedekben folyó gyűjtések során nem került elő. Ugyanakkor érdemes megemlíteni, hogy a katalógusban nem szerepel a Mecsekből a gyakori *Syrphus torvus*, melynek egyes olyan példányai, melynek tergitjein a foltok többé-kevésbé elkülönülnek, összetéveszthetők vele. Utólag azonban már nem lehet kideríteni, hogy esetleg nem ez bújik-e meg a *Syrphus sexmaculatus* név alatt.

(269) Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Koz (E, TK, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ja). Magyarországon: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (11), 2,5×2,5 km (29).

Életmódja: Lárvája afidofág, táplálékválasztása széleskörű. Euriök, sokféle biotópban előfordul, bivoltin vagy polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Bellis perennis*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.08.13., 1♂; 1982.09.11., 1♀ – Bükkösd: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.05., 1♀, TS; 1973.05.08., 1♀, TS; 1978.04.12., 1♂, DÁ – Hidasi-völgy: 1992.06.17., 1♂, TS – Hosszúhetény: 1979.08.16., 2♀, DÁ – Jakab-hegy: 1959.05.14., 1♀, ML – Kárasz: 1985.08.04., 1♀, MJ, +MAL – Kisbattyán: 1997.07.03., 8♂ 11♀, TS – Kishertelend: 2006.07.09., 3♂ 2♀, TS – Kisújványa: 1984.07.31., 2♂ 1♀, TS – Komló: 1984.07.31., 2♀, TS – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Magyareregny: 1959.07.03., 1♀, ES – Mánfa: 1977.05.04., 2♂ 2♀, KÁ; 1977.05.04., 1♂ 2♀, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂ 5♀, TS – Misina: 1957.09.06., 1♀, ES; 1964.08.07., 1♂ TS – Mecsekpölöske: 1985.08.15., 1♀, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 4♀, TS – Óbánya (TS): 1977.09.06., 2♀; 1985.05.08., 1♀; 1985.08.15., 1♂; 1986.08.13., 1♂ 2♀ – Óbánya (TS, +MAL): 1986.07.31., 1♂; 1986.04.27., 1♀; 1986.07.06., 1♀; 1986.07.23., 2♂ 1♀; 1986.07.29., 1♂; 1986.07.24., 1♀; 1986.07.10., 1♀; 1986.07.09., 1♂; 1986.08.11., 1♂; 1986.07.30., 1♂; 1985.05.11., 1♂; 1985.05.23., 1♀; 1985.08.01., 1♂ – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♂, GA – Óbánya: 1985.05.09., 2♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.18., 2♀; 1986.08.01., 1♀; 1986.08.02., 1♀; 1986.08.05., 1♀; Sikonda: 1958.08.01., 1♂ ZSIG; 1984.07.31., 1♂ 2♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 2♂ 9♀, TS, +MAL – Sormás-völgy: 2004.08.05., 1♂, TS – Szentdomján: 2004.07.11., 1♂ 3♀, TS – Szentlászlói-völgy: 1983.04.17., 1♂, UÁ – Takanyó: 1992.09.07., 1♀, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 1♂ 1♀; 1957.06.21., 2♂ 2♀; 1958.11.18., 1♂ – Varasdi-völgyhid: 1959.05.21., 1♂, MF – Vár-völgy: 1959.06.03., 1♂ 2♀, ES – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 3♂ 1♀, TS, +MAL – Zengő: 1964.08.02., 3♀, TS – Zobápuszta: 1984.07.31., 1♂, TS.

(270) *Syrphus torvus* Osten-Sacken, 1875

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Hol (E, TK, Kaz, Sz, T-K, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, de az Alföldről viszonylag kevés gyűjtési adatával rendelkezünk, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is valószínűleg mindenfelé él, legfeljebb a gyűjtések hiányoznak. UTM: 10×10 km (8), 2,5×2,5 km (17).

Életmódja: Lárva afidofág. Az előző fajjal szemben inkább silvikol, de sokféle biotópban előfordul, többnyire polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, *Carex praecox*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*.

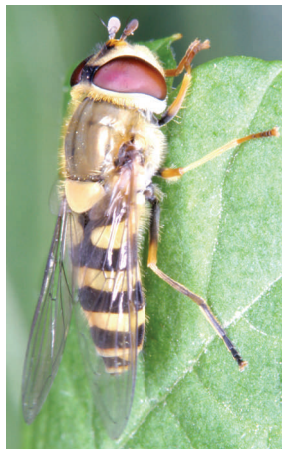
Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.09.06., 1♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 3♀, TS – Éger-völgy: 1982.08.29., 1♀, MJ, +MAL – Gesztenyés: 1983.06.04., 1♂, MJ, +MAL – Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♀, TS – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 2♂ 1♀, TS – Jakab-hegy: 1964.08.04., 1♀, TS – Kisújánya: 1984.07.31., 1♂, TS – Kővágószőlős: 2005.04.16., 1♀, TS – Lapis: 1957.06.21., 1♀, GA – Mánfa: 1977.05.04., 4♂ 1♀, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 1♂ 3♀, TS – Óbánya: 1977.09.06., 2♀, TS; 1985.05.08., 1♀, TS; 1985.05.14., 1♂, UÁ, +FÉNY; 1985.08.15., 1♂ 1♀, TS – Pécs: 1962.09.06., 1♀, WM – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.04.18., 2♂; 1984.04.29., 1♀; 1984.06.14., 2♂; 1984.06.28., 1♂; 1985.04.25., 1♂; 1985.04.26., 1♂; 1985.04.28., 1♂; 1985.04.30., 1♂; 1986.06.02., 1♂; 1986.06.08., 1♀ – Sormás-völgy: 2004.09.06., 1♀, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 1♂; 1957.06.21., 1♀.

(271) *Syrphus vitripennis* Meigen, 1822

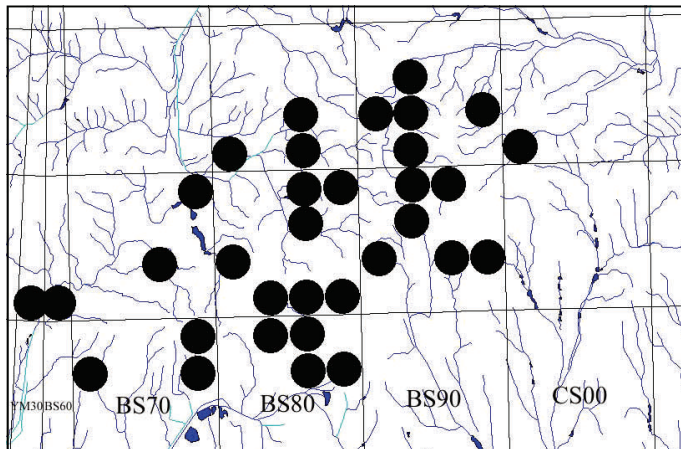
Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).

Elterjedése: Hol, Ori (E, TK, K-Á, Sz, T-K, Af, Ir, Mo, Kí, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: Mindenfelé megtalálható. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (32).

Életmódja: Lárva főleg afidofág, erősen polifág. Euriök, sokféle biotópban előfordul, polivoltin, vernalis-autumnalis (II–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Aster amellus*, *Caltha palustris*, *Chenopodium urbicum*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Crataegus monogyna*, *Daucus carota*, *Euonymus europaeus*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*, *Pastinaca sativa*, *Salix caprea*, *Solidago virga-aurea*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

75. ábra – Fig. 75. *Syrphus vitripennis*

76. ábra. A *Syrphus vitripennis* lelőhelyei a Mecsek-vidéken, a 2,5×2,5 km-es hálómézők szerinti bontásban.

Fig. 76. The recording sites of *Syrphus vitripennis* in the Mecsek region resolved into 2.5 x 2.5 km UTM grids.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.05.15., 1♂; 1982.08.01., 1♀; 1982.08.26., 1♀; 1982.09.01., 1♀; 1982.09.11., 1♀; 1982.09.21., 1♀; 1983.07.28., 1♀ – Andorlaki-forrás: 2006.07.09., 1♂ 3♀, TS – Boda: 2006.07.17., 1♂ 1♀, TS – Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 2♂ 1♀, TS – Cserkút: 1964.08.03., 2♂ 8♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.05. 1♀, TS – Dombay-tó: 1994.07.02., 5♀, TS, +MAL – Fehérkúti-menedékház: 1961.09.23., 1♀, WM – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.09., 1♀; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.13., 1♀ – Hármashegy: 1984.07.31., 5♂ 4♀, TS – Hidasi-völgy (WM): 1965.04.28., 1♂; 1984.08.30., 1♀ – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♀, DA – Jakab-hegy: 1957.06.05., 1♀, MF – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♂ 4♀, TS – Kishertelend: 2006.07.09., 1♂ 2♀, TS – Kisújánya: 1984.07.31., 8♂ 5♀, TS – Komló: 1984.07.31. 3♂ 5♀, TS – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♀, MF – Lapis: 1957.06.21., 2♂ 1♀, GA – Magyaregregy: 1959.07.04., 1♀, ES – Mánfa (TS): 1977.05.04., 2♀; 1983.06.04. 1♂ 1♀ – Mecsekpölske: 1985.08.15., 1♀, TS – Mézes-rét: 1992.09.07., 2♀, TS – Misina: 1957.07.20., 1♀, GA; 1964.08.07., 1♂, TS – Orfűi-tó: 1992.09.08., 6♀, TS – Óbánya: 1977.09.06., 2♀, TI; 1985.08.15., 1♂ 3♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1986.06.22., 1♂; 1986.07.15., 1♀; 1986.06.23., 1♂ 1♀; 1986.07.06., 1♂ 1♀; 1986.07.29., 1♀; 1986.07.26., 1♂; 1986.07.08., 2♀; 1985.05.21., 1♀; 1985.06.13., 1♀; 1985.07.27., 1♂ 1♀; 1985.07.30., 1♂ – Pécs: 1957.05.10., 1♀, GA; 1957.05.20., 1♀, GA; 1976.06.11., 1♀, TS – Pécsbánya: 1957.06.15., 1♂, ML – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ; 1984.04.22., 1♂, TS; 1984.07.31., 17♂ 15♀, TS; 1985.08.15., 1♂ 2♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.15., 1♀; 1986.06.02., 1♂; 1986.06.04., 1♀ – Sikonda: 1958.08.01. 1♂, MF; 1958.08.01. 1♀, ZSIG; 1958.08.01., 1♂ 1♀, MF; 1958.08.01., 1♂, ZSIG; 1983.06.05., 2♂ 2♀, TS; 1984.07.31., 3♂ 8♀, TS – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♂ 4♀, TS, +MAL – Szentdomján: 2004.08.05., 1♂ 5♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 3♂ 7♀, TS – Takanyó: 1992.09.07., 1♀, TS – Tettye: 1964.08.04., 3♂, TS – Tubes (GA): 1957.06.18., 1♂ 1♀; 1957.06.21., 1♂ 2♀ – Vár-völgy: 1959.07.03., 2♂ 2♀, ES; 1984.07.31., 3♂ 2♀, TS – Zobákpusztá: 1983.06.04. 3♂, TS.

Temnostoma Le Peletier & Serville, 1828

Közepes és közepesnél valamivel nagyobb zengőlegyek. Lárvaik xylophagok (xylosaprophagok), elhalt korhadó fában, tuskóban, fákéreg alatt fejlődnek. A Palearktikumból leírt 8 faj fele él Magyarországon, ezek a Mecsekben is előfordulnak.

(272) *Temnostoma apiforme* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Ja). Magyarország: Eddig csak a Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (2), 2,5×2,5 km (2).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♂, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

(273) *Temnostoma bombylans* (Fabricius, 1805)

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Sz, T-K, Ko, Ja). Magyarország: Főleg a Dunántúlról és az Északi-középhegységre jellemző, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-praestivalis (IV–VII.). Virágválasztása: *Acer tataricum*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.04., 1♀; 1982.06.05., 1♀ – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.05.15., 1♀; 1984.06.19., 1♂; 1985.06.22., 1♀; 1985.07.09., 1♂ – Hidasi-völgy: 1985.05.30. 1♀, DA, +MAL; 2006.05.24., 2♂, PL – Melegmáyi-völgy: 2006.05.26., 1♂, PL – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.05.27., 1♂; 1985.06.06., 1♂; 1986.05.08., 1♀; 1985.06.05., 1♂ 1♀, TS – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.31., 1♀; 1984.06.12., 1♂; 1984.06.20., 1♀; 1984.06.24., 1♂; 1985.05.25., 1♀; 1985.05.26., 1♂; 1985.05.28., 1♂; 1985.06.14., 1♀; 1986.06.26., 1♀; 1985.05.26., 1♂, TS – Szentdomján: 2004.04.28., 1♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Zobákpusztá: 1983.06.04., 1♂, TS.

(274) *Temnostoma meridionale* Krivosheina & Mamaev, 1962

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E). Magyarország: Csak a Dunántúlról és az Északi-középhegységből ismerjük, ritka (II.). Mecsek: Valamivel gyakoribb az országosánál. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (6).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Ligustrum vulgare*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.09., 1♂, MJ, +MAL – Éger-völgy: 2006.05.22., 1♂, PL – Máza: 2006.07.18., 1♂ 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 1♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2006.05.25., 1♂, PL – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂, TS.

(275) *Temnostoma vespiforme* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Ja). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben él, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Clematis vitalba*, *Rubus ideaus*.

Lelőhelyei: Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.08., 1♂; 1982.06.09., 1♂ 1♀; 1982.06.13., 1♀; 1982.06.09., 1♀ – Gesztenyés: 1985.07.07., 1♂, MJ; 1985.08.02., 1♀, MJ, +MAL – Hidasi-völgy: 2003.06.01., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 1♂ 1♀, TS – Óbánya: 1986.05.27., 1♀, TS – Sormás-völgy: 2004.05.29., 1♂, TS – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♂, TS, +MAL.

Trichopsomyia Williston, 1888

[Syn. *Parapenium* Collin, 1952]

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárájuk valószínűleg afidofág. Kis génusz, a Palearktikumból 4, Magyarországról 2, a Mecsekből 1 fajt tartunk nyilván. A Thalhammer katalógus említi a Mecsekből a *Penium carbonarium* Meig.-et, mely alatt esetleg a Magyarországon eddig csak a Mátra egy pontján gyűjtött nagyon ritka *Trichopsomyia carbonaria* (Meigen, 1822) bújhatna meg. Ennek azonban kicsi a valószínűsége. Ezért egyelőre nem tekintjük a mecseki zengőlégy-fauna tagjának.

(276) *Trichopsomyia flavitarsis* (Meigen, 1822)

[Syn. *Parapenium flavitarsis* (Meigen, 1822)]

Irodalom: TÓTH (1995, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Kaz, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, de főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, mérsékeltén gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Euriök, bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.22., 1♂; 1984.07.16., 1♀; 1984.08.16., 1♀; 1985.05.21., 1♂ 1♀; 1986.06.15., 1♀ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 1♂, TS.

Triglyphus Loew, 1840

Közepesenél jóval kisebb zengőlegyek. Lárájuk afidofág. A génusz 3 palearktikus faja közül Magyarországon 1 fordul elő.

(277) *Triglyphus primus* Loew, 1840

Irodalom: TÓTH (1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Sz, T-K, Ko). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Valamivel ritkábbnak bizonyult az országosnál. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, néha xerophil biotópokban is előfordul, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Daucus carota*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.05.29., 1♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 1♂ 1♀, TS – Óbánya: 1986.07.22., 1♀, TS, +MAL – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 1♀, TS, +MAL – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

Tropidia Meigen, 1822

Közepesenél kisebb zengőlegyek. Lárájuk koprofág, valószínűleg elsősorban tehéntrágyában és rothadó növényi anyagokban fejlődik. Mindkét palearktikus faj előfordul Magyarországon. A gyakoribbat a Mecsekben is megtaláltuk.

(278) *Tropidia scita* (Harris, 1780)**Irodalom:** TÓTH (1998, 2007)**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, T-K, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag kevés lelőhelyeti sikerült kimutatni. UTM: 10×10 km (3), 2,5×2,5 km (4).**Életmódja:** Hygrophil, túlnyomórészt vizes élőhelyeken található, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Mentha pulegium*, *Taraxacum officinale*.**Lelőhelyei:** Abaliget (MJ, +MAL): 1982.06.09., 1♂; 1982.06.15., 1♂ – Kismányok: 2005.07.14., 1♂ 3♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂ 2♀, TS.**Volucella** Geoffroy, 1762

Közepesnél nagyobb testű zengőlegyek. A *Volucella zonaria* egyike legnagyobb kétszárnyúinknak. Lárvaik poszméhek és társas redősszárnyú darazsak fészkeiben élnek. Életmódjuk még nem kellően tisztázott. Valószínűleg a darázsfészkekben keletkező hulladékokat, darazsak elpusztult imágóit és lárvaikat fogyasztják (nekrofágok). Imágóik nagyon hasonlítanak a darazsakra. Ezt gyakran összefüggésbe hozzák a mimikri jelenségével. A Palearktikumból mintegy 20 fajt írtak le. Magyarországon és a Mecsekben egyaránt 5 faj előfordulásáról tudunk.

77. ábra – Fig. 77. *Volucella bombylans*(279) *Volucella bombylans* (Linnaeus, 1758)**Irodalom:** TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).**Elterjedése:** Hol (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ki). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Általános, gyakori. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (12).**Életmódja:** Silvikol, valószínűleg bivoltin, vernalis-autumnalis (III–IX.). Színben és szerzetben egyaránt nagyon változékony, szinte megtévesztésig hasonlít arra a két poszméhre (*Bombus lapidarius*, *Bombus terrestris*), melynek fészkeiben a lárva fejlődik. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Knautia arvensis*, *Ligustrum vulgare*, *Rosa rugosa*.**Lelőhelyei:** Boda: 2006.07.17., 1♀, TS – Hidasivölgy: 1957.05.31., 1♂, ML; 1957.07.16., 1♂, ML; 1958.06.04., 1♂, WM; 1959.05.28., 2♂, WM; 1992.06.18., 1♂ 1♀, TS; 1999.05.26., 2♂, PL – Kishertelend: 2006.07.09., 1♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂ 3♀, TS – Petőci-árok: 2004.07.11., 3♂ 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.05.16., 1♂; 1984.05.31., 1♀; 1984.06.02., 1♂; 1984.06.03., 1♀; 1984.06.12., 1♂; 1984.06.07., 1♀; 1984.06.24., 2♂; 1985.06.02., 1♂; 1986.06.07., 1♀ – Szászvár: 2006.07.18., 3♂ 1♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♀, TS – Takanyó (TS): 1992.06.03., 1♂; 2003.06.01., 3♂ 2♀ – Vár-völgy: 1958.06.05., 1♂, ML; 1959.07.03., 1♂, ES – Völgyi-rétek: 1992.06.03., 2♀, TS – Zobákpusztá (TS): 1983.06.04., 1♀; 1983.06.04., 4♂.(280) *Volucella inanis* (Linnaeus, 1758)**Irodalom:** TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P, Zengő).**Elterjedése:** Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K, Af, Mo, Ki). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, gyakori (IV.). Mecsek: Általános és gyakori. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (15).**Életmódja:** Silvikol, univoltin, (bivoltin?), vernalis-autumnalis (IV–IX.). Lárva a *Vespa crabro* és a *Paravespula germanica* fészkeiben fejlődik. Imágója különösen az előbbihez (lódarázs) hasonlít. Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Buddleja davidii*, *Knautia arvensis*, *Scabiosa ochroleuca*.**Lelőhelyei:** Dömörkapu (TS): 1964.08.01., 1♀; 1964.08.05., 2♂ 1♀ – Hidas: 2005.07.15., 3♂ 2♀, TS – Kantavár: 1964.08.01., 1♂, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♂ 1♀, TS – Kovácsszénájai-tó: 1992.09.08., 2♀, TS – Kővágószőlős: 1964.08.04., 1♂, TS – Magyarürög: 1964.08.03., 2♂ 2♀, TS – Misina: 1957.07.28., 1♀, GA – Óbánya: 1985.08.15., 6♂ 1♀, TS – Ófalu: 2005.07.15., 1♂ 4♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL):

1984.08.09., 1♂; 1984.08.13., 1♂; 1984.08.15., 1♂ 1♀; 1984.08.16., 1♂; 1984.09.04., 1♂; 1985.08.22., 1♀ – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Sormás-völgy: 2004.07.11., 2♂ 2♀, TS – Sikonda: 1958.08.01., 1♂ 1♀, ZSIG; 1984.07.31., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1954.08.03., 1♀, ML; 1958.07.30., 2♂, ZSIG; 1958.07.30., 2♀, MF – Takanyó (TS): 1984.07.31., 2♂ 1♀; 1992.09.07., 1♀ – Zobákpuszta: 1984.07.31., 1♂, TS.

(281) *Volucella inflata* (Fabricius, 1794)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: A hegységben is viszonylag sok helyen gyűjtötték. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, főleg erdős területekre jellemző, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Cirsium vulgare*, *Ligustrum vulgare*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1985.05.30., 1♂, DA, +MAL – Husztóti-völgy: 2006.06.29., 1♂, TS – Kövágótóttós: 2005.06.22., 1♀, TS – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.08.11., 1♀, TS, +MAL – Takanyó: 1984.07.31., 1♂, TS – Vár-völgy: 1958.06.03., 1♂, ML.

(282) *Volucella pellucens* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal, Ori (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Ki, Ko, Ja). Magyarország: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A Mecsekben is szinte mindenhol előfordul, a genusz leggyakoribb tagja. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (22).

Életmódja: Lárvája poszméhek és redősszárnyú darazsak fészkeiben egyaránt fejlődik. Silvikol, de előfordul nyílt területeken is, bivoltin, vernalis-autumnalis (IV–IX.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Heracleum sphondylium*, *Pastinaca sativa*, *Taraxacum officinale*, *Valeriana officinalis*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1964.08.01., 3♀, TS – Boda: 2006.07.17., 1♂, TS – Dömörkapu: 1964.08.05., 1♀, TS; 1958.06.02., 1♂, ML; 1956.06.13., 1♂, BE – Éger-völgy: 1964.08.03., 1♀, TS – Hetvehely: 2004.07.11., 1♀, TS – Hidas: 2005.07.15., 1♂, TS – Hidasi-völgy: 1992.06.17., 1♂, TS – Hármashegy: 1984.07.31., 2♂, TS – Hosszúhetény: 1984.07.31., 2♀, TS – Kozári-vadászház: 1965.06.08., 1♂, ML – Köves-tető: 1958.06.03., 2♂, ML – Lapsi-út: 1958.06.04., 1♀, ML – Magyarürög: 1964.08.03., 1♀, TS – Mánfa: 1961.06.06., 2♂, WM; 1983.06.04., 2♂ 1♀, TS – Máza: 2006.07.18., 2♂ 1♀, TS – Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂ 5♀, TS – Mézes-rét (TS): 1992.06.18., 1♂; 2003.06.01., 2♂ 1♀ – Misina: 1964.08.07., 3♀, TS – Óbánya: 1985.06.08., 1♀, KGY; 1985.08.15., 2♀, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♀, TS, +MAL – Püspökszentlászlói-arborétum: 1984.05.31., 1♂, TS, +MAL – Sikonda: 1984.07.31., 2♂, TS – Szentdomján (TS): 2004.07.11., 3♂ 1♀; 2004.09.06., 1♀ – Szuadó-völgy: 1958.07.30., 1♀, ZSIG – Takanyó (TS): 1992.06.03., 1♂; 1992.06.17., 1♂; 2003.06.01., 1♂ 2♀ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♀, TS – Vár-völgy: 1958.06.02., 1♂, ML; 1958.06.03., 1♀, ML; 1984.07.31., 1♂ 4♀, TS – Völgyi-rétek (TS): 1992.06.03., 1♂; 1997.07.03., 1♀, +MAL – Zobákpuszta: 1983.06.04., 1♀, TS.

(283) *Volucella zonaria* (Poda, 1761)

Irodalom: TÓTH (1977, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Ny-Sz, T-K, Ir, Mo). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékeken él, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (5), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Lárvája redősszárnyú darazsak (*Vespa crabro*, *Paravespula germanica*, *Paravespula vulgaris*) fészkeiben fejlődik. Silvikol, bivoltin, polivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Origanum vulgare*, *Sambucus ebulus*, *Heracleum sphondylium*.

Lelőhelyei: Árpádtető: 1972.06.22., 1♀, UÁ – Dömörkapu (TS): 1964.08.05., 1♀; 1964.08.08., 1♀ – Éger-völgy: 1983.08.21., 1♀, UÁ – Hidas: 2005.07.15., 1♂, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Misina: 1964.08.07., 1♀, TS – Pécs: 1961.06.05., 1♂, WM – Szentdomján: 2004.09.06., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1954.08.03., 1♀, ML – Takanyó: 2003.06.01., 1♂, TS – Tettye: 1964.08.04., 1♂, TS – Tubes: 1960.06.15., 1♂, SÁ – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♀, TS.

Xanthandrus Verrall, 1901

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvájuk afidofág vagy karnivor, a levéltetveken kívül valószínűleg főleg lepkehernyókkal és egyéb rovarlárvákkal táplálkoznak. A 3 palearktikus fajból 1 fordul elő Magyarországon, ez a Mecsekben is él.

(284) *Xanthandrus comtus* (Harris, 1780)

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal, Ori (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Mo, Ko, Ja). Magyarország: Általánosan elterjedt, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (8).

Életmódja: Lárva karnivor, étrendjén levéltetvek, levélbolhák, hernyók, álhernyók és bogárlárvák egyaránt szerepelnek. Silvikol, bivoltin (polivoltin?), vernalis-autumnalis (V–XI.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Leontodon autumnalis*, *Rorippa amphibia*.

Lelőhelyei: Dombay-tó: 1994.07.02., 1♀, TS, +MAL – Hetvehely: 2004.09.06., 1♀, TS – Kisbattyáni-tó: 1997.09.02., 1♂ 2♀, TS, +MAL – Misina: 1964.08.07., 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1964.08.06., 1♀, TS – Varasdí-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

Xanthogramma Schiner, 1860

[Syn. *Olbiosyrphus* Mik, 1897]

Közepes nagyságú zengőlegyek. Lárvajuk életmódja nem kellően tisztázott. A fajok egy részét méhfélék fészkeiben találták. Feltételezik, hogy részben gyökérlevéltetvekkel is táplálkoznak. A Palearktikumból leírt 14 fajból 4 hazai előfordulásáról tudunk, ezeket a Mecsekben is gyűjtötték.

(285) *Xanthogramma dives* (Rondani, 1857)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, elterjedése nem tisztázott). Magyarország: Hazai előfordulásáról is viszonylag keveset tudunk. Egyelőre csak a Dunántúlról és Északi-középhegységből ismerjük, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (5).

Életmódja: Valószínűleg silvikol és bivoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Euphorbia cyparissias*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♀, TS – Nyíres: 1983.07.19., 1♀, TS – Pécs: 1976.06.11., 1♂, TS – Szászvár: 2006.07.18., 1♀, TS.

(286) *Xanthogramma festivum* (Linnaeus, 1758)

[Syn. *Xanthogramma citrofasciatum* (De Geer, 1776)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Xanthogramma citrofasciatum*, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Xanthogramma citrofasciatum* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Ny-Sz). Magyarország: Általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: A hegységben is egyik tavaszi karakterfaj. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (7).

Életmódja: Silvikol, de nyílt (részben xerophil) területeken is előfordul, univoltin, vernalis-praestivalis (III–VI.). Virágválasztása: *Caltha palustris*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.06.02., 1♂, MJ, +MAL – Bükkösi-völgy: 2004.04.08., 1♂ 1♀, TS – Cserkút: 2005.04.16., 1♀, TS – Dömörkapu: 1973.05.08., 1♀, TS – Mecseki-erdő: 2001.04.28., 2♀, TS – Püspökszentlászló: 1986.05.08., 1♀, TS – Széki-hegy: 1977.05.04., 1♂ 3♀, TS.

(287) *Xanthogramma laetum* (Fabricius, 1794)

[Syn. *Olbiosyrphus laetus* (Fabricius, 1794)]

Irodalom: TÓTH (1977 *Olbiosyrphus laetus*, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Olbiosyrphus laetum* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, főleg Dél- és Közép-Európa). Magyarország: Általános, de főleg hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, univoltin, vernalis-aestivalis (IV–VIII.). Virágválasztása: *Bellis perennis*, *Euphorbia cyparissias*, *Filipendula vulgaris*, *Taraxacum officinale*.

Lelőhelyei: Hidasi-völgy: 1992.06.18., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF – Mánfa (TS): 1977.05.04., 1♀; 1983.06.04., 1♀ – Pécsbánya: 1957.06.05., 1♀, MF – Püspökszentlászlói-arborétum (TS): 1985.05.09., 1♀; 1986.05.10., 1♀, +MAL – Remete-rét: 2005.06.21., 1♂, TS – Szuadó-völgy: 1976.06.11., 1♂, TS – Zengő: 1964.08.02., 1♀, TS.

78. ábra – Fig. 78. *Xanthogramma pedissequum*

(288) *Xanthogramma pedissequum* (Harris, 1776)

[Syn. *Xanthogramma ornatum* (Meigen, 1822), *Xanthogramma bilobatum* Szilády, 1940]

Irodalom: TÓTH (1977 *Xanthogramma ornatum*, 1995, 1998, 2007). A Thalhammer katalógusban *Xanthogramma ornatum* néven található meg (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, K-Á, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, igen gyakori (V.). Mecsek: A hegységben is mindenfelé gyűjthető. UTM: 10×10 km (9), 2,5×2,5 km (23).

Életmódja: Főleg silvikol, de nyílt területekről sem hiányzik. Valószínűleg polivoltin,

vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Cichorium intybus*, *Conium maculatum*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium odoratum*, *Heracleum sphondylium*, *Leontodon autumnalis*, *Mentha pulegium*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1983.07.28., 1♀, MJ, +MAL – Boda: 2006.07.17., 2♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 2♂ 1♀, TS – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.08., 1♀; 1984.07.15., 1♂; 1985.07.18., 1♂; 1985.07.20., 1♂ – Hosszúhetény: 1979.08.16., 1♀, DÁ – Kisbattyán: 1997.07.03., 2♀, TS – Kishertelend: 2006.07.09., 3♂ 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF – Kővágószőlős: 1964.08.04., 1♂, TS – Mánfa (TS): 1977.05.04., 1♂ 1♀; 1977.05.05., 1♂ 1♀ – Máza: 2006.07.18., 4♂ 1♀, TS – Mecseknádasd: 1970.06.09., 1♀, SZML – Melegmányi-völgy: 1977.09.07., 1♂ 2♀, TI – Mézes-rét: 2003.06.01., 2♀, TS – Nyíres: 1983.07.19., 3♂ 1♀, TS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.05., 1♂ 1♀; 1985.07.11., 1♀; 1985.07.24., 1♂; 1985.07.30., 1♀ – Pécs: 1976.06.11., 1♂, TS – Pécsi-tó: 1997.07.02., 1♂, TS, +MAL – Puszta-árok: 2005.07.15., 2♂, TS – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.07.23., 1♂; 1984.07.28., 1♀; 1984.08.04., 1♂; 1984.08.07., 1♀; 1985.07.11., 1♀; 1985.07.28., 1♀ – Szentdomján: 2004.07.11., 2♀, TS – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 2♀, TS – Tettye: 1964.08.04., 1♀, TS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 2♂ 3♀, TS – Vár-völgy: 1959.07.03., 1♀, ES – Völgyi-rétek: 1997.07.03., 2♂ 3♀, TS, +MAL.

Xylota Meigen, 1822

[Syn. *Zelima* Meigen, 1800]

Közepes és közepesnél nagyobb zengőlegyek. Lárvaik főleg elhalt fában, korhadékban, kéreg alatt, faodvakban, sérült fák kicsurgó kocsonyás nedvében, ritkábban rothadó növényi anyagokban fejlődnek. Imágóik leginkább mézharmattal és növényi nedvekkel táplálkoznak, virágokat más zengőlegyeknél ritkábban látogatnak. A Palearktikumból 20 fajukat írták le. Magyarországon 9, a Mecsekben 3 fajt gyűjtöttek. A Thalhammer katalógus további 3 olyan fajt is tartalmaz a Mecsekből, melyeket nem tekinthetünk a helyi zengőlegység-fauna tagjának [? *Syrphus triangularis* (Zetterstedt, 1838), *Xylota confinis* Zetterstedt, 1843, *Xylota tarda* Meigen, 1822).

(289) *Xylota abiensis* Meigen, 1822

Irodalom: TÓTH (2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Sz, T-K). Magyarország: Általánosan elterjedt, de inkább hegyvidékekre jellemző, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: A hegységben inkább ritkának nevezhetjük. UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvikol, kissé valószínűleg hygrophil, bivoltin?, vernalis-aestivalis (V–VIII.).

Lelőhelyei: Melegmányi-völgy: 2005.06.21., 1♂, TS – Nagy-Mély-völgy: 1983.07.18., 1♂, TS.

(290) *Xylota florum* (Fabricius, 1805)

Irodalom: TÓTH (1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Pal (E, Tk, Sz, T-K). Magyarország: Elsősorban domb- és hegyvidékeken él, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: Ritkább az országosnál. UTM: 10×10 km (4), 2,5×2,5 km (4).

Életmódja: Silvicol, de megtalálható vizes élőhelyeken is. Bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelyei: Mánfa: 1983.06.04., 1♂, TS – Mézes-rét: 1983.06.04., 1♂ 2♀, TS – Óbánya: 1986.06.25., 1♂; 1986.07.22., 1♀, TS, +MAL – Takanyó: 1983.06.04., 1♂ 1♀, TS.

(291) *Xylota ignava* (Panzer, 1798)

Irodalom: TÓTH (2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, K-Á, Sz, T-K, Mo, Kí, Ko, Ja). Magyarország: Főleg domb- és hegyvidékekre jellemző, ritka (II.). Mecsek: UTM: 10×10 km (1), 2,5×2,5 km (1).

Életmódja: Silvicol, bivoltin?, vernalis-autumnalis (IV–IX.).

Lelőhelye: Éger-völgy: 1979.08.02., 1♀, MJ, +MAL.

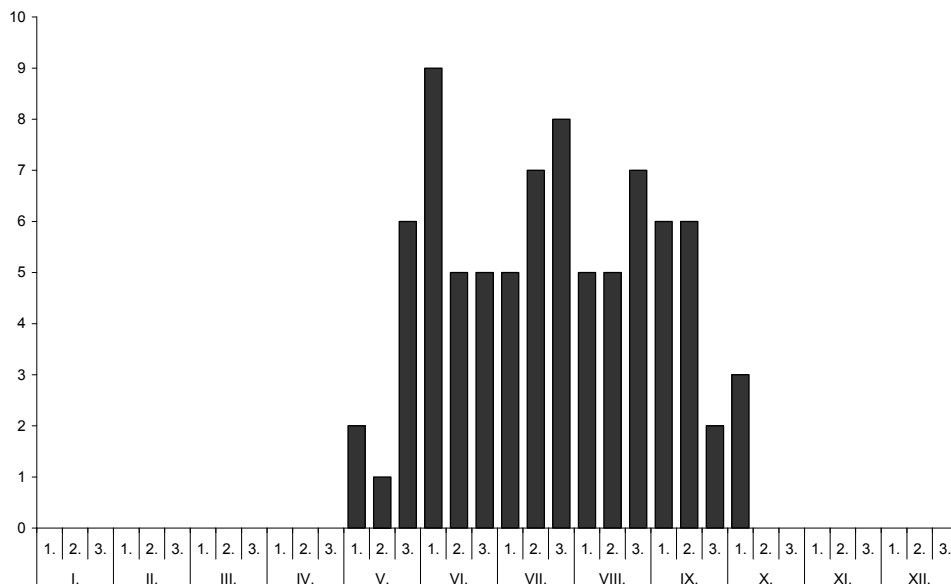
(292) *Xylota segnis* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1995, 1998, 2007), Thalhammer katalógus (P).

Elterjedése: Hol (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, É-Kí). Magyarország: A Dunántúlon és Északi-középhegységben általánosan elterjedt, az Alföldön viszonylag kevés leelőhelyét ismerjük. Gyakori (IV.). Mecsek: Általános, mindenfelé előfordul. UTM: 10×10 km (10), 2,5×2,5 km (23).

Életmódja: Silvicol, de imágója gyakran rajzik vizes élőhelyeken. Valószínűleg polivoltin, vernalis-autumnalis (III–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Conium maculatum*, *Hedera helix*, *Pastinaca sativa*.

Lelőhelyei: Bükkösi-völgy: 2004.09.06., 2♂ 1♀, TS – Dömörkapu: 1964.08.08., 1♀, TS – Éger-völgy: 1964.08.03., 2♂, TS; 1975.10.02., 2♂, TS; 1979.07.09., 2♂, TS; 1985.05.29., 1♂, DA – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.02., 1♀; 1985.07.09., 1♀ – Hidas-völgy: 1985.05.30., 1♀, DA, +MAL; 1992.06.18., 2♂ 1♀, TS – Jakab-hegy: 2006.07.17., 1♀, TS – Hosszúhetény: 1986.05.08., 1♂, TS – Kisbattyán: 1997.07.03., 1♀, TS – Komló: 1984.07.31., 1♀, TS – Komlós-völgy: 1983.06.04., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1956.06.14., 1♀, ML – Mánfa: 1983.06.04., 1♀, TS – Máza: 2006.07.18., 1♂ 3♀, TS – Mézes-rét: 2003.06.01., 1♂, TS – Óbánya: 1986.08.18., 1♂ 2♀, TZS – Óbánya (TS, +MAL): 1985.07.08., 1♀; 1985.07.17., 1♀; 1985.07.22., 1♀;

79. ábra. A *Xylota segnis* imágójának fenológiai sajátosságai, a Mecsekben gyűjtött anyag feldolgozása alapján.

Fig. 79. The phenological pattern of *Xylota segnis* based on the data collected in the Mecsek.

80. ábra – Fig. 80. *Xylota segnis*

1964.08.02., 2♀, TS – Zobákpuszta: 1983.06.04., 2♀, TS.

(293) *Xylota sylvarum* (Linnaeus, 1758)

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk, Kaz, Sz, T-K, Mo). Magyarország: Az Alföld kivételével általánosan elterjedt, gyakori (IV.). Mecsek: Viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (7), 2,5×2,5 km (11).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–X.). Virágválasztása: *Angelica sylvestris*, *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1982.08.24., 1♀, MJ, +MAL – Bükkösi-völgy: 2004.07.11., 1♂, TS – Éger-völgy (TS): 1964.08.03., 1♂; 1964.08.08., 1♂ – Gesztenyés (MJ, +MAL): 1983.06.10., 1♂; 1985.07.18., 1♀ – Hosszú-erdő: 2006.06.28., 1♂, TS – Kovácsszénajai-tó: 1992.09.08., 1♀, TS – Kozári-vadászház: 1957.06.05., 1♂, MF; 1964.08.07., 1♂, TS – Mánfa: 1957.06.14., 1♂, ML – Mézes-rét: 1992.06.18., 3♂ 1♀, TS – Pécs: 1976.06.11., 1♂, TS – Takanyó: 1992.06.03., 1♂ 2♀, TS – Varasdi-völgy: 2005.08.10., 1♂ 1♀, TS.

(294) *Xylota xanthocnema* Collin, 1939

Irodalom: TÓTH (1977, 1998, 2007)

Elterjedése: Pal (E, Tk). Magyarország: A Dunántúlon és az Északi-középhegységben gyűjtötték, mérsékelten gyakori (III.). Mecsek: Viszonylag gyakori. UTM: 10×10 km (6), 2,5×2,5 km (9).

Életmódja: Silvikol, bivoltin, vernalis-autumnalis (V–IX.). Virágválasztása: *Sambucus ebulus*.

Lelőhelyei: Abaliget: 1984.07.07., 1♂, MJ, +MAL – Dömörkapu (TS): 1964.08.05., 1♂; 1964.08.08., 1♀ – Hidasi-völgy: 1959.06.21., 1♂, WM – Kantavár: 1964.08.01., 1♂, TS – Réka-völgy: 2005.08.10., 1♀, TS – Sás-völgy: 2006.07.17., 1♂, TS – Zobákpuszta (TS): 1983.06.04., 1♀; 1983.06.04., 2♂.

Köszönetnyilvánítás

A szerző köszönetét fejezi ki Fazekas Imrének, az Acta Naturalia Pannonica alapítójának, a kötet kiadásáért, a gondos szerkesztésért, valamint az anyag összeállítása közben felmerült problémák megoldásában nyújtott sokrétű segítségéért. Külön köszönet illeti Majer József tanszékvezető egyetemi tanárt, a kézirat szakszerű és gondos lektorálásáért, hasznos tanácsaiért, útmutatásaiért, valamint a kötet értékét is jelentősen növelő ajánlás megírásáért.

1985.08.30., 1♀; 1985.09.01., 1♀; 1985.09.11., 1♀; 1986.06.27., 1♂; 1986.06.27., 1♂; 1986.07.26., 1♂; 1986.07.26., 1♂; 1986.07.28., 1♀; 1986.07.28., 1♀; 1986.08.23., 1♂; 1986.08.23., 1♂; 1986.08.26., 1♀; 1986.08.26., 1♀; 1986.09.15., 1♂; 1986.09.15., 1♂ – Óbányai-völgy (TS): 1977.09.06., 2♂; 1977.09.06., 3♂; 1985.08.15., 1♂ – Pécs: 1976.06.11., 1♂ 1♀, TS – Pécsvárad: 1982.07.15., 1♂, DÁ – Püspökszentlászló: 1979.08.17., 1♀, DÁ – Püspökszentlászlói-arborétum (TS, +MAL): 1984.06.13., 1♀; 1984.07.09., 1♀; 1984.09.14., 1♀; 1984.09.26., 1♀; 1985.06.04., 1♀; 1985.06.17., 1♂; 1985.07.19., 1♂ 1♀; 1985.08.19., 1♀; 1985.10.01., 1♀ – Sikondai-erdő: 1998.06.28., 1♀, TS, +MAL – Sorkádi-erdő: 2006.06.28., 1♂ 1♀, TS – Szuadó-völgy: 1954.10.08., 2♂, ML – Takanyó: 2003.06.01., 1♂ 1♀, TS – Tubes: 1980.05.29., 1♀, ML; 1980.06.08., 1♂, HS – Váraljai-völgy: 2005.08.10., 3♂ 2♀, TS – Zengő:

The fauna of the Mecsek Mts 3, Hungary

Hoverfly fauna of the Mecsek Mountains

S. Tóth

Summary – Research into the dipteran fauna (Diptera) of Mecsek Mts goes back many years. The monk-teacher, the outstanding figure of the Hungarian dipterology János Thalhammer carried out systematic research work as early as in the second and third decades of the 20th century, especially in Pécs surroundings. The research which he started was essentially resumed only in the second half of the 1950s after a long break and was subsequently intensified. “The fauna and flora of the Mecsek Mts and its region” a programme which started in 1975 played a significant role herein. At first the author collected in this mountain for a few days in the middle of 1960s; fieldwork was then continued from the first half of 1970s to the present time. The Malaise traps operated by József Majer and the author at different sites of the area and the author’s personal collecting activity significantly contributed to the results which were obtained. From their material, several papers relating to the fauna were compiled (TÓTH 1995, 1998). The present paper summarizes the important knowledge on the hoverfly fauna of the Mecsek Mts and their surroundings. The Mecsek Mts is a typical island mountain range of South Transdanubia. The highest peak is Zengő (682 m) but not much lower are the Tubes (611 m) and Jakab hill (592 m). The total area amounts to about 550 km². The Mecsek region is divided into two smaller areas called the Mecsek Mountains and the Baranya Hills (MAROSI & SOMOGYI 1990). From the point of view of hoverflies the height of the mountains above the sea level has a relative minor significance. Moderately warm and wet climate in the lower regions and a moderately cool and wet climate in the higher regions characterizes the Mecsek Mts. In the mountains a submediterranean climatic influence can be found which influences the structure of hoverfly fauna of the Mecsek Mts. Examples of this submediterranean fauna include *Milesia crabroniformis* (Fabricius, 1775) and *Milesia semiluctifera* (Villers, 1789) both definitely rare species in the Hungarian fauna. In addition, *Callicera macquartii* (Rondani, 1844) and *Scaeva albomaculata* (Macquart, 1842) are new to the Hungarian fauna. However, two others, *Cheilosia hypena* (Becker, 1894) and *Paragus punctulatus* (Zetterstedt, 1938), cannot be regarded as southern species, but are also new to the fauna. Further species from the submediterranean southern part of the Mecsek Mts are rare: *Cheilosia brunnipennis* (Becker, 1894), *Cheilosia caerulescens* (Meigen, 1822), *Cheilosia laticornis* (Rondani, 1857), *Cheilosia lenta* (Becker, 1894), *Cheilosia orthotricha* (Vujić & Claussen, 1994), *Cheilosia schnabli* (Becker, 1894), *Merodon albifrons* (Meigen, 1822).

390 species of hoverflies are already known in Hungary. In the Mecsek Mts 294 species have been found, totaling 75.4% of the Hungarian hoverfly fauna, indicative of the more detailed research work that has been done in this relatively small mountainous area.

The author describes briefly the life style and the role of hoverflies in nature. The majority of the hoverfly imagines feed on pollen and nectar. The larvae can be divided into three main groups: 1. herbivorous, 2. saprophagous, 3. zoophagous. Hoverflies are well known as predators. About 40% of the species collected in Mecsek Mts are aphido-

phagous and feed mainly on plant-lice. Several of the species have been already used for pest control.

In the chapter entitled “Material and methods”, the author emphasises the importance of Malaise traps operated in the regions (Abaliget, Kárász, Óbánya, Püspökszentlászló) in making a thorough study of the hoverfly fauna.

In the results the author summarizes the qualitative and quantitative structures of the fauna of the Mecsek Mts. The qualitative structure is shown in Table 2 by grouping the relative frequency categories. The faunistical data are shown in Table 3.

Sphaerophoria scripta is the most abundant species, with dominance calculated as 11.32 %. In contrast, fewer than 19 taxa exceed the 1% value; together they total 6.42% of all species and 58.25 % of all specimens. The quantitative structure of the species of a mass proportion over 2% is shown in the circle diagram. The collecting activity was carried out from spring to autumn in the region. The earliest collecting details dated from the first week of March and the final from the third week of November. 2.5 x 2.5 km UTM grid maps are used to present the distribution of several species.

The most important data from the species are shown in Table 3. This gives a summary of the range of the species, the number of sites where they have been collected, the number of the UTM grids, their feeding types, their habitats, a few phenological and ecological features, the numbers of individuals, their dominance and relative frequency.

The abbreviations used in the table are as follows:

The phenological characters: spring-flight type (vernalis = **ve**), spring-early summer-flight type (vernalis-praestivalis = **ve-pr**), spring-summer-flight type (vernalis-aestivalis = **ve-ae**); early summer-flight type (praestivalis = **pr**), summer-flight type (aestivalis = **ae**), autumn-flight type (autumnalis = **au**), summer-autumn-flight type (aestivalis-autumnalis = **ae-au**), spring-autumn-flight type (vernalis-autumnalis = **ve-au**).

The voltinism: one-generation (univoltine = **un**), two-generations (bivoltine = **bi**), of three- or polygenerations (polyvoltine = **po**).

Both in the table and in the chapter of faunistical data the habitats of the species are noted:

Sylvicolous species (**sil**); Hygrophilous species (**hyg**); Euryoecious species (**eur**); Xerophilous species (**xer**).

The proportion of hoverfly species in a particular habitat is shown in the circle diagram (figure 10). It is typical for the fauna structure that 62% of the collected hoverflies live more or less in the forests.

The paper is vividly illustrated with original photos of native hoverflies taken by the author in addition to the tables, diagrams and maps. The volume contains a bibliography and an index.

Irodalom – References

- BARKALOV, A. V. & STÄHLS, G. (1997): Revision of the Palearctic bare-eyed and blacklegged species of the genus *Cheilosia* Meigen (Diptera, Syrphidae). – *Acta Zool. Fennica* 208: 1–74.
- BARKEMEYER, W. & CLAUSSEN, C. (1986): Zur Identität von *Neoascia unifasciata* (Strobl, 1898) – mit einem Schlüssel für die in der Bundesrepublik Deutschland nachgewiesenen Arten der Gattung *Neoascia* Williston 1886 (Diptera, Syrphidae). – *Bonn. Zool. Beitr.* 37 (3): 229–239.
- CLAUSSEN, C. (1998): Die europäischen der *Cheilosia alpina*-Gruppe (Diptera: Syrphidae). – *Bonn. Zool. Beitr.* 47: 381–410.
- DÉVAI GY. & MISKOLCZI M. (1987): Javaslat egy új környezetminősítő értékelési eljárásra a szitakötők hálótérképek szerinti előfordulási adatai alapján – *Acta. Biol. Debr. Oecol. Hung.* 20 (1986–87): 33–54.
- DÉVAI GY., HARANGI J. & MISKOLCZI M. (2000): BioTér 2.0 Program (Biotikai Hálótérképező Program)
- DOCZKAL, D. & SCHMID, U. (1994): Drei neue Arten der Gattung *Epistrophe* (Diptera: Syrphidae), mit einem Bestimmungsschlüssel für die deutschen Arten. – *Stuttgarter Beitr. Naturk. Serie A (Biologie)*: 1–32.
- GEBHARDT A. (1962): A Mecsek hegység és környékének Diptera faunája – *A Janus Pann. Múz. Évk.* 7: 5–38.
- GOELDLIN DE TIEFENAU, P. (1976): Révision du genre *Paragus* (Dipt. Syrphidae) de la région paléarctique occidentale. – *Mitt. Schweiz. Ent. Ges.* 49: 79–108.
- MAIBACH, A., GOELDLIN DE TIEFENAU, P. & DIRICKX, H. G. (1998): Syrphidae. – In: B. MERZ et al. (eds.): *Fauna Helvetica 1, Diptera – Checklist*, p. 211–224.
- MAROSI S. & SOMOGYI S. (1990): Magyarország kistájainak katasztere II. – MTA Földrajztudományi Kutató Intézet, Budapest: 483–1023.
- MISKOLCZI M, DÉVAI GY, KERTÉSZ GY. & BAJZA Á. (1997): A magyarországi helységnevek kódjegyzéke az UTM rendszerű, 10×10 km beosztású hálótérkép szerint – *Acta. Biol. Debr. Oecol. Hung.* 8: 43–194.
- PECK, L, V. (1988): Family Syrphidae – In: SOÓS, Á. & PAPP, L. (eds.): *Catalogue of Palearctic Diptera* 8: 11–230.
- SACK, P. (1928–1932): Syrphidae – In: Lindner, E. (ed.): *Die Fliegen der paläarktischen Region*, 4 (4): 1–451.
- SSYMANK, A., DOCZKAL, D., BARKEMEYER, W., CLAUSSEN, C., LÖHR, P. W. & SCHOLZ, A. (1999): Syrphidae. – In: SCHUMANN, H. et al. (eds.): *Checkliste der Dipteren Deutschlands*. – *Studia dipterologica. Suppl.* 2: 195–203.
- STACKELBERG, A, A. (1970): Classification to the insects of the European part USSR, Syrphidae – *Opređeliteli po Faune USSR* 5 (2): 11–96.
- STUBBS, A. E. & FALK, S. J. (1983): *British hoverflies an illustrated identification guide*. – *British Entomological & Natural History Society*, 1–253. pp.
- THALHAMMER, J. (1900): *Ordo. Diptera*. – In: *Fauna Regni Hungariae. Természettud. Társulat, Budapest, „1899”*, 76 pp.
- THOMPSON, F. C. & TORP, E. (1986): Synopsis of the European species of *Sphegina* Meigen (Diptera: Syrphidae). – *Ent. scand.* 17: 235–269.
- TORP, E. (1994): Danmarks Svirrefluer (Diptera: Syrphidae). – *Danmarks Dyreliv* 6: 1–490.
- TÓTH S. (1977): Adatok a Mecsek zengőlégy faunájához (Diptera: Syrphidae) – *Janus Pann. Múz. Évk.* 22: 107–114.
- TÓTH S. (1995): A Püspökszentlászlói-arborétum zengőlégy faunájának vizsgálata Malaise-csapdával (Diptera: Syrphidae). – *Folia Comloensis* 6: 57–71.
- TÓTH S. (1998): Az Óbányai-völgy (Óbánya) zengőlégy faunájának vizsgálata Malaise-csapdával (Diptera: Syrphidae) – *Folia Comloensis* 7: 67–80.
- TÓTH S. (2001): Syrphidae – In: PAPP, L. (ed.): *Checklist of Hungary*, p. 243–261.
- TÓTH S. (2007): A Mecsek kétszárnyú (Diptera) faunája (I.) – *Acta. nat. pannon.* 2: 107–130.
- VUJIĆ, A. & GLUMAC, S. (1994): *Fauna osolikih muva (Diptera: Syrphidae) Fruške gore*. – *Monographs of Fruška Gora, Matica srpska*, 1–83.

Névmutató – Index

A névmutató a jelenleg érvényesnek elfogadott fajnevek mellett, dőlt betűvel tartalmazza a szinonim neveket, valamint a Thalhammer katalógusban szereplő neveket. Félkövér számok mutatják a fajok rövid jellemzését és a lelőhelyadatokat tartalmazó oldalt.

- Anasimyia contracta Claussen & Torp, 1980, **32**
 Anasimyia interpuncta (Harris, 1776), **32**
 Anasimyia lineata (Fabricius, 1787), **32**
 Anasimyia transfuga (Linnaeus, 1758), **33**
 Arctophila bombiformis (Fallén, 1810), **33**
 Arctophila mussitans (Fabricius, 1776), **33**
 Arctophila superbiens (Müller, 1776), **33, 53**
 Baccha elongata (Fabricius, 1775), **33**
 Baccha obscuripennis Meigen, 1822, **34**
 Blera fallax (Linnaeus, 1758), **34**
 Brachymyia berberina (Fabricius, 1805), **34, 53**
 Brachymyia floccosa (Meigen, 1822), **35**
 Brachyopa bicolor (Fallén, 1817), **35**
 Brachyopa dorsata Zetterstedt, 1838, **35, 54**
 Brachyopa insensilis Collin, 1939, **35**
 Brachyopa maculipennis Thompson, 1980, **35**
 Brachyopa pilosa Collin, 1939, **36**
 Brachyopa scutellaris Robineau-Desvoidy, 1844, **36**
 Brachypalpus lentus (Meigen, 1822), **36**
 Brachypalpus eunotus (Loew, 1873), **38**
 Brachypalpus laphriiformis (Fallén, 1816), **36**
 Brachypalpus valgus (Panzer, 1798), **36**
 Caliprobola speciosa (Rossi, 1790), **37**
 Callicera aenea (Fabricius, 1781), **37**
 Callicera macquartii Rondani, 1844, **12, 37**
 Ceriana conopsoides (Linnaeus, 1758), **37**
 Ceriana vespiformis (Latreille, 1804), **38**
 Cerioides conopsoides (Linnaeus, 1758), **37**
 Chalcosyrphus eunotus (Loew, 1873), **38, 54**
 Chalcosyrphus femoratus (Linnaeus, 1758), **38**
 Chalcosyrphus nemorum (Fabricius, 1805), **38, 39**
 Chamaesyrphus scaevoides (Fallén, 1817), **39**
 Cheilosia aerea Dufour, 1848, **40**
 Cheilosia albipila Meigen, 1838, **40**
 Cheilosia albitarsis (Meigen, 1822), **40, 41**
 Cheilosia antiqua (Meigen, 1822), **41**
 Cheilosia barbata Loew, 1857, **41**
 Cheilosia brachysoma Egger, 1860, **42**
 Cheilosia brunnipennis Becker, 1894, **13, 42**
 Cheilosia caeruleascens (Meigen, 1822), **13, 42**
 Cheilosia canicularis (Panzer, 1801), **42**
 Cheilosia carbonaria Egger, 1860, **42**
 Cheilosia chloris (Meigen, 1822), **43**
 Cheilosia chrysocoma (Meigen, 1822), **43**
 Cheilosia correcta Becker, 1894, **40**
 Cheilosia cynocephala Loew, 1840, **43**
 Cheilosia fasciata Schiner & Egger, 1853, **40, 43**
 Cheilosia flavipes (Panzer, 1798), **44**
 Cheilosia frontalis Loew, 1857, **44**
 Cheilosia gigantea (Zetterstedt, 1838), **44**
 Cheilosia grossa (Fallén, 1817), **44**
 Cheilosia himantopus Panzer, 1798, **44**
 Cheilosia honesta (Rondani, 1869), **46**
 Cheilosia hypena Becker, 1894, **12, 45**
 Cheilosia illustrata (Harris, 1780), **45**
 Cheilosia impressa Loew, 1840, **45**
 Cheilosia intonsa Loew, 1857, **46**
 Cheilosia lasiopa Kowarz, 1885, **46**
 Cheilosia laticornis Rondani, 1857, **13, 46**
 Cheilosia latifacies Loew, 1857, **46**
 Cheilosia latifrons (Zetterstedt, 1843), **46**
 Cheilosia lenis (Becker, 1894), **13, 46**
 Cheilosia lenta (Becker, 1894), **47**
 Cheilosia longula (Zetterstedt, 1838), **47**
 Cheilosia mutabilis (Fallén, 1817), **47, 48**
 Cheilosia nasutula (Becker, 1894), **51**
 Cheilosia nebulosa (Verrall, 1871), **47**
 Cheilosia nigripes (Meigen, 1822), **47**
 Cheilosia orthotricha Vujić & Claussen, 1994, **13, 48**
 Cheilosia pagana (Meigen, 1822), **48, 56**
 Cheilosia praecox (Zetterstedt, 1843), **49**
 Cheilosia proxima (Zetterstedt, 1843), **49**
 Cheilosia ranunculi Doczkal, 2000, **49**
 Cheilosia rufipes (Preysler, 1793), **50**
 Cheilosia schnabli (Becker, 1894), **13, 49**
 Cheilosia scutellata (Fallén, 1817), **49**
 Cheilosia semifasciata (Becker, 1894), **7, 40**
 Cheilosia soror (Zetterstedt, 1843), **50**
 Cheilosia variabilis (Panzer, 1798), **50**
 Cheilosia velutina Loew, 1840, **51**
 Cheilosia vernalis (Fallén, 1817), **51**
 Cheilosia vicina (Zetterstedt, 1849), **51**
 Cheilosia vulpina (Meigen, 1822), **51**
 Cheilosia zetterstedti Becker, 1894, **40**
 Chrysogaster cimiteriorum (Linnaeus, 1758), **52**
 Chrysogaster chalybeata Meigen, 1822, **52**
 Chrysogaster hirtella (Loew, 1843), **81**
 Chrysogaster lucida (Scopoli, 1763), **81**
 Chrysogaster macquartii Loew, 1843, **81**
 Chrysogaster viduata Linnaeus, 1758, **81**
 Chrysogaster solstitialis (Fallén, 1817), **52**
 Chrysotoxum arcuatum (Linnaeus, 1758), **52, 57**
 Chrysotoxum bicinctum (Linnaeus, 1758), **54, 57**
 Chrysotoxum cautum (Harris, 1776), **57**
 Chrysotoxum elegans Loew, 1841, **57**
 Chrysotoxum fasciatum (Müller, 1764), **57**
 Chrysotoxum fasciolatum (De Geer, 1776), **58**
 Chrysotoxum festivum Linnaeus, 1758, **52**
 Chrysotoxum intermedium Meigen, 1822, **58**
 Chrysotoxum latilimbatum Collin, 1940, **57**

- Chrysotoxum lineare* (Zetterstedt, 1819), 52
Chrysotoxum octomaculatum Curtis, 1837, **58**
Chrysotoxum vernale Loew, 1841, **58**
Chrysotoxum verralli Collin, 1940, **58**
Criorhina asilica (Fallén, 1816), **59**
Criorhina berberina (Fabricius, 1805), 34
Criorhina floccosa (Meigen, 1822), 35
Criorhina ranunculi (Panzer, 1804), 59
Dasysyrphus albostrigatus (Fallén, 1817), **59**
Dasysyrphus arcuatus (Fallén, 1817), 60
Dasysyrphus hilaris (Zetterstedt, 1843), **59**
Dasysyrphus lumulatus Meigen, 1822, 60
Dasysyrphus pinastri (De Geer, 1776), **60**
Dasysyrphus tricinctus (Fallén, 1817), 54, **60**
Dasysyrphus venustus (Meigen, 1822), **60**
Didea alneti (Fallén, 1817), **60**
Didea fasciata Macquart, 1834, **61**, 93
Didea intermedia Loew, 1854, **61**
Doros conopseus (Fabricius, 1775), 61
Doros profuges (Harris, 1780), **61**
Epistrophe bifasciata (Fabricius, 1794), 62
Epistrophe diaphana (Zetterstedt, 1843), **61**
Epistrophe eligans (Harris, 1780), **62**, 63
Epistrophe melanostomoides (Strobl, 1880), 62
Epistrophella euchroma (Kowarz, 1855), **62**
Epistrophe flava Doczkal & Schmid, 1994, **62**
Epistrophe grossulariae (Meigen, 1822), **62**
Epistrophe melanostoma (Zetterstedt, 1843), **63**, 92
Epistrophe nitidicollis (Meigen, 1822), 56, **63**
Epistrophe ochrostoma (Zetterstedt, 1849), **64**
Episyrphus balteatus (De Geer, 1776), 10, 12, **64**, 65, 91
Eristalinus aeneus (Scopoli, 1763), **66**
Eristalinus sepulchralis (Linnaeus, 1758), **67**
Eristalis abusiva Collin, 1931, **67**
Eristalis arbustorum (Linnaeus, 1758), **67**
Eristalis horticola (De Geer, 1776), 69
Eristalis interrupta (Poda, 1761), 55, **68**
Eristalis intricaria (Linnaeus, 1758), **69**
Eristalis lineata (Harris, [1776]), **69**
Eristalis nemorum Linnaeus, 1758, 68
Eristalis pertinax (Scopoli, 1763), **69**
Eristalis pratorum (Meigen, 1822), 70
Eristalis rupium (Fabricius, 1805), **69**
Eristalis sepulchralis (Linnaeus, 1758), 67
Eristalis similis Fallén, 1817, **70**
Eristalis tenax (Linnaeus, 1758), 10, **70**
Eristalomyia tenax (Linnaeus, 1758), 70
Eumerus annulatus (Panzer, 1798), 71
Eumerus flavitarsis Zetterstedt, 1843, **71**
Eumerus grandis Meigen, 1822, **71**
Eumerus ornatus Meigen, 1822, **71**
Eumerus ovatus Loew, 1848, **71**
Eumerus ruficornis Meigen, 1822, **71**
Eumerus sogdianus Stackelberg, 1952, **71**
Eumerus strigatus (Fallén, 1817), 11, **72**
Eumerus tarsalis Loew, 1848, **72**
Eumerus tauricus Stackelberg, 1952, **72**
Eumerus tricolor (Fabricius, 1798), **72**
Eupeodes corollae (Fabricius, 1794), 12, **73**
Eupeodes flaviceps (Rondani, 1857), **74**
Eupeodes lapponicus (Zetterstedt, 1838), **74**
Eupeodes latifasciatus (Macquart, 1829), **74**
Eupeodes latilunulatus (Collin, 1931), **74**
Eupeodes luniger (Meigen, 1822), **74**
Eupeodes nitens (Zetterstedt, 1843), **75**
Ferdinandea cuprea (Scopoli, 1763), 56, **75**
Ferdinandea nigrifrons (Egger, 1860), 75
Ferdinandea ruficornis (Fabricius, 1805), **75**
Helophilus hybridus Loew, 1846, **75**
Helophilus parallelus (Harris, 1776), 76
Helophilus pendulus (Linnaeus, 1758), 55, **76**
Helophilus trivittatus (Fabricius, 1805), **76**
Heringia heringi (Zetterstedt, 1843), **77**, 106
Heringia senilis Sack, 1938, **77**
Ischyrosyrphus glaucius (Linnaeus, 1758), 56, **77**
Ischyrosyrphus laternarius (Müller, 1776), **77**
Lapposyrphus lapponicus (Zetterstedt, 1838), 74
Lathyrophthalmus aeneus Mik, 1897, 66
Lejogaster metallina (Fabricius, 1781), **78**
Lejogaster splendida (Meigen, 1822), 78
Lejogaster tarsata (Megerle in Meigen, 1822), **78**
Lejops vittatus (Meigen, 1822), **78**
Leucozona lucorum (Linnaeus, 1758), **78**
Mallota cimbiciformis (Fallén, 1817), **79**
Mallota fuciformis (Fabricius, 1794), **79**
Megasyrphus annulipes (Zetterstedt, 1838), 79
Megasyrphus erraticus (Linnaeus, 1758), **79**
Melangyna barbifrons (Fallén, 1817), **79**
Melangyna compositarum (Verrall, 1873), **79**
Melangyna labiatarum (Verrall, 1901), **80**
Melangyna lasiophthalma (Zetterstedt, 1843), **80**
Melangyna quadrimaculata (Verrall, 1873), **80**
Melangyna umbellatarum (Fabricius, 1794), **80**
Melanogaster aerea (Loew, 1843), **81**
Melanogaster hirtella Loew, 1843, **81**
Melanogaster nuda (Macquart, 1829), **81**
Melanostoma dubium Zetterstedt, 1837, 81
Melanostoma mellinum (Linnaeus, 1758), **81**, 83
Melanostoma scalare (Fabricius, 1794), **82**
Meligramma cincta (Fallén, 1817), **84**
Meligramma guttata (Fallén, 1817), **84**
Meligramma triangulifera (Zetterstedt, 1843), **84**
Meliscaeva auricollis (Meigen, 1822), **84**
Meliscaeva cinctella (Zetterstedt, 1843), **85**, 91
Merodon aberrans Egger, 1860, 85
Merodon aeneus Meigen, 1822, 85
Merodon albifrons Meigen, 1822, 13, **85**
Merodon armipes Rondani, 1843, **85**
Merodon avidus (Rossi, 1790), **85**, 86
Merodon clavipes (Fabricius, 1781), **86**
Merodon constans (Rossi, 1794), 85, **86**
Merodon equestris (Fabricius, 1897), 85
Merodon nigratarsis Rondani, 1845, **86**
Merodon ruficornis Meigen, 1822, **86**
Merodon rufus Meigen, 1838, **87**

- Merodon spinipes* (Fabricius, 1897), 85, 86
Mesembrius peregrinus (Loew, 1846), **87**
Microdon analis (Macquart, 1842), **87**
Microdon devius (Linnaeus, 1761), **87**
Microdon eggeri Mik, 1897, 87
Microdon latifrons Loew, 1856, 87
Microdon mutabilis (Linnaeus, 1758), **88**
Milesia crabroniformis (Fabricius, 1775), 13, 37, **88**
Milesia semiluctifera (Villers, 1789), 13, 37, **88**
Myathropa florea (Linnaeus, 1758), **88**, 89
Myolepta dubia (Fabricius, 1805), **89**
Myolepta luteola (Gmelin, 1790), 89
Myolepta obscura Becher, 1822, **90**
Myolepta potens (Harris, 1780), **90**
Myolepta vara (Panzer, 1798), **90**
Neoascia aenea (Meigen, 1822), 95
Neoascia annexa (Müller, 1776), **95**
Neoascia dispar (Meigen, 1822), 96
Neoascia floralis (Meigen, 1822), 95, 96
Neoascia geniculata (Meigen, 1822), **95**
Neoascia interrupta (Meigen, 1822), **95**
Neoascia meticulosa (Scopoli, 1763), **95**
Neoascia obliqua Coe, 1940, **95**
Neoascia podagrica (Fabricius, 1775), **96**
Neoascia tenur (Harris, 1780), **96**
Neoascia unifasciata (Strobl, 1898), **97**
Neocnemodon brevidens (Egger, 1865), **97**
Neocnemodon latitarsis (Egger, 1865), **97**
Neocnemodon pubescens (Delucchi & Pschorn-Walcher, 1955), **97**
Neocnemodon vitripennis (Meigen, 1822), **97**
Olbiosyrphus laetus (Fabricius, 1794), 128
Orthonevra brevicornis (Loew, 1843), **98**
Orthonevra elegans (Meigen, 1822), **98**
Orthonevra frontalis (Loew, 1843), **98**
Orthonevra geniculata (Meigen, 1830), **98**
Orthonevra intermedia Lundbeck, 1916, **98**
Orthonevra nobilis (Fallén, 1817), **98**
Orthonevra splendens (Meigen, 1822), **99**
Pachysphyria ambigua (Fallén, 1817), 109
Paragus albifrons (Fallén, 1817), **99**
Paragus bicolor (Fabricius, 1794), **99**
Paragus finitimus Goeldlin de Tiefenau, 1971, **99**
Paragus haemorrhous Meigen, 1822, **100**
Paragus majoranae Rondani, 1857, **100**
Paragus productus Schiner, 1862, 99
Paragus punctulatus Zetterstedt, 1938, **101**
Paragus tibialis (Fallén, 1817), **101**
Parapenium flavitarsis (Meigen, 1822), 125
Parasyrphus annulatus (Zetterstedt, 1838), **101**
Parasyrphus lineola (Zetterstedt, 1843), **101**
Parasyrphus malinellus (Collin, 1952), **102**
Parasyrphus punctulatus (Verrall, 1873), **102**
Parasyrphus vittiger (Zetterstedt, 1843), **102**
Parhelophilus frutetorum (Fabricius, 1775), **102**
Parhelophilus versicolor (Fabricius, 1794), **102**, 103
Pelecocera latifrons Loew, 1856, **103**
Pelecocera tricincta Meigen, 1822, **103**
Pipiza austriaca Meigen, 1822, **104**
Pipiza bimaculata Meigen, 1822, 103, **104**
Pipiza fasciata (Meigen, 1822), **105**
Pipiza festiva Meigen, 1822, **105**
Pipiza lugubris (Fabricius, 1775), **105**
Pipiza luteitarsis Zetterstedt, 1843, **105**
Pipiza noctiluca (Linnaeus, 1758), **105**
Pipiza notata Meigen, 1822, 103
Pipiza quadrimaculata (Panzer, 1804), **105**
Pipizella annulata (Macquart, 1829), **106**
Pipizella divicoi (Goeldlin de Tiefenau, 1974), **106**
Pipizella maculipennis (Meigen, 1822), **106**
Pipizella varipes (Meigen, 1822), 107
Pipizella viduata (Linnaeus, 1758), **107**
Pipizella virens (Fabricius, 1805), **108**
Platycheirus albimanus (Fabricius, 1781), **108**, 109, 110
Platycheirus ambiguus (Fallén, 1817), **109**
Platycheirus angustatus (Zetterstedt, 1843), **110**
Platycheirus clypeatus (Meigen, 1822), **110**
Platycheirus cyaneus (Müller, 1764), 108
Platycheirus discimanus (Loew, 1871), 91, **111**
Platycheirus europaeus Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990, **111**
Platycheirus fulviventris (Macquart, 1829), **111**
Platycheirus manicatus (Meigen, 1822), **111**
Platycheirus occultus Goeldlin de Tiefenau, Maibach & Speight, 1990, **111**
Platycheirus peltatus (Meigen, 1822), **112**
Platycheirus scutatus (Meigen, 1822), **112**
Platycheirus sticticus (Meigen, 1822), **112**
Platycheirus tarsalis (Schummel, 1836), **112**
Psilota innupta Rondani, 1857, **113**
Pyrophaena granditarsa (Forster, 1771), **113**
Pyrophaena rosarum (Fabricius, 1787), **113**
Rhingia austriaca (Meigen, 1830), 113
Rhingia borealis Ringdahl, 1928, 113
Rhingia campestris Meigen, 1822, **113**, 114
Rhingia rostrata (Linnaeus, 1758), **114**
Scaeva albomaculata (Macquart, 1842), 12, 37, **114**
Scaeva pyrastris (Linnaeus, 1758), **114**, 115
Scaeva selenitica (Meigen, 1822), 92, **115**
Spazigaster ambulans (Fabricius, 1798), **115**
Sphaerophoria abbreviata Zetterstedt, 1859, 116
Sphaerophoria batava Goeldlin de Tiefenau, 1974, **116**
Sphaerophoria fatarum Goeldlin de Tiefenau, 1989, **116**
Sphaerophoria interrupta (Fabricius, 1805), 115, **116**
Sphaerophoria loewi Zetterstedt, 1843, **117**
Sphaerophoria menthastris Linnaeus, 1758, 116
Sphaerophoria picta (Meigen, 1822), 115, 116
Sphaerophoria philanthus (Meigen, 1822), **117**
Sphaerophoria rueppellii (Wiedemann, 1830), **117**
Sphaerophoria sarmatica Bañkowska, 1964, 117
Sphaerophoria scripta (Linnaeus, 1758), 12, 16, 115, **117**, 118, 119
Sphaerophoria strigata Staeger, 1845, 115, 117
Sphaerophoria taeniata (Meigen, 1822), **119**

- Sphegina clavata* (Scopoli, 1763), **120**
Sphegina clunipes (Fallén, 1816), **120**
Sphegina elegans Schummel, 1843, **120**
Sphegina kimakowiczi Strobl, 1897, 120
Sphegina sibirica Stackelberg, 1953, **120**
Spilomyia diophthalma (Linnaeus, 1758), **121**
Spilomyia manicata (Rondani, 1865), **121**
Spilomyia saltuum (Fabricius, 1794), **121**
Syrpitta pipiens (Linnaeus, 1758), **121**
Syrphus ribesii (Linnaeus, 1758), 93, **122**
Syrphus sexmaculatus (Zetterstedt, 1838), 122
Syrphus torvus Osten-Sacken, 1875, **123**
Syrphus vitripennis Meigen, 1822, **123**
Temnostoma apiforme (Fabricius, 1794), **124**
Temnostoma bombylans (Fabricius, 1805), **124**
Temnostoma meridionale Krivosheina & Mamaev, 1962, **124**
Temnostoma vespiforme (Linnaeus, 1758), **125**
Trichopsomyia carbonaria (Meigen, 1922), 125
Trichopsomyia flavitarsis (Meigen, 1822), **125**
Triglyphus primus Loew, 1840, **125**
Tropidia scita (Harris, 1780), **126**
Volucella bombylans (Linnaeus, 1758), 10, **126**
Volucella inanis (Linnaeus, 1758), **126**
Volucella inflata (Fabricius, 1794), **127**
Volucella pellucens (Linnaeus, 1758), **127**
Volucella zonaria (Poda, 1761), 94, **127**
Xanthandrus comtus (Harris, 1780), **128**
Xanthogramma bilobatum Szilády, 1940, 129
Xanthogramma citrofasciatum (De Geer, 1776), 128
Xanthogramma dives (Rondani, 1857), **128**
Xanthogramma festivum (Linnaeus, 1758), **128**
Xanthogramma laetum (Fabricius, 1794), **128**
Xanthogramma ornatum (Meigen, 1822), 129
Xanthogramma pedissequum (Harris, 1776), **129**
Xylota abiens Meigen, 1822, **129**
Xylota florum (Fabricius, 1805), **129**
Xylota ignava (Panzer, 1798), **130**
Xylota nemorum (Fabricius, 1805), 38
Xylota segnis (Linnaeus, 1758), **130**, 031
Xylota sylvarum (Linnaeus, 1758), 94, **131**
Xylota tarda Meigen, 1822, 129
Xylota xanthocnema Collin, 1939, **131**